

2023

Výroční zpráva

Skupiny České dráhy

Úvodní slovo

Vážené dámy a pánové,

je mi velkou ctí prezentovat výsledky společnosti České dráhy za rok 2023, který byl pro naši společnost obdobím mimořádných úspěchů a potvrzením správného směru naší strategie. V letech 2020 až 2022 byly České dráhy těžce zasaženy nejprve pandemií covidu-19 a následně ruskou agresí na Ukrajině a na ni navazujícím vývojem ekonomiky, včetně vývoje cenové hladiny a ceny peněz. Dozvuky těchto událostí nás ovlivňují dodnes. Jsem proto rád, že jsme v uplynulém roce dokázali navázat na pozitivní trend nastartovaný v roce 2022, a předloňský výsledek jsme meziročně výrazně vylepšili. Jako Skupina ČD jsme podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) dosáhli v roce 2023 zisku před zdaněním ve výši 3,8 miliardy korun. Na tomto výsledku se pozitivně podílely všechny společnosti ve Skupině ČD, a co mne velmi těší, po třech letech se do zisku dostal také segment osobní dopravy.

Dovolte mi stručně rozvést, co vše se nám v roce 2023 podařilo. V osobní dopravě jsme do našich vlaků přilákali o 7,3 milionu zákazníků více než v předchozím roce a celkově jsme přepravili více než 164 milionu cestujících, kteří s námi najezdili přes 8 miliard kilometrů. I díky tomu jsme zvýšili tržby z osobní dopravy meziročně o 3 mld. Kč. Pozitivní vývoj těchto ukazatelů je i důsledkem neustálého zlepšování služeb, investic do modernizace vozového parku a efektivní komunikační strategie, která oslovila širokou veřejnost a přesvědčila ji o výhodách a pohodlí cestování vlakem. Rovněž nám pomohlo zklidnění cen energií, zejména té elektrické, a díky tomu naše náklady nevzrostly tak, jak jsme očekávali. Podařilo se nám využít situace na trhu peněz a dobře hodnotit volné finanční prostředky připravené pro budoucí investice. Segment osobní dopravy tak dosáhl výsledku před zdaněním 623 mil. Kč a meziročně se zlepšil o 751 mil. Kč. To nám umožnilo vyplatit mimořádnou odměnu zaměstnancům jako kompenzaci za vysokou inflaci v uplynulém období, jako ocenění kladných výsledků v osobní dopravě a především nám to umožnilo stabilizovat zaměstnaneckou základnu na velmi složitém trhu práce, kde je nedostatek strojevedoucích a obecně uchazečů o technické profese. S přesahem do dalších let se nám podařilo přesvědčit řadu objednatelů v rámci přímých zadání i nabídkových řízení, že jsme tím správným partnerem pro budoucí spolupráci, nabízíme vysokou kvalitu služeb za odpovídající cenu. V dálkové dopravě jsme uzavřeli nové smlouvy, které nám umožňují rozšířit naše služby a zlepšit kvalitu nabízených spojení. V regionální dopravě jsme podepsali smlouvu na provozní soubor Ostravsko, podařilo se nám uspět i v Plzeňském kraji a Karlovarském kraji. Vývoj v regionech, ale i na celostátní úrovni potvrzuje naši schopnost úspěšně konkurovat na trhu a udržet naši významnou roli v železniční osobní dopravě.

Druhý nejdůležitější segment našeho podnikání byl v minulém roce také ziskový. Sektor nákladní dopravy vytvořil zisk před zdaněním ve výši 733 milionů korun, navzdory tomu že se trh železniční nákladní dopravy potýkal s poklesem objemu přepravy. Tento trend byl způsoben ekonomickou recesí v průmyslu, která byla patrná na všech trzích Evropské unie a měla zřetelné dopady zejména na metalurgii, automobilový průmysl a chemickou výrobu. Celkově bylo přepraveno více než 59,4 tun zboží, což je meziročně o 4,8 tun méně. Přesto díky vhodně nastavené obchodní politice dokázala skupina ČD Cargo meziročně zvýšit svůj zisk před zdaněním o 423 mil. Kč. Pozitivně se na tom podílela pokračující expanze na zahraniční trhy, která k celkovým přepravním výkonům přispěla objemem 12,4 milionů tun zboží.

Při pohledu na segment správy majetku je třeba vyzdvihnout odblokování a dořešení historického projektu prodeje pozemků v lokalitě Smíchov, kde se nám podařilo vyjednat pro České dráhy lepší podmínky a odprodej zrealizovat.

Jak jsem uvedl výše, náš úspěch stojí i na modernizaci mnohdy zastaralé flotily. V roce 2023 bylo v rámci segmentu osobní dopavy pořízeno více než 50 nových nebo modernizovaných vozidel a v rámci nákladní dopavy 5 hnacích vozidel (včetně modernizací) a 112 nákladních vozů. I když byla část investičních výdajů financována cizími zdroji a došlo k mírnému nárůstu zadlužení, podíl dluhu k provoznímu zisku EBITDA naopak výrazně klesl. To je důkaz zdravé finanční politiky naší Skupiny. A pokud jsme v uplynulých letech obnovovali naše vlaky evoluční cestou, tedy postupně a pomalu, bude rok 2024 znamenat doslova revoluci. Od našich dodavatelů převezmeme celkem 108 regionálních vlaků RegioPanter a RegioFox. Po několika letech nás čeká také novinka v dálkové dopravě. V roce 2024 nasadíme prvních osm jednotek ComfortJet. I když budou zatím v dočasném řazení bez restauračního a řídicího vozu, bude to velká posila v dálkové dopravě a určitě nám to pomůže zlepšit kvalitu řazení a garanci služeb na všech našich dálkových linkách. Do dálkové dopavy zamíří také dalších 22 lokomotiv Siemens Vectron od leasingové společnosti RSL. Nové vlaky jsou příležitostí pro posílení naší pozice na dopravním trhu u nás i v mezistátní dopravě. Investice do nových vlaků nám také umožní zvýšit kapacitu našich nejvytíženějších linek a reagovat na rostoucí poptávku po železniční dopravě. Toto rozhodnutí bylo učiněno s pečlivým zvážením našich možností, a udržením zdravého zadlužení.

Rok 2023 znamenal potvrzení a zlepšení pozitivních trendů nastartovaných v roce 2022, ale také je třeba si přiznat, že některé jednorázové vlivy, jako je například prodej zbytného majetku, se nebudou opakovat. Nesmíme tedy usnout na vavřínech a musíme pokračovat v započaté transformaci Skupiny a přizpůsobování se liberalizovanému trhu. Musíme se soustředit na rozvoj a posílení našich konkurenčních výhod, inovovat a zároveň zvyšovat efektivitu všech souvisejících procesů, a to také plánujeme v následujících letech dělat, při respektování všech aspektů udržitelnosti nejen k životnímu prostředí, našim zaměstnancům, zákazníkům a obchodním partnerům. Jsem přesvědčen, že díky těmto krokům nejen upevníme naši vedoucí pozici na trhu, ale také poskytneme ještě lepší služby a produkty.

Děkuji vám za vaši podporu a těším se na to, co přinesou nadcházející roky.

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Obsah

 Představenstvo	06
 Obnova vozidlového parku	08
 Moderní technologie a digitalizace	14
 Provozní zázemí	16
 Služby Českých drah	18
 Nové technologie	20
 ČD Nostalgie	21
 ČD Cargo	22
 Lidské zdroje	24
 Komunikace	26
 Udržitelný rozvoj a ESG	28
 Hlavní ukazatele pro Skupinu ČD	29
 Přehled majetkových účastí Skupiny ČD	30
 Způsob řízení společnosti (Corporate Governance)	33
 Zpráva o činnosti dozorčí rady společnosti České dráhy, a.s., za rok 2023	38
 Společenská odpovědnost (CSR)	39
 Zpráva představenstva o podnikatelské činnosti Skupiny ČD a o stavu jejího majetku	41
 Zpráva nezávislého auditora	67

 Konsolidovaná účetní závěrka za rok 2023	74
 Příloha ke konsolidované účetní závěrce za rok končící 31. prosince 2023	80
 Individuální účetní závěrka za rok 2023	175
 Příloha k individuální účetní závěrce za rok končící 31. prosince 2023	181
 Konsolidované zveřejnění podle čl. 8 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic (Nařízení o taxonomii)	259
 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., 297 o svobodném přístupu k informacím, za rok 2023	270
 Údaje o osobách odpovědných za výroční zprávu Skupiny ČD	272
 Zpráva o vztazích	273
 Přehled použitých zkratk	280

Představenstvo

Mgr. Michal Krapinec

předseda představenstva

Absolvent Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oboru právo a právní věda. Svou profesní dráhu zahájil v advokacii, od roku 2012 pracuje pro Skupinu ČD. Ve společnosti ČD Cargo vykonával funkci tajemníka vedení firmy a následně převzal útvar pro řízení a správu majetkových účastí, kde měl na starosti zahraniční expanze. Později působil jako člen představenstva společnosti ČD Logistics a člen dozorčí rady společnosti ČD - Informační Systémy. Následně řídil ve společnosti České dráhy Odbor strategie a správy majetkových účastí a Odbor projektová kancelář. V červnu 2020 byl zvolen členem představenstva společnosti ČD - Telematika, v září téhož roku se stal předsedou představenstva společnosti ČD - Telematika. V dubnu 2022 byl zvolen do čela mateřské společnosti České dráhy jako předseda představenstva a generální ředitel.

Mgr. Michal Kraus, MSc.

místopředseda představenstva

Získal pedagogické, právní a ekonomické vzdělání. Na začátku 90. let pracoval v Českém rozhlasu. Po roce 1993 nastoupil do plzeňské Škodovky, kde působil mimo jiné jako vedoucí kanceláře generálního ředitele či jako personální ředitel. Od roku 2000, kdy společnost už vystupovala na trhu jako Škoda Holding, se stal členem představenstva. V roce 2002 začal pracovat u Českých aerolinií, a to na pozici viceprezidenta pro personalistiku. Od února 2004 až do června 2019 byl generálním ředitelem Plzeňských městských dopravních podniků (PMDP). Od roku 2015 také vedl Sdružení dopravních podniků ČR, přičemž od roku 2014 zastával též pozici předsedy představenstva PMDP. V představenstvu společnosti a na pozici náměstka generálního ředitele působí od 14. října 2019. Od 1. července 2021 je zodpovědný za úsek servisu.

Ing. Jiří Jeřeta

člen představenstva

Po ukončení studia na Střední průmyslové škole dopravní ve Strakonici začal v roce 1994 pracovat u Českých drah jako výpravčí a dále pokračoval ve studiu oboru technologie a řízení dopravy na Dopravní fakultě Jana Pernera Univerzity Pardubice. V roce 2001 nastoupil na Odbor kontroly Generálního ředitelství ČD. Postupně působil na několika manažerských pozicích Generálního ředitelství ČD, byl například ředitelem Kanceláře náměstka generálního ředitele pro obchod a marketing, ředitelem Odboru obchodu osobní dopravy nebo ředitelem Odboru regionální dopravy. Náměstkem generálního ředitele ČD pro obchod a zároveň členem představenstva byl zvolen v květnu 2020. Od 1. července 2021 je zodpovědný za úsek osobní dopravy.

Mgr. Blanka Havelková

členka představenstva

Absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oboru pedagogika se specializací na sociální pedagogiku, osobnostně-sociální rozvoj a pedagogicko-psychologické poradenství. Během studia pracovala pro Výzkumný ústav pedagogický v Praze, kde měla na starosti evropské sociální fondy a osobnostně-sociální rozvoj dětí ve škole. V roce 2008 nastoupila na personální odbor Českých drah, kde se zaměřovala na vzdělávání zaměstnanců, později působila na pozici vedoucí vzdělávání zmíněného odboru. V roce 2016 se stala předsedkyní představenstva Dopravního vzdělávacího institutu (DVI), dceřiné společnosti ČD. V DVI se soustředila na rozvoj a rozšíření portfolia služeb včetně projektů podporujících péči o zaměstnance Skupiny ČD a jejich děti. Například v roce 2020 tak vznikla firemní dětská skupina Sovička. V únoru 2022 byla zvolena do představenstva Českých drah na pozici náměstkyně generálního ředitele ČD pro lidské zdroje.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda

člen představenstva

Absolvent Fakulty managementu Vysoké školy ekonomické v Praze a Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Působil v auditním oddělení společnosti PricewaterhouseCoopers, následně v oddělení fúzí a akvizic tamtéž. V letech 2013–2014 pracoval jako finanční manažer pro společnost Informační linky. Od roku 2014 do roku 2018 působil jako ředitel sekce controllingu, později ředitel divize finance společnosti Česká pošta. Od roku 2014 do roku 2020 byl členem představenstva společnosti Poštovní tiskárna cenin v Praze. Od roku 2019 pracoval pro ČD - Telematiku, dceřinou společnost Českých drah, kde byl z pozice finančního ředitele zodpovědný také za oblast nákupu, logistiky nebo správy majetku. V dubnu 2022 byl zvolen do představenstva Českých drah na pozici náměstka generálního ředitele ČD pro ekonomiku a nákup.

Obnova vozidlového parku

Počet vybraných vozidel
pořízených v roce 2023

12x
Vectron

23x
RegioPanter

25x
RegioShuttle

14x
EffiShunter 1000

Během roku byly předány do provozu další nové elektrické jednotky RegioPanter, lokomotivy Siemens Vectron a byla dokončena modernizace motorových lokomotiv řady 743.2. U dalších kontraktů bylo dosaženo významných milníků pro uvedení nových vozidel do provozu. Bohužel někteří dodavatelé se z různých důvodů, např. při schvalování nových typů vozidel, potýkají se zdržením a prodlevami při plnění termínů. Takovým příkladem jsou motorové jednotky řady 847 RegioFox od polské společnosti PESA Bydgoszcz.

V Německu se podařilo zakoupit další motorové vozy RegioShuttle RS1, které dnes představují jedinou možnost náhrady nejmenších motorových vozů na méně vytížených regionálních linkách. Nasazení nových vlaků do provozu umožnilo snížit turnusovou potřebu starších vozidel v regionální dopravě. V roce 2023 z každodenního provozu zmizelo větší množství elektrických lokomotiv řady 242, 163 a více než stovka velkoprostorových osobních vozů několika typů pro regionální dopravu. Ke konci roku došlo k poklesu turnusové potřeby motorových vozů řady 810 na méně než 70 kusů. Zcela ukončeno bylo jejich pravidelné nasazení např. v Královéhradeckém nebo Zlínském kraji. Změny ve vozidlovém parku umožnily provést fyzickou likvidaci v kovošrotu u více než stovky starších vyřazených vozidel různého typu.

ComfortJet

ComfortJet

U moderních netrakovních jednotek ComfortJet, vyráběných konsorciem Siemens Mobility – ŠKODA TRANSPORTATION, bylo dosaženo významných bodů nezbytných pro uvedení prvních jednotek do zkušebního provozu s cestujícími v roce 2024. Byla zahájena sériová výroba jednotlivých vozů a došlo k sestavení několika zkušebních souprav. Na železničním zkušebním okruhu VUZ u Velimi, na rakouských tratích a ve speciální klimatické komoře Rail Tec Arsenal ve Vídni se prováděly zkoušky nutné pro schválení nových vozidel. Jednotky ComfortJet nabídnou cestujícím 99 míst v 1. třídě, 456 míst ve 2. třídě, 18 míst v restauračním oddíle a 12 míst pro jízdní kola. K dispozici budou místa pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace a pro cestující s dětmi. Vlaky budou mít maximální rychlost 230 km/h a budou schválené pro provoz v Česku, na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, Rakousku, Německu a v Dánsku.

RegioFox

Podle původních plánů měla společnost PESA Bydgoszcz začít v roce 2023 s dodávkou motorových jednotek řady 847 RegioFox. Tento záměr se bohužel nepodařilo naplnit, nicméně v srpnu byl zahájen alespoň zkušební provoz s cestujícími na trati Rakovník – Beroun a Beroun – Rudná u Prahy – Praha. Zahájení zkušebního provozu je významným krokem pro získání typového schválení jednotek RegioFox, což je nezbytná podmínka pro převzetí vlaků ČD. Ve Středočeském kraji bylo nasazeno až pět jednotek. V roce 2023 bylo objednáno dalších 30 jednotek z rámcového kontraktu na až 160 jednotek. Aktuálně tak mají České dráhy objednáno celkem 106 RegioFoxů. Motorové jednotky řady 847 mají maximální rychlost 120 km/h, výkon 750 kW a jsou vybaveny moderní zabezpečovací a sdělovací technikou, jako je vlakový zabezpečovací systém ETCS a radiokomunikace GSM-R. Jsou bezbariérové a cestujícím nabízejí 115 míst k sezení. Jsou vybaveny nejmodernějšími nízkoemisními motory Rolls-Royce splňujícími nejpřísnější emisní limity Stage V a jsou přizpůsobené pro využívání moderních syntetických paliv HVO.

- Počet objednaných jednotek RegioFox
- Zkušební nasazení jednotek RegioFox v roce 2023
- Nasazení jednotek RegioFox v následujících letech

RegioFox

RegioPantier

RegioPantier

Pokračovaly dodávky elektrických jednotek RegioPantier řady 650.2 ve dvouvo-
zovém provedení z kontraktu na výrobu 50 kusů a byly zahájeny dodávky jed-
notek řady 640.2 ve třívozovém provedení z rámcového kontraktu na 60 kusů.
Nové vlaky RegioPantier byly nasazeny na Vysočině na tratích z Havlíčkova
Brodu do Jihlavy, Žďáru nad Sázavou a až do středočeského Kolína, v Morav-
skoslezském kraji na tratích mezi Ostravou a Opavou nebo z Ostravy do Hranic
na Moravě a především v Olomouckém kraji na linkách Šumperk – Uničov –
Olomouc – Přerov – Nezamyslice – Vyškov na Moravě a Kouty nad Desnou –
Zábřeh na Moravě – Olomouc – Prostějov – Nezamyslice. Elektrické jednotky
RegioPantier jsou moderní bezbariérové vlaky vybavené klimatizací, palubní
sítí wi-fi, možností napájení cestovní elektroniky ze zásuvek 230 V 50 Hz AC
a USB kontaktů a v nejnovější verzi nabízí také dobíjení elektrických invalidních
vozíků a elektrokol. Vlaky disponují velkým prostorem pro umístění invalidních
vozíků, kočárků, jízdních kol a dalších objemných zavazadel. RegioPantier
jsou vybaveny nejmodernější bezpečnostní a komunikační technikou, jako jsou
evropský vlakový zabezpečovač ETCS nebo radiokomunikace GSM-R.

EMU 160 – dvouvozová jednotka 650.2
EMU 240 – třívozová jednotka 640.2
BEMU 160 – dvouvozová bateriová jednotka

RegioSpider

RegioSpider

České dráhy v roce 2023 zakoupily u německých dopravců dalších 25 čtyřnápravových motorových vozů typu RegioShuttle RS1. Část již dříve zakoupených vozů v tomto roce prošla modernizací a v dubnu byl první z vylepšených RegioSpiderů nasazen v Ústeckém kraji na trať Lovosice – Teplice v Čechách a Postoloprty – Litoměřice – Česká Lípa. Po modernizaci mají cestující ve vozidlech k dispozici palubní wi-fi, elektrické zásuvky 230 V a USB konektory pro dobíjení cestovní elektroniky. Protože výrobci železničních vozidel v celé Evropě nyní nemají ve své nabídce malé bezbariérové motorové vozy s kapacitou přibližně 50–70 míst k sezení, je nákup zajetých vozů nejvýhodnější možností, jak zajistit obnovu vlaků i na nejméně vytížených železničních linkách.

Motorové lokomotivy řady 743.2

České dráhy objednaly u společnosti CZ LOKO komplexní modernizaci 14 diesel-elektrických lokomotiv řady 742 vyráběných v letech 1977–1986 v podniku ČKD Lokomotivka. Během druhé poloviny roku 2023 byly všechny zmodernizované stroje předány do užívání. Lokomotivy prošly modernizací na typ EffiShunter 1000, při které došlo k využití původních podvozků a hlavního rámu vozidla, na kterých byly provedeny úpravy související s modernizací. Lokomotiva je pak vybavena novou kabinou, novým hnacím soustrojím a také novými rozvody pneumatické a elektrické výzbroje. Oproti původní konstrukci je modernizovaná verze vybavena nižšími kapotami, což zlepšilo rozhledové poměry ze stanoviště strojvedoucího a zvýšilo bezpečnost zaměstnanců a provozu. Lokomotivy mají po modernizaci výkon 1 000 kW, maximální rychlost 100 km/h a jsou vybaveny systémem ETCS a GSM-R. Využívají se např. pro zajištění vozby při napěťových výlukách, pro zajištění přepravy nehodových prostředků (nehodový vlak) nebo při posunu v železničních uzlech, případně pro další požadované výkony v nezávislé trakti.

 RegioPanter

 Moderní vozidla
pro regionální
vozbu pořízená
v předchozích
letech

 RegioShark

Moderní technologie a digitalizace

4 026 ×

vlakové spoje
s připojením k síti wi-fi

více než 50 %

jízdenek
zakoupených online

103 ×

lokomotivy
druhé generace
se systémem ETCS

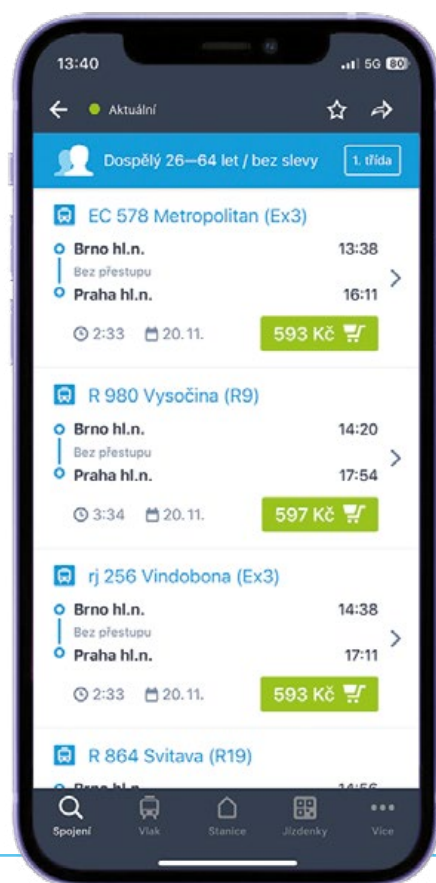
V roce 2023 pokračovala aktivní příprava Českých drah na zavedení výhradního provozu pod dohledem evropského vlakového zabezpečovače ETCS na vybraných koridorech od 1. ledna 2025. Probíhalo také vylepšování a rozšiřování nabídky služeb v digitálním prostředí, především v aplikaci Můj vlak. Průběžně se rozšiřuje nabídka palubní sítě wi-fi ve vlacích Českých drah, a to jak díky novým vlakům, tak díky modernizaci a dosazení technologie wi-fi na stávající vozidla dopravce.

Přibýlo 900 vlaků s wi-fi

Připojení k internetu pomocí wi-fi je jedna z nejčastěji požadovaných služeb ze strany objednatelů dopravy i ze strany cestujících. Kvalitní připojení a možnost využívat čas na cestě např. k vyřizování e-mailů je velkou předností vlaku oproti cestování automobilem. Proto věnují České dráhy velkou pozornost doplnění souprav kvalitní sítí wi-fi. Všechna vozidla dálkové dopravy a také velká část regionálních souprav má kvůli co nejlepší dostupnosti wi-fi instalované routery osazované SIM dvou operátorů. V roce 2023 probíhalo testování nové generace routerů využívajících technologii 5G, které se budou instalovat do nových vlaků ComfortJet. Nabídka palubní wi-fi se během roku rozšířila o zhruba 900 spojů na celkem 4 026 vlaků, z toho 489 je dálkových.

Úspěšná aplikace Můj vlak

Aplikace Můj vlak byla v březnu 2023 oceněna v rámci soutěže světové konference Transport Ticketing Global v Londýně. Odborná mezinárodní komise vyhodnotila aplikaci Českých drah jako nejlepší v kategorii Digital Champion. Tato kategorie je vyhrazena pro podniky odpovědné za vývoj nebo provoz digitální služby, jež všem cestujícím zjednodušuje přístup k dopravě a jízděmu a která změnila způsob, jakým mohou zákazníci dostávat cestovní informace, plánovat si cestu od začátku do konce a využít flexibilní platební metody. Během roku pak byly uvedeny další nové funkcionality v digitálním prostředí, např. automatické zasílání informací o mimořádnostech ve vztahu k plánované cestě, systém automatického přesazení v případě mimořádného řazení vlaku nebo upravené grafické plánky vlaků, které usnadňují výběr volných, nerezervovaných míst.

Dokončena instalace ETCS na lokomotivy 162 a 362

Zavedení evropského vlakového zabezpečovače ETCS (European Train Control System) je největší investicí do zvýšení bezpečnosti železniční dopravy na území České republiky. V roce 2023 pokračovala instalace mobilní části zařízení, tzv. retrofit, na další vozidla Českých drah. V prosinci předala společnost ČD - Telematika se svými partnery AŽD Praha, ŠKODA PARS, ČMŽO - elektronika a ALSTOM Belgium poslední ze 103 lokomotiv Škoda druhé generace řady 162 WTB, 362 WTB a 362, které prošly retrofitem ETCS. Jedná se o největší kontrakt na instalaci systému ETCS do provozovaných lokomotiv v hodnotě téměř 1,4 miliardy Kč.

V průběhu roku byly přistaveny k provedení retrofitů další řady vozidel ČD, např. jednotky Regio- a InterPanter řady 650, 640, 660 a 661, RegioShark řady 844, RegioSpider řady 841, motorové lokomotivy řady 750.7 nebo řídicí vozy řady 961 a 954.2, motorové vozy řady 842, jednotky CityElefant řady 471 i Pendolino řady 680.

Od začátku roku zajišťují České dráhy jako první osobní dopravce v České republice výhradní provoz pod dohledem ETCS na trati z Olomouce do Uničova. Významně se tak podílejí na testování celého systému a na jeho přípravě pro běžný provoz na dalších tratích.

Pro plynulý a bezproblémový přechod na nový, vyšší standard v oblasti bezpečnosti železniční dopravy v podobě systému ETCS je nezbytné také zaškolení strojvedoucích. V rámci spouštění zkušebního provozu na dalších tratích v Česku a se zaváděním režimu Switch-On na vozidlech vybavených ETCS se rozšiřují oblasti, kde dochází k zaškolení zaměstnanců Českých drah. Od ledna 2023 bylo zahájeno školení zaměstnanců v západních Čechách a byl zahájen zkušební provoz pod dohledem ETCS na trati Beroun – Plzeň – Cheb.

Provozní zázemí

Nová myčka v Havlíčkově Brodě

Na jaře 2023 byla do provozu uvedena nová myčka vlaků v Havlíčkově Brodě. Zvolená technologie minimalizuje dopad na životní prostředí a je šetrná k náteru. Mycí linka v maximální míře spoří vodu, protože využívá až z 80 % vodu recyklovanou. Realizace tak výrazně přispěla ke zlepšení ekologických aspektů údržby vozidel v regionu. Myčka umožňuje celoroční provoz s navýšením denní kapacity mytí, které zohledňuje i potřeby dané smluvními závazky. Kapacita myčky je 25 vozidel za 24 hodin. Hala nové myčky je dlouhá 67 metrů a na šířku má více než 8,5 metru. Současně s myčkou vznikl technologický objekt o rozměrech 15,7 × 5,6 metru.

Modernizace Střediska údržby Praha Jih

Nahradiť dožívající a opotřeбенé koleje, výhybky, trakční vedení a další zařízení má za cíl postupná obnova kolejiště Střediska údržby Praha Jih v pražské Michli. Cílem je zajistit dlouhodobou spolehlivost provozu v největším středisku údržby vlakových souprav v České republice. Obnova je součástí rozsáhlé modernizace celého areálu, ve kterém se udržují dálkové i regionální vlaky. V roce 2023 byla zahájena obnova kolejiště a výhybek ve střední a odjezdové skupině a také první etapa rekonstrukce vjezdové části kolejiště. Při obnově bylo dosaženo dohromady 36 nových výhybek a více než 1 500 metrů kolejí. K obnově byl použit svršek typu S49 ve svém současném moderním řešení s pružným upevněním kolejnic a s betonovými pražci pod výhybkami. Jedná se o svršek s dlouhou životností a zajišťující dlouhodobou spolehlivost a bezpečnost provozu. Při rekonstrukcích dochází také k výměně osvětlení za moderní a úspornou technologii s LED svítidly, venkovních prvků zabezpečovacího zařízení, kabeláží a trakčního vedení. V roce 2024 bude dokončena tato obnova, a to realizací druhé etapy obnovy vjezdové skupiny. V dalších letech budou realizovány investiční akce, jako je zdvoukolejnění odjezdu ze střediska údržby do stanice Praha-Vršovice, rekonstrukce myčky, komplexní modernizace zabezpečovacího zařízení, výstavba trakční měnirny, výstavba nových sanitárních kolejí a především stavba nové čtyřkolejné haly pro údržbu jednotek ComfortJet.

Společně za čisté vlaky

České dráhy ve spolupráci se Středočeským krajem a hlavním městem Praha zahájily v roce 2023 kampaň nazvanou Za čisté vlaky. Vedle marketingové části, zaměřené na informování a zapojení veřejnosti, směřuje hlavní aktivita k preventivním opatřením. Jejich cílem je snížit počet případů vandalismu formou graffiti a zlepšit tak čistotu vlaků. Jedná se o dlouhodobý projekt, jehož součástí je zvýšení ostrahy v místech odstavení nebo obratu jednotek City-Elefant, rozšíření zabezpečení odstavného kolejiště v Praze-Jihu novým oplocením a kamerovým systémem, instalací antigraffiti polepů a laku v barvách Pražské integrované dopravy až na 40 jednotek CityElefant a ochranný antigraffiti nástržik až na dalších 30 jednotkách nebo dovybavení příměstských vlaků vnitřním a vnějším kamerovým systémem.

Služby Českých drah

2 754 ×
vlakové spoje
se zásuvkou 230 V

6 692 ×
bezbariérové
vlakové spoje ČD

171 ×
vlakové spoje
se službou ČD Minibar

Díky moderním službám, palubní síti wi-fi, elektrickým zásuvkám 230 V a USB portům pro dobíjení cestovní elektroniky nebo rozkládacím a sklopným stolům lze vlak proměnit v malou pojízdnou kancelář. Množství vlaků nabízí také pojízdný restaurant, kavárnu a noční vlaky malý pojízdný hotelový pokoj. Důležité jsou i další služby, například přístupnost vlaků pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, služby pro cestující s dětmi (místa pro kočárky, přebalovací pulty nebo dětská kina) nebo místa pro přepravu jízdních kol.

Větší možnosti dobíjet elektrická zařízení

Současnou cestu vlakem si nelze představit bez možnosti telefonovat nebo pracovat na notebooku. Aby bylo možné využívat cestovní digitální techniku i na dálkových trasách, je stále více dálkových i regionálních vlaků vybaveno zásuvkami 230 V 50 Hz nebo USB porty. Nejmodernější dálkové vlaky jsou vybaveny také bezdrátovými nabíječkami mobilních telefonů a regionální i dálkové vlaky jsou vybaveny dostatečně výkonnými zásuvkami pro dobíjení elektrických invalidních vozíků a elektrokol. Tato zařízení rozšiřují mobilitu osob se sníženou schopností pohybu a orientace. V průběhu roku došlo k navýšení počtu vlaků označených v jízdním řádu symbolem této služby o přibližně 550 spojů na celkový počet 2 754 spojů.

Rekordní počet přepravených osob s handicapem

České dráhy poskytly v roce 2023 asistenci rekordnímu počtu cestujících se sníženou schopností orientace a pohybu. Prostřednictvím objednávkového systému největšího českého železničního dopravce bylo v loňském roce uskutečněno 8 584 přeprav. Další tisíce zákazníků s handicapem pak cestovaly bezbariérovými spoji bez asistence dopravce. Tito cestující však nejsou samostatně evidováni.

Během roku 2023 byly uváděny do provozu nové bezbariérové jednotky. To umožnilo k prosincové změně jízdního řádu rozšířit nabídku bezbariérových spojů Českých drah o přibližně 550 spojů na celkových 6 692 vlaků. V rámci celé nabídky spojů národního dopravce to znamená, že zhruba tři ze čtyř vlaků jsou bezbariérové.

Díky speciálnímu označení moderních nízkopodlažních vozidel se od prosince ještě více zjednodušilo cestování osobám se sníženou schopností pohybu a orientace. Běžný symbol „vozičkáře“ v jízdním řádu u označení vlaku nově znamená nasazení nízkopodlažního vozidla nebo vozidla se zvedací plošinou, u kterého není nutné objednání přepravy. U těchto vlaků je objednávka přepravy pouze doporučena. Pro další skupiny cestujících znamená tato značka informaci, že přijede nízkopodlažní vozidlo, do kterého se bude snadno nastupovat také seniorům nebo cestujícím s kočárky a jízdními koly.

Catering

Především v mezistátních vlacích jsou zařazeny restaurační a bistrovozy Českých drah, ve kterých zajišťuje servis společnost JLV. V nabídce restauračních vozů jsou teplé a chlazené nápoje, drobné snacky, teplá jídla i kompletní menu. Restaurální vozy budou součástí moderních souprav Comfortjet.

Zejména ve vnitrostátních vlacích byla ke konci roku 2023 nabídka občerstvení formou ČD Minibaru ve 171 vlacích. Službu využilo 1,2 milionu zákazníků. Ti si objednali:

94 338 ×
obloženou bagetu

287 833 ×
instantní kávu

95 279 ×
neperlivou vodu

103 327 ×
čaj

111 440 ×
Kofolu

113 306 ×

kávu Manuel

83 579 ×
jemně perlivou vodu

147 245 ×
instantní cappuccino

93 147 ×
Budweiser Budvar

114 459 ×
Pilsner Urquell

99 405 ×
croissant 7 days

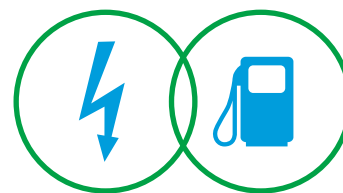

Nové technologie

Testování duální lokomotivy

České dráhy jsou lídrem v osobní železniční dopravě v zavádění nových technologií, služeb a ve snižování emisí skleníkových plynů. V této souvislosti v červnu otestovaly na jižní Moravě duální lokomotivu Siemens Vectron Dual Mode. Moderní lokomotiva je určena pro provoz na elektrifikovaných tratích soustavami 25 kV 50 Hz a 15 kV 16,7 Hz a na neelektrifikovaných tratích. V budoucnosti může být takové řešení optimální pro nasazení na vlacích, které obsluhují linky v části vedené na elektrifikované trati a v další na trati neelektrifikované.

Také v roce 2023 podporovaly České dráhy záchranu technického dědictví prostřednictvím organizační složky Centrum historických vozidel (CHV). Oblastní centra obchodu ve spolupráci s CHV připravila v rámci celé České republiky desítky nostalgických jízd, které se tradičně těší velkému zájmu veřejnosti. Zmínit lze například pravidelné akce pod názvem Párou Prahou nebo Párou Posázavím, historické vlaky do Lednice, Rožnovské parní léto, Léto na Bechyňce nebo Šumavské léto s párou.

Železniční muzeum ČD v Lužné u Rakovníka

Pro zvýšení atraktivity a návštěvnosti v železničním muzeu byl v sezoně 2023 připraven atraktivní program s různým zaměřením. Vedle tradičních akcí, jako je setkání některých typů lokomotiv, lákaly návštěvníky i netradiční akce. Jejich příkladem bylo setkání strongmanů, tedy silou oplývajících mužů, kteří předvedli tlačení celé lokomotivy lidskou silou. Mezi turisty tradičně vyhledávané akce patřily Parní víkend, Modelvíkend nebo Setkání Bardotek, tedy legendárních motorových lokomotiv ze sbírek různých vlastníků.

Další investice zajišťují zvýšení atraktivity muzea pro návštěvníky a zlepšení podmínek pro údržbu národního technického dědictví. Jedná se v první řadě o rozšíření okruhu malodráhy, které se uskutečnilo po ukončení sezony, nebo o obměnu strojního vybavení v truhlářské a soustružnické dílně, což umožní provádět více náročných činností při obnově historických vozidel.

CHV se v roce 2023 zaměřilo na opravy několika historických vozidel především do provozního stavu. Během roku probíhala oprava lokomotivy 313.432, přezdívané Matylda, z produkce První českomoravské továrny na stroje v Praze-Libni, kde byla vyrobena skoro před 120 lety v roce 1904. Zároveň se pracovalo na opravě lokomotivy 464.008, jež byla vyrobena v ČKD v Praze v roce 1935. Byly zajištěny vyšší stupně údržby také u několika muzejních motorových lokomotiv řady 720/721 a 749/751 a opravy různých osobních a nákladních vozů.

ČD Cargo

cca **60 mil. tun**

přepraveného zboží
za kalendářní rok

784 ×

hnací vozidla

19 627 ×

nákladní vozy
různých řad

ČD Cargo je nejen největším českým železničním dopravcem, ale s ročním objemem přepravy zboží okolo 60 mil. tun patří mezi nejvýznamnější hráče i na evropském železničním trhu. Zajišťuje jak přepravu hromadných substrátů, tak výrobků s vysokou přidanou hodnotou včetně intermodálních přeprav. Spolehlivě přepravuje i mimořádné zásilky, zásilky nebezpečného a humanitárního zboží nebo vojenskou techniku. Jako jediný dopravce v ČR nabízí ČD Cargo přepravu zboží v ucelených vlacích, jakož i formou jednotlivých vozových zásilek, které jsou vhodnou a ekologicky šetrnou alternativou k silniční nákladní dopravě.

Nákladní přeprava v roce 2023

Rok 2023 byl plný globálních změn, které velkou měrou ovlivnily činnost společnosti ČD Cargo. Z těch nejvýznamnějších faktorů musíme zmínit pokračující válku na Ukrajině, ke které se přidal válečný konflikt v Izraeli a útoky militantních Hnutí ohrožujících plavbu lodí Suezským průplavem. Dalšími faktory byly postupující průmyslová recese, pokles stavební výroby, vysoké ceny energií a inflace.

Na tuzemském trhu výkony ČD Cargo mírně poklesly, naopak pozitivní je, že trvale rostou výkony a objemy přepravovaného zboží v zahraničí našimi pobočkami a dceřinými společnostmi. Například společnost CD Cargo Poland dosáhla v roce 2023 rekordu v objemu přepraveného zboží pět mil. tun. Jako dopravci působíme již v sedmi zemích Evropy a připravujeme další rozšíření teritoriální působnosti.

Vozidlový park

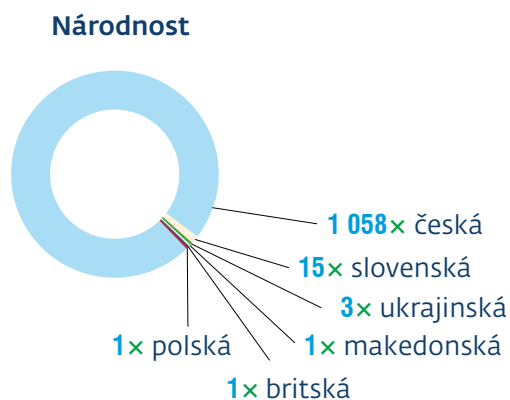
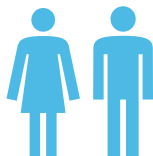
K zajištění provozu nákladních vlaků měla společnost ČD Cargo ve stavu 784 hnacích vozidel a celkem 19 627 nákladních vozů různých typových řad. V roce 2023 obohatily vozidlový park ČD Cargo dvě moderní interoperabilní lokomotivy řady 393 s pomocným diesellovým motorem, další tři modernizované lokomotivy řady 742.71 a také 112 cisternových vozů řady Zacns. V roce 2023 probíhala dodatečná implementace ETCS (tzv. retrofitting) do lokomotiv řady 130, 240, 363.5, 742.7 a 753.7. Projekt lokomotiv řady 240, 363.5 a 742.71 je spolufinancován Nástrojem Evropské unie pro propojení Evropy. V rámci implementace ETCS do lokomotiv řady 130 a 753.7 čerpá ČD Cargo finanční podporu z operačního programu Doprava.

Lidské zdroje

Nově přijatí zaměstnanci v roce 2023

Ženy/muži
333 vs. 746

I přes nízkou nezaměstnanost se v roce 2023 podařilo navýšit počet nástupů nových zaměstnanců oproti předchozímu roku. Nastoupilo o 145 zaměstnanců více, což činí celkový nárůst o 15 %.

Největší navýšení se týkalo pozice strojvedoucího (o 65 zaměstnanců více, celkem 234 zaměstnanců), mechanik kolejových vozidel (o 33 zaměstnanců více, celkem 87), posunovač (o 24 zaměstnanců více, celkem 55) a elektromechanik (o 23 zaměstnanců více, celkem 60). Při srovnatelném počtu odchodů (cca 1 200 zaměstnanců) se tak u pozice strojvedoucího snížil přirozený úbytek a u ostatních uvedených pozic nastoupilo více zaměstnanců, než odešlo. Podíl nástupů na celkovém počtu uchazečů se v roce 2023 zvýšil z cca 10 % na více než 13 %.

Nábor nových zaměstnanců

- Bylo vystaveno 862 otevřených inzerátů, na které reagovalo 12 279 uchazečů. Z toho 41,48 % reagovalo na inzerát na kariérních stránkách ČD, 25,47 % na inzerát na pracovním portálu Práce.cz a 9,55 % na portálu Jobs.cz.
- Proběhly čtyři letákové a inzertní kampaně zaměřené na pozice strojvedoucího a vlakvedoucího.
- Od září do listopadu probíhala marketingová kampaň Vlak pracovních příležitostí. V průběhu 20 jízd oslovovali náboroví pracovníci zájemce o práci v ČD a prováděli náborové pohovory přímo ve vybraných vlacích. Akce se setkala s pozitivní odezvou ze strany cestujících, do náboru se zapojilo 33 uchazečů.
- V posledním kvartálu roku 2023 probíhala online bannerová kampaň na sociálních sítích a ve vyhledávačích Google.com a Seznam.cz. Kampaň se zaměřila na osoby do 45 let se zájmem o železnici a cílila na nábor strojvedoucích. Kampaň přinesla 106 nových uchazečů, nejvíce z Prahy, Brna a Hradce Králové. Nejefektivnějším zdrojem bylo vyhledávání na Google.com (81 uchazečů).
- V průběhu roku 2023 byly realizovány čtyři společné náborové akce s úřady práce v Praze a Nymburce, prostřednictvím náborových plakátů podpořily nábor u ČD krajské úřady práce pro Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.
- Nábor probíhal též na šesti regionálních dnech železnice, na Národním dni železnice v Bohumíně a na Rail Business Days v Ostravě.

Podpora studentů a odborných škol

- 448 odborných praxí a výcviků především pro žáky studijních oborů provoz a ekonomika dopravy, elektrikář, mechanik elektrotechnik, nástrojař a další.
- V průběhu celého roku probíhala účast ČD na náborových akcích, kariérních dnech a dnech otevřených dveří ve školách. Celkem se ČD aktivně prezentovaly na 40 akcích. Z toho bylo:
 - 24 kariérních dnů a dnů firem,
 - 16 dní otevřených dveří.
- Proběhlo 24 exkurzí v provozech ČD pro více než 350 žáků.
- Do Stipendijního programu ČEDés bylo zapojeno 83 žáků, z toho nově nastoupilo 45 žáků. Jedenáct absolventů stipendijního programu začalo pracovat u ČD, nejvíce jako strojvedoucí a vlakvedoucí.
- V návaznosti na rekvalifikační kurz byl ve spolupráci s Akademií řemesel Praha - Střední školou technickou připraven studijní obor mechanik opravář motorových vozidel, který bude zájemcům nabízen od září 2024. České dráhy zde vystupují jako sociální partner a odborný garant praktické výuky, která bude probíhat v dílnách OCÚ Střed.
- Ve spolupráci s pražskou akademií řemesel byl vytvořen a realizován rekvalifikační kurz nazvaný Mechanik/mechanika kolejových vozů. V roce 2023 tento kurz absolvovalo 12 účastníků, z toho osm zaměstnanců ČD.
- Absolventům oborů využitelných na železnici na středních školách po celé ČR je v průběhu roku elektronicky zasílána aktuální nabídka pozic u Českých drah a žákům prezentována prostřednictvím školních komunikačních kanálů.

Komunikace

121 tisíc

sledujících
na sociální síti
Facebook

262x

tiskové zprávy
pro média

441,4 mil. Kč

tržby v online prostředí
pomocí vyhledávacích
a obsahových kampaní

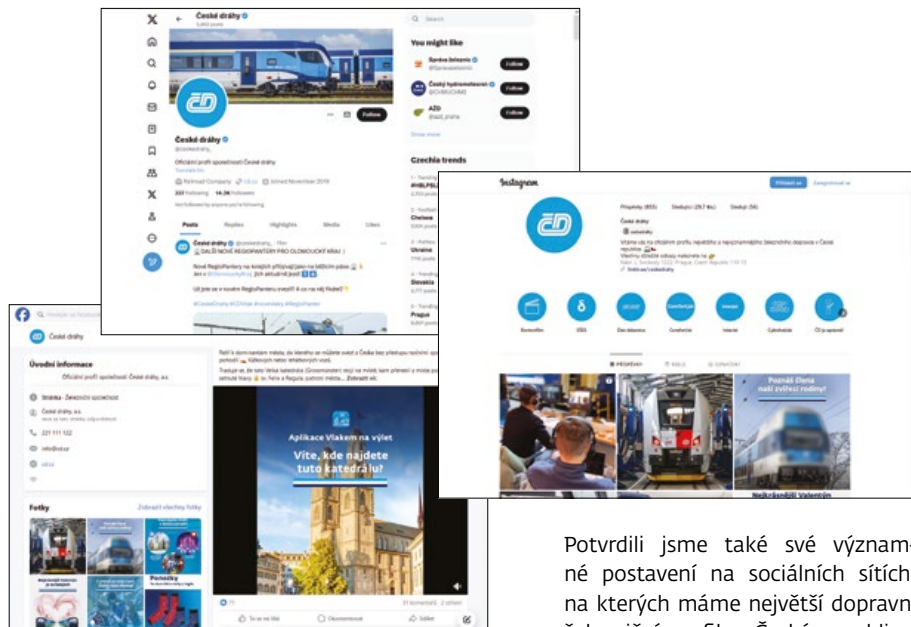
Magazín ČD pro vás
obsadil druhé místo
v kategorii Firemní
časopisy pro zákazníky

Rok 2023 se nesl v duchu naplnění všech komunikačních cílů. Průběžnou optimalizací komunikačního plánu a mediálního mixu jsme dostáli závazku efektivního využití prostředků vynaložených na komunikaci produktů a značky.

V online prostředí se pomocí vyhledávacích a obsahových kampaní podařilo získat rekordní tržby ve výši 441,4 mil. Kč s nárůstem o 28 % oproti roku 2022. Z hlediska kvality kreativy byla mimořádně úspěšná kampaň Mezinárodní cestování s tématem kulturistika. Ta získala první místo v Reklamní katovně odborného marketingového webu Mediář.cz a byla oceněna druhým místem mezi deseti nejlépe hodnocenými kampaněmi roku 2023. Ivan Trojan již popáté obhájil první místo jako nejlepší herec v reklamě.

O správném nastavení komunikace a jejím významném vlivu na vztah veřejnosti k naší společnosti svědčí rovněž další úspěchy: obhájení titulu Nejdůvěryhodnější značka mezi poskytovateli dopravních služeb v nezávislé anketě ACNielsen nebo vysoká návštěvnost Dne železnice 2023 v Bohumíně. Tuto oblíbenou akci si nenechalo ujít přes 7,5 tis. platících návštěvníků.

Potvrdili jsme také své významné postavení na sociálních sítích, na kterých máme největší dopravní železniční profil v České republice. Facebook dosáhl hranice 121 tis. sledujících, Instagram má již 29,6 tis. sledujících a nejrychleji rostoucí sociální síť Českých drah je X s 14,1 tis. sledujícími. V následujícím roce budeme pracovat především na oslovení mladé cílové skupiny prostřednictvím zapojení influencerů.

Odbor komunikace zároveň pokračoval ve vydávání pravidelných tištěných časopisů pro veřejnost. Měsíčník ČD pro vás se zaměřuje na všechny skupiny cestujících a přináší mimo jiné tipy na výlety, informace o nových produktech a obchodních nabídkách i zábavu. V loňském roce získal druhé místo na výsledkové listině CZECH TOP 100 v kategorii Firmské časopisy pro zákazníky.

Kromě toho národní dopravce vydává tradiční oborový měsíčník Železničář, který se věnuje tématům přímo spojeným s drahou v tuzemsku i zahraničí. Svým obsahem oslovuje jak odbornou veřejnost, tak železniční fanoušky.

Na rodiny s dětmi ve věku 6–12 let cílí ilustrovaný čtvrtletník Můj vláček se soutěжами, hrami o ceny, vystřihovánkami a pohádkami.

Velký zájem sdělovacích prostředků a veřejnosti o dění v Českých drahách potvrzuje činnost tiskového oddělení, které vyřídilo několik tisíc dotazů a vydalo 262 tiskových zpráv a tiskových informací. Pro sdělovací prostředky byly připraveny exkurze a prezentace nových produktů a vozidel, např. ve výrobních závodech společností Siemens Mobility a Škoda Group ve Vídni, Ostravě a Plzni, kde se vyrábějí jednotky ComfortJet a RegioPanter, a též v rámci aktuálně probíhajících zkoušek nových vlaků, např. z testů ComfortJetu ve speciální klimatické komoře Rail Tex Arsenal ve Vídni nebo ze zkušebního provozu jednotek RegioFox.

Udržitelný rozvoj a ESG

Posilování principů udržitelného podnikání v rámci Skupiny ČD pokračovalo i v roce 2023. Základem naší strategie je nadále pragmatický a vyvážený přístup, v rámci kterého chceme dosahovat svých environmentálních a sociálních cílů ve vazbě na ekonomickou udržitelnost rozvoje svého podnikání.

S ohledem na dynamické změny externího prostředí realizujeme změny postupně se zaměřením na střednědobá témata k roku 2025 s výhledem na období do roku 2030. Našími prioritními tématy pro toto období je modernizace parku železničních kolejových vozidel, zvyšování atraktivity služeb pro zákazníky, spokojenost našich zaměstnanců a zvyšování energetické efektivity vlastního provozu. V těchto oblastech jsme za rok 2023 dosáhli níže uvedených výsledků.

Posilování kompetencí a organizace řízení ESG v rámci Skupiny ČD

Skupina ČD v roce 2023 splnila veškeré požadované reportovací povinnosti týkající se ESG vůči svým stakeholderům a zainteresovaným stranám. S ohledem na připravované legislativní změny v oblasti firemního nefinančního reportingu byl již v roce 2023 v rámci celé Skupiny ČD zahájen proces posilování interních kompetencí v oblasti ESG a příprava na rozšíření nefinančního reportingu dle směrnice CSRD.

Rozvoj čisté dopravy a zvyšování její atraktivity v České republice

Železniční dopravu vnímáme jako nejekologičtější způsob dopravy s nejnižšími energetickými a emisními faktory a její rozvoj jako klíčovou podmínku dosahování klimatických cílů České republiky v sektoru dopravy. Věříme, že naše cesta k dosažení těchto cílů vede přes modernizaci flotily našich železničních kolejových vozidel a pokračující rozvoj digitálních obslužných kanálů pro naše zákazníky. Proto jsme v roce 2023 pokračovali se strategickými investicemi do obnovy našich vozových parků. V roce 2023 bylo do provozu uvedeno celkem 97 nových resp. modernizovaných vozidel a jednotek v rámci osobní dopravy a 5 vozidel v rámci nákladní dopravy.

Zvyšující se úroveň zákaznických služeb společnosti České dráhy, dokládají mj. získaná ocenění Nejdůvěryhodnější značka 2023 v kategorii Poskytovatel dopravních služeb a ocenění World Passenger Award 2023 v kategorii palubního servisu.

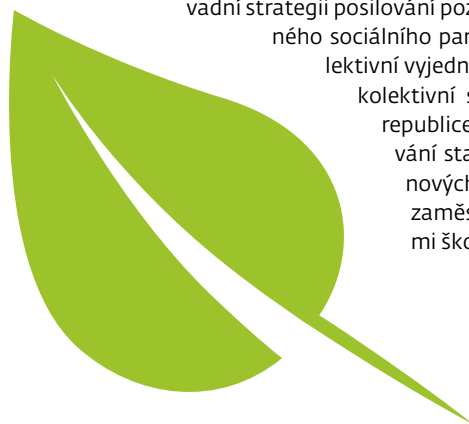
Energeticky efektivní a environmentálně odpovědná organizace

Dynamický vývoj cen energií v předchozích letech i budoucí identifikované dopady evropské energetické legislativy potvrzují prioritu, kterou věnují společnosti Skupiny ČD tématům zvyšování své energetické efektivity a minimalizace dopadů případných energetických či komoditních rizik. V rámci Skupiny ČD pokračovaly v roce 2023 přípravné aktivity pro postupný přechod na vlastní nízkoemisní zdroje elektřiny. V oblasti spotřeby trakčních energií pro zajištění poskytovaných služeb železniční přepravy se i v roce 2023 pozitivně projevil efekt postupné modernizace flotily železničních kolejových vozidel s vyšší energetickou efektivitou a podporou rekuperace elektřiny.

Zvyšující se tlak na používání fosilních paliv a jeho budoucí regulace v sektoru dopravy akcelerují na naší straně přípravu strategií pro snižování emisí spojených s provozováním dieselových vozidel tam, kde není k dispozici elektrifikovaná železniční infrastruktura. V roce 2023 jsme ve spolupráci s partnery iniciovali vlastní výzkumný projekt zavádění alternativních nízkoemisních paliv na bázi hydrogenovaných rostlinných olejů (HVO) a pokračovali s přípravou na zavedení bateriových jednotek (BEMU) pro období od roku 2025.

Atraktivní zaměstnavatel a důvěryhodný sociální partner

V sociální oblasti jednotlivé společnosti Skupiny ČD pokračovaly ve své dosavadní strategii posilování pozice atraktivního zaměstnavatele a důvěryhodného sociálního partnera. Klíčovým tématem roku 2023 bylo kolektivní vyjednávání a nastavení optimálních podmínek nové kolektivní smlouvy pro období zvýšené inflace v České republice. Současně byla dále rozvíjena témata zvyšování standardu péče o zdraví zaměstnanců, zavádění nových, digitalizovaných pracovních pomůcek pro zaměstnance a prohlubování spolupráce s odbornými školami pro podporu náboru technických profesí.

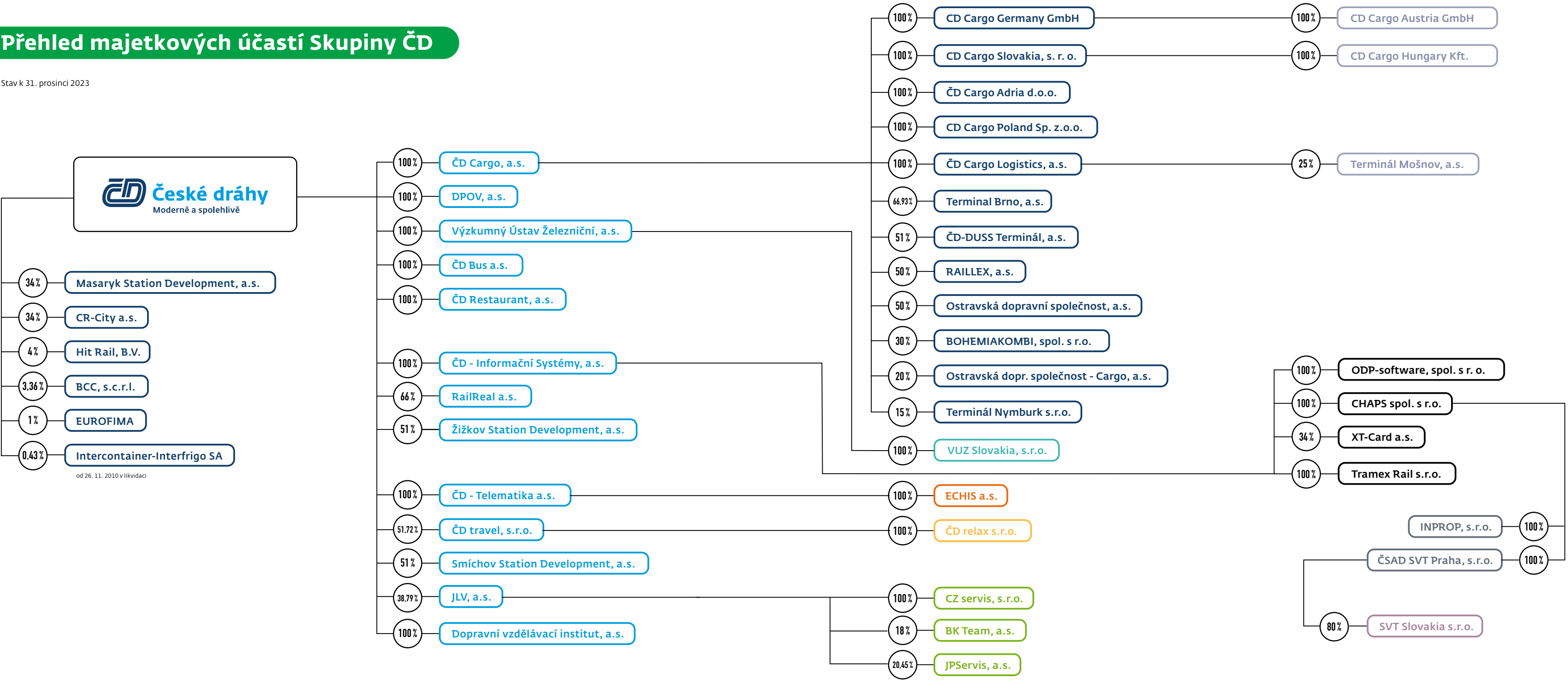
Hlavní ukazatele pro Skupinu ČD

Klíčové ukazatele	Jednotka	2023	2022	Rozdíl	Index 2023/2022 (%)
Výnosy	mil. Kč	49 148	44 222	4 926	111,1
EBITDA (z pokračujících činností) *	mil. Kč	16 140	11 096	5 044	145,5
EBIT (z pokračujících činností) *	mil. Kč	6 535	1 902	4 633	343,6
Zisk před zdaněním	mil. Kč	3 826	396	3 430	966,2
Celková aktiva	mil. Kč	126 983	120 408	6 575	105,5
CAPEX (kapitálové výdaje) *	mil. Kč	14 349	20 748	-6 399	69,2
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	mil. Kč	9 605	9 194	411	104,5
Hrubá zadluženost – cizí zdroje / celková aktiva *	%	70,4	70,8	-0,4	99,4
Debt/EBITDA – úvěry, půjčky a závazky z leasingu / EBITDA *	1	4,5	6,2	-1,7	72,6
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	osob	21 823	21 875	-52	99,8
Osobní doprava					
Počet přepravených cestujících	mil. osob	164,4	157,1	7,3	104,6
Přepravní výkon	mil. osbkm	8 068	7 710	358	104,6
Dopravní výkon	mil. vlkm	116,8	116,0	0,8	100,7
Průměrná přepravní vzdálenost	km	49,1	49,1	0,0	100,0
Obsazenost nabízené kapacity	%	30,2	29,4	0,8	102,7
Nákladní doprava					
Objem přepravy	mil. t	59,4	64,2	-4,8	92,5

* Vymezení použitých alternativních výkonnostních ukazatelů poskytuje příslušná kapitola.

Přehled majetkových účastí Skupiny ČD

Stav k 31. prosinci 2023

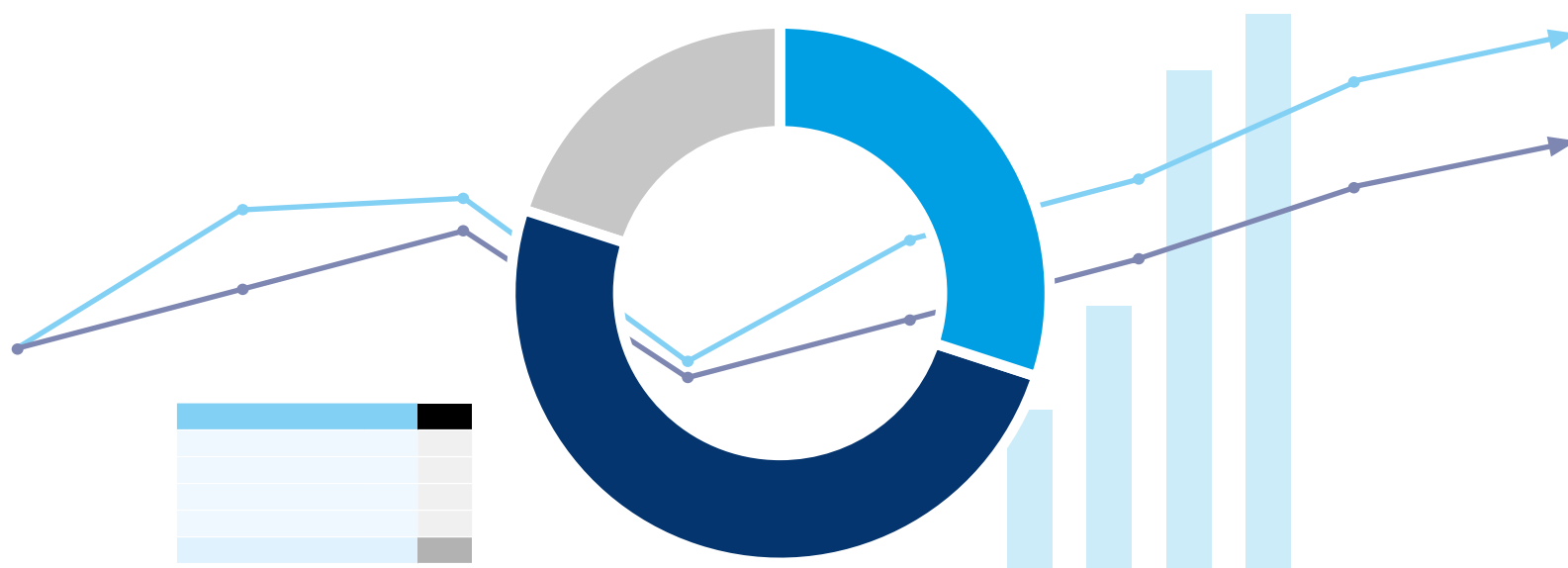

Dodatečné informace

k výroční zprávě

za rok 2023

Způsob řízení společnosti (Corporate Governance)

Právní poměry Společnosti

Právní poměry akciové společnosti České dráhy, a.s. (dále ČD nebo Společnost nebo České dráhy) se řídí zejména

- zákonem č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.

Právní poměry Společnosti, jakož i práva a povinnosti akcionářů a orgánů Společnosti, jsou komplexně upraveny ve stanovách Společnosti.

Akcionářská struktura a orgány Společnosti

Jediným akcionářem ČD je Česká republika. Nejvyšším orgánem Společnosti je valná hromada. V případě, že má Společnost jen jediného akcionáře, valná hromada se nekoná a působnost valné hromady vykonává jediný akcionář. Rozsah působnosti valné hromady je stanoven v zákonech upravujících právní poměry Společnosti a ve stanovách Společnosti.

Společnost v roce 2023 nenabyla vlastní akcie.

Řídící výbor

Stát vykonává svá práva jediného akcionáře ve Společnosti prostřednictvím řídicího výboru. Řídící výbor tvoří tři vládou pověřeni zaměstnanci Ministerstva dopravy (MD) a po jednom vládou pověřeném zaměstnanci Ministerstva financí (MF), Ministerstva obrany (MO), Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) a Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). Postup rozhodování řídicího výboru se řídí zákony upravujícími právní poměry Společnosti, stanovami Společnosti a jednacím řádem řídicího výboru. Pracovní adresy členů řídicího výboru se nachází v sídle Společnosti. Ke sledovanému datu bylo místo zástupce Ministerstva pro místní rozvoj neobsazeno.

Složení řídicího výboru Společnosti k 31. 12. 2023 bylo následující:

Mgr. Jakub Kopřiva	Předseda, zástupce MD
Ing. Ladislav Němec	Místopředseda, zástupce MD
Ing. Petr Pavelek, Ph.D.	Člen, zástupce MF
Ing. Eduard Muřický	Člen, zástupce MPO
Ing. Luděk Sosna, Ph.D.	Člen, zástupce MD
Ing. Richard Vítek	Člen, zástupce MO

V průběhu prvního čtvrtletí roku 2024 vláda České republiky jmenovala do řídicího výboru pana Leo Steinera jako zástupce Ministerstva pro místní rozvoj a pana Václava Bernarda, náměstka ministra dopravy, který vystřídá současného člena řídicího výboru pana Ladislava Němce.

Dozorčí rada

Dozorčí rada má šest členů. Dvě třetiny členů volí jediný akcionář prostřednictvím řídicího výboru, jednu třetinu volí zaměstnanci podle volebního řádu schváleného představenstvem Společnosti po projednání s příslušnými odborovými organizacemi. Funkční období člena dozorčí rady je pět let. Dozorčí rada zasedá podle potřeby (zpravidla jednou za měsíc), nejméně však čtyřikrát ročně. Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a na činnost Společnosti a předkládá své vyjádření valné hromadě.

Postup rozhodování dozorčí rady se řídí zákony upravujícími právní poměry Společnosti, stanovami Společnosti a jednacím řádem dozorčí rady. Pracovní adresy členů dozorčí rady se nachází v sídle Společnosti.

Složení dozorčí rady Společnosti k 31. 12. 2023 bylo následující:

Ing. Miroslav Zámečník	Předseda
Ing. Lenka Hamplová (dříve Hlubučková)	Místopředsedkyně
Antonín Leitgeb	Člen
Ing. Petr Šlegř	Člen
Vladislav Vokoun	Člen
Mgr. Michal Vozobule	Člen

K 1. 1. 2024 byli novými členy dozorčí rady zaměstnanci zvoleni paní Věra Nečasová a pan Štěpán Lev.

Dozorčí rada si v rámci své působnosti zřídila výbor pro nakládání s nemovitostmi, výbor pro odměňování a výbor pro kolejová vozidla.

Výbor pro nakládání s nemovitostmi projednává návrhy představenstva na udělení předchozího souhlasu dozorčí rady k nakládání s nemovitostmi v případech, kdy se tento souhlas vyžaduje podle stanov Společnosti a kdy se projednání ve výboru před předložením dozorčí radě vyžaduje podle vnitřního předpisu o prodeji a nájmu nemovitých věcí ČD. Členové výboru jsou voleni a odvoláváni dozorčí radou. Postup rozhodování výboru se řídí zejména stanovami Společnosti a v podrobnostech jednacím řádem výboru, který schvaluje dozorčí rada.

Výbor pro odměňování provádí kontrolu dodržování pravidel pro odměňování členů představenstva Společnosti. Dle těchto pravidel jsou členové představenstva odměňováni zejména v závislosti na dosahování stanovených cílů. Výbor také posuzuje návrhy Společnosti na určení odměny a jiného plnění členům představenstva a předkládá dozorčí radě Společnosti svá vyjádření a doporučení k těmto návrhům. Členové výboru jsou voleni a odvoláváni dozorčí radou. Postup rozhodování výboru se řídí zejména stanovami Společnosti a v podrobnostech jednacím řádem výboru, který schvaluje dozorčí rada.

Výbor pro kolejová vozidla je poradním orgánem dozorčí rady, který projednává návrhy představenstva ČD týkající se strategie a koncepce obnovy železničních kolejových vozidel. Postup rozhodování výboru se řídí zejména stanovami Společnosti.

Představenstvo

Představenstvo je statutárním orgánem Společnosti. Představenstvu přísluší obchodní vedení. Představenstvo má pět členů. Členy představenstva volí a odvolává dozorčí rada Společnosti. Představenstvo zasedá podle potřeby (zpravidla jednou týdně), nejméně však jednou za tři měsíce. Představenstvo Společnosti v rámci své působnosti zejména rozhoduje o všech záležitostech Společnosti, pokud nejsou vyhrazeny příslušnými právními předpisy a stanovami Společnosti do působnosti valné hromady, dozorčí rady nebo výboru pro audit. Postup rozhodování představenstva se řídí zákony upravujícími právní poměry Společnosti a stanovami Společnosti. Pracovní adresy členů představenstva se nachází v sídle Společnosti.

Složení představenstva Společnosti k 31. 12. 2023 bylo následující:

Mgr. Michal Krapinec	Předseda
Mgr. Michal Kraus, M.Sc.	Místopředseda
Mgr. Blanka Havelková	Členka
Mgr. Ing. Lukáš Svoboda	Člen
Ing. Jiří Jeřeta	Člen

Výbor pro audit

Členové výboru pro audit jsou jmenováni a odvoláváni jediným akcionářem Společnosti prostřednictvím řídicího výboru. Výbor pro audit má tři členy. Funkční období člena výboru pro audit je pět let. Výbor pro audit zasedá podle potřeby, nejméně však čtyřikrát ročně. Působnost výboru pro audit je dána zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů, a stanovami Společnosti. Postup rozhodování výboru pro audit se řídí stanovami Společnosti.

Složení výboru pro audit Společnosti k 31. 12. 2023 bylo následující:

PhDr. Tomáš Vyhnánek	Předseda
Ing. Otakar Hora, CSc.	Místopředseda
Ing. Lenka Hamplová (dříve Hlubučková)	Členka

Interní audit

Funkci interního auditu v rámci své působnosti zabezpečujeme prostřednictvím Odboru interního auditu a kontroly. Odbor spadá do řídicí působnosti představenstva. Na nezávislost a účinnost interního auditu dohlíží výbor pro audit.

Interní audit ČD je založen na principech Mezinárodního rámce profesní praxe interního auditu. V souladu s tím podstupuje externí nezávislé hodnocení, které přispívá k zabezpečení a k neustálému zvyšování kvality služeb interního auditu. Činnost a působení interního auditu ČD byly při posledním externím hodnocení v roce 2020 vyhodnoceny tak, že jsou v souladu s mezinárodními profesními standardy. Interní audit ČD plní roli nezávislé „třetí linie obrany“ koncepčního rozvržení úrovně interních kontrol v rámci principu všech „tří linií obrany“ organizace.

Útvar interního auditu rovněž komunikuje a spolupracuje s orgány vnějších kontrol, externím auditorem, orgány činnými v trestním řízení a společně s Compliance officer zabezpečuje agendu spojenou s oznamováním, registrací a šetřením podvodů a nekalých jednání v ČD (whistleblowing).

Compliance

Společnost dbá na dodržování právních předpisů, mezinárodních smluv, etických pravidel a vnitřních norem, včetně smluvně a dobrovolně přijatých závazků, ve všech oblastech svého působení, a to jak navenek ve vztahu k jakýmkoliv třetím osobám, tak i ve vztahu ke svým zaměstnancům, a netoleruje jejich porušování.

Každý úsek, a to jak na úrovni generálního ředitelství, tak na úrovni organizačních jednotek, je povinen dbát na dodržování compliance povinností. Každý vedoucí zaměstnanec je povinen kontrolovat jemu podřízené zaměstnance. Každá organizační jednotka, odbor, kancelář či oddělení jsou povinny sledovat a zajišťovat aktuálnost a soulad vnitřních norem s obecně závaznými právními předpisy a vnitřními normami v rozsahu své odborné činnosti vyplývající pro ně z organizačního řádu. Každý vedoucí zaměstnanec odpovídá za to, že jím nastavená pravidla a vydané pokyny jsou jasné, srozumitelné a je jasné nastaven systém toho, kdo za co odpovídá, kdo má jaké úkoly a co řídí.

Compliance management systém ve Společnosti je možné považovat za uzavřený a funkční systém prevenčních, detekčních a reakčních opatření, který je vhodně integrován do vnitřního řídicího a kontrolního systému Společnosti, jak jej vnímá metodika Nejvyššího státního zastupitelství¹.

Společnost implementovala compliance program² obsahující detailní popis systému compliance ČD, včetně rozdělení rolí a odpovědností mezi jednotlivé specializované útvary a nastavení systému kontroly compliance programu.

Cílem činnosti compliance je monitorování jednání Společnosti a zajišťování, aby jednání Společnosti, zaměstnanců a vedení bylo v souladu s právními předpisy a vnitřními normami s důrazem na dodržování firemní etiky, resp. nově schváleného Etického kodexu³.

Účelem Etického kodexu je zachytit základní pravidla a etické hodnoty, kterými se Společnost při výkonu své činnosti řídí a k nimž se hlásí, a stanovit jim odpovídající povinnosti, které Společnost a její zaměstnanci společně sdílejí a dodržují, a to na všech úrovních organizační struktury Společnosti. Společnost trvá na dodržování pravidel a zásad zakotvených v tomto Etickém kodexu a netoleruje jejich porušování.

¹ Průvodce právní úpravou pro státní zástupce k aplikaci § 8 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim představuje metodický návod a je určený jako praktická pomůcka k zohlednění podstatných okolností při posuzování trestní odpovědnosti právnických osob v působnosti orgánu veřejné žaloby.

² Compliance program společnosti České dráhy, a.s., čj. 55 578/2023-O25 schválený představenstvem společnosti České dráhy a.s. usnesením č. 10312/2023 na zasedání konaném dne 4. 4. 2023.

³ Compliance program společnosti České dráhy, a.s., čj. 55 578/2023-O25 schválený představenstvem společnosti České dráhy a.s. usnesením č. 10312/2023 na zasedání konaném dne 4. 4. 2023.

Společnost má zaveden decentralizovaný model compliance.

Specifickou roli v oblasti compliance plní dle organizačního řádu Odbor právní, Odbor bezpečnosti, Odbor interního auditu a kontroly a Kancelář náměstkyně generálního ředitele pro lidské zdroje. Koordinátorem a zastřešujícím odborem v oblasti compliance je Odbor právní, jehož součástí je představenstvem jmenovaný compliance officer, který ze své nezávislé role metodicky zastřešuje a dohlíží na funkčnost compliance management systému. Odbor interního auditu a kontroly zabezpečuje činnosti v oblasti šetření podvodů a nekalých jednání, navrhuje strategii systému řízení rizik, sleduje jednotlivá rizika a vede systém sledování a vyhodnocování rizik. Kancelář náměstkyně generálního ředitele pro lidské zdroje je útvarem vytvářejícím a naplňujícím koncepci vzdělávání zaměstnanců.

V oblasti ochrany osobních údajů zabezpečuje činnost compliance k tomu jmenovaný pověřenec pro ochranu osobních údajů.

Řízení rizik

Hlavním cílem integrovaného systému řízení rizik ve Skupině ČD je průběžné omezování negativního dopadu rizik na hospodářský výsledek celé Skupiny ČD, tj. v maximální možné míře eliminovat hrozby snížení tržeb nebo zvýšení nákladů. Systém řízení rizik v podmínkách ČD vychází z nastaveného rámce pravidel corporate governance a je součástí „druhé linie obrany“ koncepčního rozvržení úrovní interních kontrol v rámci principu všech „tří linií obrany“ organizace.

Významnou roli v rámci systému řízení rizik plní výbor pro řízení rizik ČD, který zajišťuje funkci poradního orgánu představenstva ČD a zasedá minimálně čtyřikrát ročně.

V rámci celé Skupiny ČD používáme jednotný systém pro evidenci a vyhodnocování rizik včetně stejného způsobu kvantifikace a kategorizace rizik, což umožňuje poskytovat porovnatelné údaje zejména při sestavení aktuální celkové rizikové pozice. Průběžným monitoringem a pravidelným vyhodnocováním rizik s vazbou na příslušné schválené limity zajišťujeme pravidelnou informovanost managementu Skupiny ČD o aktuální rizikové pozici.

Cíle a metody řízení finančních rizik Společnosti jsou detailně popsány v individuální účetní závěrce za rok 2023 v kapitolách 33.4. – 33.9. Cíle a metody řízení finančních rizik Skupiny ČD jsou detailně popsány v konsolidované účetní závěrce za rok 2023 v kapitolách 35.4. – 35.9.

Systémy managementu ISO

Podstatnou součástí jsou rovněž implementované systémy managementu dle požadavků mezinárodních norem ISO. Vybrané normy jsou pro ČD závazné z důvodu naplnění požadavku legislativy nebo na základě závazku představenstva ČD v oblasti kvality nabízených služeb a bezpečnosti a v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců.

V současné době jsou České dráhy certifikovány dle norem ISO 9001 a ISO 45001. Předmětem certifikace je zabezpečení přepravy osob v dálkové a regionální dopravě, příprava a realizace jízdního řádu, tvorba a řízení produktů a standardů v osobní dopravě, cenotvorba, plánování a realizace provozního nasazení a údržby a oprav železničních kolejových vozidel, zajišťování nákupů a skladování a dodávání materiálu. Celá Společnost je rovněž certifikována v oblasti řízení spotřeby energií při zabezpečení přepravy osob a správě nemovitostí dle ISO 50001.

Oblast lidských práv

ČD usilují o bezpečné a zdravé pracovní prostředí a o jeho trvalé zlepšování, poskytují všem rovné příležitosti, nepřipouští diskriminaci, a to ani v její skryté podobě. ČD poskytují rovné příležitosti všem lidem bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, národnost, náboženství, etnickou příslušnost nebo jakékoli charakteristiky, nepřipouští a netolerují jakoukoliv formu obtěžování, zastrašování a nucenou či nezákonnou práci.

ČD respektují soukromí svých zaměstnanců. Vztah ČD a zaměstnanců je založen na vzájemné důvěře, úctě a důstojnosti. ČD nepřipouští žádnou formu diskriminace zaměstnanců.

ČD zároveň dbají o to, aby zaměstnanci maximálně šetřili a respektovali osobnost a soukromí svých kolegů.

Jako jeden z nástrojů pro zajištění výše uvedeného má Společnost již dlouhodobě nastaven whistleblowing, který slouží mimo jiné k oznamování či upozorňování na porušování norem, zásad, pravidel, nezákonného, korupčního nebo neetického chování na pracovišti nebo v okolním sociálním prostředí.

Společnost zřídila důvěrný a zabezpečený vnitřní oznamovací systém⁴, tzv. Etickou linku pro odhalení protiprávního jednání v prostředí ČD, který se zárukou ochrany totožnosti oznamovatele (zaměstnanci i třetí osoby), práva oznamovatele podat oznámení anonymně, nestranného prošetření, ochranou oznamovatele před postihem, diskriminací či jinými odvetnými opatřeními umožňuje oznamovateli podat oznámení informující o protiprávním a neetickém jednání v prostředí ČD. Společnost podněty zpracovává bez ohledu na osobu oznamovatele i zvolený způsob jejich podání.

⁴ reflektující požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. 10. 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, transponované do právního řádu České republiky zákonem č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů

Zpráva o činnosti dozorčí rady

společnosti České dráhy, a.s., za rok 2023

V roce 2023 se v sídle společnosti České dráhy, a.s., konalo deset řádných zasedání, přičemž dozorčí rada byla vždy usnášeníschopná. Zasedání dozorčí rady se pravidelně zúčastňoval předseda představenstva a podle potřeby ostatní členové představenstva Společnosti.

Dozorčí rada Společnosti vykonávala ve sledovaném období svoji působnost a plnila veškeré úkoly v souladu s právními předpisy a stanovami Společnosti. Ke své kontrolní činnosti využívala všech možností, které jí stanovy Společnosti nabízely.

Dozorčí rada v rámci své kontrolní činnosti dohlížela na řádný výkon působnosti představenstva a činnost Společnosti. Dozorčí rada byla ze strany představenstva Společnosti pravidelně informována o aktuálním dění Společnosti, o hospodářských výsledcích, finančním stavu Společnosti, finančních rizicích a rizikové pozici Společnosti, jakož i o hospodářských výsledcích dceřiných společností, zejména společnosti ČD Cargo, a.s.

Na zasedání dozorčí rady Společnosti byly pravidelně předkládány dozorčí radou požadované materiály a žádosti představenstva Společnosti o udělení jejího předchozího souhlasu k určeným právním jednáním Společnosti. Veškeré tyto žádosti dozorčí rada řádně projednala a rozhodla o nich. Dozorčí rada ukládala průběžně představenstvu Společnosti úkoly s cílem prověřit potřebu a rozsah investičních projektů za účelem optimalizace nákladů Společnosti. V rámci své činnosti dozorčí rada monitorovala zejména dosahování hospodářských cílů, jež byly stanoveny v ročním podnikatelském plánu Společnosti, a vyžadovala zdůvodnění vývoje hospodaření.

Dozorčí rada konstatuje, že představenstvo Společnosti poskytovalo dozorčí radě v roce 2023 veškeré předepsané či požadované informace, jakož i součinnost, a dozorčí rada tak měla k dispozici veškeré podklady nutné pro výkon své kontrolní činnosti.

Při své kontrolní činnosti dozorčí rada neshledala ze strany společnosti České dráhy, a.s., či jednotlivých členů představenstva Společnosti porušení či nesplnění povinností vyplývajících z právních předpisů, stanov Společnosti, interních předpisů Společnosti či pokynů valné hromady.

Dozorčí rada na závěr konstatuje, že měla vytvořeny veškeré potřebné podmínky pro řádný výkon své činnosti.

V Praze dne 25. ledna 2024

Ing. Miroslav Zámečník
předseda dozorčí rady společnosti České dráhy, a.s.

Společenská odpovědnost (CSR)

Jsme na jedné trati – Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM

Říká se, že vyspělost společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o své nejslabší. I největší siláci v našich řadách se mohou řízením osudu stát v okamžiku slabými a potřebnými.

Bezpečnost stojí v čele našich priorit, a to nejen v rámci železniční dopravy, považované za jeden z nejbezpečnějších způsobů cestování a přepravy zboží, ale i ve všech našich dalších činnostech. Naše pravidla a standardy jsou přísné a důsledné ve všem, od manipulace s nákladem přes opravy vozidel až po jejich technické kontroly. Navzdory těmto pečlivým opatřením se však někdy stane, že dojde k nehodám, které mohou mít zásadní a trvalý dopad na životy našich zaměstnanců a kolegů. Bohužel v těch nejsmutnějších případech přijdou o to nejcennější.

Podpora Nadačního fondu Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM má velkou podporu. Solidarita mezi železničáři je dlouholetou tradicí a fond si klade za hlavní úkol poskytovat pomoc všem zaměstnancům na železnici, i bývalým zaměstnancům, kteří se dostali do obtížných životních situací. Tato podpora se rovněž rozšiřuje na jejich rodinné příslušníky.

Důkazem, že Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM se zapsal do povědomí lidí, je i to, že na jeho transparentní účet přispívají jak zaměstnanci napříč celou Skupinou ČD, tak široká veřejnost.

Kde Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM pomáhá?

Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM poskytuje podporu hned v několika klíčových oblastech. Poskytl pomoc několika železničářům, kteří byli při výkonu své profese vážně zraněni a mají doživotní následky. Peníze byly použity například na úhradu speciálních rehabilitací nebo pořízení kompenzačních pomůcek, které jim usnadňují život. Další pomoc směřovala do rodin železničářů, kteří tragicky zahynuli. Nadační fond přispívá, a ještě v dalších letech bude, na vzdělávání a rozvoj jejich dětí. Podporujeme rodiny železničářů, které se starají o vážně nemocné děti.

Nadační fond v roce 2023 pomohl v pěti desítkách případů a vyplatil pomoc ve výši 5 767 500 Kč, od založení vyplatil fond pomoc ve výši 13 810 000 Kč.

Co jsme společnými silami dokázali v roce 2023

- 6 277 237 korun – celková částka, kterou se v průběhu roku podařilo na transparentním účtu vybrat;
- 5 767 500 korun – celkový objem vyplacených nadačních prostředků (bez budoucích příspěvků, například na vzdělání osiřelých dětí);
- 27 296 212 korun – zůstatek na transparentním účtu ke dni 31. prosince 2023.

V životě se někdy setkáme s okamžiky, kdy se zdá, že před nás osud umístil zdánlivě nepřekonatelnou překážku. V těchto chvílích přichází na pomoc Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM, který je zde, aby pomohl našim kolegům a kolegyním vyrovnat se s těmito výzvami. Naše modrá srdce jsou vždy připravena podpořit ty, kteří se ocitnou v nouzi. „**Jsme na jedné trati.**“

V rámci podpory Ukrajiny obdržela Skupina ČD v roce 2023 od polského ministerstva dotaci ve výši necelé 2,9 mil. Kč na provoz humanitárních vlaků.

Bezbariérové cestování

Automatickou součástí našich aktivit v oblasti odpovědného dopravce je pomoc lidem s handicapem, především v oblasti odstraňování bariér na železnici a zavádění služeb, které umožňují jejich vyšší mobilitu a pohodlí na cestách.

V loňském roce jsme poskytli asistenční služby rekordnímu počtu cestujících s handicapem. Od roku 2018 do roku 2023 jsme pomohli více než 41 tisícům cestujících s omezenou schopností pohybu a orientace. V roce 2023 jsme prostřednictvím našeho objednávkového systému zajistili celkem 8 584 přeprav pro handicapované cestující, což oproti roku 2022 představuje nárůst o přibližně 1 300 osob. Tento počet dokonce překonal i poslední předcovidový rok 2019.

Skutečný počet cestujících s omezenou schopností pohybu a orientace je však mnohem vyšší, neboť díky bezbariérovým a nízkopodlažním vlakům mnoho z nich nyní cestuje bez potřeby asistence. S nově zavedenými značkami přístupnosti u jednotlivých spojů v prosinci 2023 se očekává, že počet cestujících s handicapem, kteří budou cestovat zcela samostatně, ještě vzroste. Naše vlaky jsou nyní označeny symbolem „nízkopodlažní vůz vhodný pro přepravu cestujících na vozíku nebo vůz se zvedací plošinou, doporučeno objednání přepravy“, což znamená, že objednání přepravy a asistence již není nutné. S více než 3 000 takových vlaků v jízdním řádu a třemi čtvrtinami všech spojů vybavenými pro cestování osob na vozíku, jejichž počet se díky rozsáhlé modernizaci našeho vozidlového parku bude nadále zvyšovat, se cestování vlakem pro osoby s handicapem stalo snazší než kdykoliv předtím.

Všechna nová moderní vozidla jsou vybavena zásuvkami pro dobíjení elektrických invalidních vozíků a pohodlná pro cestování osob na vozíku. Díky haptickým prvkům, nápisům v Braillově písmu nebo ovládání dveří prostřednictvím slepeckých vysílaček také pro osoby nevidomé nebo slabozraké.

I v roce 2023 jsme pokračovali ve Stipendijním programu ČEDés, který je otevřen žákům partnerských středních škol zaměřených na maturitní nebo učební obory s dopravní a technickou specializací. Naším cílem v rámci Skupiny ČD je podpora vzdělání a profesního růstu mladých lidí v technických oborech, s vidinou získání talentovaných budoucích zaměstnanců. Do našeho stipendijního programu přijímáme studenty s velkým zájmem o železnici a chutí působit v technických či provozních pozicích u ČD. Stipendijní program nabízí řadu výhod, jako je měsíční finanční příspěvek na studium, příspěvek na jízdné, možnost odborné praxe v různých částech naší společnosti a příležitost pro celkový profesní i osobní rozvoj.

Zpráva představenstva

o podnikatelské činnosti Skupiny ČD a o stavu jejího majetku

Ekonomické výsledky

Níže uvedená tabulka byla sestavena na základě informací uvedených v kapitole Údaje o segmentech, která je součástí konsolidované účetní závěrky.

(údaje v mil. Kč)

		Osobní doprava	Nákladní doprava	Správa majetku	Certifikace a testování	Ostatní	Eliminace	Celkem
Výnosy	2023	30 183	15 729	516	838	6 541	-4 659	49 148
	2022	27 045	14 667	463	692	5 663	-4 308	44 222
Služby, spotřeba materiálu a energie	2023	-11 062	-6 380	-622	-182	-4 529	4 184	-18 591
	2022	-10 893	-6 475	-540	-173	-3 627	3 759	-17 949
Osobní náklady	2023	-10 265	-5 402	-267	-174	-1 522	427	-17 203
	2022	-9 824	-4 892	-265	-149	-1 427	401	-16 156
EBITDA z pokračujících činností	2023	9 478	3 806	2 213	401	1 044	-802	16 140
	2022	7 229	3 174	-79	355	1 062	-645	11 096
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	2023	-6 594	-2 589	-243	-61	-293	175	-9 605
	2022	-6 201	-2 507	-190	-72	-364	140	-9 194
EBIT z pokračujících činností	2023	2 884	1 217	1 970	340	751	-627	6 535
	2022	1 028	667	-269	283	698	-505	1 902
Zisk (+)/Ztráta (-) před zdaněním	2023	623	733	1 981	354	741	-606	3 826
	2022	-128	310	-242	296	673	-513	396

Segment osobní dopravy

Segment osobní dopravy dosáhl v roce 2023 zisku před zdaněním ve výši 623 mil. Kč. Meziroční zlepšení výsledku bylo pozitivně ovlivněno především nárůstem výnosů, které přesáhly 30 mld. Kč a meziročně se zlepšily o více než 3 mld. Kč. Tržby z prodeje jízdních dokladů se zlepšily o téměř 1,4 mld. Kč zejména díky nárůstu počtu cestujících ze 157 na 164 milionů. Meziročně se zvýšily i úhrady od objednatelů o 1,7 mld. Kč zejména vlivem jejich indexace, ale také v souvislosti s novými kolejovými vozidly.

Ve vazbě na silné inflační tlaky meziročně vrostly náklady na služby, spotřebu materiálu a energie, a to o necelých 200 mil. Kč. Zatímco náklady na opravy meziročně vzrostly o 650 mil. Kč, náklady na energie naopak meziročně klesly o 480 mil. Kč. Osobní náklady meziročně vzrostly o 441 mil. Kč jednak vlivem navýšení mezd v návaznosti na kolektivní vyjednávání z roku 2022 a jednak vlivem mimořádných odměn vyplacených částečně za účelem kompenzace vysoké inflace a jednak také jako poděkování za dosažené hospodářské výsledky s cílem stabilizace zaměstnanecké základny s ohledem na situaci na trhu práce. Provozní zisk před úroky, odpisy a zdaněním v důsledku výše uvedených vlivů meziročně vrostl o více než 2,2 mld. Kč na téměř 9,5 mld. Kč.

Pořízení nových vozidel pak ovlivnilo meziroční růst odpisů o 234 mil. Kč a finančních nákladů o 973 mil. Kč. Na nárůstu finančních nákladů se podílelo i čerpání cizích zdrojů v letech 2022 a 2023, tedy v období vysokých úrokových sazeb. Zisk před zdaněním se tedy meziročně zvýšil o 751 mil. Kč a celkový čistý zisk se meziročně zvýšil o téměř 1 mld. Kč.

Segment nákladní dopravy

Segment nákladní dopravy dosáhl v roce 2023 zisku před zdaněním ve výši 733 mil. Kč. Objemy přepravy byly taženy především pokračující expanzí do zahraničí, která částečně kompenzovala pokles objemu dopravy v České republice v důsledku celkového poklesu trhu a strukturálních změn v energetickém sektoru. Přestože celkový objem přepravy poklesl, podařilo se promítnout zvýšené náklady do konečných cen. V důsledku nárůstu cen vzrostly oproti roku 2022 výnosy téměř ve všech odvětvích segmentu nákladní dopravy kromě komodit „Výrobky ze dřeva a papíru“ v důsledku ukončení kůrovcové kalamity v ČR „Stavební materiál“. Oproti roku 2022 se podařilo přepravit vyšší objemy „Chemických výrobků a kapalných paliv“, „Kombinované dopravy“ a „Automobilového průmyslu“. Celkové výnosy tak meziročně narostly o 1,1 mld. Kč. Zároveň segment nákladní dopravy i v důsledku rostoucích cen energií čelil stále většímu konkurenčnímu tlaku silničních nákladních dopravců, kde růst cen pohonných hmot není z dlouhodobého hlediska tak dynamický.

Výkonová spotřeba poklesla v rámci variabilních nákladů, tedy nákladů na dopravní cestu a spotřebu trakční energie a paliva, v důsledku nižších výkonů. Naopak meziročně vzrostly náklady na běžnou údržbu železničních kolejových vozidel a další související služby. Celkem tedy náklady na služby, spotřebu materiálu a energie klesly o 95 mil. Kč.

Segment správa majetku

Segment správy majetku vykazuje v roce 2023 zisk před zdaněním EBT ve výši 1 981 mil. Kč. Meziroční zlepšení výsledku hospodaření bylo pozitivně ovlivněno především prodejem majetku (zejména prodej developerského projektu Smíchov). Nárůst výnosů z titulu prodeje majetku proti loňskému roku v segmentu správy majetku činí 1 845 mil. Kč (výnosy jsou rozeznány v řádku ostatní provozní výnosy, který ve výše uvedené tabulce není uveden). Vlivem inflace vzrostly i tržby z pronájmů. Inflace se ale zároveň dotkla i oblasti nákladů. Ostatní meziroční změny jsou nevýznamné. Meziročně provozní zisk před úroky, odpisy a zdaněním v důsledku výše uvedených vlivů vrostl o 2 292 mil. Kč.

Segment certifikace a testování

Celkové výnosy v segmentu certifikace a testování činily za sledované období 838 mil. Kč a segment dosáhl v roce 2023 zisku před zdaněním ve výši 354 mil. Kč. Meziroční zlepšení výsledku hospodaření bylo pozitivně ovlivněno především nárůstem výnosů, které meziročně narostly o více než 150 mil. Kč. Tržby z prodeje služeb se meziročně zvýšily především zásluhou maximálního využití kapacit testovacích okruhů. Meziročně nicméně vzrostly i náklady na spotřebu energie, služby a také osobní náklady. Zisk před zdaněním tak meziročně narostl o 58 mil. Kč.

Ostatní a eliminace

Meziroční zlepšení zisku ve sloupci Ostatní bylo způsobeno kombinací několika vlivů. Hlavním vlivem byly meziročně vyšší výnosy o 878 mil. Kč. K nárůstu přispěl zejména růst výnosů u společností ČD – Telematika, ČD Bus a DPOV. Meziročně došlo také k poklesu odpisů a zlepšení finančního výsledku. Zároveň ale došlo i k nárůstu nákladů na služby, spotřebu materiálu a energie, a to o 902 mil. Kč. Zisk před zdaněním se tak meziročně zlepšil o 68 mil. Kč.

Sloupec Ostatní je nicméně nutné chápat současně se sloupcem Eliminace, ve kterém dochází k vyloučení, resp. přesunu nákladů a výnosů u společností poskytujících výkony dovnitř Skupiny ČD, zejména v oblastech opravárenství a ICT. Po očištění o tyto vlivy je zisk v položce Ostatní tvořen zejména ICT výkony poskytovanými mimo Skupinu ČD.

Vymezení použitých alternativních výkonnostních ukazatelů

Tato výroční zpráva používá následující alternativní výkonnostní ukazatele:

EBIT je definován jako provozní zisk/ztráta za období z pokračující činnosti před finančními výnosy a náklady, podílem na zisku přidružených a společných podniků a zdaněním.

EBITDA je definována jako provozní zisk/ztráta za období z pokračující činnosti před finančními výnosy a náklady, podílem na zisku přidružených a společných podniků, daněmi, odpisy a amortizací.

Vedení používá ukazatele EBIT a EBITDA k posouzení a porovnání základní ziskovosti Skupiny ČD po eliminaci potenciálních rozdílů ve výkonnosti způsobených odchylkami v kapitálové struktuře, daňových pozicích a odpisech a amortizací.

Rekonciliace výpočtu ukazatele EBIT a EBITDA:

(údaje v mil. Kč)

	Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Zisk (+)/Ztráta (-) za období z pokračujících činností	3 196	-139
Daň z příjmů	-630	-535
Finanční výnosy	606	670
Finanční náklady	-3 326	-2 192
Podíl na zisku přidružených a společných podniků	11	16
EBIT	6 535	1 902
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	-9 605	-9 194
EBITDA	16 140	11 096

Kapitálové výdaje (CAPEX) jsou definovány jako platby za pozemky, budovy a zařízení, investice do nemovitostí a nehmotná aktiva, jak jsou uvedeny ve výkazu o peněžních tocích.

Skupina ČD prezentuje Kapitálové výdaje, protože je vedení používá jako ukazatel celkových investic do pozemků, budov a zařízení, investic do nemovitostí a nehmotných aktiv s cílem zvýšit rozsah a ekonomický přínos svých operací.

Rekonciliace výpočtu ukazatele CAPEX:

	(údaje v mil. Kč)	
	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	-13 931	-20 329
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	-93	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	-325	-362
Pořízení dceřiných a společných podniků	0	-47
Pořízení společných podniků	0	-7
CAPEX	-14 349	-20 748

Hrubá zadluženost je definována jako celkové dlouhodobé a krátkodobé závazky dělené celkovými aktivy.

Ukazatel hrubé zadluženosti je používán pro posouzení solventnosti Skupiny ČD vzhledem k její velikosti a odvětví, ve kterém působí. Pomáhá investorům pochopit, jak Skupina ČD platí za své podnikání.

Rekonciliace výpočtu ukazatele Hrubé zadluženosti:

	(údaje v mil. Kč)	
	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobé závazky celkem	69 279	56 911
Krátkodobé závazky celkem	20 070	28 374
Aktiva celkem	126 983	120 408
Hrubá zadluženost (v %)	70,4 %	70,8 %

Celkový dluh (Debt) je definován jako součet úročených závazků, skládajících se z krátkodobých a dlouhodobých úvěrů, půjček a leasingových závazků.

Celkový dluh (Debt)/EBITDA je definován jako celkový dluh dělený EBITDA.

Skupina ČD považuje poměr Debt/EBITDA za užitečný ukazatel pro hodnocení likvidity Skupiny ČD a usnadňuje srovnání s obdobnými společnostmi ve stejném odvětví.

Rekonciliace výpočtu ukazatele Debt/EBITDA:

(údaje v mil. Kč)

	Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu krátkodobé	6 911	15 061
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu dlouhodobé	65 849	53 344
Celkový dluh	72 760	68 405
EBITDA	16 140	11 096
Celkový dluh/EBITDA	4,5	6,2

Skupina ČD prezentuje tyto alternativní výkonnostní ukazatele (APM) tak, jak je používá její management ke sledování finanční pozice z hlediska nesplaceného dluhu a dostupné provozní likvidity. Tyto ukazatele představují podobná opatření, která jsou používána některými investory, analytiky cenných papírů a dalšími zainteresovanými stranami jako doplňující informace finanční pozice, finanční výkonnosti a likvidity. Skupina ČD věří, že tyto ukazatele pomohou investorům porozumět výkonnosti a zadluženosti Skupiny ČD a současné schopnosti Skupiny ČD financovat její probíhající činnosti.

Žádný z těchto APM není měřením výkonnosti podle IFRS a investoři by je neměli brát v úvahu jako ekvivalent pro Zisk/Ztráta za období, Zisk/Ztráta z provozní činnosti, Zisk/Ztráta před zdaněním, Čistý peněžní tok z provozní činnosti, investiční činnosti nebo finanční činnosti nebo jiná opatření stanovená v souladu s IFRS. Tyto APM mají jako analytické nástroje svá omezení a investoři by je neměli posuzovat izolovaně.

Osobní doprava

V roce 2023 se nám podařilo vrátit cestující do vlaků a pokračovali jsme v masivní obnově vozidlového parku. Spolu s objednateli jsme pak dokončili jednání k zajištění dopravní obslužnosti pro další období. Od závěru roku 2023 není možné, až na definované výjimky, dále používat institut přímých zadání a skončila, či v brzké době skončí platnost některých smluv. Objednatelé ve větší míře již vypisují nabídková řízení, kterých jsme se zúčastnili nebo se účastnit budeme.

Dálková doprava

V roce 2023 jsme uzavřeli s objednatelem dálkové dopravy Ministerstvem dopravy ČR, v souvislosti s ukončením platnosti předchozí smlouvy, novou smlouvu na zajištění výkonů realizovaných v závazku veřejné služby na lince R33 Cheb – Německo s plněním od prosince 2023 do prosince 2032.

Na základě sedmi s Ministerstvem dopravy ČR uzavřených smluv jsme v roce 2023 provozovali celkem 21 linek dálkové dopravy.

V roce 2023 se nám také podařilo získat zakázku a uzavřít smlouvu s Ministerstvem dopravy ČR na provozování zcela nové mezinárodní expresní linky Ex32 Praha – Pardubice – Lichkov – (Wrocław – Gdynia), a to od prosince 2024. Zároveň jsme uzavřeli dodatek smlouvy, kterým dochází k prodloužení provozu linek Ex6 Praha – Plzeň – Cheb / Domažlice – München a R16 Praha – Plzeň – Klatovy do prosince 2026 a linek Ex3 Praha – Brno – Wien / Budapest, Ex5 Praha – Ústí nad Labem – Berlin / Hamburg a R15 Praha – Ústí nad Labem – Cheb do prosince 2034, a to na základě realizace významné investice, zahrnující pořízení a nasazení nových vozidel na těchto linkách.

V oblasti dálkové dopravy jsme dále pokračovali v přizpůsobování portfolia nabízených služeb potřebám zákazníků. Po mnoha letech jsme obnovili přímé spojení mezi Prahou a Vídní přes České Velenice a noční spojení Praha – Dresden – Zürich. Zlepšování kvality kolejových vozidel a zvyšování nabídky doplňkových služeb pro cestující, a to jak na palubách vozidel, tak i ve stanicích, je jedním z hlavních předpokladů pro dosažení našich cílů v tomto segmentu i v následujících obdobích.

Regionální doprava

V roce 2023 jsme podepsali v Moravskoslezském kraji smlouvu na provozní soubor Ostravsko s platností 10 let, tedy až do konce roku 2033. K tomu se nám podařilo prodloužit o jeden rok provoz na úzkorozchodné trati do Osoblahy. Nabídkové řízení na linku S1 (Ostrava – Opava) bylo zadavatelem zrušeno a provoz v této relaci zařadil do své objednávky v rámci provozního souboru Ostravsko.

V Plzeňském kraji jsme uspěli v nabídkovém řízení na zajištění linky P1 Západ (Plzeň – Karlovy Vary), naopak jsme museli po neúspěchu v nabídkovém řízení opustit výkony na lince P1 Jih (Plzeň – Horažďovice, předměstí). V této relaci jsme nicméně získali doplňkové výkony spěšných vlaků v Plzeňském kraji a dále budeme zajišťovat vedení některých vlaků mezi Plzní a Železnou Rudou (soupravy z dálkové linky R16).

Provozní soubor Šluknovsko objednatele z Ústeckého kraje se nám podařilo díky nasazení motorových jednotek Desiro uhájit až do konce roku 2033. Stejný úspěch se podařil na jihu Čech, kde jsme uzavřeli novou smlouvu v rámci elektrické trakce, a to díky nasazení dalších 5 kusů jednotek řady 650 RegioPanter, konkrétně na výkony do Lipna na Vltavou, kde tyto jednotky uspěly ve zkušebním provozu.

Jihomoravský kraj vypsal tržní konzultace na provozní soubory Jih, Střed a linku S4. Uspěli jsme se sdruženou nabídkou pro Střed a S4, Jih bude od prosince 2024 zajišťovat jiný dopravce. Významnou měrou jsme se podíleli na uvedení do provozu jednotek ve vlastnictví Jihomoravského kraje řady 530 a 550, tzv. Moravie. Současná smlouva na jejich provoz končí na konci roku 2024 s tím, že kraj v září vypsal nabídkové řízení na jejich provoz. Jedná se o specifické nabídkové řízení s vlakovými jednotkami ve vlastnictví kraje, které mají být provozovány bez doprovodu vlakových čet a kraj nepoptává ani pokladní místa. Řízení výběru dopravce bude uzavřeno v roce 2024.

V závěru roku jsme podali nabídku v rámci nabídkového řízení Ústeckého kraje pro provozní soubor Elektrická páteř. Z nabídkového řízení jsme byli vyloučeni. Proti tomuto postupu zadavatele se bráníme právní cestou. Závazková smlouva nebyla dosud podepsána.

Naším cílem doposud bylo, a nadále bude, obhájení všech stávajících výkonů a případné získání výkonů nových, avšak vždy pouze za předpokladu pozitivního ekonomického dopadu do našeho výsledku hospodaření.

Doplňkové služby

Rok 2023 nepřinesl tolik inovací, ale soustředili jsme se na kvalitu poskytovaných služeb, což se v říjnu promítlo do získání ocenění World Passenger Awards na světovém fóru World Passenger Festival ve Vídni v kategorii palubní servis. Doplňkové služby tak v celém svém portfoliu celoročně přispívaly k pozitivnímu vnímání společnosti ČD u cestujících veřejnosti.

Palubní služba ČD Minibar získala možnost úhrady občerstvení platební kartou, v rámci služby ČD Restaurant jsme ve vlacích SC Pendolino cestujícím 1. vozové třídy nově nabídli předobjednávku placených jídel v rámci nákupního procesu jízdních dokladů na e-shopu ČD. Nabídku ČD WiFi v lehátkových a lůžkových vozech ČD Night jsme rozšířili i při cestách do Polska a v denní dálkové mezinárodní dopravě jsme pro území Německa zrušili datový limit. Palubní portál prošel faceliftem s důrazem na uživatelskou přehlednost.

Půjčovna kol ČD Bike získala svůj první venkovní úložný Bike Box a ve vybraných železničních stanicích jsme sjednotili vzhled a více zviditelnili výdejní místa kol.

Před vánočními svátky se nám podařilo rozšířit online svět o zcela nový e-shop „ČD Fanshop“ zaměřený na reklamní, propagační a další předměty, který nám umožnil výrazně rozšířit nabídku sortimentu (hry, hračky, knihy, oblečení, elektronika a mnoho dalšího) oproti možnostem prodeje ve vybraných železničních stanicích.

Odbavení zákazníků

V roce 2023 jsme pokračovali v podpoře elektronického odbavení cestujících především v interních online prodejních kanálech ČD (primárně v aplikaci Můj vlak a v internetovém obchodu – e-shopu ČD), ale i externích prodejních platformách (především ve vyhledávači spojení IDOS). Výsledkem je dlouhodobý nárůst podílu online nákupů v rámci distribučních kanálů ČD, kdy jsme v posledních měsících roku 2023 již pravidelně překračovali hranici 40 % všech prodaných jízdenek v online kanálech. V případě jízdenek v tarifu ČD (tj. bez prodeje jízdenek integrovaných dopravních systémů, které tvoří významnou část prodeje ČD) jsme ve 4. čtvrtletí roku 2023 již pravidelně překračovali hodnotu 60 % prodeje v online kanálech.

Růst samoobslužného prodeje prostřednictvím online kanálů byl v roce 2023 podpořen řadou dílčích prozákaznických změn. V průběhu roku jsme především rozšířili komplexní informování zákazníků před cestou a během cesty. Vylepšili jsme informování cestujících v případě změn řazení vlaků prostřednictvím „automatizace přesazování“ a začali zobrazovat řazení vlaků regionální dopravy kategorie Os a Sp. Současně jsme provedli úpravy v grafickém zobrazování míst v pláncích rezervačního systému a samotné plánky rozšířili např. o vlaky výchozí ze Slovenska a Maďarska. V prosinci 2023 jsme současně spustili novou generaci rezervačního systému, který splňuje veškeré nároky pro rozšiřování dalších služeb zákazníkům. Nadále jsme pokračovali v rozvoji mobilní aplikace Můj vlak. Zavedli jsme nové funkcionality (prodej na zpožděné přímé vlaky, jízdenky v Apple Wallet, zavedení podpory pro přechod do Virtuální In karty atd.) a produkty (nová jízdenka Vlak+, sdílené aplikace IN 100 a IN Business).

V roce 2023 jsme pokračovali v rozšiřování nabídky tarifních produktů, které jsou dostupné v nabídce aplikace Můj vlak a e-shopu ČD. Kromě zprostředkování prodeje SMS jízdenek pro jednotlivé systémy MHD, prodeje jízdenek OneTicket, IDS Jihomoravského, Plzeňského a Zlínského kraje, nově od prosince 2023 nabízíme zákazníkům prodej jízdenek IDS Moravskoslezského kraje. V roce 2024 chceme nabídku v online kanálech ČD rozšířit o další dopravní doplňkové služby (zejména řešení tzv. první a poslední míle, přímý prodej navazujících jízdenek pro MHD atd.) s cílem, aby prodejní kanály ČD byly pro cestující používající železnici v ČR vždy první volbou. Současně nás těší, že evidujeme pozitivní zpětnou vazbu od zákazníků v našich průzkumech spokojenosti, i v hodnocení aplikace Můj vlak v Google Play a AppStore.

Kromě online odbavení jsme v roce 2023 zahájili proces obměny zařízení sloužících k prodeji a kontrole jízdenek na palubách našich vlaků. Zahájili jsme distribuci nových přenosných osobních pokladen pro personál v našich vlacích. Současně jsme v našich vlacích zahájili instalace nových jízdenkových automatů a bezhotovostních terminálů. Obě iniciativy budou pokračovat v roce 2024.

Spokojenost zákazníků

V roce 2023 jsme pokračovali v rozšiřování zjišťování zpětné vazby od našich zákazníků, která se dělí na dvě oblasti. První oblastí je hodnocení metodou CSAT (Customer Satisfaction Score), kdy zákazníci v aplikaci Můj vlak na pětihvězdičkové stupnici vyjadřují své hodnocení k celkové spokojenosti s cestou a k dílčím oblastem cesty. Výsledky za rok 2023 ukazují, že celkovou spokojenost hodnotí zákazníci průměrně na 4,1*, přičemž nejvyšší hodnocení dosahuje spokojenost s nákupem jízdenky (4,6*) a naopak nejhůře zákazníci hodnotí spokojenost s dodržením jízdního řádu (3,7*).

Druhou oblastí zjišťování zákaznické spokojenosti je měření NPS (Net Promoter Score) a spokojenosti cestujících, které probíhá formou online dotazníku rozeslaného našim zákazníkům e-mailem. V roce 2023 jsme realizovali dvě celostátní kampaně, ve kterých NPS hodnotilo více než 14 tis. respondentů s výsledkem 27 (na škále -100 až +100). 8 tis. respondentů dále poskytlo podrobnější odpovědi vyplněním přiložených dotazníků, jejichž cílem bylo zjistit míru spokojenosti s jednotlivými aspekty cestování.

Celkové hodnocení lze kvantifikovat indexem spokojenosti CSI (Customer Satisfaction Index), který v rámci obou průzkumů dosáhl 77 % (na škále -0 % až 100 %). Výsledky zjištěné v kampaních tedy považujeme v rámci dopravního sektoru za velmi dobrý výsledek, který je pro nás současně závazkem pro další zvyšování kvality poskytovaných služeb.

Komunikace 2023

Rok 2023 se nesl v duchu naplnění všech komunikačních cílů. Průběžnou optimalizací komunikačního plánu a mediálního mixu jsme dostáli závazku efektivního využití prostředků vynaložených na komunikaci produktů a značky.

V online prostředí se pomocí vyhledávacích a obsahových kampaní podařilo získat rekordní tržby ve výši 441,4 mil. Kč, s nárůstem o 28 % oproti roku 2022. Z hlediska kvality kreativy byla mimořádně úspěšná kampaň Mezinárodní cestování s tématem „kulturstika“. Ta získala první místo v reklamní katovně odborného marketingového webu mediar.cz a byla oceněna druhým místem mezi deseti nejlépe hodnocenými kampaněmi roku 2023. Ivan Trojan již popáté obhájil první místo jako nejlepší herec v reklamě.

Potvrdili jsme také své významné postavení na sociálních sítích, na kterých máme největší dopravní železniční profil v České republice. Facebook dosáhl hranice 121 tis. sledujících, Instagram ČD má již 29,6 tis. sledujících a nejrychleji rostoucí sociální síť ČD je X s 14,1 tis. sledujícími. V následujícím roce budeme pracovat především na oslovení mladé cílové skupiny prostřednictvím zapojení influencerů.

O správném nastavení komunikace a jejím významném vlivu na vztah veřejnosti k naší společnosti svědčí i další úspěchy: obhájení titulu Nejdůvěryhodnější značka mezi poskytovateli dopravních služeb v nezávislé anketě AC Nielsen nebo vysoká návštěvnost Dne železnice v Bohumíně. Tuto oblíbenou akci navštívilo přes 7,5 tisíce platících návštěvníků.

Zároveň odbor komunikace pokračoval ve vydávání pravidelných tištěných časopisů pro veřejnost. Měsíčník ČD pro vás je zaměřen na všechny skupiny cestujících a přináší mimo jiné tipy na výlety, informace o nových produktech a obchodních nabídkách i zábavu. V loňském roce získal druhé místo na výsledkové listině CZECH TOP 100 v kategorii Firemní časopisy pro zákazníky. Kromě toho národní dopravce vydává oborový měsíčník Železničář, který se věnuje přímo tématům spojeným s dráhou. Na rodiny s dětmi od 6 do 12 let míří ilustrovaný čtvrtletník Můj vláček s řadou soutěží, her o ceny, vystřihovánek a pohádek.

Velký zájem sdělovacích prostředků a veřejnosti o dění v ČD potvrzuje činnost tiskového oddělení, které vyřídilo několik tisíc dotazů a vydalo 262 tiskových zpráv a tiskových informací. Pro sdělovací prostředky byly připraveny exkurze a prezentace nových produktů a vozidel, např. do výrobních závodů společnosti Siemens Mobility a Škoda Group ve Vídni, Ostravě a Plzni, kde se vyrábí jednotky ComfortJet a RegioPanter, a také z aktuálně probíhajících zkoušek nových vlaků, např. z testů ComfortJetu ve speciální klimatické komoře Rail Tex Arsenal ve Vídni nebo ze zkušebního provozu jednotek RegioFox.

Rok 2024 bude zaměřen na komunikaci modernizace vozového parku a nových vozů, v kampaních se zaměříme na aplikaci Můj vlak a její benefity. Důležitou součástí bude podpora partnerství jednotlivých sportovních aktivit.

Provozní ukazatele za rok 2023

* Vyjma části zabývající mimořádnostmi, operativní náhradní dopravou a odřeknutými vlaky jsou prezentované hodnoty vztaženy k celé veřejné trase (výchozí stanice, cílová stanice a nácestné stanice příjezd i odjezd). Údaje o mimořádnostech, operativní náhradní dopravě a odřeknutých vlacích jsou pak vztaženy k celé trase.

Počet odjetých vlaků	
dálková osobní doprava	172 208
regionální osobní doprava	2 264 566
Celkem	2 436 774

Plnění jízdního řádu	
dálková osobní doprava	72,2 %
regionální osobní doprava	88,5 %
Celkem	87,4 %

Odpovědnost za zpoždění vlaků	
dopravce	13,6 %
provozovatel dráhy	18,4 %
ostatní příčiny	68,0 %

Plnění jízdního řádu s odečtem příčin zpoždění mimo dopravce	
dálková osobní doprava	95,0 %
regionální osobní doprava	99,0 %
Celkem	98,7 %

Odpovědnost dopravce za zpoždění vlaků	
dálková osobní doprava	19,1 %
regionální osobní doprava	11,5 %
Celkem	13,6 %

V roce 2023 došlo k nárůstu celkového plnění jízdního řádu (JŘ) o 2,8 procentního bodu oproti roku 2022 (z 84,6 % v roce 2022 na 87,4 % v roce 2023).

Údaje o odpovědnosti za všechna (primární i sekundární) zpoždění vlaků prezentujeme ve třetí tabulce.

Co se týče **pouze primárních** (tj. původních, neodvozených) zpoždění, tak většina z nich je způsobena příčinami na straně provozovatele dráhy (nejčastěji výluky, závady zabezpečovacích zařízení a pomalé jízdy). Konkrétně pak na ně připadá **45,0 %** všech primárních narušení jízdního řádu. Za **33,2 %** primárních narušení JŘ odpovídá dopravce (zejm. prodloužené pobyty vlaků v nácestných stanicích z důvodů zvýšené frekvence cestujících, poruchy hnacích vozidel, závady při sestavě vlaků a čekání na zpožděné přípoje nad rámec základních čekacích dob). **21,8 %** pak připadá na externí vlivy (zejm. zpoždění vlaků na příjezdu ze zahraničních železnic a nepříznivé povětrnostní vlivy).

Jedním z důvodů neplnění JŘ byly i **mimořádné události a mimořádnosti**, tj. nepředvídatelné situace, kdy z nejrůznějších příčin (např. vlivem nepříznivého počasí, poruch vozidel nebo střetů vlaků se silničními vozidly na železničních přejezdech) došlo ke vzniku omezení provozu a zpoždění vlaků. Počet mimořádností a mimořádných událostí na infrastruktuře SŽ sledovaných v systému MIMO činil v roce 2023 celkem **7 089 případů**.

Informace o omezeních jízdy vlaků (vč. výluk) mohou cestující obdržet prostřednictvím aplikace Můj vlak, příp. je mohou získat na adrese **www.cd.cz/omezeniprovozu**.

Mimořádné události i mimořádnosti v provozu obvykle vyžadují přijetí operativních opatření v osobní dopravě, mimo změn v obrazech personálu, hnacích vozidel a souprav, to znamená zavádění náhradní dopravy a případně i odříkání vlaků bez náhrady.

V roce 2023 evidujeme o operativních opatřeních za mimořádných událostí a mimořádností následující údaje:

Počet vlaků se zavedenou operativní náhradní dopravou	
dálková doprava	575
regionální doprava	7 101
Celkem	7 676

důvody na straně dopravce	1 978
<i>z toho závady hnacích vozidel</i>	1 645
jiné důvody	5 698
Celkem	7 676

Rozsah operativní náhradní dopravy	
dálková doprava (vlkm)	11 780,7
regionální doprava (vlkm)	104 176,4
Celkem (vlkm)	115 957,1

Rozsah operativní náhradní dopravy z hlediska příčiny	Počet	Rozsah (vlkm)
Mimořádné události	2 401	35 892,2
Závady hnacích vozidel	1 626	26 371,1
Nepříznivé povětrnostní vlivy	1 379	25 286,7
Ostatní	2 270	28 407,1
Celkem	7 676	115 957,1

Počet vlaků částečně nebo zcela operativně odřeknutých bez náhrady	
dálková doprava	3 290
regionální doprava	9 423
Celkem	12 713
důvody na straně dopravce	3 640
<i>z toho závady hnacích vozidel</i>	3 257
jiné důvody	9 073
Celkem	12 713
Rozsah operativního odříkávání vlaků	
dálková doprava (vlkm)	74 617,1
regionální doprava (vlkm)	154 766,0
Celkem (vlkm)	229 383,1
Podíl operativně odřeknutých vlaků na celkovém (plánovaném) počtu vlaků	
důvody na straně dopravce	0,15 %
jiné důvody	0,37 %
Celkem	0,52 %

Rozsah operativně odřeknutých vlaků z hlediska příčiny	Počet	Rozsah (vlkm)
Závady hnacích vozidel	3 122	81 209,3
Mimořádné události	2 828	72 372,1
Nepředpokládané, resp. pozdě zahájené a ukončené výluky	2 309	5 455,9
Ostatní	4 454	70 345,8
Celkem	12 713	229 383,1

Nejčastějšími konkrétními příčinami operativního odříkání vlaků byly závady hnacích vozidel (3 122 vlaků, 81 209,3 vlkm), mimořádné události (2 828 vlaků, 72 372,1 vlkm) a dále pak nepředpokládané, resp. pozdě zahájené a ukončené výluky (2 309 vlaků, 5 455,9 vlkm).

Vyhodnocení Standardů kvality za rok 2023

Kvalita poskytovaných služeb cestující veřejnosti tvoří rozhodující část image Českých drah, protože je viditelná a sledovaná jak širokou veřejností, sdělovacími prostředky, konkurenčními dopravci, tak i objednateli osobní dopravy v regionální a dálkové dopravě. Standardy kvality Českých drah, a.s., interně stanovují jednotnou úroveň kvality poskytovaných služeb vůči cestujícím a objednatelům.

Systém managementu kvality je ve společnosti České dráhy nastaven tak, že naplňuje požadavky norem ČSN EN ISO 9001, ČSN EN ISO 45001 a ČSN EN ISO 50001, dále je rovněž v souladu se stanoviskem Evropské komise JS/290311 a s Metodickým pokynem Drážního úřadu k normám kvality služeb dle článku 28 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 (do 7. 6. 2023). Vyhodnocení standardů za rok 2023 probíhalo podle výše stanovených norem. Žádný z těchto dokumentů neuvádí závazné hodnoty pro plnění jednotlivých požadovaných standardů kvality.

Od 7. 6. 2023 platí Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/782 o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě, článek 29 a Příloha č. 3 Minimální normy kvality služeb. S platností od 1. 1. 2024 byl vydán nový předpis Standardy kvality společnosti České dráhy, a.s., podle kterého budou standardy kvality Českých drah, a.s. vyhodnoceny za rok 2024.

Měření naplňování standardů kvality s využitím interní kontroly, výstupů kontrol ze strany objednatelů, plnění jízdního řádu, hodnocení a analýzy provozní práce, zaslaných stížností a podnětů je doplněno také měřením spokojenosti zákazníků s úrovní poskytovaných služeb formou anketního průzkumu, utajeného nákupu a specifických průzkumů.

Předpisem Standardy kvality společnosti České dráhy, a.s., (čj. 55122/2022-O17) platným do 31. 12. 2023 bylo interně stanoveno sedm základních karet standardů kvality. Některé karty byly dále rozděleny na podskupiny. Celkově tedy vyhodnocujeme 50 dílčích standardů kvality, kdy 40 bylo splněno a 10 nebylo splněno v daném intervalu.

Dílčí neplnění těchto interně nastavených hodnot standardů kvality neznamena porušení legislativy. Může však představovat důvod pro uplatnění sankcí vyplývajících ze smluv uzavřených s jednotlivými objednateli, které jsou nastaveny individuálně.

Závěry z kontrolní činnosti za rok 2023 jsou v souladu s výstupy hodnocení uvedených standardů kvality. Za rok 2023 bylo celkem provedeno 47 293 kontrol, z toho 17 721 ve stanicích a 29 572 ve vlacích. Kontrolní činnost v roce 2024 bude zaměřena na ověření účinnosti přijatých opatření k plnění standardů kvality.

Ve stanicích bylo v roce 2023 provedeno 17 721 kontrol, ve 3 385 případech kontroly (19,1 %) byla zjištěna a prostřednictvím příslušného kontrolního listu vykázána minimálně jedna závada.

Ve vlacích byla kontrolní činnost zaměřena na všechny kategorie vlaků osobní dopravy, včetně vlaků 0/0-S. Celkem bylo v roce 2023 provedeno 29 572 kontrol, v 9 612 případech kontroly (32,5 %) byla zjištěna a prostřednictvím příslušného kontrolního listu vykázána minimálně jedna závada.

Tam, kde byla úroveň plnění jednotlivých standardů pro definované období nižší než stanovená minimální hodnota, jsou jednotlivé organizační složky povinny prověřit důvody, přijmout opatření vedoucí k nápravě a neprodleně je provést.

Karta standardů	Úroveň náročnosti	2023	Plnění standardů
1. Informace a přepravní doklady			
1.1. Prodej a kontrola jízdních dokladů ve vlacích			
Zabezpečení prodeje jízdních dokladů (mimo ND)	99 %	97,31 %	nesplněno
Kvalita práce vlakového doprovodu při prodeji jízdních dokladů	99 %	99,95 %	splněno
1.2. Poskytování informací ve vlacích			
Zabezpečení informování ve vlaku (mimo ND)	99 %	97,24 %	nesplněno
Kvalita výkonu práce vlakového doprovodu	99 %	99,95 %	splněno
1.3. Prodej jízdních dokladů ve stanicích			
Prodej jízdních dokladů v každé obsazené stanici nebo zastávce	99 %	99,05 %	splněno
Zabezpečení náhradního způsobu odbavení	99 %	99,99 %	splněno
1.4. Poskytování informací cestujícím ve stanicích			
Zabezpečení informování cestujících v obsazené stanici/zastávce	90 %	99,14 %	splněno
Kvality výkonu práce staničního personálu	99 %	99,98 %	splněno
1.5. Chování vlakového a staničního personálu	99 %	99,98 %	splněno
1.6. Informační systémy ve vozidlech			
Funkčnost poskytování informací	99 %	92,87 %	nesplněno
Kvalita výkonu práce vlakového a vozového personálu	99 %	99,88 %	splněno
1.7. Informační systémy ve stanicích			
Funkčnost poskytování informací	99 %	99,51 %	splněno
Kvalita výkonu práce staničního personálu	99 %	99,99 %	splněno
2. Přesnost dopravních spojů a obecné zásady postupu v případě provozních mimořádností			
2.1. Provozní mimořádnosti v drážní dopravě			
Spolehlivost jízdního řádu	98 %	98,70 %	splněno
Kvalita řešení mimořádností	75 %	80,40 %	splněno
2.2. Dodržení plánovaných náležitostí a plánované kapacity vlaku	95 %	92,83 %	nesplněno
2.3. Přesnost plnění jízdního řádu v dálkové, regionální a komerční dopravě			
Dálková a komerční doprava			
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0–5 minut pro přesný provoz	min. 78 %	67,80 %	nesplněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6–60 minut pro přesný provoz	max. 20 %	31,00 %	nesplněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 2 %	1,20 %	splněno
Dálková a komerční doprava – odpovědnost dopravce			
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0–5 minut pro přesný provoz	min. 94 %	93,70 %	nesplněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6–60 minut pro přesný provoz	max. 5,5 %	6,20 %	nesplněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 0,5 %	0,10 %	splněno

Karta standardů	Úroveň náročnosti	2023	Plnění standardů
Regionální doprava			
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0–5 minut pro přesný provoz	min. 91 %	89,50 %	nesplněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6–60 minut pro přesný provoz	max. 8 %	10,40 %	nesplněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 1 %	0,10 %	splněno
Regionální doprava – odpovědnost dopravce			
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0–5 minut pro přesný provoz	min. 97 %	99,10 %	splněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6–60 minut pro přesný provoz	max. 2,5 %	0,80 %	splněno
Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 0,5 %	0,10 %	splněno
2.4. Připojové vazby			
Dodržení hranice plánování přípojů	95 %	98,96 %	splněno
Dodržení postupu k zajištění přípojných vazeb (méně než 500 případů za rok)	500	47	splněno
3. Plnění sjednaného rozsahu dopravy a odřeknutí dopravních spojů			
Plnění sjednaného rozsahu dopravy	99 %	99,85 %	splněno
Odřeknutí dopravních spojů	1 %	0,15 %	splněno
4. Čistota železničních vozů a zařízení železničních stanic			
4.1. Čistota stanic a provozních zařízení / dostupnost WC			
	98 %	100 %	splněno
Odstranění závad	do 24 hod	Ano	splněno
4.2. Čistota vozidel			
	95 %	99,61 %	splněno
5. Průzkum spokojenosti zákazníků			
Průzkum spokojenosti zákazníků	100 %	100 %	splněno
6. Vyřizování stížností, uplatnění práva a odškodnění cestujících v případě nedodržení norem kvality služeb			
6.1. Vyřizování stížností cestujících			
	100 %	100 %	splněno
Koeficient podání na 100 tisíc přepravených cestujících	7	6,24	splněno
Koeficient oprávněných podání na 100 tisíc přepravených cestujících	2	1,60	splněno
Průměrná doba vyřízení podání	30 dní	15 dnů	splněno
6.2. Uplatnění práva z přepravní smlouvy a odškodnění cestujících			
	100 %	100 %	splněno
Neoprávněné zamítnutí žádosti	pod 1 %	0 %	splněno
Ztráta žádosti nebo odmítnutí přijetí žádosti	pod 1 %	0 %	splněno
Vyřízení žádosti ve stanovené lhůtě UPPS	99 %	100 %	splněno
Vyřízení žádosti ve stanovené lhůtě odškodnění	99 %	100 %	splněno
Průměrná délka vyřízení žádosti UPPS	28 dní	28 dní	splněno
Průměrná délka vyřízení žádosti odškodnění	28 dní	28 dní	splněno
7. Pomoc poskytovaná zdravotně postiženým osobám a osobám s omezenou schopností pohybu a orientace			
Splnění odsouhlasené objednávky (požadavku zákazníka)	99 %	99,60 %	splněno
Řazení předepsaných náležitostí dle objednávky	99 %	99,10 %	splněno
Funkčnost a technická způsobilost mobilních plošin	98 %	99,96 %	splněno

Komentář k nesplnění některých standardů

„Prodej a kontrola jízdních dokladů ve vlacích“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti „Zabezpečení prodeje jízdních dokladů (mimo náhradní dopravu)“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 97,31 %:

Kontrola a prodej jízdních dokladů ve vlaku je přímo ovlivněna průchodností vlakové soupravy. V období přepravních špiček, zejména ve vazbě na denní dojíždku v kombinaci s nedodržováním plánovaného řazení vlaků a nemožností řazení posilových vozů, resp. zkrácení plánované soupravy, docházelo k přepřínování souprav v rozsahu, který často znemožňoval plynulý pohyb vlakového doprovodu po soupravě. V rámci preference bezpečnosti bylo upřednostněno u zaměstnanců vlakového doprovodu zaměření činnosti na bezpečné provádění úkonů spojených s odjezdem vlaku, projevuje se zejména u spojů s vyšší četností zastavení. U vlaků vedených v režimu samoobslužného způsobu odbavování cestujících byly mobilní prodejní automaty jízdenek a označovače jízdních dokladů často mimo provoz a s ohledem na interní a lokálně platné požadavky objednavatelů na nastavení přednosti plnění dopravních a technologických povinností strojvedoucích. Z toho důvodu nelze prodej a kontrolu jízdních dokladů zajistit v plném rozsahu.

„Poskytování informací ve vlacích“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti „Zabezpečení informování ve vlaku (mimo náhradní dopravu)“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 97,24 %:

Zajištění aktivní péče o cestující včetně informačního servisu od vlakového doprovodu na nástupišti před odjezdem vlaku není vždy možné zajistit v plné výši. Z důvodu plnění všech technologických úkonů spojených s převzetím a přípravou soupravy vlaku (časově ovlivněno změnou řazení, zpožděním / přechodem vlakové čety ze soupravy na soupravu, výskyt technické závady na vozidlech) a zaměření zaměstnanců vlakového doprovodu na bezpečné provádění úkonů spojených s odjezdem vlaku. Ve vlacích je informační servis zajišťován především automatizovaně pomocí informačních systémů vozidel. V případě, kdy není informační systém funkční, vlakový doprovod nezajistí operativní informování cestujících náhradním způsobem (využití vlakového rozhlasu, osobně). Pochybení zaměstnanců má vzestupný trend v důsledku přetrvávajících problémů v dodržování plánovaného řazení, kdy jsou operativně řazeny jiné typy vozů bez informačních systémů. Vývoj parametru odpovídá průběhu správkového stavu plánovaných vozidel.

„Informační systémy ve vozidlech“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti „Funkčnost poskytování informací“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 92,87 %:

Dlouhodobě přetrvávají problémy v dodržování plánovaného řazení, kdy jsou operativně řazeny jiné typy vozů bez informačních systémů. V rámci dlouhodobého opatření ke zvýšení bezpečnosti bylo upřednostněno u zaměstnanců vlakového doprovodu zaměření činnosti na bezpečné provádění úkonů spojených s odjezdem vlaku, z tohoto důvodu došlo ke snížení časové kapacity pro informování cestujících (projevuje se zejména u spojů s vyšší četností zastavení). Vývoj parametru odpovídá průběhu správkového stavu plánovaných vozidel. Opakujícím se problémem bylo nesprávné zobrazení informací v informačních systémech vozidel vlivem výlukové činnosti a mimořádností v provozu (změna trasy vlaků, spojování souprav).

„Dodržení plánovaných náležitostí a plánované kapacity vlaku“, kdy požadované plnění je 95 % a skutečnost je 92,83 %:

V roce 2023 došlo ke zlepšení celkového plnění dodržení plánovaného řazení o 2,24 % oproti roku 2022 (z 90,59 % v roce 2022 na 92,83 % v roce 2023). Nicméně stále se nedaří tento ukazatel naplnit.

Příčiny nedodržení plánovaného řazení je potřeba rámcově vnímat v těchto souvislostech:

- širší souvislost se stavem vozů na vybraných expresních linkách – neplnění smluvních termínů dodavatelských opravců, kteří překračují lhůty plánovaných oprav vozů. Opravci prodloužení oprav zdůvodňují objektivními okolnostmi vyšší moci, jako tzv. okolnost vylučující odpovědnost (např. dopady války na Ukrajině). Je zřejmé, že nasmlouvané termíny jsou překračovány v řádech dnů až měsíců;
- zvýšený důraz na dodržování systému údržby jednotlivých ŽKV v souvislosti se striktním dodržováním TSI OPE a zákona o dráhách, a to i za cenu odstavení ŽKV z provozu bez možnosti jejich adekvátního nahrazení;
- nedodržení řazení vlaků, které jsou sestaveny z vozidel zahraničních partnerů (např. I-DLB);
- nedostatečná kapacita vlastní opravárenské činnosti, související zejména s nedostatkem kvalifikovaného personálu, vliv nehodovosti a poruch provozní povahy.

Na výše uvedené výpadky nebyl a ani není dimenzován počet záložních vozů příslušných řad. Z tohoto důvodu pak dochází ke stavu, kdy musí být na vybrané vlaky / linky prioritně nasazeny vozy odpovídajících parametrů (a to jak na vozy ČD, tak případně partnerských dopravců) tak, aby nebyl zásadním způsobem narušen provoz těchto vlaků. To s sebou poté přináší nutnost přesunu jednotlivých vozů mezi linkami – prakticky to pak znamená, že přesunem vozů dojde k „udržení provozu“ na jedné lince na úkor zhoršení plnění na lince jiné.

„Přesnost plnění jízdního řádu v dálkové, regionální a komerční dopravě“:

V roce 2023 došlo ke zlepšení celkového plnění JŘ o 2,8 procentního bodu oproti roku 2022 (z 84,6 % v roce 2022 na 87,4 % v roce 2023). Plnění JŘ za rok 2023 s odečtem příčin zpoždění mimo dopravce bylo 98,7 %, tedy zlepšení o 0,2 % oproti roku 2022.

Příčiny tohoto poklesu jsou dohledatelné v nárůstu zpoždění přenášejících mezi vlaky. Meziročně tato (sekundární) zpoždění opět narostla, tentokrát o 0,7 procentního bodu. Jednalo se zejména o nárůsty ve zpožděních vlivem křižování a předjíždění vlaků, čekání na přípoj v rámci čekacích dob, mimořádných událostí a obrátů náležitostí vlaků.

Primární příčiny (tj. původní, neodvozené) zpoždění, většina z nich je způsobena příčinami na straně provozovatele dráhy (nejčastěji výluky, stavební důvody a závady na zařízeních infrastruktury). Konkrétně pak na ně připadá 32 % všech narušení jízdního řádu (snížení o 2,4 % oproti roku 2022). Za 13,6 % primárních narušení JŘ odpovídá dopravce (zejména prodloužené pobyty vlaků v nácestných stanicích z důvodů zvýšené frekvence cestujících, čekání na zpožděné přípoje nad rámec základních čekacích dob, poruchy vozidel a závady při sestavě vlaků) a 8,9 % pak připadá na externí vlivy (zejm. zpoždění vlaků na příjezdu ze zahraničních železnic a nepříznivé povětrnostní vlivy). U těchto příčin je také patrný nárůst v roce 2023, a to o 1,6 %.

Z rozboru důvodů zpoždění je patrné, že se situace zlepšila, největší nárůst důvodů narušení sledujeme u externích vlivů a sekundárních příčin zpoždění.

Servis železničních kolejových vozidel v osobní dopravě

V roce 2023 jsme se v oblasti opravárenství potýkali s důsledky vysoké míry inflace, vysokých cen energií a stejně jako v předchozím roce i důsledky války na Ukrajině. Tyto důsledky se projevují zejména výrazným zdražením celé řady komodit, což se odráží ve zvýšení cen materiálu a náhradních dílů, ale hlavně se projevují zpožděním jejich dodávek. Vlivem toho se i v roce 2023 prodlužovala doba odstavu železničních kolejových vozidel pro osobní dopravu (dále jen „ŽKV“) z důvodu opravy, ale zejména došlo k výraznému zpoždění dodávek nových vozů.

Plánovanou údržbu a korektivní údržbu ŽKV jsme v roce 2023 ve Skupině ČD zajišťovali převážně vlastními kapacitami, které tvoří Oblastní centra údržby (dále jen „OCÚ“) s působností po celé ČR.

Periodické opravy vyššího stupně, modernizace a rekonstrukce ŽKV jsme zajišťovali prostřednictvím naší dceřiné společnosti DPOV, a.s., a u externích smluvních certifikovaných opravců. Celkově prošlo v roce 2023 periodickou opravou přes 650 vozidel. Část periodických oprav vyššího stupně fyzicky provedla i naše vybraná pracoviště OCÚ, zejména Středisko údržby (dále jen „SÚ“) Česká Třebová, SÚ Olomouc a SÚ Cheb.

V průběhu roku 2023 jsme dále pokračovali s instalací zařízení pro měření spotřeby elektrické energie na elektrické lokomotivy a jednotky. Celkově je již plně funkčních nebo připravených k oživení více než 300 vozidel.

U lokomotiv řady 362/362 WTB, 162 WTB přešla fáze zástavby systému ETCS do sériové montáže a aktivaci samotného systému v rutinní použití. U dalších řad vozidel jsme pokračovali v instalaci ETCS do prototypových vozidel. Na konci roku 2023 tak měly ČD vybavených ETCS bezmála 200 vozidel.

V kategorii osobních vozů jsme dokončili modernizaci vozů řady Bcmz 834 v DPOV, a.s., a zakázku na přestavbu lůžkových vozů řady WLABmee 823 ve Škoda Pars, a.s. V průběhu roku pokračovaly i dodávky elektrických jednotek typu Panter a 4 třívozových souprav Push-Pull. Kontrakt na dodávky nových motorových jednotek řady 847 od společnosti Pesa Bydgoszcz pokročil v průběhu roku 2023 do zkušebního provozu, kdy bylo do tohoto režimu schváleno 6 jednotek a další 2 jednotky absolvovaly zkoušky ETCS. Přesto se dodavateli těchto jednotek do konce roku 2023 nepodařilo dodávku vozidel plnit dle uzavřeného kontraktu. Ostatní projekty na dodávku nových vozidel, jako např. lokomotivy s rychlostním parametrem 230 km/hod. nebo nové osobní vozy pro dálkovou mezinárodní dopravu s maximální rychlostí 230 km/h v počtu 180 ks, prochází fází stavby vozidel a zahájení typových zkoušek.

V případě ECM jsme v průběhu roku 2023 dále rozpracovávali legislativní požadavky a zajistili hlubší implementaci této problematiky do činností v rámci celého úseku servisu.

V souvislosti s liberalizací železničního trhu a masivní obměnou a modernizací vozidlového parku provozovaného na české železnici a v návaznosti na již dříve schválenou Strategii ČD do roku 2030 jsme pro oblast servisu zpracovali analýzu vývoje trhu údržby a současných požadavků na údržbu ČD. Následně jsme definovali budoucí podobu údržby v roce 2030 a stanovili konkrétní scénáře restrukturalizace a modernizace opravárenské základny ČD. Hlavním cílem restrukturalizace je maximalizace skupinových synergií, rapidní zvýšení podílu práce s vyšší přidanou hodnotou a efektivnější využití majetku. Dalšími našimi sledovanými cíli jsou především:

- zvýšení produktivity práce;
- zrychlení oprav ŽKV;
- zvýšení kvality oprav;
- snížení poruchovosti ŽKV;
- zpřesnění nákupu náhradních dílů;
- vytvoření sítě kompetenčních center pro perspektivní řady ŽKV (dále jen „KC“).

Jedním ze strategických směrů v oblasti servisu je širší implementace IT technologií, které přinášejí efektivitu v oblasti organizace práce, plánování kapacit, zvýšení výkonu vlastní servisní činnosti. Současné využití IT technologií na úseku servisu je založeno pouze na bázi záznamu dat s prostým statistickým využitím. Náš nový pohled je zaměřen primárně do těch oblastí, které mohou po implementaci a rutinním nasazení IT technologií generovat zásadní úspory nákladů. V období 2021-2022 jsme identifikovali následující základní programová témata, bez jejichž realizace není možné naplnit naše sledované cíle:

- digitalizace vykazování spotřeby práce při údržbě/opravách vozidel ČD;
- autodiagnostika poruchových stavů vozidel;
- elektronizace výkresové a technické dokumentace ŽKV;
- elektronický systém pro přejímku vozidel do/z opravy;
- digitalizace skladového hospodářství spojeného s objednávkami a výdejem materiálů pro údržbu a opravy vozidel;
- profylaktický systém plánování údržby a oprav vozidel.

Tato jednotlivá programová témata jsou sice obsahově odlišná, ale přesto vytváří jeden funkční nástroj pro efektivní řízení, plánování a organizování opravárenských kapacit v rámci moderní údržby ŽKV. Hlavním cílem všech těchto témat je identifikace ztrátových časů v údržbě a určení těch, které můžeme řídit a postupně eliminovat. Proběhla nebo probíhá řada projektů k naplnění jmenovaných programových témat (např. digitalizace vykazování spotřeby práce, elektronizace výkresové a technické dokumentace ŽKV, zavedení QR kódů, rozšířená realita v opravárenství).

K 1. 1. 2023 jsme zrealizovali projekt centralizace materiálně technického zabezpečení (dále jen „MTZ“), v rámci kterého jsme útvary MTZ na OCÚ převedli do struktury Zásobovacího centra. Přínosem této změny je především optimalizace stavu a řízení zásob s cílem zvýšení dostupnosti náhradních dílů a materiálů pro opravy a údržbu ŽKV, efektivnější provádění činností operativního nákupu a maximální využití synergií. V roce 2023 jsme zahájili analýzu materiálového zabezpečení a zpracování studie proveditelnosti digitalizace evidence materiálu. U obou uvedených projektů je termín dokončení začátkem roku 2024.

Významnou oblastí spadající do procesu restrukturalizace opravárenství je zeštíhlení současné opravárenské sítě ČD a koncentrování kapacity do klíčových středisek údržby. Již v předchozích letech jsme zahájili budování sítě kompetenčních center, jejichž cílem je sdružovat zaměstnance, technologie a know-how, která umožní zajistit komplexní, prvotřídní a vysoce specializovaný servis pro celé vybrané perspektivní řady ŽKV s dlouhou životností. Plně funkčními jsou KC Liberec specializující se na údržbu a servis Stadlerů, KC Praha Vršovice, kde provádíme údržbu a servis Vectronů, a KC Česká Třebová se specializací na údržbu a servis hnacích vozidel řady 471, 162/3 a 362.

V roce 2023 se nám podařilo realizovat velkou část rozsáhlých stavebních úprav kolejí v SÚ Praha Jih. Zbývajících část, a tím i uzavření těchto rozsáhlých stavebních úprav kolejí, bude provedena v průběhu roku 2024. Byla dokončena a uvedena do provozu naše nová stabilní myčka skříní vozidel v SÚ Havlíčkův Brod. Dále jsme dokončili úpravu lávek v SÚ Bohumín a v SÚ Olomouc. Pořídili jsme nový zkušební lis do SÚ Olomouc, provedli jsme úpravu kolejí v SÚ Brno Maloměřice a navýšili výkon VN zkušebny v SÚ Olomouc.

Provozování železniční nákladní dopravy

Poslání, vize a cíle společnosti

ČD Cargo je moderní dynamická obchodní skupina, která svoji budoucnost staví na čtyřech pilířích.

Je nejen největším českým železničním dopravcem, ale působí i na dalších šesti trzích v Evropě. Celkovým ročním objemem okolo 60 mil. tun patří mezi nejvýznamnější hráče na evropském železničním trhu. V tuzemsku zajišťuje jak přepravu hromadných substrátů, tak výrobků s vysokou přidanou hodnotou včetně intermodálních přeprav. ČD Cargo spolehlivě přepravuje i mimořádné zásilky, zásilky nebezpečného a humanitárního zboží nebo vojenskou techniku. Jako jediný dopravce v České republice nabízí ČD Cargo přepravu zboží nejen v ucelených vlacích, ale i formou jednotlivých vozových zásilek, které jsou vhodnou a ekologicky šetrnou alternativou k silniční nákladní dopravě realizované kamiony a dodávkami. ČD Cargo provozuje systém vozových zásilek po celé síti Správy železnic, a pokrývá tedy významnou část celé České republiky.

Vizi společnosti ČD Cargo je zachovat si pozici na tuzemském i evropském trhu. V silně konkurenčním prostředí je to nelehký úkol, který se ale daří plnit. Podmínkou tohoto úspěchu je několik a mezi hlavní patří neustálé zlepšování a rozšiřování služeb, proaktivní komunikace se zákazníky a pochopitelně také konkurenceschopná cenová hladina. V oblasti zlepšování služeb jde především o zavádění nových technologií, elektronizaci a digitalizaci procesů apod. Pro zákazníky chceme být silný a stabilní partner s vizí do budoucnosti.

Nákladní přeprava

Rok 2023 byl rokem plným globálních změn, které samozřejmě velkou měrou ovlivnily činnost ČD Cargo. Z těch nejvýznamnějších faktorů musíme zmínit pokračující válku na Ukrajině, ke které se přidal válečný konflikt v Izraeli a útoky militantních Húsíů ohrožujících plavbu lodí Suezským průplavem. Dalšími faktory pak byly postupující průmyslová recese, pokles stavební výroby, vysoké ceny energií a inflace.

Za rok 2023 ČD Cargo přepravilo celkem 59,4 mil. tun zboží, což je o 4,8 mil. tun méně než v roce 2022. Pokles objemu přepravy nastal na tuzemském dopravním trhu, kde plně reflektuje dlouhodobý trend odklonu od fosilních paliv v energetice a teplárenství a zároveň je umocněn hospodářskou recesí. Nižší výkony v tuzemsku jsou postupně nahrazovány trvale rostoucími výkony a objemy přepravovaného zboží v zahraničí. ČD Cargo tak reaguje na požadavky zákazníků o zajištění přeprav na globalizovaném trhu v Evropě. Přes 60 % všech našich přeprav je již mezinárodních, tedy vychází, končí, tranzitují nebo vůbec neprochází Českou republikou.

Největší meziroční propad v tuzemsku vykazala komodita **hnědé uhlí**. Zatímco v roce 2022 byl o přepravy tohoto paliva enormní zájem a došlo tak krátkodobě k pozastavení klesajícího trendu v objemu přeprav, loňský rok byl již ve znamení pokračujícího poklesu zájmu o uhlí. Částečně se stabilizovala situace na trhu se zemním plynem a nezvykle teplé počasí na jaře i v závěru roku přispělo k omezení dodávek paliva do většiny tepláren. Také skládky většiny elektráren byly v průběhu roku přeplněny palivem. Ze statistik vyplývá, že výroba elektřiny z uhelných zdrojů poklesla na 27 %, čímž dosáhla historicky nejnižší úrovně. Zaznamenali jsme tak meziročně nižší objem přeprav o 1,7 mil. tun a další snížení je nutno očekávat.

Ceny elektrické energie měly samozřejmě dopad i na další průmyslové odvětví, například na hutnictví. Postupný pokles výkonů jsme zaznamenali u většiny oceláren v Evropě a jeden z našich významných zákazníků – společnost Liberty Steel Ostrava se dokonce v průběhu roku dostala do vážných finančních problémů, což znamenalo odstavení dvou vysokých pecí a velké části koksovy se všemi důsledky. Poklesly přepravy železné rudy, černého uhlí, koksu, vápenců a v důsledku omezení výroby pak samozřejmě i vlastní produkce. Jen v komoditě **železo a strojírenské výrobky** to znamenalo ztrátu 1,2 mil. tun zboží. Nově získané přepravy bohužel zdaleka nedosáhly takových výkonů. Meziroční pokles v komoditě **černé uhlí a koks** nebyl tak výrazný, nicméně se zde projevila špatná situace v hutnictví a také nezáměr o dodávky tohoto paliva do elektráren. Trhu s touto komoditou neprosperovala ani nejasná povolební situace v sousedním Polsku. Naše dceřiná společnost CD Cargo Poland se na začátku roku 2023 stala dopravcem na polském úseku při přepravách pro Třinecké železářny.

Ve stavebninách se nedobrá situace z počátku roku ani v jeho průběhu nelepšila. Výsledky v této komoditě jsou důsledkem nižšího odběru odsiřovacích vápenců v důsledku omezení uhelné energetiky, nižšího zájmu o vápenec do hutí a také stavební výroba v průběhu roku klesala. Z úspěšně realizovaných můžeme jmenovat například návoz a sypání štěrku na výluc v úseku Jihlava – Veselí nad Lužnicí nebo návoz a sypání štěrku při modernizaci železničních tratí na Slovensku. Na tomto obchodním případě se významnou měrou podílela dceřiná společnost CD Cargo Slovakia.

Celkově nižší objemy na české železnici je třeba vnímat i optikou končící kůrovcové kalamity. Předzásobený trh dřevo zpracovatelů již neměl zájem o **dřevo** za vyšší ceny. Řada zpracovatelských závodů tak nejen v ČR, ale i v Rakousku omezila odběr vlákniny i kulatiny. V přepravách hotových výrobků nám výrazně konkurovala „silnice“ potýkající se s nadbytkem kapacit. Za naši konkurenční výhodu se dá považovat nasazení velkokapacitních vozů GigaWood. Situace se mírně zlepšila ve druhé polovině roku, o přepravy však bylo nutné bojovat s konkurenčními dopravci nabízejícími velice nízké ceny.

Pozitivně lze hodnotit vývoj v komoditě **chemické výrobky a kapalná paliva**, kde se dařilo mimo jiné i díky intenzivní obchodní spolupráci se společností ČEPRO. Tu umocnilo nasazení vlastních cisternových vozů na dovozové přepravy a také vlastní licence v Německu. V dubnu se nám také podařilo převzít tranzitní přepravy pohonných hmot ze Slovenska do Polska, které dříve realizoval jiný dopravce. Nové byly rovněž přepravy benzínu z Německa. Oproti tomu výrazný pokles zaznamenaly minerální hnojiva a segment těžké organické chemie. Roční plán se o 12 tis. tun podařilo překročit v komoditě **potraviny a zemědělské výrobky**. Nad rámec plánu se i v silně konkurenčním prostředí podařilo zrealizovat řadu spotových přeprav obilí a úspěšná byla rovněž i podzimní řepná kampaň.

V roce 2023 nebylo realizováno tolik vojenských přeprav jako o rok dříve. Komodita **ostatní** se však může pochlubit celoroční úspěšnou realizací přeprav jednotek pro varšavské metro ve spolupráci s CD Cargo Poland, přepravou nejmodernější jednotky TGV ke zkouškám ve Velimi nebo přepravou nových motorových jednotek RegioFox pro České dráhy. Po letech úspěšné spolupráce byly na konci dubna zrušeny tři páry poštovních expresů a od května jsou poštovní zásilky přepravovány pouze v omezené míře formou jednotlivých vozových zásilek. Pokračovali jsme v přepravách humanitárního zboží pro Diakonii Broumov, zajímavou výzvou byl i projekt vlaku Lemkin.

I přes poměrně negativní začátek roku, kdy se automobilový průmysl potýkal s nedostatkem komponentů, se o téměř 100 tis. tun podařilo překročit skutečnost roku 2022 v komoditě **automotive**. Neutěšená situace v přístavu Koper měla za následek přechod části přeprav automobilů do tohoto přístavu na silnici. **Kombinovaná doprava** se stále ještě nevzpamatovala z covidové pandemie, což se projevuje na poklesu výkonů u téměř všech operátorů. Významná byla spolupráce s operátorem METRANS při vozbě vlaků do severomořských přístavů. Pozitivně lze hodnotit rovněž vozbou vlaků intermodální dopravy z Lovosic přes Lehrte do Rotterdamu lokomotivami ČD Cargo. Rostly také přepravy pro operátora MSC, kde jsme zahájili vozbou například na nové lince z Bremerhavenu do Mělníka atd.

Výše uvedené snížení přepravních objemů v tuzemsku tak lze vnímat ze dvou časových hledisek. V krátkodobém pojetí je snížení způsobeno hospodářskou recesí a v tom dlouhodobém pak transformací energetiky a teplárenství, kdy dochází k substituci fosilních paliv. Na obě tato hlediska jsme i v roce 2023 úspěšně reagovali. Připravujeme se a pilotně realizujeme vozbou alternativních paliv, příkladem může být biomasa, komunální odpady či jiná tuhá alternativní paliva. Dále postupně zvyšujeme naše kapacity v mezinárodních přepravách a aktivně diskutujeme i nutné předpoklady pro budoucí modál-shift.

Vozidlový park, hospodaření s vozidly

K zajištění provozu nákladních vlaků měla společnost ČD Cargo k 31. 12. 2023 ve svém evidenčním stavu 784 hnacích vozidel, z toho 53 lokomotiv pořízených na finanční leasing. Pro přepravní výkony bylo využíváno 704 vlastních lokomotiv. Park nákladních vozů tvořilo k 31. 12. 2023 celkem 19 627 nákladních vozů různých typových řad, z toho 832 pořízených na finanční leasing. Z celkového vozového parku bylo 16 351 vlastních vozů průměrně v provozním stavu. Podle potřeby byl vozidlový park doplňován skupinou najatých vozů v průměrném počtu 4 116 vozů a až 20 kusy interoperabilních lokomotiv.

Údržba a opravy železničních kolejových vozidel byly prováděny především ve vlastních opravných kolejových vozidel, dále v externích smluvních kapacitách. Za rok 2023 prošlo periodickou opravou celkem 3 720 vozů (1 740 revizních oprav a 1 980 technických kontrol) a 54 lokomotiv (revizní opravy v rozsahu R1 až R3). Střediska oprav kolejových vozidel ČD Cargo se podílela na instalaci zařízení na měření elektrické energie u elektrických lokomotiv.

V roce 2023 byl park hnacích vozidel ČD Cargo rozšířen o 2 interoperabilní lokomotivy řady 393. Byly dodány 3 modernizované lokomotivy řady 742.71, tímto byla zahájena druhá tranše zakázky týkající se komplexní modernizace celkem 25 motorových lokomotiv řady 742, jejíž součástí je také vybavení lokomotiv evropským vlakovým zabezpečovačem ETCS. Část projektu týkající se vybavení lokomotiv řady 742.71 mobilní částí systému ETCS je spolufinancována Nástrojem Evropské unie pro propojení Evropy.

V roce 2023 probíhala dodatečná implementace ETCS (tzv. retrofitting) do lokomotiv řady 130, 240, 363.5, 742.7 a 753.7. Projekt lokomotiv řad 240, 363.5 a 742.71 je spolufinancován Nástrojem Evropské unie pro propojení Evropy. V rámci implementace ETCS do lokomotiv řad 130 a 753.7 čerpá ČD Cargo finanční podporu z operačního programu Doprava, tzn. projekty jsou spolufinancovány Evropskou unií (Fond soudržnosti).

Z pohledu dlouhodobých nájmu interoperabilních lokomotiv bylo na konci roku 2023 najímáno celkem 13 lokomotiv řady 186, 187, 189 a 193. Dlouhodobé nájem jsou dle provozních potřeb dále doplňovány krátkodobými (tzv. ad hoc nájem) nájem hnacích vozidel této kategorie.

Dále pokračovalo přizpůsobování parku železničních nákladních vozů potřebám přepravního trhu s cílem zajištění vyšší operability vozů v mezinárodním provozu. Do parku ČD Cargo bylo pořízeno 112 cisternových vozů Zacns.

Pro splnění evropské legislativy v oblasti používání tzv. „tichých vozů“, pokračovalo ČD Cargo v přestrojování vozů ve svém majetku na kompozitní zdrže. Celkem ČD Cargo na konci roku 2023 disponovalo 14 233 vozy vyhovujícími „tichému“ provozu (osazených kompozitními zdržemi). Výměna litinových brzdových špalíků za LL špalíky byla spolufinancována Evropskou unií (Fond soudržnosti), a to v rámci operačního programu Doprava, přičemž v rámci dotačního projektu byla během stanoveného realizačního období provedena výměna špalíků u 11 566 nákladních vozů.

Očekávaný vývoj, cíle a záměry

Pro rok 2024 očekávají makroekonomové velice mírný růst HDP a snižování inflace. Česko je bohužel jedinou zemí EU, která se stále nedokázala vypořádat s negativními dopady šoků z minulých let (pandemie, válka na Ukrajině, energetická krize) a kde výkon ekonomiky stále nedosáhl úrovně z konce roku 2019. Příznivá však není ani globální ekonomická situace.

V souladu s principy Green Dealu lze očekávat výše uvedený další pokles přepravy pevných paliv, zejména hnědého uhlí. V případě kapalných paliv lze stále ještě očekávat stabilitu. Průmyslová výroba v České republice bude rovněž ovlivňována dopady Green Dealu, stavební výroba pak dostatkem/nedostatkem investičních prostředků především na infrastrukturní stavby. Dalším faktorem dopadajícím zejména na segment kombinované dopravy je složitost a nejasnost obchodních vztahů mezi Čínou, Evropou a USA, stejně jako útoky na loď plující Suezským průplavem.

ČD Cargo očekává mírný pokles přepravních výkonů v tuzemsku a další nárůst výkonů na zahraničních trzích. Rozšiřovat by se měla i teritoriální působnost Skupiny ČD Cargo. Společnost bude pokračovat v realizaci opatření na zvýšení efektivity interních procesů a využití svých kapacit a majetku. V oblasti investic bude ČD Cargo postupovat v modernizaci a obnově lokomotivního a vozového parku. V druhém případě se společnost bude zaměřovat zejména na vozy pro přepravu komodit, kde není očekávána recese (intermodální přepravy, pohonné hmoty). Pokračovat budou projekty na implementaci mobilních částí ETCS.

K ekonomickým cílům společnosti patří především udržení stabilní úrovně cash-flow vycházející na jedné straně ze zajištění plánované úrovně tržeb z vlastní přepravy a na straně druhé z efektivního čerpání nákladových položek a zajištění dostatečné likvidity společnosti ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Důležitým cílem je stabilizace ziskovosti hlavní činnosti a ostatního podnikání.

Správa majetku

Počet všech budov v majetku ČD k 1. 1. 2023	3 337
- z toho zapsaných v KN	2 756
Počet všech budov v majetku ČD k 31. 12. 2023	3 089
- z toho zapsaných v KN	2 636
Počet pozemků v majetku ČD k 1. 1. 2023	15 206
Počet pozemků v majetku ČD k 31. 12. 2023	15 934
Rozloha pozemků v majetku ČD (m²) k 1. 1. 2023	60 269 421
Rozloha pozemků v majetku ČD (m²) k 31. 12. 2023	59 800 233

V roce 2023 se zvýšil počet pozemků evidovaných v KN z důvodu dělení stávajících pozemků na menší pozemky. Ke snížení počtu pozemků došlo probíhajícími prodeji zbytného majetku.

Celkem se počet budov ČD zapsaných v KN snížil z 2 756 na 2 636, tedy o 120 budov, tj. přibližně 4 %.

Počet bytů v budovách v majetku ČD k 1. 1. 2023	530
- z toho pronajatých	332
Počet bytů v budovách v majetku ČD k 31. 12. 2023	509
- z toho pronajatých	303
Počet externích nájemních smluv k prostorám a pozemkům v majetku ČD	7 691
- z toho vyplývající počet nájemních objektů v evidenci ČD	18 234
Počet interních nájemních smluv k prostorám a pozemkům v majetku ČD	787
- z toho vyplývající počet nájemních objektů v evidenci ČD	10 644
Výnosy z externích nájemních smluv budov, pozemků a bytů (mil. Kč)	338
Výnosy z interních nájemních smluv budov, pozemků a bytů (mil. Kč)	107
Celkové externí výnosy z pronájmu a provozování budov (mil. Kč)	387
Výnos z prodeje majetku (mil. Kč)	2 293

Nejvýznamnější prodeje majetku v roce 2023 se uskutečnily v pražských obvodech Krč, Modřany a Braník (soubory pozemků), dále v územích měst Pardubice, Chomutov a Přerov (soubory nemovitostí).

V roce 2023 pokračovaly opravy a investice ke zlepšení pracovního prostředí primárně v prostorách, ve kterých sídlí zaměstnanci ČD. Investiční náklady byly vynaloženy na opravy objektů Českých drah, a.s., v České Třebové, v Jaroměři, v Kolíně a v Meziměstí. V SÚ Brno Maloměřice byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce střešních pláštů jižní a severní opravárenské haly. Byla zahájena první etapa plynofikace areálu SÚ Česká Třebová a sousedního areálu Zásobovacího centra. Dále byly dokončeny stavební práce na rekonstrukci tepelného hospodářství v Kolíně, na rekonstrukci vodovodního řadu v areálu České Třebové a na rekonstrukci administrativní budovy v Brně (Kulkova ulice).

V roce 2023 jsme společně se SŽ a zapojením ÚOHS a MD pokračovali v komunikaci se zástupci Evropské komise (EK) a v rámci pre-notifikačního řízení jsme vypořádali další sérii doplňujících dotazů EK, především k Metodice ocenění transakce 2. etapy projektu ÚMVŽST (převod pozemků pod železniční dopravní cestou na SŽ). Souběžně jsme ve spolupráci se SŽ a externími ekonomickými poradci vedli diskuzi se zástupci Generálního finančního ředitelství na způsobu vypořádání DPH prodeje majetku v rámci této transakce. V lokalitách žst dotčených investičními akcemi municipalit jsme provedli nezbytné respecifikace majetku ČD pod železniční dopravní cestou, určeného k převodu na SŽ.

V rámci nemovitostních projektů jsme v roce 2023 realizovali prodej všech zbytných projektových pozemků developerským společností v lokalitách žst Praha-Smíchova a žst Praha Masarykovo nádraží.

V souvislosti s dalším využitím území Nákladového nádraží Žižkov (NNŽ) jsme v roce 2023 pokračovali v intenzivní spolupráci s Magistrátem hl. města Prahy, městskou částí Praha 3 a dalšími subjekty zapojenými do Komise Rady hlavního města Prahy pro využití NNŽ při přípravě prodeje památkově chráněné výpravní budovy a souvisejících pozemků. Současně jsme poskytovali součinnost developerským společnostem při přípravě severní a jižní části území k prodeji. V těchto aktivitách budeme pokračovat i v roce 2024 s cílem realizovat vlastní prodeje pozemků NNŽ (jih, sever a výpravní budova).

V průběhu roku 2023 jsme se SŽ projednávali detaily prodeje pozemku s křídlem A1+A2 výpravní budovy v lokalitě žst Praha Masarykovo nádraží. Současně jsme pokračovali v přípravě rekonstrukce prostor objektu B pro přesunutí členů místního oddělení Policie ČR z křídla A1+A2 a dále jsme zahájili stavební práce na rekonstrukci chodby E+F výpravní budovy, které plánujeme dokončit v roce 2024.

V rámci revitalizace výpravní budovy žst Brno hlavní nádraží byla v průběhu roku 2023 dokončena 4. etapa revitalizace pravého křídla výpravní budovy. V roce 2024 budeme pokračovat na přípravě prodeje SUČ Benešova, Nové Sady a Platan 2A. Současně jsme zahájili s BNSD diskuzi na téma prodeje objektu Malé Ameriky, kde je především potřeba vypořádat otázku vlastnictví oblouků viaduktu se SŽ, které se k této otázce staví dosti rezervovaně.

Služby informačních a komunikačních technologií

Skupina ČD zajišťuje svoje potřeby v oblasti ICT jak prostřednictvím svých odborných útvarů informatiky a telekomunikací v jednotlivých společnostech, tak i prostřednictvím svých dceřiných společností **ČD – Informační Systémy, a.s.** (dále jen „ČD-IS“) a **ČD – Telematika a.s.** (dále jen „ČD-T“).

ČD-IS je nositelem odborných kompetencí v oblasti SW technologií, a to jak v oblasti osobní a nákladní dopravy, tak i v provozu komplexních informačních systémů. ČD-IS nabízí a poskytuje IT služby primárně skupinovému zákazníkům, mimo Skupinu ČD pak organizátorům dopravní obslužnosti v krajích, městům a ostatním partnerům podnikajícím v dopravě. Očekávaný rozvoj sektoru veřejné dopravy nabízí ČD-IS velké příležitosti uplatnění znalostí ve vývoji a implementaci informačních systémů a jejich provozu včetně integrace do existujícího prostředí. To vše s cílem získat a udržet pozici hlavního dodavatele a garanta ICT řešení v celém dopravním sektoru. Dceřiná společnost ČD-IS v roce 2023 prošla řadou změn, jak na personální rovině, tak v rámci interního fungování. Hlavním cílem společnosti v uplynulém roce bylo připravit provozované aplikace a systémy na zvýšené riziko kybernetických hrozeb a zefektivnění poskytovaných služeb.

Dceřiná společnost ČD-T se zaměřuje na poskytování klíčových technologických a telekomunikačních služeb, a to jak do Skupiny ČD, tak dalším významným zákazníkům z dopravního sektoru. Mezi hlavní obchodní vertikály ČD-T patří implementace ETCS systémů do drážních vozidel a jejich další modernizace, dále provoz, servis, dohled a rozvoj telekomunikačních sítí, poskytování datových a telekomunikačních služeb a také spektrum IT služeb, jako jsou poskytování služeb datových center či systémová integrace. Své služby ČD-T dodává zákazníkům z oblasti státní správy, segmentu železniční dopravy, dále velkým mezinárodním společnostem a lokálním poskytovatelům internetové konektivity. Rok 2023 se v ČD-T nesl především v duchu implementace nových komplexních síťových a bezpečnostních služeb (ČDT-Net; Security Operations Center – SOC).

Projekty informačních a komunikačních technologií ve Skupině ČD probíhaly v roce 2023 zejména v následujících oblastech:

Osobní doprava

- Program modernizace informačních systémů osobní přepravy: dokončili jsme poslední etapu tohoto strategického programu.
- Systém jednotného tarifu (dále jen „SJT“ nebo „OneTicket“): pokračovali jsme v dalším rozvoji funkcionalit, zejména v oblasti rezervací v grafické podobě, optimalizace algoritmu rekonstrukce a zařazení dalších produktů a pokročilých služeb do SJT.
- Obměna přenosných osobních pokladen: zahájili jsme generační obměnu přenosných osobních pokladen, včetně portace programového vybavení do moderního systémového prostředí. V této obměně budeme pokračovat v průběhu roku 2024.
- Instalace mobilních prodejných jízdenkových automatů: zahájili jsme výměnu a instalaci nových mobilních prodejných jízdenkových automatů (vozidlová i stacionární verze). V této obměně budeme pokračovat v průběhu roku 2024.
- Sčítání cestujících v železničních kolejových vozidlech: úspěšně jsme provedli pilotní ověření technologie sčítání cestujících.
- Digitalizace traťové dokumentace pro strojvedoucí: nasadili jsme novou verzi systému ETD (Elektronický jízdní řád) pro strojvedoucí, který nově zahrnuje grafickou implementaci tabulek traťových poměrů.
- Implementovali jsme systém pro automatizovanou tvorbu jízdních řádů pro systémy veřejné dopravy osob, se zohledněním všech specifik agendy náhradní autobusové dopravy objednatelů.
- Pokračovali jsme v úpravách a rozvoji systémů prodeje a odbavení podle požadavků obchodních útvarů a objednatelů přepravních výkonů.

Nákladní doprava

- Společnost ČD Cargo pokračovala v implementaci nových systémů pro dirigování vozů a plánování směn.
- Společnost ČD Cargo dokončila vývoj systému pro digitalizaci poznání traťových hran, vleček, bodů a řad hnacích vozidel.
- Byl implementován systém pro evidenci prokazatelného seznámení se s dokumenty včetně mobilní aplikace.
- Úspěšně byla dokončena implementace platformy Microsoft 365.
- Společnost ČD Cargo začala využívat technologii umělé inteligence (AI) např. při vytěžování dat z příchozích faktur nebo při jazykových překladech dokumentů.
- Společnost ČD Cargo implementovala platformu SAP FIORI, zejména pro schvalovací workflow základních ekonomických procesů.

Kybernetická bezpečnost a ochrana dat

- Společnost ČD je od roku 2021 rozhodnutím NÚKIB provozovatelem základní služby Provoz drážní dopravy. Strategickým cílem je tedy trvale ochrana všech základních i podpůrných aktiv Společnosti.
- Společně s ČD-IS a ČD-T jsme pokračovali v implementaci nových nástrojů, technologií a síťových a bezpečnostních služeb vč. přechodu na nové služby ČDT-Net a SOC od ČD-T.

Digitalizace obchodních, opravárenských i administrativních procesů

- V roce 2023 jsme pokračovali v digitalizaci procesů v oblasti zpracování a oběhu dokumentů.
- Dokončili jsme přípravu projektu pro digitalizaci procesů v oblasti personalistiky.
- Pokračovali jsme v implementaci strategického programu digitalizace opravárenských procesů (digitalizace vykazování spotřeby práce, digitalizace procesu údržby kolejových vozidel, digitalizace evidence materiálu, spolehlivostní údržba a autodiagnostika).

ETCS

- Ve spolupráci s ČD-T jsme pokračovali v realizaci evropského vlakového zabezpečovače ETCS do dalších vlakových souprav.
- ČD-T dokončila homologaci řad 163 a 363 pro provoz ve switch-on módu pro Polsko a Slovensko.
- Pro ČD dokončila ČD-T sériovou zástavbu řad 362 a 162 a prototyp lokomotivy 961 a zahájila sériovou zástavbu.
- Dále ČD-T dokončila zástavbu prototypu ETCS na první lokomotivě Pendolino.

Výzkum a vývoj

V rámci činností dceřiné společnosti Výzkumný Ústav Železniční, a. s., (VUZ) jsme v roce 2023 realizovali:

Projekt **RegioHyt - Regionální vodíkové vlaky na českých železnicích**. Projekt je podpořen v rámci **1. veřejné soutěže programu KAPPA – Program CZ RESEARCH Fondy EHP a Norska 2014-2021 ze zdrojů Technologické agentury ČR (TAČR)**. Cílem projektu je analýza českých železničních tratí a lokalizování oblastí, kde by vodíkové vlaky byly technickým, ekonomickým a environmentálním řešením oproti jiným technologiím (www.tacr.cz/soutez/program-kappa/prvni-verejna-soutez-kappa/).

Projekt **INTELLIGENT_END4TRAIN – Výzkum provozních aspektů inteligentního konce vlaku**. Projekt je podpořen z programu TAČR – DOPRAVA2020+, 4. veřejná soutěž. Řešitelským týmem projektu kromě VUZ je i České vysoké učení technické v Praze, ČD Cargo, a.s., a TRS s.r.o. Hlavním cílem projektu je vývoj a provozní ověření funkčního vzorku zařízení „Inteligentní konec vlaku“ (www.tacr.cz/soutez/doprava-2030/prvni-verejna-soutez-7/).

Lidé

Lidé v rámci strategie ČD 2030 patří mezi klíčové pilíře.

Stabilizace personálu, výchova nové generace a změna firemní kultury pro podporu vyšší efektivity a orientace na zákazníka jsou kroky, které mají k úspěšnému naplnění strategie přispívat.

Jedním z prioritních cílů v roce 2023 bylo snižování bariér pro získání zaměstnání v ČD a vytváření pracovních příležitostí pro uchazeče. Úspěšně jsme rozvíjeli spolupráci s úřady práce, zahájili jsme jednání s koordinátory krajů pro oblast zaměstnanosti s cílem přiblížit možnosti zaměstnání v lokalitách s nízkou dostupností práce. S tím souvisejí i pobídky pro nové uchazeče, jako je náborový příspěvek, příspěvek na ubytování a dojíždění do práce (tzv. mobilitu).

Inovovali jsme dlouholetý systém ověřování psychické způsobilosti u zaměstnanců v osobní dopravě o osobnostní screening, který umožňuje porovnat osobní profil uchazeče s typovými profily jednotlivých profesí, a najít tak pro každého kandidáta optimální pracovní zařazení. Využíváme možnosti přímého oslovení potenciálních zaměstnanců na sociálních sítích a při příležitostech kariérních dnů, veletrhů práce a zaměstnavatelských prezentací ve školách a dalších organizacích. Velmi pozitivní odezvu získala marketingově-náborová akce Vlak pracovních příležitostí, při které náboráři poskytovali informace o možnostech zaměstnání v ČD a prováděli pohovory s cestujícími přímo ve vybraných spojih.

Dále pokračujeme v podpoře středních odborných škol. Praxemi a výcviky prošlo v uplynulém školním roce více než 500 žáků. Na Střední škole technické – Akademii řemesel proběhla první vlna realizace rekvalifikačního kurzu Mechanik kolejových vozů a druhá byla zahájena. Nově škola s velkou podporou ČD jako partnera školy a garanta praktické výuky otevírá učební obor Mechanik opravář kolejových vozidel, o který je mezi žáky velký zájem.

Dalším z klíčových strategických cílů je kontinuální rozvoj Společnosti v oblasti vzdělávání. V souladu s evropskou legislativou a jejími požadavky na certifikaci ECM byl aktualizován výcvikový a zkušební řád Českých drah. V roce 2023 byly zavedeny nové typy školení pro zaměstnance údržby na všech úrovních. Pro účely systému ETCS, který je součástí národního implementačního plánu ERTMS stanovujícího parametry pro jednotné, dokonalejší a bezpečnější zabezpečení drážní dopravy, je používán školicí modul pro strojvedoucí. Ten přispívá k co nejrychlejší adaptaci na nový systém a slouží jako doplněk k již implementovanému modulu ETCS na simulátorech.

ČD věnují velkou pozornost a velké úsilí přípravě strojvedoucích. Každoročně absolvuje výcvik více než 200 nových uchazečů o tuto pozici, rok 2023 nebyl výjimkou. Ve výcviku nových strojvedoucích i ve školení stávajících strojvedoucích využíváme moderní technologie. Vytváříme e-learningové výcvikové moduly, jako první dopravce v České republice jsme zavedli výuku na simulátoru pro strojvedoucí, zásadně jsme inovovali testové otázky ke zkouškám. V současné době zavádíme pro strojvedoucí v přípravě motivační program na zkrácení celého procesu výcviku.

V přípravě vlakvedoucích jsme se zaměřili na rozvoj kompetencí k zvládání obtížných komunikačních situací, který je nově součástí odborného výcviku. Pro oblast servisu jsme nastavili a odpilotovali systém mentoringu v rámci tzv. Instruktorské akademie.

S cílem modernizovat metody a nástroje vzdělávání v osobní dopravě a nadále posilovat bezpečnost je zaváděn do provozu projekt virtuální realita, který významně přispívá k zážitkovému a efektivnějšímu systému výuky. Přípravovaný pilotní školicí modul je orientován na proces uvedení vlaku do provozu. V roce 2023 byl spuštěn nový model přípravných kurzů pro nové zaměstnance vlakového doprovodu.

V rámci ECM (systém údržby) jsou postupně zaváděny nové zkoušky a kurzy pro zaměstnance údržby.

- Kurz pro nové zaměstnance, kteří se podílejí na údržbě drážních vozidel.
- E-learning pro vedoucí zaměstnance údržby.
- Příprava podkladů pro ověření odborné způsobilosti zaměstnanců při údržbě vozidel.
- Povinná škola pro zaměstnance údržby.

Současně jsme zefektivnili proces psychologické podpory účastníků mimořádných událostí, zrychlili předávání informací a nastavili postupy tak, aby psychologická péče byla poskytnuta v co nejkratší možné době.

Mezinárodní vztahy

České dráhy i v roce 2023 pokračovaly v aktivní komunikaci s evropskými institucemi, které s cílem „rozpohybovat“ dynamiku mezinárodní dopravy připravily řadu nových legislativních návrhů upravujících oblast železniční dopravy.

Snahu evropská komise o vyšší rozvoj a dynamiku přeshraniční dopravy hodnotíme pozitivně. Zdůrazňujeme však, že tento rozvoj nesmí být na úkor již dosažených výsledků – např. v příměstské, vnitrostátní dálkové či nákladní dopravě. Prosazujeme, aby nově připravované nástroje a mechanismy respektovaly zásady organizace veřejné dopravy a spolu s nimi odrážely přepravní potřeby jednotlivých zemí/regionů. Za tímto účelem se aktivně zapojujeme do činností a přípravy materiálů zastřešovaných železničními organizacemi (např. CER, UIC, CIT). V některých tématech vstupujeme do přímé komunikace s evropskými orgány, jelikož patříme k nejzkušenějším dopravcům v Evropě. Jde především o sdílení zkušeností s implementací prvků interoperability, což je oblast, v níž Česká republika patří k průkopníkům. Jako jeden z nástrojů komunikace s evropskými institucemi používá Společnost i EU Newsletter, který připravuje Odbor mezinárodních vztahů a který vysvětluje realitu železničního dopravce v souvislostech. Společnost se pravidelně aktivně zapojuje do celého legislativního procesu Evropské unie v tématech, které se jí bezprostředně dotýkají. V roce 2023 to byl zejména balíček mobility s návrhem multimodálních práv cestujících, revize nařízení ITS a delegovaného aktu, TTR a alokace kapacity a vydávání osvědčení strojvedoucím.

V roce 2023 se Společnost stala ještě více aktivním hráčem na mezinárodním poli. Podařilo se prohloubit spolupráci s mezinárodní organizací FTE (Forum Train Europe), a to právě zejména v oblasti evropské agendy. Generální ředitel Českých drah Michal Krapinec byl také zvolen do CER Management Committee – vrcholového orgánu železniční asociace, která sdružuje největší dopravce v Evropě. Stal se také členem CEO Passenger's Coalition, která se zavázala zlepšit dostupnost mezinárodních jízdenek a zkušenosti cestujících s cestováním vlakem do ciziny. V roce 2023 jsme u Evropské komise uspěli s přihláškou záměru nového železničního spojení Praha – Hamburk – Kodaň, který byl vybrán mezi deset pilotních projektů. Jedná se o iniciativu EK s cílem pochopit překážky stojící za nedostatečným počtem přeshraničních spojení a vytvořit podmínky, které jejich vznik usnadní. Projekt Praha – Kodaň jsme si zvolili z několika důvodů – jasná dohoda spolupracujících dopravců, rychlá implementace od roku 2026, nasazení nových vozidel a konečně dlouhodobě nestabilní situace při přidělu kapacity. Ambicí ČD je poukázat na komplexitu a provázanost rozhodování jednotlivých subjektů a zranitelnost podnikání dopravců s cílem upozornit na potřebu zajistit dlouhodobou predikovatelnost investičních činností provozovatelů infrastruktury.

Ochrana životního prostředí

Národní dopravce České dráhy celorepublikově zajišťuje provoz železniční osobní dopravy. Z důvodu zajištění udržitelnosti a zodpovědného chování k životnímu prostředí a řízení rizik byl zaveden centrální reporting „Environmental, Social and Corporate Governance“ (dále jen „ESG“).

V roce 2023 ČD v rámci ochrany životního prostředí monitorovaly zejména následující oblasti – odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochranu ovzduší, ochranu přírody a krajiny, chemické látky a chemické směsi, mimořádné události, při nichž došlo k úniku nebezpečných látek, sanace zemin a podzemních vod.

Ochrana životního prostředí je řízena centrálně Generálním ředitelstvím ČD prostřednictvím Odboru správy a rozvoje majetku. Legislativní změny týkající se ochrany životního prostředí jsou ve spolupráci s Odborem právním čtvrtletně zveřejňovány v Registru právních a ostatních požadavků, se kterými jsou příslušné organizační složky bezodkladně seznámeny. Z důvodu jednotné implementace legislativních povinností do podmínek ČD jsou průběžně aktualizovány interní předpisy a organizována školení. Pro vybrané činnosti jsou s ohledem na zajištění efektivity a eliminaci rizik uzavřeny centrální smlouvy. Odbor správy a rozvoje majetku dle interního předpisu průběžně kontroluje plnění legislativních povinností.

Hlavní oblasti ochrany životního prostředí koordinované Generálním ředitelstvím ČD prostřednictvím Odboru správy a rozvoje majetku:

- **Odpadové hospodářství** – na základě platných smluv je v souladu s legislativou předáván odpad k dalšímu využití nebo odstranění. V rámci odpadového hospodářství je vedena průběžná evidence a kontrolována produkce včetně zařazení (nebezpečný odpad a ostatní odpad), případně využití zpětného odběru. V případě ostatního odpadu je kladen důraz na jeho třídění. Nakládání s odpady je dále hodnoceno v i rámci sběru ESG dat.
- **Vodní hospodářství** – monitoring pitných a odpadních vod je realizován v souladu s centrální smlouvou. Předmětem monitoringu je průběžná kontrola plnění stanovených limitů orgány státní správy. V rámci vodního hospodářství jsou sledovány i limity povoleného množství odebíraných a vypouštěných vod. Hodnocení ESG dat také zahrnuje výsledky hospodaření s pitnou a odpadní vodou. Havarijní plány jsou průběžně aktualizovány v místech, kde je nakládáno se závadnými látkami.
- **Ochrana ovzduší** – plnění legislativních povinností je zajištěno realizací činností dle rámcové smlouvy o poskytování služeb – měření emisí, účinnosti kotlů a kontrola spalinových cest. Dále ČD průběžně modernizují tepelné zdroje znečištění nejen z důvodu zákonem zpřísněných limitů pro znečišťování ovzduší, ale i s ohledem na účinnost tepelného zdroje. Ochrana ovzduší je zároveň sledována i v rámci sběru ESG dat.
- **Ochrana přírody a krajiny** – v rámci údržby dřevin v souladu s legislativou musí být zajištěna i bezpečnost provozu a cestující veřejnosti. Z důvodu šetrného přístupu k životnímu prostředí je na pozemcích ČD upřednostňováno mechanické hubení plevelů před hubením chemickými prostředky.
- **Chemické látky a chemické směsi** – skladování a následné nakládání s těmito látkami musí vždy odpovídat stanoveným postupům definovaným v bezpečnostních listech a zároveň splňovat požadavky požární ochrany. Aktuální bezpečnostní listy chemických látek nebo směsí, se kterými se v daném místě nakládá, musí být přístupné všem zaměstnancům.
- **Úniky škodlivých látek** – v případě vzniku mimořádné události, při které dojde k úniku nebezpečných látek do životního prostředí havarista GŘ ČD ve spolupráci s příslušnou organizační složkou ČD postupuje vždy v souladu s Předpisem k ochraně životního prostředí před znečištěním nebezpečnými látkami. Po prvotním zásahu hasičského záchranného sboru v případě, kdy nebylo možné odstranit ekologické následky mimořádné události, je postupováno v souladu s rozhodnutím orgánu státní správy.
- **Sanace zemin a podzemních vod** – na základě výsledků analýzy rizik a vypracování projektu sanačních prací rozhodne orgán státní správy o nápravném opatření. Orgán státní správy pololetně kontroluje rozsah sanačních prací a dosažené výsledky.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Pro akcionáře společnosti České dráhy, a.s.

Se sídlem: Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1

ZPRÁVA O AUDITU ÚČETNÍ A KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Výrok auditora k účetní závěrce a konsolidované účetní závěrce

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky společnosti České dráhy, a.s. (dále také „společnost“) sestavené na základě účetních standardů IFRS ve znění přijatém Evropskou unií, která se skládá z Individuálního výkazu o finanční situaci k 31. prosinci 2023, Individuálního výkazu zisku a ztráty, Individuálního výkazu o úplném výsledku, Individuálního výkazu o změnách vlastního kapitálu a Individuálního výkazu peněžních toků za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje významné (materiální) informace o použitých účetních metodách.

Provedli jsme audit přiložené konsolidované účetní závěrky společnosti České dráhy, a.s. a jejích dceřiných společností („skupina“) sestavené na základě účetních standardů IFRS ve znění přijatém Evropskou unií, která se skládá z konsolidovaného výkazu o finanční situaci k 31. prosinci 2023, konsolidovaného výkazu zisku a ztráty, konsolidovaného výkazu o úplném výsledku, konsolidovaného výkazu o změnách vlastního kapitálu a konsolidovaného výkazu o peněžních toků za rok končící k tomuto datu a přílohy této konsolidované účetní závěrky, která obsahuje významné (materiální) informace o použitých účetních metodách.

Podle našeho názoru:

- Přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz finanční pozice společnosti České dráhy, a.s. k 31. prosinci 2023 a její finanční výkonnosti a peněžních toků za rok končící k tomuto datu v souladu s účetními standardy IFRS ve znění přijatém Evropskou unií.
- Přiložená konsolidovaná účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz konsolidované finanční pozice skupiny k 31. prosinci 2023 a její konsolidované finanční výkonnosti a konsolidovaných peněžních toků za rok končící k tomuto datu v souladu s účetními standardy IFRS ve znění přijatém Evropskou unií.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich přidružených subjektů (souhrnně „organizace Deloitte“). Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem a jejich přidružených subjektů je samostatným a nezávislým právním subjektem, který není oprávněn zavazovat nebo přijímat závazky za jinou z těchto členských firem a jejich přidružených subjektů ve vztahu k třetím stranám. Společnost DTTL, a každá členská firma a přidružený subjekt nesou odpovědnost pouze za vlastní jednání či pochybení, nikoli za jednání či pochybení jiných členských firem či přidružených subjektů. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je najdete na adrese www.deloitte.com/about.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti a skupině nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Hlavní záležitosti auditu

Hlavní záležitosti auditu jsou záležitosti, které byly podle našeho odborného úsudku při auditu účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky za běžné období nejvýznamnější. Těmito záležitostmi jsme se zabývali v kontextu auditu účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky jako celku a v souvislosti s utvářením názoru na tyto závěrky. Samostatný výrok k těmto záležitostem nevyjadřujeme.

Hlavní záležitost auditu	Způsob řešení
REZERVA NA SOUDNÍ SPORY Vedení Společnosti provedlo posouzení rezervy na soudní spory, včetně posouzení pravděpodobného výsledku, který je k datu účetních závěrek založen na množství odhadů a předpokladů, a proto podléhá značné nejistotě. Společnost účtuje o rezervě na předpokládanou výši pokuty vztahující se k údajnému uzavření kartelové dohody ve věci prodeje železničních kolejových vozidel. V účetních závěrkách k 31.12. 2021, 31.12.2022 a 31.12.2023 je tato rezerva vykázána ve výši 1 000 mil. Kč. Vzhledem k množství odhadů a předpokladů a z nich vyplývající nejistotě je stanovení přiměřené částky rezervy považováno za hlavní záležitost auditu. Další informace k této hlavní záležitosti auditu jsou uvedeny v části 26.1.2. individuální účetní závěrky a v části 27.1.2. konsolidované účetní závěrky.	Ověřili jsme rezervy na soudní spory a provedli jsme následující auditní postupy: • Obdrželi jsme přehled významných soudních sporů. • Obdrželi jsme konfirmační dopisy od právních kanceláří. • Absolvovali jsme jednání s právním oddělením společnosti ohledně vývoje sporů a možného dopadu na velikost rezervy. • Posoudili jsme předpoklady použité pro odhad výše rezervy na soudní spory. • Posoudili jsme, zda zveřejnění v účetních závěrkách týkající se rezerv na soudní spory splňují požadavky na zveřejnění podle relevantních standardů.

Hlavní záležitost auditu	Způsob řešení
RIZIKO SNÍŽENÍ HODNOTY DLOUHODOBÉHO MAJETKU Vedení Skupiny stanovilo, že existují náznaky snížení hodnoty nefinančních aktiv pro peněžotvornou jednotku Osobní doprava, která zahrnuje dopravní prostředky, ostatní samostatné movité věci používané pro provozování osobní železniční dopravy a alokovanou část celopodnikových aktiv. Skupina stanovila zpětně získatelnou částku peněžotvorné jednotky na úrovni hodnoty z užívání. Určité předpoklady při stanovení zpětně získatelné částky jsou závislé na úsudku vedení Skupiny, a to zejména: • předpoklad výše budoucích peněžních toků v použitých rozpočtech a plánech („obchodní plány“) Skupiny; • použitá míra tempa růstu • diskontní sazba použitá pro stanovení současné hodnoty budoucích peněžních toků. Na základě pravidelné inventarizace a interních analýz vedení Skupiny identifikovalo položky majetku, u kterých existuje významná pochybnost o jejich budoucí využitelnosti. • V roce 2022 se vedení Skupiny rozhodlo o vyřazení lokomotiv řady 380 z flotily po roce 2025. Zpětně získatelná částka těchto aktiv byla stanovena jako reálná hodnota těchto lokomotiv na základě znaleckého posudku snižená o náklady na prodej. Stav snížení hodnoty těchto lokomotiv k 31.12.2023 činí 1 634 mil. Kč. • Skupina identifikovala snížení hodnoty u jednotek řady 680. Zpětně získatelná částka těchto aktiv byla stanovena jako reálná hodnota těchto jednotek na základě znaleckého posudku snižená o náklady na prodej. Stav snížení hodnoty těchto jednotek k 31.12.2023 činí 438 mil. Kč.	V souvislosti s posouzením zpětně získatelné hodnoty peněžotvorné jednotky Osobní doprava jsme provedli následující auditní postupy: • Získali jsme matematický model diskontovaných peněžních toků použitý vedením společnosti pro stanovení snížení hodnoty majetku. • Porovnali jsme vstupní informace modelu se střednědobým plánem Společnosti schváleným představenstvem Společnosti. • Ověřili jsme matematickou správnost modelu. • Porovnali jsme aktuální výsledky pro rok 2023 s plánem společnosti pro účely vyhodnocení přesnosti prognóz připravených vedením Společnosti. • Využili jsme našich specialistů na oceňování, kteří: - testovali určení výše diskontní sazby - zvážili vhodnost použité dlouhodobé míry růstu - vyhodnotili adekvátnost použitého modelu. • Posoudili jsme, zda zveřejnění v účetních závěrkách týkající se možného snížení hodnoty aktiv splňují požadavky na zveřejnění podle relevantních standardů (IAS 36 a IAS 1). V souvislosti s posouzením zpětně získatelné hodnoty lokomotiv řady 380 a jednotek řady 680 jsme provedli následující auditní postupy: • Seznámili jsme se se znaleckým posudkem. • Využili jsme našich specialistů na oceňování, kteří se seznámili se znaleckým posudkem a posoudili vstupní data a předpoklady použité externím znalcem pro odhad tržní hodnoty majetku. • Provedli jsme dotazování vedení společnosti. • Posoudili jsme, zda zveřejnění v účetních závěrkách týkající se možného snížení hodnoty aktiv splňují požadavky na zveřejnění podle relevantních standardů (IAS 36 a IAS 1).

Hlavní záležitost auditu	Způsob řešení
Vzhledem významné míře úsudků použitých vedením a významnosti zaúčtované částky snížení hodnoty považujeme ocenění výše uvedeného majetku za hlavní záležitost auditu.	
Další informace k této hlavní záležitosti auditu jsou uvedeny v části 14.1 individuální účetní závěrky a v části 15.1 konsolidované účetní závěrky.	

Jiná skutečnost

Účetní závěrka společnosti České dráhy, a.s. za rok končící k 31. prosinci 2022 byla auditována jiným auditorem, který k této účetní závěrce dne 18. dubna 2023 vyjádřil výrok bez výhrad. Konsolidovaná účetní závěrka společnosti České dráhy, a.s. za rok končící k 31. prosinci 2022 byla auditována jiným auditorem, který k této konsolidované účetní závěrce dne 18. dubna 2023 vyjádřil výrok bez výhrad.

Ostatní informace uvedené v konsolidované výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené v konsolidované výroční zprávě mimo účetní závěrku, konsolidovanou účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá představenstvo společnosti.

Náš výrok k účetní závěrce a konsolidované účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou a konsolidovanou účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce a konsolidované účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a konsolidovanou účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost představenstva a dozorčí rady společnosti za účetní závěrku a konsolidovanou účetní závěrku

Představenstvo společnosti odpovídá za sestavení účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví upravenými právem Evropských společenství a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky je představenstvo společnosti povinno posoudit, zda je společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy představenstvo plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví ve společnosti a v konsolidačním celku odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce a konsolidované účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti a konsolidačního celku relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo společnosti uvedlo v příloze účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky.

- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky představenstvem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti a konsolidačního celku nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti společnosti a konsolidačního celku nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost a konsolidační celek ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, včetně příloh, a dále to, zda účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka zobrazují podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.
- Získat dostatečné a vhodné důkazní informace o finančních údajích účetních jednotek zahrnutých do konsolidačního celku a o jeho podnikatelské činnosti, aby bylo možné vyjádřit výrok ke konsolidované účetní závěrce. Zodpovídáme za řízení auditu konsolidačního celku, dohled nad ním a za jeho provedení. Výrok auditora ke konsolidované účetní závěrce je naší výhradní odpovědností.

Naší povinností je informovat představenstvo a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Naší povinností je rovněž poskytnout výboru pro audit prohlášení o tom, že jsme splnili příslušné etické požadavky týkající se nezávislosti, a informovat ho o veškerých vztazích a dalších záležitostech, u nichž se lze reálně domnívat, že by mohly mít vliv na naši nezávislost, a případných souvisejících opatřeních.

Dále je naší povinností vybrat na základě záležitostí, o nichž jsme informovali představenstvo, dozorčí radu a výbor pro audit, ty, které jsou z hlediska auditu účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky za běžný rok nejvýznamnější, a které tudíž představují hlavní záležitosti auditu, a tyto záležitosti popsat v naší zprávě. Tato povinnost neplatí, když právní předpisy zakazují zveřejnění takové záležitosti nebo jestliže ve zcela výjimečném případě usoudíme, že bychom o dané záležitosti neměli v naší zprávě informovat, protože lze reálně očekávat, že možné negativní dopady zveřejnění převáží nad přínosem z hlediska veřejného zájmu.

ZPRÁVA O JINÝCH POŽADAVCÍCH STANOVENÝCH PRÁVNÍMI PŘEDPISY

Informace vyžadované nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014

V souladu s článkem 10 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 uvádíme v naší zprávě nezávislého auditora následující informace vyžadované nad rámec mezinárodních standardů pro audit:

Určení auditora a délka provádění auditu

Auditorem skupiny nás dne 29. března 2023 určila valná hromada společnosti. Auditorem skupiny jsme první rok.

Soulad s dodatečnou zprávou pro výbor pro audit

Potvrzujeme, že náš výrok k účetní závěrce a ke konsolidované účetní závěrce uvedený v této zprávě je v souladu s naší dodatečnou zprávou pro výbor pro audit společnosti, kterou jsme dne 16. dubna 2024 vyhotovili dle článku 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014.

Poskytování neauditorských služeb

Prohlašujeme, že nebyly poskytnuty žádné zakázané služby uvedené v čl. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014. Zároveň jsme společnosti ani jí ovládaným obchodním společností neposkytli žádné jiné neauditorské služby, které by nebyly uvedeny v příloze účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky společnosti.

V Praze dne 16. dubna 2024

Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Václav Loubek
evidenční číslo 2037

Konsolidovaná účetní závěrka za rok 2023

sestavená dle účetních standardů IFRS ve znění přijatém EU

Název společnosti: České dráhy, a.s.
Sídlo: Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1
Právní forma: akciová společnost
IČ: 70994226

Součástí konsolidované účetní závěrky za rok 2023 sestavené dle účetních standardů IFRS ve znění přijatém EU:

Konsolidovaný výkaz zisků a ztrát

Konsolidovaný výkaz o úplném výsledku

Konsolidovaný výkaz o finanční situaci

Konsolidovaný výkaz změn vlastního kapitálu

Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích

Příloha ke konsolidované účetní závěrce

Konsolidovaná účetní závěrka byla schválena ke zveřejnění dne 16. dubna 2024.

Statutární orgán účetní jednotky	
Mgr. Michal Krapinec předseda představenstva	
Mgr. Ing. Lukáš Svoboda člen představenstva	

Konsolidovaný výkaz zisků a ztrát za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Pokračující činnosti			
Výnosy	6	49 148	44 222
Ostatní provozní výnosy	7	3 833	2 027
Služby, spotřeba materiálu a energie	8	-18 591	-17 949
Osobní náklady	9	-17 203	-16 156
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	10	-9 605	-9 194
Ostatní provozní náklady	11	-1 051	-996
Ztráty a zisky ze znehodnocení finančních aktiv (včetně jejich zrušení)	4		-52
Zisk z provozní činnosti		6 535	1 902
Finanční náklady	12	-3 326	-2 192
Finanční výnosy	13	606	670
Podíl na zisku přidružených a společných podniků	19	11	16
Zisk před zdaněním		3 826	396
Daň z příjmů	14	-630	-535
Zisk (+)/Ztráta (-) za období z pokračujících činností		3 196	-139
Zisk (+)/Ztráta (-) za období		3 196	-139
Případající vlastníkům Společnosti		3 195	-138
Případající nekontrolním podílům		1	-1

Konsolidovaný výkaz o úplném výsledku za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Zisk (+)/Ztráta (-) za období		3 196	-139
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků		0	48
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku		23	-73
Související daň z příjmů		-6	14
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které se následně nereklasifikují do zisku/ztráty)		17	-11
Kurzové rozdíly vzniklé z přepočtu zahranič. jednotek		82	-37
Změna fondu zajištění peněžních toků	25.2.3	-1 064	-1 445
Změna fondu nákladů zajištění	25.2.4	84	-7
Související daň z příjmů		185	275
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které mohou být přeúčtovány do zisku/ztráty v následujících obdobích)		-713	-1 214
Ostatní úplný výsledek za období po zdanění		-696	-1 225
Úplný výsledek za období celkem		2 500	-1 364
Případající vlastníkům Společnosti		2 499	-1 363
Případající nekontrolním podílům		1	-1

Konsolidovaný výkaz o finanční situaci k 31. prosinci 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Pozemky, budovy a zařízení	15	97 726	91 236
Investice do nemovitostí	16	941	938
Goodwill	17	141	141
Nehmotná aktiva	17	1 128	1 103
Aktiva z práva k užívání	18	6 852	5 760
Investice do společných podniků a přidružených společností	19	206	203
Odložená daňová pohledávka	14	8	14
Pohledávky z obchodních vztahů	21	1 416	545
Ostatní finanční aktiva	22	568	933
Ostatní aktiva	23	36	36
Dlouhodobá aktiva celkem		109 022	100 909
Zásoby	20	3 078	2 824
Pohledávky z obchodních vztahů	21	3 853	4 243
Předplacená daň z příjmu		31	25
Ostatní finanční aktiva	22	1 262	936
Ostatní aktiva	23	1 618	2 710
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	24	8 119	8 761
Krátkodobá aktiva celkem		17 961	19 499
AKTIVA CELKEM		126 983	120 408
Základní kapitál	25	20 000	20 000
Ostatní kapitálové fondy	25	17 240	17 885
Nerozdělený zisk / Neuhrazená ztráta		339	-2 812
Vlastní kapitál připadající vlastníkům Společnosti		37 579	35 073
Nekontrolní podíly	1.3.1	55	50
Vlastní kapitál celkem		37 634	35 123
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	26	65 849	53 344
Odložený daňový závazek	14	1 891	1 759
Rezervy	27	290	590
Ostatní finanční závazky	28	1 186	1 116
Ostatní závazky	29	63	102
Dlouhodobé závazky celkem		69 279	56 911
Závazky z obchodních vztahů		6 406	6 765
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	26	6 911	15 061
Závazky z daně z příjmu		134	65
Rezervy	27	1 657	2 233
Ostatní finanční závazky	28	718	777
Ostatní závazky a smluvní závazky	29	4 244	3 473
Krátkodobé závazky celkem		20 070	28 374
PASIVA CELKEM		126 983	120 408

Konsolidovaný výkaz změn vlastního kapitálu za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

	Základní kapitál	Ostatní kapitálové fondy			Nerozdělený zisk / Neuhrazená ztráta	Vlastní kapitál připadající vlastníkům Společnosti	Nekontrolní podíly	Vlastní kapitál celkem
		Emisní ážio	Fond ze zajištění peněžních toků	Ostatní fondy *				
Stav k 1. lednu 2022	20 000	16 440	2 245	458	-2 653	36 490	51	36 541
Úplný výsledek								
Ztráta za období	0	0	0	0	-138	-138	-1	-139
Ostatní úplný výsledek za období	0	0	-1 171	-54	0	-1 225	0	-1 225
Úplný výsledek za období celkem	0	0	-1 171	-54	-138	-1 363	-1	-1 364
Transakce s vlastníky								
Příděl do rezervního fondu	0	0	0	21	-21	0	0	0
Ostatní	0	0	0	-54	0	-54	0	-54
Transakce s vlastníky za období celkem	0	0	0	-33	-21	-54	0	-54
Stav k 31. prosinci 2022	20 000	16 440	1 074	371	-2 812	35 073	50	35 123
Úplný výsledek								
Zisk za období	0	0	0	0	3 195	3 195	1	3 196
Ostatní úplný výsledek za období	0	0	-865	169	0	-696	0	-696
Úplný výsledek za období celkem	0	0	-865	169	3 195	2 499	1	2 500
Transakce s vlastníky								
Příděl do rezervního fondu	0	0	0	22	-22	0	0	0
Ostatní	0	0	0	29	-22	7	4	11
Transakce s vlastníky za období celkem	0	0	0	51	-44	7	4	11
Stav k 31. prosinci 2023	20 000	16 440	209	591	339	37 579	55	37 634

* Ostatní fondy jsou popsány v poznámce 25. 2.

Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
PENĚŽNÍ TOKY Z PROVOZNÍ ČINNOSTI			
Zisk (+)/Ztráta (-) za období		3 196	-139
Daň z příjmů	14	630	535
Výnosy z dividend	7	-1	-2
Finanční náklady – úroky	12	2 607	1 879
Zisk z prodeje a vyřazení dlouhodobých aktiv	7	-2 041	-229
Odpisy a amortizace	10	9 379	8 910
Ztráty ze znehodnocení aktiv	7, 10, 11	306	225
Změna stavu rezerv	27	-876	-433
Kurzové ztráty/zisky		450	-355
Podíl na zisku společných a přidružených podniků	19	-11	-16
Ostatní		-374	19
Provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu		13 265	10 394
Zvýšení (-)/Snížení (+) stavu pohledávek z obchodních vztahů	21	157	-807
Zvýšení stavu zásob	20	-331	-698
Zvýšení stavu ostatních aktiv	22, 23	-247	-425
Zvýšení (+)/Snížení (-) stavu závazků z obchodních vztahů		52	-845
Zvýšení stavu ostatních závazků a smluvních závazků	28, 29	832	796
Změny pracovního kapitálu celkem		463	-1 979
Peněžní toky z provozních operací před úroky, dividendami a zdaněním		13 728	8 415
Zaplacené úroky	12	-2 420	-1 710
Zaplacená daň z příjmů	14	-254	-199
Přijaté dividendy	7	16	26
Čisté peněžní toky z provozní činnosti		11 070	6 532
PENĚŽNÍ TOKY Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI			
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	15	-13 931	-20 329
Příjmy z vyřazení pozemků, budov a zařízení	7	1 926	294
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	16	-93	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	17	-325	-362
Pořízení dceřiných podniků, bez nakoupených peněžních prostředků	1.3	0	-47
Pořízení společných podniků	1.3	0	-7
Přijaté úroky	13	368	87
Čisté peněžní toky z investiční činnosti		-12 055	-20 367

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
PENĚŽNÍ TOKY Z FINANCOVÁNÍ			
Čerpání úvěrů a půjček	30	14 849	28 369
Splátky úvěrů a půjček	30	-12 707	-8 003
Úhrada jistiny závazků z leasingu	30	-1 688	-1 211
Čisté peněžní toky z financování		454	19 155
Čistý přírůstek (+)/úbytek (-) peněz a peněžních ekvivalentů		-531	5 320
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku období		8 761	3 572
Vliv změn měnových kurzů		-111	-131
Peníze a peněžní ekvivalenty na konci období	24	8 119	8 761

Příloha ke konsolidované účetní závěrce

za rok končící 31. prosince 2023

■ 1. Všeobecné informace	81	■ 19. Investice do společných podniků a přidružených společností	123
■ 2. Významná účetní pravidla	85	■ 20. Zásoby	125
■ 3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	97	■ 21. Pohledávky z obchodních vztahů	125
■ 4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech	98	■ 22. Ostatní finanční aktiva	126
■ 5. Údaje o segmentech	99	■ 23. Ostatní aktiva	129
■ 6. Výnosy	102	■ 24. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	129
■ 7. Ostatní provozní výnosy	105	■ 25. Vlastní kapitál	130
■ 8. Služby, spotřeba materiálu a energie	106	■ 26. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	133
■ 9. Osobní náklady	107	■ 27. Rezervy	137
■ 10. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	108	■ 28. Ostatní finanční závazky	139
■ 11. Ostatní provozní náklady	108	■ 29. Ostatní závazky a smluvní závazky	140
■ 12. Finanční náklady	109	■ 30. Změny závazků z financování	141
■ 13. Finanční výnosy	109	■ 31. Transakce se spřízněnými stranami	142
■ 14. Daň z příjmů	109	■ 32. Operativní leasing	147
■ 15. Pozemky, budovy a zařízení	114	■ 33. Smluvní závazky k výdajům	147
■ 16. Investice do nemovitostí	119	■ 34. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva	148
■ 17. Nehmotná aktiva a goodwill	120	■ 35. Finanční nástroje	149
■ 18. Aktiva z práva k užívání	122	■ 36. Události po skončení účetního období	174
		■ 37. Schválení konsolidované účetní závěrky	174

1. Všeobecné informace

1.1. Obecné informace

K založení společnosti České dráhy, a.s., (dále jen „Společnost“ nebo „ČD“) došlo dne 31. 3. 2002 na základě zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a změny zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Dne 1. 1. 2003 došlo k ukončení činnosti státní organizace České dráhy a ke vzniku ČD a státní organizace Správa železniční dopravní cesty, jako jejích právních nástupců. K tomuto datu byla Společnost zapsána do obchodního rejstříku. Následně účinností novely zákona o drahách došlo k 1. 1. 2020 ke změně názvu organizace SŽDC na Správu železnic, státní organizace (dále jen „SŽ“).

Společnost je mateřskou společností skupiny České dráhy. Skupina České dráhy (dále jen „Skupina“ nebo „Skupina ČD“) se skládá ze společnosti České dráhy, a.s., (mateřská společnost) a dceřiných společností vyjmenovaných v poznámce 1.3. Konsolidovaná účetní závěrka Skupiny je sestavena za rok končící 31. 12. 2023. Účetním obdobím je kalendářní rok od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.

Jediným akcionářem Společnosti je Česká republika. Společnost má základní kapitál ve výši 20000 mil. Kč. Sídlem Společnosti je nábr. L. Svobody 1222, Praha 1.

1.2. Předmět činnosti

Hlavním předmětem podnikání Skupiny je provozování železniční dopravy. Ostatní činnosti Skupiny představuje především správa nemovitého majetku. Skupina mimoto vykonává i další činnosti související s hlavním předmětem podnikání.

Majetek tvořící železniční dopravní cestu není ve vlastnictví Skupiny, nýbrž je ve vlastnictví státu. Právo hospodaření s tímto majetkem vykonává SŽ. SŽ zajišťuje provozuschopnost a obsluhu dopravní cesty.

1.3. Vymezení konsolidačního celku

1.3.1. Společnosti zahrnuté do konsolidace

Název společnosti	Sídlo společnosti	IČ	Podíl na základním kapitálu v % *		Stupeň závislosti
			31. 12. 2023	31. 12. 2022	
České dráhy, a.s.	Praha 1, nábreží L. Svobody 12/1222	70994226			
ČD – Telematika a.s.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	61459445	100	100	Kontrola
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Praha 4, Novodvorská 1698	27257258	100	100	Kontrola
DPOV, a.s.	Přerov, Husova 635/1 b	27786331	100	100	Kontrola
ČD Cargo, a.s.	Praha 7, Jankovcova 1569/2c	28196678	100	100	Kontrola
ČD – Informační Systémy, a.s.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	24829871	100	100	Kontrola
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Praha 8, Prvního pluku 621/8a	27378225	100	100	Kontrola
ČD travel, s.r.o.	Praha 1, 28. října 372/5	27364976	51,72	51,72	Kontrola
CD Cargo Germany GmbH	SRN – Frankfurt n. Moh., Niddastrasse 98-102	HRB 73576	100	100	Kontrola
CD Cargo Austria GmbH	Rakousko – Wien, Rotenturmstraße 22/24	FN 291407s	100	100	Kontrola
CD Cargo Poland Sp. z o.o.	Polsko – Varšava, Ul. Grzybowska nr. 4, lok. 3	140769114	100	100	Kontrola
CD Cargo Slovakia, s.r.o.	Slovensko – Bratislava, Seberíniho 1	44349793	100	100	Kontrola
CD Cargo Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság	Maďarsko – 4150 Püspökladány, Keleti sor utca 26-4	09-09-031990	100	100	Kontrola
ČD Cargo Adria d.o.o.	Chorvatsko – Zagreb, Savska cesta 32	081371623	100	100	Kontrola
ČD Cargo Logistics, a.s.	Praha 1, Opletalova 1284/37	27906931	100	100	Kontrola

Název společnosti	Sídlo společnosti	IČ	Podíl na základním kapitálu v % *		Stupeň závislosti
			31. 12. 2023	31. 12. 2022	
Terminal Brno, a.s.	Brno, K terminálu 614/11	28295374	66,93	66,93	Kontrola
ČD-DUSS Terminál, a.s.	Lovosice, Lukavecká 1189	27316106	51	51	Kontrola
RailReal a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15	26416581	66	66	Kontrola
ČD Restaurant, a.s.	Praha 3, Prvního pluku 81/2a	27881415	100	100	Kontrola
ODP-software, spol. s r.o.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	61683809	100	100	Kontrola
ČD relax s.r.o.	Praha 1, 28. října 372/5	05783623	51,72	51,72	Kontrola
CHAPS spol. s r.o.	Brno, Bráfova 1617/21	47547022	100	100	Kontrola
ČSAD SVT Praha, s.r.o.	Praha 8, Křížkova 4-6	45805202	100	100	Kontrola
SVT Slovakia s.r.o.	Banská Bystrica, Partizánska cesta 97	36620602	80	80	Kontrola
INPROP, s.r.o.	Žilina, Rosinská cesta 12	31609066	100	100	Kontrola
Tramex Rail s.r.o.	Blansko, Masarykova 1355/12	26246422	100	100	Kontrola
VUZ Slovakia, s.r.o.	Slovensko – Bratislava, Seberíniho 1	53156587	100	100	Kontrola
ČD Bus a.s.	Olomouc, Jeremenkova 231/9	17377404	100	100	Kontrola

* Podíl na základním kapitálu se shoduje s podílem na hlasovacích právech.

V následujících společnostech nemá Skupina kontrolu a nebyly tudíž zahrnuty do konsolidace plnou metodou:

Název společnosti	Sídlo společnosti	IČ	Podíl na základním kapitálu v % *		Stupeň závislosti
			31. 12. 2023	31. 12. 2022	
Smíchov Station Development, a.s.	Praha 8, U Sluncové 666/12a	27244164	51 **	51 **	Spoluovládání
Žižkov Station Development, a.s.	Praha 8, U Sluncové 666/12a	28209915	51 **	51 **	Spoluovládání
Masaryk Station Development, a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15	27185842	34	34	Podstatný vliv
JLV, a.s.	Praha 4, Chodovská 228/3	45272298	38,79	38,79	Podstatný vliv
RAILLEX, a.s.	Praha 2, Belgická 196/38	27560589	50	50	Spoluovládání
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	Praha 1, Opletalova 921/6	45270589	30	30	Podstatný vliv
Ostravská dopravní společnost, a.s.	Ostrava, U Tiskárny 616/9	60793171	50	50	Spoluovládání
Ostravská dopravní společnost - Cargo, a.s.	Ostrava, U Tiskárny 616/9	05663041	20	20	Podstatný vliv
CR-City a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15	26705427	34	34	Podstatný vliv
Terminál Mošnov, a.s.	Praha 1, Na Florenci 1332/23	14198240	25	25	Podstatný vliv
Smart Ticketing, s.r.o.	Brno, Bráfova 1617/21	02033011	0	50	Spoluovládání

* Podíl na základním kapitálu se shoduje s podílem na hlasovacích právech.

** V souladu se společenskými smlouvami těchto společností je k přijetí významných rozhodnutí potřeba jednomyslný souhlas stran, které sdílejí ovládání.

V následující tabulce je uvedena hlavní činnost společností zahrnutých do konsolidace.

Název společnosti	Hlavní činnost
ČD – Telematika a.s.	Poskytování telekomunikačních služeb, software a poradenství
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Výzkum, vývoj a zkušebnictví v oblasti kolejových vozidel a infrastrukturních zařízení
DPOV, a.s.	Prohlídky, opravy, modernizace a rekonstrukce železničních kolejových vozidel
ČD Cargo, a.s.	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě a zasilatelství
ČD – Informační Systémy, a.s.	Poskytování telekomunikačních služeb, software a poradenství
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí, výuka jazyků
ČD travel, s.r.o.	Provozování cestovní kanceláře a poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu
CD Cargo Germany GmbH	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Austria GmbH	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Poland Sp. z o.o.	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Slovakia, s.r.o.	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Hungary Korilátolt Felelősségű Társaság	Nákladní železniční doprava, zprostředkování velkoobchodu se surovinami a palivy, skladování a jiné
ČD Cargo Adria d.o.o.	Nákladní železniční doprava, zprostředkování velkoobchodu se surovinami a palivy, skladování a jiné
ČD Cargo Logistics, a.s.	Zasilatelství
Terminal Brno, a.s.	Provozování terminálu kombinované dopravy v Brně
ČD-DUSS Terminál, a.s.	Provoz kontejnerového terminálu v Lovosicích
RailReal a.s.	Inženýrská činnost v investiční výstavbě
ČD Restaurant, a.s.	Hostinská a realitní činnost
Smíchov Station Development, a.s.	Projektování, renovace, modernizace a rozvoj lokality Smíchovského nádraží
Žižkov Station Development, a.s.	Projektování, renovace, modernizace a rozvoj lokality nádraží Žižkov
Masaryk Station Development, a.s.	Rozvoj lokality Masarykova nádraží
JLV, a.s.	Poskytování ubytovacích a hostinských služeb
RAILLEX, a.s.	Manipulace s nákladem a technické služby v dopravě, zasilatelství
BOHEMIKOMBI, spol. s r.o.	Zprostředkování služeb v oblasti dopravy mimo dopravu vlastními dopravními prostředky
Ostravská dopravní společnost, a.s.	Provozování drážní dopravy a pronájem hnacích drážních vozidel a železničních vozů
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	Provozování drážní dopravy a pronájem hnacích drážních vozidel a železničních vozů
CR-City a.s.	Činnosti v oblasti nemovitostí
Terminál Mošnov, a.s.	Provozování terminálu kombinované dopravy
ODP-software, spol. s r.o.	Vývoj a podpora mobilních pokladních systémů pro odbavení cestujících na železnici a systémů s bezkontaktními čipovými kartami
ČD relax s.r.o.	Činnost cestovní kanceláře se specifickým zaměřením pouze na kondiční a ozdravné pobyty pro zaměstnance Skupiny ČD
CHAPS spol. s r.o.	Vývoj IT aplikací a systémů, jejich údržba a provoz
ČSAD SVT Praha, s.r.o.	Vývoj a provozování informačních systémů pro oblast dopravy
SVT Slovakia s.r.o.	Vývoj a provozování informačních systémů pro oblast dopravy
INPROP, s.r.o.	Návrhy a řešení informačních systémů pro řízení zásob
Tramex Rail s.r.o.	Vývoj, výroba, instalace a servis elektronických zařízení a komponent pro drážní aplikace v oblasti kolejových vozidel
VUZ Slovakia, s.r.o.	Výzkum a vývoj v oblasti dopravy, zprostředkovatelská činnost
ČD Bus a.s.	Služby v oblasti autobusové dopravy

Konsolidační celek je dále označován též jako „Skupina“.

Součástí Skupiny je podskupina ČD Cargo, kterou tvoří společnost ČD Cargo, a.s., a její dceřiné společnosti.

1.3.2. Změny ve složení Skupiny

Dne 27. 6. 2023 byla uzavřena Smlouva o převodu obchodního podílu ve společnosti Smart Ticketing, s.r.o., s tím, že 50% podíl společnosti ČD – Informační Systémy, a.s., nakoupila společnost InterWay CZ s.r.o.

Dne 31. 3. 2022 Skupina poříдила 100% podíl na základním kapitálu společnosti VYDOS BUS, a.s., zabývající se službami v oblasti autobusové dopravy, čímž nad společností VYDOS BUS, a.s., získala kontrolu. Pořizovací cena tohoto podílu byla 58 mil. Kč.

Reálná hodnota identifikovatelných nabytých aktiv a převzatých závazků je uvedena v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)

Pozemky, budovy a zařízení	78
Zásoby	1
Pohledávky z obchodních stavů	12
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	11
Ostatní aktiva	11
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	37
Závazky z obchodních vztahů	11
Ostatní závazky	6
Odložený daňový závazek	1
Celková nabytá identifikovatelná čistá aktiva	58

(údaje v mil. Kč)

Vypořádáno pomocí:	
Peněžní prostředky	58
Převáděná protihodnota celkem	58

(údaje v mil. Kč)

Čisté peněžní odtoky při akvizici:	47
Protihodnota v hotovosti	58
Nabyté peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	-11

Dne 1. 8. 2022 došlo k přeměně společnosti ČD Reality, a.s., a společnosti VYDOS BUS, a.s. (obě společnosti dále jen „Zanikající společnosti“), a to na základě projektu fúze splynutím. V důsledku tohoto splynutí došlo k zániku Zanikajících společností a přechodu jejich jmění na nástupnickou společnost ČD Bus, a.s., která tak vstoupila do právního postavení Zanikajících společností.

V prosinci roku 2022 nabyla společnost ČD Cargo, a.s., prostřednictvím své dceřiné společnosti ČD Cargo Logistics, a.s., podíl ve výši 25 % ve společnosti Terminál Mošnov, a.s., která provozuje v průmyslové zóně Mošnov u ostravského letiště terminál kombinované dopravy.

2. Významná účetní pravidla

2.1. Prohlášení o shodě

Konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií (dále jen IFRS).

2.2. Východiska sestavování konsolidované účetní závěrky

Konsolidovaná účetní závěrka je sestavena za použití oceňovací báze historických cen, s výjimkou přecenění určitých finančních nástrojů.

Účetní pravidla použitá při sestavování této konsolidované účetní závěrky jsou uvedena níže. Tato pravidla jsou ve vykazovaném období konzistentní s účetními pravidly používanými v předchozích obdobích, pokud není níže uvedeno jinak.

Příprava konsolidované účetní závěrky v souladu s účetními standardy IFRS ve znění přijatém EU vyžaduje použití určitých kritických účetních odhadů. To také vyžaduje, aby vedení Skupiny využívalo svůj úsudek v procesu aplikace účetních pravidel. Oblasti s vysokým stupněm vlastního uvážení, vysoce složité oblasti nebo oblasti, kde jsou z hlediska této účetní závěrky významné předpoklady a odhady, jsou zveřejněny v poznámce 4.

Zásada nepřetržitého trvání Skupiny

V době schválení konsolidované účetní závěrky má vedení Skupiny důvodné očekávání, že Skupina má přiměřené zdroje pro pokračování provozu v dohledné budoucnosti. Proto tato konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena na základě předpokladu nepřetržitého trvání podniku a nezahrnuje žádné úpravy účetních hodnot a klasifikace aktiv, závazků a vykazovaných nákladů, které by jinak mohly být požadovány, pokud zásada nepřetržitého trvání podniku nebyla splněna.

2.3. Východiska pro konsolidaci

Konsolidovaná účetní závěrka obsahuje finanční informace za Společnost a subjekty, které Společnost kontroluje (dceřiné společnosti). Kontrolu je dosaženo v případě, že společnost má moc nad jednotkou, do níž bylo investováno; je vystavena variabilním výnosům nebo má právo na tyto výnosy na základě své angažovanosti v jednotce, do níž investovala, a má schopnost využívat moc nad jednotkou, do níž bylo investováno, k ovlivnění výše svých výnosů.

Skupina opětovně posoudí, zda má kontrolu nad jednotkou, do níž bylo investováno, či nikoliv, pokud skutečnosti a okolnosti naznačují, že došlo ke změně jedné či více složek kontroly uvedených výše.

Pokud Skupina disponuje méně než většinou hlasovacích práv v jednotce, do níž bylo investováno, má moc nad jednotkou v případě, že hlasovací práva jsou dostačující pro to, aby získala faktickou schopnost jednostranně řídit relevantní činnosti jednotky, do níž bylo investováno. Skupina zohlední veškeré relevantní skutečnosti a okolnosti při zvažování toho, zda hlasovací práva Skupiny v jednotce, do níž bylo investováno, jsou dostatečná pro získání moci či nikoliv, což zahrnuje:

- velikost podílu Skupiny na hlasovacích právech v závislosti na velikosti a rozložení podílů ostatních držitelů hlasovacích práv;
- potenciální hlasovací práva držena Skupinou, ostatními držiteli hlasovacích práv nebo jinými stranami;
- práva vyplývající z dalších smluvních ujednání;
- veškeré další skutečnosti a okolnosti, které naznačují, že Skupina aktuálně má či nemá schopnost řídit relevantní činnosti v okamžiku, kdy je třeba učinit rozhodnutí, včetně volebních schémat na předchozích valných hromadách akcionářů.

Konsolidace dceřiného podniku začíná v okamžiku, kdy Skupina získá kontrolu nad dceřiným podnikem, a končí okamžikem, kdy Skupina kontrolu nad dceřiným podnikem ztratí. Konkrétně jsou výnosy a náklady dceřiného podniku nabytého či prodaného během roku zahrnuty v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát a v konsolidovaném výkazu ostatního úplného výsledku od data, kdy Skupina získá kontrolu, do data, kdy Skupina přestane dceřiný podnik kontrolovat.

Zisk nebo ztráta a všechny složky ostatního úplného výsledku jsou přiřazeny vlastníkům Společnosti a nekontrolním podílům. Celkový úplný výsledek dceřiných podniků je přiřazen vlastníkům Společnosti a nekontrolním podílům, přestože by to vedlo k tomu, že nekontrolní podíly budou mít záporný zůstatek.

V případě potřeby jsou provedeny úpravy účetních informací dceřiných podniků s cílem zharmonizovat jejich účetní politiky s účetními politikami Skupiny.

Všechna vnitroskupinová aktiva, závazky, vlastní kapitál, výnosy, náklady a peněžní toky související s transakcemi mezi členy Skupiny byly při konsolidaci vyloučeny.

Změny ve vlastnických podílech Skupiny v dceřiných podnicích, které nevedou ke ztrátě ovládnání, jsou zaúčtovány jako transakce s vlastním kapitálem. Účetní hodnoty podílů Skupiny a nekontrolních podílů jsou upraveny tak, aby zohledňovaly změny v relativních podílech v dceřiných podnicích. Všechny případné rozdíly mezi částkou, o níž jsou upraveny nekontrolní podíly, a reálnou hodnotou vyplacené nebo přijaté protihodnoty jsou zachyceny přímo ve vlastním kapitálu a přiřazeny vlastníkům Společnosti.

2.4. Podnikové kombinace

Akvizice podniků se účtují metodou akvizice. Převedená protihodnota při podnikové kombinaci je oceněna reálnou hodnotou, která je vypočítána jako součet reálných hodnot k datu akvizice aktiv převedených Skupinou, závazků Skupiny vzniklých vůči dřívějším vlastníkům nabývaného podniku a podílů vydaných Skupinou výměnou za ovládnání nabývaného podniku. Náklady spojené s akvizicí jsou zachyceny v okamžiku vzniku v zisku nebo ztrátě.

Získaná identifikovatelná aktiva a přijaté závazky jsou vykázány ve své reálné hodnotě, s následujícími výjimkami: odložené daňové pohledávky nebo závazky a aktiva a závazky související s ujednáními o zaměstnaneckých požitcích jsou vykázány a oceněny v souladu se standardem IAS 12 Daň ze zisku, respektive se standardem IAS 19 Zaměstnanecké požitky.

Goodwill je oceněn jako přebytek souhrnu převedené protihodnoty, částky všech nekontrolních podílů v nabývaném podniku a reálné hodnoty případného doposud nabyvatelem drženého majetkového podílu v nabývaném podniku nad částkou nabytých identifikovatelných aktiv a převzatých závazků oceněných k datu akvizice v reálné hodnotě. Jestliže po opětovném posouzení podíl Skupiny na reálné hodnotě identifikovatelných čistých aktiv nabývaného podniku převyšuje souhrn převedené protihodnoty, částky všech případných nekontrolních podílů v nabývaném podniku a reálné hodnoty případného doposud nabyvatelem drženého majetkového podílu v nabývaném podniku, je částka přebytku vykázána jednorázově do zisku nebo ztráty jako zisk z výhodné koupě.

Nekontrolní podíly, které jsou aktuálními vlastnickými podíly třetích stran a opravňují své držitele k poměrnému podílu na čistých aktivech účetní jednotky v případě likvidace, mohou být při prvotním zachycení oceněny reálnou hodnotou nebo poměrným podílem nekontrolních podílů na vykázaných identifikovatelných čistých aktivech nabývaného podniku. Výchozí bod tohoto ocenění lze volit individuálně pro každou konkrétní akvizici. Ostatní typy nekontrolních podílů se oceňují reálnou hodnotou.

2.5. Účtování výnosů

2.5.1. Výnosy ze smluv se zákazníky

Veškeré smlouvy se zákazníky jsou v první fázi analyzovány s cílem identifikovat veškerá plnění vůči zákazníkovi. Následně je určena transakční cena, která je v případě více identifikovaných plnění alokována podle relativní samostatné prodejní ceny. V návaznosti na to je pro jednotlivá plnění uznán výnos v příslušné výši buď k určitému okamžiku, nebo je průběžně vykázán po dobu plnění smlouvy (může být vykázán přes více účetních období). Výnosy se vykazují bez daně z přidané hodnoty a dále se snižují o předpokládané vratky od odběratelů, rabaty a ostatní podobné slevy.

Skupina vykazuje výnos, pokud je splněn závazek k plnění převodem přislíbené služby nebo zboží (aktiva) na zákazníka, jakmile zákazník získá nad tímto aktivem kontrolu. Výnos je vykázán ve výši transakční ceny alokované na daný závazek k plnění. Přijatá platba je v prvotním okamžiku vykázána jako závazek ze smlouvy, který je následně rozpouštěn do výnosů v závislosti na časovém průběhu poskytnutých plnění.

Tržby z osobní přepravy jsou vykázány v období, ve kterém byly přepravní služby poskytnuty s ohledem na stupeň dokončení služby (např. dobu platnosti dlouhodobých cestovních dokladů). Výnos z vnitrostátní a mezinárodní nákladní přepravy je zaúčtován v okamžiku, kdy je poskytnuta služba s ohledem na stupeň dokončení individuální transakce stanovené dle skutečných den/kilometrů přepravy provedené ve sledovaném období k celkovému počtu den/kilometrů přepravy.

V mezinárodní přepravě probíhá oproti vnitrostátní přepravě navíc vyúčtování příjmů a tržeb se zahraničními železnicemi a prodejci mezinárodních jízdenek. Toto zúčtování může mít v některých případech zpoždění v řádu měsíců. Z toho důvodu se výnosy k datu poskytnutí služby odhadují na základě informací, které má Skupina v daném okamžiku k dispozici.

Mimo prodej jízdenek a obdobných dokladů jsou významnými tržbami z přepravy i tržby z použití osobních vozů v režimu RIC („Regolamento Internazionale delle Carrozze“ na základě Úmluvy o vzájemném používání osobních vozů v mezinárodní dopravě), kde probíhá zúčtování čtvrtletně. Proto se i zde výnosy vykazují na základě dohadů.

Mezi klíčové tržby patřící do segmentu osobní dopravy patří úhrady od objednatelů, kterými jsou Ministerstvo dopravy (dále také „MD“) a kraje. Úhrady od objednatelů jsou dále detailněji popsány v poznámce 4.2.1 a 31.5.

Pro výnosy z osobní přepravy Skupina používá praktické zjednodušení podle IFRS 15.B16 a vykazuje výnosy v částce, kterou má právo fakturovat.

2.5.2. Ostatní výnosy

Výnosy z dividend se vykazují při vzniku právního nároku na přijetí platby, a to v případě, že je platba pravděpodobná.

2.6. Leasing

2.6.1. Skupina jako nájemce

Na počátku smlouvy Skupina posoudí, zda má smlouva charakter leasingu nebo leasing obsahuje. Skupina uznává aktivum z práva k užívání a související leasingový závazek u všech ujednání o leasingu, ve kterých je nájemcem, s výjimkou krátkodobých leasingů (definovaných jako leasing s leasingovou dobou 12 měsíců nebo méně a neobsahujících opci na nákup) a leasingů majetku s nízkou hodnotou (jako jsou např. notebooky a osobní počítače, drobný kancelářský nábytek a telefony). U těchto leasingů Skupina vykazuje leasingové platby jako provozní náklady rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Ke dni zahájení je leasingový závazek prvotně oceněn současnou hodnotou leasingových plateb realizovaných po dobu trvání leasingu, které nejsou k tomuto datu uhrazeny, diskontovanou implicitní úrokovou mírou leasingu. Pokud tuto míru nelze snadno určit, používá Skupina přírůstkovou výpůjční úrokovou míru.

Leasingové platby zahrnuté do ocenění leasingového závazku zahrnují:

- fixní leasingové platby snížené o pohledávky z leasingových pobídek;
- variabilní leasingové platby závislé na indexu nebo sazbě, které byly prvotně oceněny na základě indexu nebo sazby ke dni zahájení;
- částky, které má Skupina jako nájemce splatit v rámci záruk na zbytkovou hodnotu;
- realizační cenu nákupních opcí, pokud je dostatečně jisté, že tyto opce využije; a
- platby sankcí za ukončení leasingu, pokud doba trvání leasingu odráží skutečnost, že nájemce využije opci na ukončení leasingu.

Leasingový závazek je následně oceňován zvýšením účetní hodnoty tak, aby odrážel úrok z leasingového závazku (pomocí metody efektivní úrokové sazby), a snížením účetní hodnoty tak, aby odrážel provedené leasingové platby.

Leasingový závazek je přeceněn (a odpovídajícím způsobem je upraveno související aktivum z práva k užívání), pokud:

- se změnila doba leasingu nebo pokud došlo k významné události nebo ke změnám okolností, které vedly ke změně v posouzení uplatnění opce na nákup podkladového aktiva, v tomto případě je leasingový závazek přeceněn diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby;
- se změnily leasingové platby v důsledku změn indexu nebo sazby nebo se změnila částka očekávané platby za zaručenou zbytkovou hodnotu, v tomto případě je leasingový závazek přeceňován diskontováním revidovaných leasingových plateb s použitím nezměněné diskontní sazby;
- je leasingová smlouva modifikována a modifikace není účtována jako samostatný leasing, v tomto případě je leasingový závazek přeceněn na základě doby trvání modifikovaného leasingu diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby k datu účinnosti modifikace.

Závazky z leasingu jsou v konsolidovaném výkazu o finanční situaci prezentovány v rámci řádku Úvěry, půjčky a závazky z leasingu.

Aktiva z práva k užívání zahrnují prvotní ocenění souvisejícího leasingového závazku, leasingové platby provedené v den zahájení nebo před tímto dnem po odečtení veškerých přijatých leasingových pobídek a veškeré počáteční přímé náklady. Následně se aktiva z práva k užívání oceňují pořizovacími náklady sníženými o opravy a ztráty ze snížení hodnoty a jsou upraveny o případné přecenění leasingových závazků.

Aktiva z práva k užívání se odpisují po dobu trvání leasingu nebo po dobu použitelnosti podkladového aktiva, pokud je kratší. Pokud leasing převádí na konci leasingu vlastnictví podkladového aktiva na nájemce nebo pokud pořizovací náklady na aktivum z práva k užívání odráží skutečnost, že Skupina očekává, že uplatní opci na nákup, je související aktivum z práva k užívání odpisováno po dobu použitelnosti podkladového aktiva. Odpisy začínají dnem zahájení leasingu.

Aktiva z práva k užívání jsou v konsolidovaném výkazu o finanční situaci prezentována jako samostatný řádek.

Ke konci každého účetního období Skupina posuzuje, zda existují náznaky, že aktivum z práva k užívání můžou být znehodnocena, a zaúčtuje jakoukoliv identifikovanou ztrátu ze snížení hodnoty podle pravidel popsaných v poznámce 2.13 Pozemky, budovy a zařízení.

Variabilní leasingové platby, které nezávisí na indexu nebo sazbě, nejsou zahrnuty do ocenění leasingového závazku a aktiva z práva k užívání. Související platby se vykazují jako náklad v období, ve kterém nastane událost nebo podmínka, která tyto platby vyvolává, a jsou zahrnuty do řádku Ostatní provozní náklady v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát.

Jako praktické zjednodušení IFRS 16 umožňuje nájemci neoddělovat neleasingové komponenty a místo toho účtovat o jakýchkoliv leasingových a souvisejících neleasingových komponentách jako o jednom ujednání. Skupina toto praktické zjednodušení nevyužila. U smluv, které obsahují leasingovou komponentu a jednu nebo více dalších leasingových nebo neleasingových komponent, přidělí Skupina protihodnotu ve smlouvě jednotlivým leasingovým a neleasingovým komponentám na základě relativní samostatné ceny dané komponenty.

2.6.2. Skupina jako pronajímatel

Leasing, u kterého je Skupina pronajímatelem, je klasifikován jako finanční nebo operativní leasing. Pokud podmínky leasingu převedou na nájemce podstatně všechna významná rizika a užítky plynoucí z vlastnictví, je smlouva klasifikována jako finanční leasing. Všechny ostatní leasingy jsou klasifikovány jako operativní leasingy.

Pokud je Skupina zprostředkující pronajímatel, účtuje o hlavním leasingu a o subleasingu jako o dvou samostatných smlouvách. Subleasing se klasifikuje jako finanční nebo operativní leasing odkazem na aktivum z práva k užívání vzniklé na základě hlavního leasingu.

Při operativním leasingu se výnos vykazuje rovnoměrně po dobu trvání leasingu. Počáteční přímé náklady, které vznikly v souvislosti se sjednáváním a uzavřením smlouvy o operativním leasingu, se přičítají k účetní hodnotě pronajímaného aktiva a účtují se rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Při finančním leasingu se dlužné částky od nájemců vykazují jako pohledávky ve výši čisté finanční investice Skupiny do leasingu. Výnos z finančního leasingu je alokován do účetních období tak, aby odrážel konstantní periodickou míru návratnosti čisté investice Skupiny do finančního leasingu.

Po prvotním ocenění Skupina pravidelně posuzuje odhadovanou nezaručenou zbytkovou hodnotu a účtuje o opravné položce k očekávaným úvěrovým ztrátám z pohledávek z leasingu podle účetních politik pro finanční aktiva v naběhlé hodnotě.

Výnosy z finančního leasingu se počítají na základě hrubé účetní hodnoty pohledávek z leasingu, s výjimkou úvěrově znehodnocených finančních aktiv, u nichž se úrokové výnosy počítají na základě jejich čisté účetní hodnoty, tedy po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty.

2.7. Cizí měny

Každá společnost Skupiny stanovuje svoji funkční měnu podle prostředí, ve kterém vyvíjí svoji činnost. Vzhledem k ekonomické podstatě transakcí a prostředí, ve kterém Skupina působí, je pro konsolidovanou účetní závěrku měnou vykazování česká koruna (Kč). Česká koruna je také funkční měnou Společnosti.

Transakce v cizích měnách jsou přepočteny a zaúčtovány pevným kurzem vyhlášeným Českou národní bankou k datu transakce. V případě, že se aktuální kurz v průběhu času významně nemění, používá Skupina na delší období – nejčastěji jeden měsíc – průměrný kurz tohoto období. K datu sestavení konsolidované účetní závěrky jsou peněžní položky vyjádřené v cizích měnách přepočítány na české koruny podle kurzu České národní banky platného tento den. Nepeněžní položky, které jsou oceněny v historických cenách vyjádřených v cizí měně, se nepřepočítávají po prvotním zaúčtování.

Zjištěné kurzové rozdíly jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty, s výjimkou případů, kdy kurzové rozdíly vznikají z transakcí uzavřených za účelem zajišťování určitých měnových rizik. Takové kurzové rozdíly jsou vykázány přímo v ostatním úplném výsledku a reklasifikovány do zisku nebo ztráty v okamžiku, kdy zjištěné podkladové položky ovlivňují zisk nebo ztrátu.

Pro účely prezentace konsolidované účetní závěrky se aktiva a závazky zahraničních dceřiných a přidružených společností vykazují v Kč za použití měnových kurzů platných k datu konsolidované účetní závěrky. Výnosové a nákladové položky se přepočítají za použití průměrného měnového kurzu za dané období. Pokud měnové kurzy v tomto období významně kolísaly, použije se měnový kurz platný k datu transakce. Případné kurzové rozdíly se vykáží v konsolidovaném výkazu o úplném výsledku a jsou kumulovány ve vlastním kapitálu (s příslušným přiřazením nekontrolním podílům).

2.8. Dotace

Státní dotace a dotace od Evropské unie se nevykazují, dokud neexistuje přiměřená jistota, že Skupina splní s nimi spojené podmínky a že dotace budou přijaty.

Dotace, jejichž základní podmínkou je, že Skupina musí zakoupit, postavit nebo jinak získat dlouhodobý majetek, se vykazují v konsolidovaném výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobého aktiva.

Ostatní státní dotace se systematicky vykazují do zisku nebo ztráty na řádku Ostatní provozní výnosy po dobu nutnou k jejich přiřazení k nákladům, které mají kompenzovat. Státní dotace, která se stane pohledávkou jako náhrada za již vzniklé náklady nebo již utržené ztráty nebo za účelem poskytnutí okamžité finanční pomoci bez budoucích souvisejících nákladů, se uzná jako výnos období, ve kterém se stane pohledávkou.

2.9. Náklady na zaměstnanecké požitky

Součástí nákladů na zaměstnanecké požitky jsou zejména mzdové náklady, odvody zaměstnavatele na zákonné zdravotní pojištění a sociální a důchodové zabezpečení a náklady na ostatní zaměstnanecké požitky vyplývající z kolektivní smlouvy.

Závazky a rezervy na zaměstnanecké požitky vykázané v konsolidovaném výkazu o finanční situaci představují jejich současnou hodnotu a jsou vypočteny přírůstkovou metodou. Přírůstky těchto závazků a rezerv se vykazují v nákladech v účetních obdobích, ve kterých zaměstnanci poskytnutí služby, na základě kterých získají na dané požitky právo.

Rezerva na dlouhodobé zaměstnanecké požitky se určuje pomocí přírůstkové metody (Projected Unit Credit Method), s pojistně-matematickým oceněním vždy ke konci účetního období. Zisky nebo ztráty vyplývající z úprav a změn pojistně-matematických odhadů pro definované požitky po skončení pracovního poměru jsou zahrnuty do ostatního úplného výsledku, změny v rezervě na ostatní dlouhodobé požitky jsou zahrnuty do zisku nebo ztráty.

2.10. Daně

Daň z příjmu zahrnuje splatnou a odloženou daň.

2.10.1. Splatná daň

Splatná daň se vypočítá na základě zdanitelného zisku za dané období. Zdanitelný zisk se odlišuje od zisku, který je vykázan v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát, protože nezahrnuje položky výnosů, resp. nákladů, které jsou zdanitelné nebo odčitatelné od základu daně v jiných letech, ani položky, které nejsou zdanitelné, resp. odčitatelné od základu daně. Splatná daň Skupiny se vypočítá pomocí daňových sazeb v souladu s právními předpisy přijatými nebo věcně přijatými do konce účetního období.

2.10.2. Odložená daň

Odložená daň se vykáže na základě přechodných rozdílů mezi účetní hodnotou aktiv a závazků v konsolidované účetní závěrce a jejich daňovou základnou použitou pro výpočet zdanitelného zisku. Odložené daňové závazky se uznávají obecně u všech zdanitelných přechodných rozdílů. Odložené daňové pohledávky se obecně uznávají u všech odčitatelných přechodných rozdílů v rozsahu, v jakém je pravděpodobné, že zdanitelný zisk, proti kterému se budou moci využít odčitatelné přechodné rozdíly, bude dosažen. Tyto odložené daňové pohledávky a závazky se nevykazují, pokud přechodný rozdíl vzniká z prvotního vykázaní aktiv či závazků v rámci transakce, která neovlivňuje zdanitelný ani účetní zisk.

Účetní hodnota odložených daňových pohledávek se posuzuje vždy ke konci účetního období a snižuje se, pokud již není pravděpodobné, že budoucí zdanitelný zisk bude schopen odloženou daňovou pohledávku pokrýt v celkové nebo částečné výši.

Odložené daňové pohledávky a závazky se oceňují pomocí daňové sazby, která bude platit v období, ve kterém pohledávka bude realizována nebo závazek splatný, na základě daňových sazeb (a daňových zákonů) uzákoněných, resp. vyhlášených do konce účetního období. Oceňování odložených daňových závazků a pohledávek zohledňuje daňové důsledky, které vyplynou ze způsobu, jakým Skupina ke konci účetního období očekává úhradu nebo vyrovnání účetní hodnoty svých aktiv a závazků.

Odložené daňové pohledávky a závazky se kompenzují, pokud existuje vymahatelné právo na kompenzaci splatných daňových pohledávek proti splatným daňovým závazkům a pokud se vztahují k daním z příjmů uloženým stejným daňovým úřadem a Skupina má v úmyslu vyrovnat své splatné daňové pohledávky a závazky v čisté výši. Odložené daňové pohledávky a závazky jsou započteny pouze v rámci jednotlivých společností Skupiny.

2.10.3. Splatná a odložená daň za období

Splatná a odložená daň se vykazuje jako náklad nebo výnos a zahrnuje se do zisku nebo ztráty, kromě případů, kdy souvisí s položkami, které se vykazují mimo zisk nebo ztrátu (buď v ostatním úplném výsledku, nebo přímo ve vlastním kapitálu). V tom případě se i daň vykazuje mimo zisk nebo ztrátu.

2.11. Pozemky, budovy a zařízení

Pozemky, budovy a zařízení se vykazují v pořizovacích nákladech snížených o kumulované ztráty ze snížení hodnoty, u budov a zařízení navíc o oprávký. Pozemky nejsou odpisovány.

Nedokončené investice se evidují v pořizovacích nákladech snížených o ztráty ze snížení hodnoty. Pořizovací náklady zahrnují poplatky za odborné služby a v případě způsobilého aktiva i výpůjční náklady. Odpisování takového aktiva, stejně jako odpisování ostatního majetku, se zahájí okamžikem, kdy je aktivum připraveno pro zamýšlené použití.

Odpisy se vykazují tak, aby celá pořizovací cena aktiva (kromě pozemků a nedokončených investic) snížená o zbytkovou hodnotu byla alokována na celou dobu použitelnosti daného aktiva, za použití metody lineárních odpisů. Předpokládaná doba použitelnosti, zbytkové hodnoty a metoda odpisování se prověřují vždy na konci účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Budovy	20–50
Dopravní prostředky	
Lokomotivy	20–35
Osobní vozy	20–30
Nákladní vozy (bez komponent)	25–33
Optická vlákna	50
Stroje, zařízení a ostatní	8–20

Pozemky, budovy a zařízení jsou odúčtovány při prodeji, nebo pokud se neočekávají žádné ekonomické užitky z jejich pokračujícího užívání. Zisk nebo ztráta z prodeje nebo vyřazení určité položky pozemků, budov a zařízení se určí jako rozdíl mezi výnosy z prodeje a účetní hodnotou daného aktiva a vykáže se v zisku nebo ztrátě.

Skupina aktivuje významné (periodické) opravy prováděné na kolejových vozidlech osobní dopravy. Náklady na opravu jsou evidovány jako samostatná majetková položka (komponenta) a odpisovány po dobu životnosti opravy. Doba odpisování komponent je stanovena pro řadu železničních kolejových vozidel a druh komponenty. U nákladních železničních kolejových vozidel se používá výkonové komponentní odpisování dle kilometrických proběhů.

Průměrná doba odepisování:

	Počet let
Vyvazovací obnova celků	4
Vyvazovací obnova vozidla	6
Hlavní obnova vozidla	11

Strategické náhradní díly (výměnné celky) jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky a jsou odepisovány v okamžiku spotřeby (namontování na dopravní prostředek) po dobu životnosti.

Ostatní náhradní díly splňující podmínky pro klasifikaci dle IAS 16 jsou vykázány v položce Komponenty. Ostatní náhradní díly jsou odepisovány v okamžiku spotřeby (namontování na dopravní prostředek). Doba odpisu je stanovena jako polovina odhadované doby životnosti dopravního prostředku, pro který je použita.

2.12. Investice do nemovitostí

Investice do nemovitostí, tj. nemovitost držená za účelem dosažení příjmu z nájemného a/nebo za účelem zhodnocení (včetně nemovitostí ve fázi výstavby k budoucímu použití jako investice do nemovitostí), se prvotně ocení na úrovni pořizovacích nákladů, které zahrnují i vedlejší náklady spojené s pořízením nemovitosti. Po prvotním uznání oceňuje Skupina veškeré své investice do nemovitostí podle modelu oceňování pořizovacími náklady sníženými o opravy a kumulované ztráty ze snížení hodnoty.

Investice do nemovitostí je odúčtována při prodeji, nebo pokud je investice do nemovitostí trvale stažena z používání a z jejího prodeje nejsou očekávány budoucí ekonomické užítky. Zisky a ztráty vzniklé při odúčtování nemovitostí (stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva) jsou zahrnuty do hospodářského výsledku v období, ve kterém je nemovitost odúčtována.

Metodu odepisování a dobu použitelnosti stanovuje Skupina u investic do nemovitostí shodně s nemovitostmi zařazenými ve skupině Budovy (viz poznámka 2.13).

2.13. Nehmotná aktiva

Samostatně pořízená nehmotná aktiva se vykazují v pořizovacích nákladech po odečtení kumulované amortizace a ztrát ze snížení hodnoty. Amortizace se účtuje rovnoměrně po dobu předpokládané doby použitelnosti. Předpokládaná doba použitelnosti a metoda amortizace se prověřují vždy na konci každého účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Software	3–10
Softwarové licence	6–10
Smluvní vztahy	5
Zákaznické vztahy	5
Know-how	10
Ochranné známky	10

Nehmotné aktivum je odúčtováno při prodeji, nebo pokud se neočekávají budoucí ekonomické užítky z jeho používání nebo prodeje. Zisky nebo ztráty z odúčtování nehmotného aktiva, stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva, jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty v období, ve kterém je aktivum odúčtováno.

2.14. Goodwill

Goodwill se prvotně oceňuje částkou odpovídající rozdílu mezi uhrazenou protihodnotou zvýšenou o hodnotu všech případných nekontrolních podílů a reálnou hodnotou jakéhokoliv v minulosti drženého podílu a mezi čistou reálnou hodnotou nabytých identifikovatelných aktiv a převzatých závazků a podmíněných závazků. Po prvotním zaúčtování se goodwill vykazuje v pořizovací ceně snížené o kumulované ztráty ze snížení hodnoty. Vykázaný goodwill je testován na možné snížení hodnoty. Tento test je prováděn alespoň jednou ročně nebo častěji, pokud existují indikátory možného snížení hodnoty goodwillu. Ke dni akvizice je goodwill alokován těm penězotvorným jednotkám, u nichž se očekává, že budou mít užitek ze synergií plynoucích z akvizice. Penězotvorná jednotka je nejmenší identifikovatelná skupina aktiv, která vytváří peněžní příjmy výrazně nezávislé na peněžních příjmech z jiných aktiv. Snížení hodnoty goodwillu se zjišťuje stanovením zpětně ziskatelné hodnoty těch penězotvorných jednotek, ke kterým byl goodwill alokován. Pokud je zpětně ziskatelná hodnota penězotvorné jednotky nižší než její účetní hodnota, je zaúčtováno snížení hodnoty. Zaúčtované ztráty ze snížení hodnoty goodwillu není možné později

stornovat. V případě, že dochází k částečnému prodeji peněžotvorné jednotky, ke které byl alokovan goodwill, je zůstatková hodnota goodwillu vztahující se k prodávané části zahrnuta do zisku nebo ztráty při prodeji. Výše takto odúčtovaného goodwillu je stanovena na základě poměru reálné hodnoty prodávané části peněžotvorné jednotky a reálné hodnoty části, která zůstává ve vlastnictví Skupiny.

2.15. Snížení hodnoty hmotných a nehmotných aktiv

Ke konci každého účetního období Skupina posuzuje účetní hodnotu hmotných a nehmotných aktiv, aby určila, zda existují náznaky, že aktivum může mít sníženou hodnotu. Pokud jakýkoliv takový náznak existuje, odhadne se zpětně ziskatelná částka takového aktiva, aby se určil rozsah případných ztrát ze snížení jeho hodnoty. Pokud není možno určit zpětně ziskatelnou částku jednotlivého aktiva, Skupina stanoví zpětně ziskatelnou částku peněžotvorné jednotky, k níž aktivum náleží. Celopodniková aktiva se přiřadí k samostatné peněžotvorné jednotce, pokud lze určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení. Jinak jsou celopodniková aktiva přiřazena k nejmenší skupině peněžotvorných jednotek, pro kterou je možné určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení.

Zpětně ziskatelná částka se rovná reálné hodnotě aktiva snížené o náklady na prodej nebo hodnotě z užívání podle toho, která je vyšší. Při posuzování hodnoty z užívání se odhad budoucích peněžních toků diskontuje na jejich současnou hodnotu pomocí diskontní sazby před zdaněním, která vyjadřuje běžné tržní posouzení časové hodnoty peněz a specifická rizika pro dané aktivum, o které nebyly upraveny odhady budoucích peněžních toků.

Pokud je zpětně ziskatelná částka aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) nižší než jeho účetní hodnota, sníží se účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) na jeho zpětně ziskatelnou částku. Ztráta ze snížení hodnoty se promítne přímo do zisku nebo ztráty.

Pokud se ztráta ze snížení hodnoty následně zruší, účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) se zvýší na upravený odhad jeho zpětně ziskatelné částky, ale tak, aby zvýšená účetní hodnota aktiva nepřevýšila účetní hodnotu, která by byla stanovena, kdyby se v předchozích letech nevykázala žádná ztráta ze snížení hodnoty aktiva (nebo peněžotvorné jednotky). Zrušení ztráty ze snížení hodnoty se přímo promítne do zisku nebo ztráty.

2.16. Investice do společných podniků a přidružených společností

Společný podnik je společné ujednání, v němž strany, které spoluovládají toto ujednání, mají práva na čistá aktiva tohoto ujednání. Spoluovládání je smluvně dohodnuté sdílení kontroly nad ujednáním, které existuje, když rozhodnutí o relevantních činnostech vyžadují jednomyslný souhlas stran, které sdílejí kontrolu.

Přidruženou společností je subjekt, ve kterém má Skupina podstatný vliv a který není ani dceřinou společností ani účastí ve společném podniku. Podstatný vliv je moc účastnit se rozhodování o relevantních aktivitách subjektu, do něhož bylo investováno, ale není to ovládání ani spoluovládání takových aktivit. Skupina v tomto případě obvykle kontroluje 20–50 % hlasovacích práv.

Zisk nebo ztráta a úplný výsledek, aktiva a závazky společných podniků a přidružených společností byly v této konsolidované účetní závěrce zachyceny ekvivalenční metodou. Podle ekvivalenční metody se při prvotním vykazání investice do společných podniků a přidružených společností vykazují v konsolidovaném výkazu o finanční situaci v pořizovací ceně a následně jsou upraveny o podíly Skupiny na zisku nebo ztrátě a ostatním úplném výsledku přidružené společnosti či společného podniku. Pokud podíl Skupiny na ztrátách přidružené společnosti nebo společného podniku převyšuje podíl Skupiny v dané přidružené společnosti nebo společném podniku, Skupina přestane svůj podíl na dalších ztrátách vykazovat. Další ztráty se vykazují pouze v případech, kdy Skupině vznikly právní nebo mimosmluvní závazky nebo kdy Skupina zaplatila jménem přidružené společnosti nebo společného podniku.

Pokud subjekt Skupiny obchoduje se společným podnikem nebo s přidruženou společností Skupiny, zisky a ztráty plynoucí z transakcí se společným podnikem nebo přidruženou společností jsou vykazány v konsolidované účetní závěrce Skupiny do výše podílů ve společném podniku nebo v přidružené společnosti, které nepatří Skupině.

2.17. Zásoby

Zásoby se oceňují na nižší z úrovní nákladů na jejich pořízení a čisté realizovatelné hodnoty. Náklady na pořízení zásob jsou určovány metodou váženého aritmetického průměru. Čistá realizovatelná hodnota zahrnuje předpokládanou prodejní cenu zásob sníženou o všechny odhadované náklady na dokončení a náklady nutné k uskutečnění prodeje. Náhradní díly splňující podmínky klasifikace dle IAS 16 a vykazány na řádku Pozemky, budovy a zařízení (poznámka 2.13).

2.18. Rezervy

Rezervy se vykáží, má-li Skupina současný (smluvní nebo mimosmluvní) závazek, který je důsledkem minulé události, přičemž je pravděpodobné, že Skupina bude muset tento závazek vypořádat a výši takového závazku je možné spolehlivě odhadnout.

Částka vykázaná jako rezerva je nejlepším odhadem výdajů, které budou nezbytné k vypořádání současného závazku vykázaného ke konci účetního období po zohlednění rizik a nejistot spojených s daným závazkem. Pokud se rezerva určuje pomocí odhadu peněžních toků potřebných k vypořádání současného závazku, účetní hodnota rezervy se rovná současné hodnotě těchto peněžních toků.

Pokud se očekává, že některé nebo veškeré výdaje nezbytné k vypořádání rezervy budou nahrazeny jinou stranou, vykáže se pohledávka na straně aktiv, pokud je prakticky jisté, že Skupina náhradu obdrží a výši takové pohledávky je možné spolehlivě určit.

Skupina vykáže rezervu na restrukturalizaci, pokud má vypracovaný podrobný, oficiálně zdokumentovaný plán restrukturalizace a u těch, kterých se to týká, vyvolala reálné očekávání, že restrukturalizace bude provedena, a to tím, že zahájila implementaci jejího plánu nebo zveřejnila hlavní rysy těm, kteří budou restrukturalizací ovlivněni. Ocenění rezerv na restrukturalizaci zahrnuje pouze přímé výdaje spojené s restrukturalizací, tj. částky nezbytné nutné pro provedení restrukturalizace, které nesouvisí s pokračujícími aktivitami Skupiny.

Proti rezervě je možné zúčtovat pouze takové výdaje, na které byla původně vytvořena. Změna stavu rezerv je v zisku nebo ztrátě přiřazována ke konkrétním nákladům, nevyužitá část rezerv je vykázána v Ostatních provozních výnosech.

Současné závazky vyplývající z nevýhodných smluv se účtují a oceňují jako rezervy. Nevýhodná smlouva se chápe jako smlouva Skupiny, na základě které nevyhnutelné náklady na splnění závazků ve smyslu smlouvy převyšují předpokládané ekonomické užitky, jejichž přijetí se na základě takové smlouvy očekává. Mezi náklady na splnění smlouvy zahrnuje Skupina přírůstkové náklady, které přímo souvisejí s plněním smlouvy a alokaci dalších nákladů přímo souvisejících s plněním smluv.

2.19. Finanční nástroje

Finanční aktiva a finanční závazky jsou vykazovány, jakmile se Skupina stane stranou smluvních ustanovení finančního nástroje.

Finanční aktiva a závazky se při prvotním vykázení oceňují reálnou hodnotou, kromě pohledávek z obchodního styku, které nemají významný prvek financování – ty jsou oceňovány v transakční ceně. Transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení nebo vydání finančních aktiv nebo závazků (jiných než oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty), se při prvotním vykázení přiřítají k reálné hodnotě finančních aktiv, resp. odečítají od reálné hodnoty finančních závazků. Transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení finančních aktiv nebo závazků oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se okamžitě vykazují v zisku nebo ztrátě.

Finanční aktiva se klasifikují do těchto tří kategorií: finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě, finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty nebo finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku. Klasifikace závisí na obchodním modelu Skupiny a na charakteru smluvních peněžních toků konkrétního finančního aktiva.

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty nebo jako finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě.

2.19.1. Metoda efektivní úrokové míry

Metoda efektivní úrokové míry je metoda výpočtu naběhlé hodnoty dluhového nástroje a alokace úrokového výnosu/nákladu za dané období. Efektivní úroková míra je úroková míra, která přesně diskontuje předpokládanou výši budoucích peněžních příjmů/výdajů (včetně všech poplatků zaplacených nebo přijatých, které tvoří nedílnou součást efektivní úrokové míry, transakčních nákladů a dalších premií nebo diskontů) s výjimkou očekávaných úvěrových ztrát po očekávanou dobu trvání dluhového nástroje, na jejich hrubou naběhlou hodnotu k okamžiku prvotního vykázení.

Výnosy a náklady se vykazují na základě efektivní úrokové míry dluhových nástrojů, kromě finančních aktiv a závazků klasifikovaných jako v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

Výnosové úroky se vykazují, pokud je pravděpodobné, že ekonomické užitky poplynou do Společnosti a částka výnosu může být spolehlivě oceněna. Časové rozlišení výnosových úroků se uskutečňuje s ohledem na neuhrazenou jistinu, přičemž se použije příslušná efektivní úroková míra, tj. úroková míra, která

přesně diskontuje odhadované budoucí peněžní příjmy po očekávanou dobu trvání finančního aktiva na jeho čistou účetní hodnotu. Pokud je finanční aktivum považováno za úvěrově znehodnocené, výnosové úroky se počítají na základě zůstatkové hodnoty aktiva (tj. hrubé účetní hodnoty snížené o opravnou položku).

Výnosové úroky se vykazují pomocí efektivní úrokové míry, s výjimkou krátkodobých pohledávek, u kterých by bylo vykázání úroku nevýznamné.

2.19.2. Finanční aktiva oceněna v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku

Ve finančních aktivech oceněných v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku jsou vykázány kapitálové investice, které byly při prvotním vykázání označeny jako investice do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku.

Tyto investice do kapitálových nástrojů jsou prvotně oceněny reálnou hodnotou navýšenou o transakční náklady. Následně jsou oceněny reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou vykázány do ostatního úplného výsledku a kumulovány ve fondu z přecenění investic. Kumulativní zisky nebo ztráty nebudou při odúčtování kapitálových investic reklasifikovány do hospodářského výsledku, místo toho budou převedeny do nerozděleného zisku.

Dividendy z těchto kapitálových investic se účtují do zisku a ztráty v případě, že Skupina získá právo dividendy obdržet.

2.19.3. Finanční aktiva oceněná naběhlou hodnotou

Finanční aktiva oceněná naběhlou hodnotou jsou finanční aktiva držaná v rámci obchodního modelu, jehož cílem je inkasovat smluvní peněžní toky, které představují výhradně úhrady jistiny a úroků z nesplacené částky jistiny. Z tohoto důvodu Skupina tato aktiva oceňuje naběhlou hodnotou za použití metody efektivní úrokové míry po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty. Tato aktiva vznikají tehdy, když Skupina poskytne peněžní prostředky, zboží nebo služby přímo dlužníkovi, aniž by plánovala s pohledávkou obchodovat.

2.19.4. Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztrát

Finanční aktiva, která nesplňují kritéria pro ocenění naběhlou hodnotou nebo reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, se oceňují reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Skupina vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních aktiv.

Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty se ke konci každého účetního období oceňují reálnou hodnotou, přičemž veškeré zisky a ztráty reálné hodnoty jsou vykázány v zisku nebo ztrátě do té míry, kdy nejsou součástí zajišťovacích vztahů (viz zásady pro zajišťovací účetnictví). Způsob stanovení reálné hodnoty je uveden v poznámce 35.3.

2.19.5. Očekávané úvěrové ztráty z finančních aktiv

Finanční aktiva, kromě aktiv v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se snižují o opravnou položku na očekávané úvěrové ztráty v okamžiku zachycení aktiva v účetnictví a při následném oceňování se výše očekávaných úvěrových ztrát aktualizuje vždy k datu účetní závěrky.

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát Skupina aplikuje zjednodušený přístup dle IFRS 9, který umožňuje posouzení celoživotní očekávané ztráty u všech krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů a pohledávek z finančního leasingu.

Zjednodušený přístup je aplikován na krátkodobé obchodní pohledávky, které neobsahují významnou komponentu financování, a pohledávky z finančního leasingu. Podle vypracované matice znehodnocení, která zahrnuje historické vstupy i vstupy obsahující očekávání do budoucna, Skupina kalkuluje opravné položky pro portfoliově posuzované pohledávky.

V případě individuálně posuzovaných pohledávek Skupina zvažuje následující faktory, které mají dopad na schopnost dlužníka dostát svým závazkům:

- 30 a více dní po splatnosti;
- výhled do budoucna;
- znalost zákazníka;
- platební morálka.

V případě všech ostatních finančních nástrojů Skupina vykazuje očekávané finanční ztráty za dobu trvání, pokud došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika od prvotního vykazání. Pokud však k významnému zvýšení úvěrového rizika od prvotního vykazání nedošlo, Skupina vyčíslí opravnou položku na ztrátu z tohoto finančního nástroje ve výši odpovídající 12měsíční očekávané úvěrové ztrátě.

(i) Významné zvýšení úvěrového rizika

Při posouzení toho, zda se úvěrové riziko finančního aktiva od prvotního zaúčtování významně zvýšilo, a při odhadu očekávané úvěrové ztráty považuje Skupina za přiměřené a podložené informace, které jsou relevantní a dostupné bez nepřiměřených nákladů nebo úsilí. To zahrnuje jak kvantitativní, tak kvalitativní informace a analýzy, založené na historických zkušenostech Skupiny a informovaném hodnocení úvěrového rizika, včetně výhledových informací.

Skupina předpokládá, že úvěrové riziko u finančního aktiva se výrazně zvýšilo, pokud je více než 30 dní po splatnosti, pokud Skupina nemá přiměřené a doložitelné informace, které by dokládaly opak.

Navzdory výše uvedenému Skupina předpokládá, že nedošlo k významnému zvýšení úvěrového rizika souvisejícího s finančním nástrojem od data prvotního vykazání, pokud je stanoveno, že u finančního nástroje je k datu účetní závěrky úvěrové riziko nízké. Finanční nástroj nese nízké úvěrové riziko, pokud:

- 1) finanční nástroj má nízké riziko selhání;
- 2) dlužník má silnou schopnost v blízké budoucnosti splnit své smluvní povinnosti v oblasti peněžních toků; a
- 3) negativní změny ekonomických a obchodních podmínek mohou, avšak nemusí v dlouhodobějším horizontu omezit schopnost dlužníka splnit své smluvní povinnosti v oblasti peněžních toků.

Skupina má za to, že u finančního aktiva je nízké úvěrové riziko, pokud externí úvěrový rating tohoto aktiva odpovídá „investičnímu stupni“ podle mezinárodně uznávané definice nebo pokud není externí rating k dispozici, aktivum má interní rating jako „bez selhání“. Bez selhání znamená, že protistrana má silnou finanční pozici a neexistují dlužné částky z minulých období.

(ii) Definice selhání

Na základě historických zkušeností Skupina pro stanovení úvěrového selhání (defaultu) využívá následující kritéria:

- pokud informace získané interně nebo z externích zdrojů naznačují, že dlužník pravděpodobně nebude platit věřitelům v plném rozsahu (vyhlášení konkurzu, zahájení insolvenčního řízení);
- pokud je finanční aktivum více než 90 dní po splatnosti za předpokladu, že Skupina nemá přiměřené a doložitelné informace prokazující, že zpoždění splatnosti není vhodným kritériem pro stanovení defaultu.

(iii) Úvěrově znehodnocená finanční aktiva

Finanční aktivum je úvěrově znehodnoceno, pokud nastala jedna nebo více událostí, jež mají negativní dopad na odhadované budoucí peněžní toky spojené s daným finančním aktivem. Důkazy, že finanční aktivum je úvěrově znehodnoceno, zahrnují pozorovatelné informace o následujících událostech:

- významné finanční potíže dlužníka;
- porušení smlouvy, jako je prodlení nebo více než 90 dní po splatnosti;
- restrukturalizaci finančního závazku (z ekonomických nebo smluvních důvodů související s finančními obtížemi dlužníka) Skupinou za podmínek, které by Skupina jinak nezvažovala;
- je pravděpodobné, že se dlužník dostane do konkurzu nebo jiné finanční reorganizace.

(iv) Odpisová politika

Skupina odepíše finanční aktivum, pokud existují informace o tom, že dlužník je ve vážných finančních obtížích a že nelze přiměřeně očekávat realizaci hodnoty aktiva, např. když dlužník vstoupil do likvidace nebo vyhlásil úpadek, nebo v případě pohledávek z obchodního styku, pokud jsou pohledávky více než dva roky po splatnosti podle toho, co nastane dříve. Odepsaná finanční aktiva mohou být stále vymáhána v souladu s postupy Skupiny pro vymáhání pohledávek. Jakékoliv získané částky se vykazují do hospodářského výsledku.

2.19.6. Odúčtování finančního aktiva

Skupina odúčtuje finanční aktivum pouze v případě, když smluvní práva na peněžní toky z aktiva vyprší nebo když toto finanční aktivum a v podstatě i veškerá rizika a užitky spojené s jeho vlastnictvím převede na jiný subjekt.

Pokud si Skupina ponechá v podstatě všechna rizika a užitky spojené s vlastnictvím převáděného finančního aktiva, pokračuje v účtování o tomto finančním aktivu a zaúčtuje také zajištěnou výpůjčku.

Při odúčtování finančního aktiva oceněného naběhlou hodnotou se rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva a součtem přijaté úhrady a pohledávky vykáže do zisku a ztráty. Při odúčtování investice do kapitálového nástroje, kterou Skupina vykazuje reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, nejsou kumulativní zisk nebo ztráta, jež byly dříve kumulovány ve fondu z přecenění investic, reklasifikovány do zisku nebo ztráty, ale jsou převedeny do nerozděleného zisku minulých let.

2.19.7. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, pokud jsou určeny k obchodování nebo jsou označeny jako oceňované v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Skupina vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních závazků.

Finanční závazky v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty se oceňují v reálné hodnotě, přičemž jakýkoliv výsledný zisk nebo ztráta ze změn reálné hodnoty se účtuje do zisku nebo ztráty (pokud nejsou součástí označeného zajišťovacího vztahu – viz pravidla pro zajišťovací účetnictví). Reálná hodnota se stanoví způsobem uvedeným v poznámce 35.3.

2.19.8. Finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě

Finanční závazky, které nejsou drženy k obchodování nebo označeny jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, jsou následně oceněny v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

Půjčky se při prvotním vykázání účtují v reálné hodnotě snížené o transakční náklady. V následujících obdobích se půjčky vykazují v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

2.19.9. Odúčtování finančních závazků

Skupina přistupuje k odúčtování finančních závazků pouze v situaci, kdy jsou povinnosti Skupiny splněny, zrušeny nebo kdy skončí jejich platnost. Rozdíl mezi účetní hodnotou odúčtovaného finančního závazku a částky buď zaplacené, nebo splatné je zaúčtován do zisku nebo ztráty. Modifikace závazku vznikají pouze při změně dlužníka a jsou vykázány jako odúčtování.

2.19.10. Finanční deriváty

Skupina uzavírá smlouvy o finančních derivátech s cílem řídit úrokové, měnové a komoditní riziko.

Deriváty se prvotně oceňují reálnou hodnotou k datu uzavření smlouvy o finančním derivátu a poté se přeceňují na reálnou hodnotu vždy ke konci účetního období. Výsledný zisk nebo ztráta se vykazují přímo v zisku nebo ztrátě, pokud není derivát označen jako zajišťovací nástroj – v tom případě závisí načasování jeho zaúčtování do zisku nebo ztráty na charakteru zajišťovacího vztahu.

Deriváty, které nesplňují podmínky pro zajišťovací deriváty, jsou Skupinou vykazovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty.

Derivát s kladnou reálnou hodnotou se vykazuje jako finanční aktivum, zatímco derivát se zápornou reálnou hodnotou se vykazuje jako finanční závazek. Deriváty se v konsolidované účetní závěrce nekompenzují, pokud Skupina nemá vymahatelné právo na kompenzaci a zároveň jej hodlá uplatnit.

2.19.11. Zajišťovací účetnictví

Zajišťovací derivátové nástroje Skupina klasifikuje jako zajištěné peněžních toků nebo zajištění reálné hodnoty. Zajišťovací účetnictví je vedeno dle požadavků IFRS 9.

Při vzniku zajišťovacího vztahu Skupina zdokumentuje vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajištěnou položkou, cíle řízení rizika a strategii realizace různých zajišťovacích operací. Od vzniku zajištění Skupina průběžně dokumentuje a monitoruje, zda je zajišťovací nástroj vysoce účinný při kompenzaci změn reálné hodnoty nebo peněžních toků zajištěné položky přiřaditelných k zajišťovanému riziku. Skupina sleduje existenci ekonomického vztahu, zajišťovací poměr, zdroje neefektivnosti a vliv kreditního rizika. Zajišťovací účetnictví odpovídá strategii řízení rizik Skupiny. Dle IFRS 9 Skupina odděluje basis spread z meziměnových úrokových swapů a forwardovou složku z měnových swapů do ostatního úplného výsledku a kumulují se ve fondu nákladů na zajištění. Pokud je zajištěná položka spojená s časovým obdobím, částka kumulovaná ve fondu na náklady zajištění se reklasifikuje do zisku nebo ztráty formou amortizace na systematické a racionální bázi.

Pokud zajišťovací vztah přestane splňovat požadavek na efektivnost zajištění související se zajišťovacím poměrem, avšak cíle v oblasti řízení rizik pro daný zajišťovací vztah zůstávají stejné, Skupina upraví zajišťovací poměr tohoto zajišťovacího vztahu (tzn. rebalancuje zajištění) tak, aby opět splňoval požadovaná kritéria.

2.19.12. Zajištění peněžních toků

Účinná část změn reálné hodnoty finančních derivátů označených a fungujících jako zajištění peněžních toků se vykazuje v ostatním úplném výsledku a je kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků. Skupina odděluje fond nákladů na zajištění při splnění podmínek vykazování těchto nákladů do ostatního úplného výsledku. Zisk anebo ztráta týkající se neúčinné části se vykazuje přímo v zisku nebo ztrátě.

Částky dříve vykázané v ostatním úplném výsledku a kumulované ve vlastním kapitálu se reklasifikují do zisku nebo ztráty v období, ve kterém se v zisku nebo ztrátě vykáže zajištěná položka, a na stejném řádku konsolidovaného výkazu zisků a ztrát jako zaúčtovaná zajištěná položka.

Skupina ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, když zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po zohlednění veškerého rebalancování zajišťovacího vztahu). To zahrnuje i případy, kdy zajišťovací nástroj vyprší, je prodán, ukončen nebo vypořádán. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Jakýkoli zisk nebo ztráta, která byla uznána v ostatním úplném výsledku a kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků, zůstává ve vlastním kapitálu, dokud nenastane předpokládaná transakce. Pokud se již neočekává, že k realizaci očekávané transakce dojde, zisky nebo ztráty kumulované ve fondu ze zajištění peněžních toků se ihned reklasifikují do zisku nebo ztráty.

2.19.13. Zajištění reálné hodnoty

Změny reálné hodnoty finančních derivátů, které se tak označují a splňují kritéria zajištění reálné hodnoty, se vykazují přímo v zisku nebo ztrátě společně s veškerými případnými změnami reálné hodnoty zajištěného aktiva nebo závazku, které souvisí se zajišťovaným rizikem. Změna reálné hodnoty zajišťovacího nástroje a změna zajištěné položky související se zajišťovaným rizikem se vykazují na řádku konsolidovaného výkazu zisků a ztrát, který se týká zajištěné položky.

Skupina ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, kdy zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po rebalancování, je-li relevantní), např. při vypršení zajišťovacího nástroje nebo při jeho prodeji, výpovědi, resp. realizaci předmětné smlouvy. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Úprava účetní hodnoty zajištěné položky zohledňující reálnou hodnotu a vyplývající ze zajištěného rizika se amortizuje do zisku nebo ztráty od data předmětné úpravy.

3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví

3.1. Standardy a interpretace účinné pro období končící 31. prosince 2023

V průběhu období končícího 31. 12. 2023 vstoupily v účinnost následující standardy, novely a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Skupiny:

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 17 a jeho úpravy – <i>Pojistné smlouvy</i>	1. ledna 2023
IAS 1 – Úpravy IAS 1 a stanovisko IFRS č. 2 – <i>Zveřejňování účetních pravidel</i>	1. ledna 2023
IAS 8 – Úpravy IAS 8 – <i>Definice účetních odhadů</i>	1. ledna 2023
IAS 12 – Úpravy IAS 12 – <i>Odložená daň související s aktivy a závazky vyplývající z jediné transakce</i>	1. ledna 2023
IAS 12 – Úpravy IAS 12 – <i>Mezinárodní daňová reforma – modelová pravidla druhého pilíře</i>	1. ledna 2023

Úpravy IAS 1 a IAS 12 mají dopad na zveřejňování účetních pravidel Společnosti, ale nemají vliv na oceňování, účtování nebo prezentaci jakýchkoli položek v konsolidované účetní závěrce. Novela IAS 12 související s mezinárodní daňovou reformou zavádí dočasnou výjimku z účetních požadavků pro odloženou daň - Skupina uplatnila výjimku z uznání a zveřejnění informací o odložených daňových pohledávkách a závazcích souvisejících s daněmi ze zisku druhého pilíře.

Přijetí ostatních výše uvedených novel v průběhu období nemělo na zveřejnění nebo na částky vykázané v této účetní závěrce významný dopad.

3.2. Standardy a interpretace použité před datem účinnosti

Skupina nepoužila žádný standard ani interpretaci před datem jejich účinnosti.

3.3. Standardy a interpretace, které jsou vydány, ale dosud nebyly použity

K datu sestavení konsolidované účetní závěrky byly vydány následující standardy a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Skupiny, které nebyly dosud účinné a které Skupina nepoužila před datem jejich účinnosti.

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 10, IAS 28 – Úprava IFRS 10 a IAS 28 – <i>Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a přidruženým či společným podnikem</i>	Datum bude stanoveno *
IFRS 16 – Úpravy IFRS 16 – <i>Závazky z leasingu při prodeji a zpětném leasingu</i>	1. ledna 2024
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – <i>Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé</i>	1. ledna 2024
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – <i>Klasifikace dlouhodobých závazků s kovenanty</i>	1. ledna 2024
IAS 7 a IFRS 7 – Úpravy standardu IAS 7 a IFRS 7 <i>Ujednání o dodavatelském financování</i>	1. ledna 2024 *
IAS 21 – Úpravy standardu IAS 21 <i>Nedostatečná směnitelnost</i>	1. ledna 2025 *

* Standardy, úpravy a interpretace, které nebyly dosud schváleny pro použití v EU.

Vedení Skupiny předpokládá, že přijetí výše uvedených úprav stávajících standardů v následujících obdobích nebude mít na konsolidovanou účetní závěrku Skupiny významný dopad.

4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech

Při uplatňování účetních pravidel Skupiny uvedených v poznámce 2 se od vedení vyžaduje, aby provedlo úsudky a vypracovalo odhady a předpoklady o výši účetní hodnoty aktiv a závazků, která není okamžitě zřejmá z jiných zdrojů. Odhady a příslušné předpoklady se realizují na základě zkušeností z minulých období a jiných faktorů, které se v daném případě považují za relevantní. Skutečné výsledky se od těchto odhadů mohou lišit.

Odhady a příslušné předpoklady se pravidelně prověřují. Opravy účetních odhadů se vykazují v období, ve kterém byl daný odhad opraven (pokud má oprava vliv pouze na příslušné období), nebo v období vytvoření opravy a v budoucích obdobích (pokud má oprava vliv na běžné i budoucí období).

Dále jsou uvedeny důležité úsudky, základní předpoklady týkající se budoucnosti a další klíčové zdroje nejistoty při odhadech vypracovaných ke konci účetního období, u nichž existuje významné riziko, že během příštího roku způsobí významné úpravy účetních hodnot aktiv a závazků.

4.1. Klíčové zdroje nejistoty odhadů

4.1.1. Snížení hodnoty majetku

Skupina posuzuje zpětně získatelnou hodnotu všech složek aktiv v případě, že existují indikátory jejich znehodnocení. Toto posouzení je založeno na očekávaných předpokladech a v budoucnu se může měnit podle vývoje aktuální situace a dostupnosti informací. Posouzení snížení hodnoty majetku v kategorii Pozemky, budovy a zařízení je zveřejněno v poznámce 15.1.

4.1.2. Rezervy na soudní spory

Skupina vede řadu regulačních soudních i mimosoudních obchodních sporů. V případě, že jsou splněna kritéria pro tvorbu rezerv, tvoří Skupina na tyto spory rezervy na základě nejlepších dostupných informací a odhadů. Skutečný výsledek sporů se však může od těchto odhadů lišit. Informace k soudním sporům jsou uvedeny v poznámkách 27 a 34.1.

4.1.3. Leasing – doba nájmu

Skupina používá odhad při stanovení doby nájmu u smluv na dobu neurčitou. Při tomto odhadu je zohledněna doba a okolnosti vypověditelnosti jednotlivých smluv. Skupina stanovila odhad předpokládané doby nájmu u smluv uzavřených na dobu neurčitou a posuzovaných na základě portfoliového přístupu na dobu 5 let v případě budov a 3 roky u nákladních železničních vozidel, jelikož vzhledem k historickým zkušenostem je u těchto nájmu dostatečná jistota, že nebudou ze strany Skupiny ukončeny během této očekávané doby nájmu.

Každá významná smlouva je navíc posuzována také individuálně, co se týče jednotlivých ustanovení smlouvy, ekonomické situace na trhu tohoto aktiva a také zkušeností s tímto pronajímatelem z minulosti, a následně dle těchto parametrů upravena doba nájmu.

Smlouvy se SŽ na pronájem prostor na nádražích jsou zavřeny pro jednotlivé oblasti (6 velkých rámcových smluv). Při ocenění jednotlivých pronajímaných prostor v rámci jedné smlouvy Skupina použila agregaci do portfolií dle rámcových smluv, a to z důvodu nevýznamnosti těchto jednotlivých nájemních pronajímaných prostor. Vzhledem k tomu, že tyto smlouvy byly se SŽ uzavřeny na 50 let, jsou posuzovány stejně jako smlouvy na dobu neurčitou, a odhad doby nájmu je tedy pro účely ocenění leasingu stanoven na 5 let. Smlouvy obsahují opce na předčasné ukončení nájmu s 3měsíční výpovědní dobou (bez sankce za předčasné ukončení nájmu), Skupina je však využívá převážně v případě ukončení provozování dopravy v daném místě.

4.2. Úsudky použité při aplikaci účetních postupů

4.2.1. Úhrady od objednatelů veřejné služby

Skupina přijímá platby za provozování osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby z rozpočtu krajů a z rozpočtu Ministerstva dopravy. Skupina dále přijímá platby z rozpočtu Ministerstva dopravy za poskytování přepravních služeb za zvýhodněnou cenu pro vybrané skupiny obyvatelstva (studenti, důchodci, osoby se sníženou schopností pohybu). Skupina vykazuje tyto úhrady jako výnosy ze smluv se zákazníky.

U úhrad od objednatelů je podstatou smluvního vztahu s kraji, respektive s Ministerstvem dopravy, objednávka služby dopravní obslužnosti v dané lokalitě nebo na specifikované trati. Tato služba je Skupinou poskytována bez ohledu na to, zda a kolik osob vlastní službu osobní přepravy využívá. Nejedná se o dotaci, protože zakázka poskytování služby dopravní obslužnosti je vysoutěžena mezi řadou zájemců o poskytování této služby a předmětem služby není přeprava konkrétních osob, ale zajištění služby dostupnosti hromadné veřejné dopravy. Úhradu za poskytování služby dostává společnost, která danou službu vysoutěží a zajistí svými prostředky její zajištění za dodržení vysoutěžených podmínek.

U zvýhodněných cen pro různé kategorie zákazníků (studenti, důchodci, osoby se sníženou pohyblivostí) se jedná o opatření, kdy zákazník čerpá službu (osobní přeprava) a platí pouze část její ceny, zatímco část ceny platí třetí subjekt (v tomto případě stát). Nejedná se o dotaci přepravci, protože ve své podstatě jde o přímé dotování tržní ceny skupinám obyvatelstva, nikoliv o motivační ekonomickou pobídku se záměrem ovlivnit chování přepravce určitým směrem.

5. Údaje o segmentech

5.1. Činnosti, z nichž plynou vykazovaným segmentům výnosy

Standard IFRS 8 vyžaduje, aby provozní segmenty byly identifikovány na základě interních zpráv o složkách Skupiny, které pravidelně kontroluje vedoucí osoba s rozhodovací pravomocí, což je představenstvo Společnosti, aby bylo možné přidělit do příslušného segmentu zdroje a vyhodnotit jeho výkonnost. Vykazované segmenty Skupiny lze tedy podle standardu IFRS 8 rozdělit následovně:

- Osobní doprava – další informace o provozování osobní železniční dopravy jsou uvedeny v kapitole 6.
- Nákladní doprava – další informace o provozování nákladní železniční dopravy jsou uvedeny v kapitole 6.
- Správa majetku – segment zajišťuje správu a provozování nemovitostí ve vlastnictví Skupiny včetně interních a externích pronájmů.
- Certifikace a testování – segment zajišťuje výzkum, vývoj a zkušebnictví v oblasti kolejových vozidel a infrastrukturních zařízení.

5.2. Výnosy a náklady segmentů

Významným zákazníkem, se kterým má Skupina více než 10 % výnosů z transakcí, je Ministerstvo dopravy. Tyto výnosy jsou vykázány v segmentu Osobní doprava. Více viz poznámka 31.5.

Níže je uvedena analýza výsledků Skupiny podle vykazovaných segmentů ve formátu, ve kterém je výkaz předkládán vedoucí osobě účetní jednotky s pravomocí rozhodovat o prostředcích.

(údaje v mil. Kč)

2023	Osobní doprava	Nákladní doprava	Správa majetku	Certifikace a testování	Celkem za vykazované segmenty	Ostatní *	Eliminace **	Celkem
Výnosy								
z toho výnosy vůči externím zákazníkům mimo Skupinu	29 880	15 248	135	822	46 085	2 310	0	48 395
Tržby z osobní přepravy	11 141	0	0	0	11 141	0	0	11 141
Tržby z nákladní přepravy	0	14 159	0	0	14 159	0	0	14 159
Úhrady od objednatelů	18 515	0	0	0	18 515	0	0	18 515
Výnosy z ostatních služeb	224	1 089	135	822	2 270	2 310	0	4 580
z toho výnosy ve Skupině	264	72	0	14	350	4 228	-4 578	0
Tržby z osobní přepravy	8	0	0	0	8	0	-8	0
Výnosy z ostatních služeb	256	72	0	14	342	4 228	-4 570	0
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	30 144	15 320	135	836	46 435	6 538	-4 578	48 395
Výnosy z pronájmu mimo Skupinu	29	391	331	2	753	0	0	753
Výnosy z pronájmu ve Skupině	10	18	50	0	78	3	-81	0
Výnosy z pronájmu celkem	39	409	381	2	831	3	-81	753
Výnosy celkem	30 183	15 729	516	838	47 266	6 541	-4 659	49 148
Trakční náklady	-3 693	-1 696	0	0	-5 389	0	13	-5 376
Úhrada za užití žel. dopravní cesty a přidělenou kapacitu žel. dopr. cesty	-1 812	-1 048	0	0	-2 860	0	1	-2 859
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-5 557	-3 636	-622	-182	-9 997	-4 529	4 170	-10 356
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-11 062	-6 380	-622	-182	-18 246	-4 529	4 184	-18 591
Osobní náklady	-10 265	-5 402	-267	-174	-16 108	-1 522	427	-17 203
Odpisy a amortizace	-6 255	-2 665	-243	-61	-9 224	-298	175	-9 347
Snížení hodnoty ***	-339	76	0	0	-263	5	0	-258
Ostatní provozní výnosy	975	460	2 589	6	4 030	652	-849	3 833
Ostatní provozní náklady	-368	-578	-7	-87	-1 040	-106	95	-1 051
Ztráty a zisky ze znehodnocení finančních aktiv (včetně jejich zrušení)	15	-23	4	0	-4	8	0	4
Zisk (+)/Ztráta (-) z provozní činnosti	2 884	1 217	1 970	340	6 411	751	-627	6 535
Finanční náklady	-2 729	-592	-12	-6	-3 339	-73	86	-3 326
Finanční výnosy ****	468	108	23	20	619	63	-65	617
Zisk (+)/Ztráta (-) před zdaněním	623	733	1 981	354	3 691	741	-606	3 826
Daňový náklad	-111	-407	-8	-70	-596	-87	53	-630
Zisk (+)/Ztráta (-) za období z pokračujících činností	512	326	1 973	284	3 095	654	-553	3 196
Zisk (+)/Ztráta (-) za období	512	326	1 973	284	3 095	654	-553	3 196

* Sloupec Ostatní zahrnuje výnosy a náklady všech dceřiných společností s výjimkou Skupiny ČD Cargo a Výzkumného Ústavu Železničního a výnosy a náklady, které nespadají do segmentu Osobní doprava a Správa majetku.

** Sloupec Eliminace obsahuje eliminace vnitropodnikových vztahů.

*** Snížení hodnoty zahrnuje snížení hodnoty pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí.

**** Zahrnuje také podíl na zisku přidružených a společných podniků.

(údaje v mil. Kč)

2022	Osobní doprava	Nákladní doprava	Správa majetku	Certifikace a testování	Celkem za vykazované segmenty	Ostatní *	Eliminace **	Celkem
Výnosy								
z toho výnosy vůči externím zákazníkům mimo Skupinu	26 771	14 238	145	685	41 839	1 710	0	43 549
Tržby z osobní přepravy	9 758	0	0	0	9 758	0	0	9 758
Tržby z nákladní přepravy	0	13 299	0	0	13 299	0	0	13 299
Úhrady od objednatelů	16 839	0	0	0	16 839	0	0	16 839
Výnosy z ostatních služeb	174	939	145	685	1 943	1 710	0	3 653
z toho výnosy ve Skupině	224	69	0	5	298	3 951	-4 249	0
Tržby z osobní přepravy	7	0	0	0	7	0	-7	0
Výnosy z ostatních služeb	217	69	0	5	291	3 951	-4 242	0
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	26 995	14 307	145	690	42 137	5 661	-4 249	43 549
Výnosy z pronájmu mimo Skupinu	39	351	281	2	673	0	0	673
Výnosy z pronájmu ve Skupině	11	9	37	0	57	2	-59	0
Výnosy z pronájmu celkem	50	360	318	2	730	2	-59	673
Výnosy celkem	27 045	14 667	463	692	42 867	5 663	-4 308	44 222
Trakční náklady	-4 173	-1 751	0	0	-5 924	0	10	-5 914
Úhrada za užití žel. dopravní cesty a přidělenou kapacitu žel. dopr. cesty	-1 812	-1 138	0	0	-2 950	0	1	-2 949
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-4 908	-3 586	-540	-173	-9 207	-3 627	3 748	-9 086
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-10 893	-6 475	-540	-173	-18 081	-3 627	3 759	-17 949
Osobní náklady	-9 824	-4 892	-265	-149	-15 130	-1 427	401	-16 156
Odpisy a amortizace	-6 021	-2 555	-190	-72	-8 838	-346	140	-9 044
Snížení hodnoty ***	-180	48	0	0	-132	-18	0	-150
Ostatní provozní výnosy	1 281	373	301	5	1 960	642	-575	2 027
Ostatní provozní náklady	-390	-464	-38	-20	-912	-162	78	-996
Ztráty a zisky ze znehodnocení finančních aktiv (včetně jejich zrušení)	10	-35	0	0	-25	-27	0	-52
Zisk (+)/Ztráta (-) z provozní činnosti	1 028	667	-269	283	1 709	698	-505	1 902
Finanční náklady	-1 756	-430	4	-1	-2 183	-61	52	-2 192
Finanční výnosy ****	600	73	23	14	710	36	-60	686
Zisk (+)/Ztráta (-) před zdaněním	-128	310	-242	296	236	673	-513	396
Daňový náklad	-317	-101	0	-57	-475	-62	2	-535
Zisk (+)/Ztráta (-) za období z pokračujících činností	-445	209	-242	239	-239	611	-511	-139
Zisk (+)/Ztráta (-) za období	-445	209	-242	239	-239	611	-511	-139

* Sloupec Ostatní zahrnuje výnosy a náklady všech dceřiných společností s výjimkou Skupiny ČD Cargo a Výzkumného Ústavu Železničního a výnosy a náklady, které nespádají do segmentu Osobní doprava a Správa majetku.

** Sloupec Eliminace obsahuje eliminace vnitropodnikových vztahů.

*** Snížení hodnoty zahrnuje snížení hodnoty pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí.

**** Zahrnuje také podíl na zisku přidružených a společných podniků.

6. Výnosy

6.1. Rozpad výnosů

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
VÝNOSY ZE SMLUV SE ZÁKAZNÍKY		
Segment osobní dopravy	29 880	26 771
Tržby z osobní přepravy – jízdné	11 141	9 758
<i>Přeprava cestujících vnitrostátní</i>	7 831	6 868
<i>Přeprava cestujících mezinárodní *</i>	3 310	2 890
Tržby z osobní přepravy – úhrady od objednatelů veřejné služby	18 515	16 839
<i>Úhrada ze státního rozpočtu</i>	4 991	4 534
<i>Úhrada z rozpočtu krajů</i>	13 524	12 305
Tržby z ostatních služeb	224	174
Segment nákladní dopravy	15 248	14 238
Tržby z nákladní přepravy	14 159	13 299
<i>Tržby z nákladní přepravy vnitrostátní</i>	4 728	5 153
<i>Tržby z nákladní přepravy – zahraničí</i>	9 431	8 146
<i>Tržby z nákladní přepravy – Německo</i>	3 111	2 411
<i>Tržby z nákladní přepravy – Rakousko</i>	1 105	1 113
<i>Tržby z nákladní přepravy – Slovensko</i>	1 202	1 034
<i>Tržby z nákladní přepravy – Polsko</i>	1 720	1 507
<i>Tržby z nákladní přepravy – ostatní země</i>	2 293	2 081
Ostatní tržby z nákladní přepravy **	882	734
<i>Ostatní tržby z nákladní přepravy vnitrostátní</i>	478	463
<i>Ostatní tržby z nákladní přepravy mezinárodní</i>	404	271
Ostatní tržby související s přepravou	207	205
Segment správy majetku	135	145
Tržby z ostatních služeb	135	145
Segment certifikace a testování	822	685
Tržby z ostatních služeb	822	685
Nepřirázeno segmentům	2 310	1 710
Tržby za prodej ostatních služeb	2 310	1 710
<i>Tržby za prodej ostatních služeb rozeznané v průběhu času</i>	2 310	1 710
<i>Tržby za prodej služeb v oblasti telematiky</i>	1 705	1 189
<i>Tržby za prodej ostatních vlastních služeb</i>	605	521
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	48 395	43 549

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
VÝNOSY Z PRONÁJMU		
Segment správy nemovitostí	331	281
Segment nákladní dopravy	391	351
Segment osobní dopravy	29	39
Segment certifikace a testování	2	2
Výnosy z pronájmu celkem	753	673
Výnosy celkem	49 148	44 222

* Zahnuje tržby za použití osobních vozů v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) a výkony vozů a personálu v přeshraniční dopravě ve výši 1 209 mil. Kč za rok 2023 (2022: 1 174 mil. Kč).

** Součástí ostatních tržeb z nákladní přepravy jsou zejména tržby ze služeb provedených v železničních stanicích, doplňkových služeb a služeb vlečkové agendy.

Úhrady od objednatelů veřejné služby se vztahují k regionální a dálkové vnitrostátní přepravě cestujících.

Skupina poskytuje přepravní služby ve veřejné drážní osobní dopravě za stanovenou (věcně usměrňovanou) cenu a zabezpečuje dopravní služby v určených kategoriích vlaků osobní přepravy na železniční síti České republiky. Rozsah těchto služeb a výše úhrady (výnosu Skupiny) jsou vyjma vlaků vedených na komerční riziko stanoveny smlouvami se státem a územně samosprávnými celky.

Skupina v roce 2023 provozovala podle smluv o veřejných službách uzavřených s Ministerstvem dopravy České republiky dálkovou dopravu, přičemž rozhodující objem výkonů byl zajišťován podle smlouvy uzavřené od 15. 12. 2019 na dobu 10 let.

Skupina tak v období platnosti jízdního řádu 2022/23 provozuje na základě 7 smluv o veřejných službách celkem 21 linek dálkové dopravy, to představuje 81 % výkonů objednávaných jako veřejná služba Ministerstvem dopravy ČR.

Regionální doprava byla v roce 2023 provozována na základě 36 uzavřených smluv, z nichž většina je platná od roku 2020. Naprostá většina smluv byla uzavírána v režimu tzv. tržní konzultace a následného přímého zadání. Výjimku tvoří pouze smlouva s Jihomoravským krajem, s Plzeňským krajem na provozní soubor P2 a s Libereckým krajem na provozní soubor JIHOŽ, které byly uzavřeny v rámci standardního nabídkového řízení.

Rok 2023 byl prvním rokem po pandemii covidu-19, který nebyl přímo ovlivněn restrikcemi pohybu osob ze strany státu, což se pozitivně projevilo na výběru tržeb. Zároveň však byl rok 2023 posledním rokem, kdy ještě bylo možno uzavírat smlouvy o závazku veřejné služby v drážní dopravě formou přímého zadání, čehož řada objednatelů využila. Skupině se tak podařilo uzavřít nové smlouvy nebo dodatky smluv s prodloužením jejich účinnosti v krajích Středočeském, Jihočeském, Libereckém, Ústeckém, Plzeňském, Moravskoslezském, Jihomoravském, s hl. městem Prahou a dále též s Ministerstvem dopravy na zajištění výkonů v dálkové dopravě. Naopak se nepodařilo obhájit výkony v Plzeňském kraji na lince P1 Jih, v Jihomoravském kraji na PS Jih (od 12/2024) a v Ústeckém kraji na PS Elektrická páteř (od 12/2026) a dále v nabídkovém řízení Ministerstva dopravy Skupina neobhájila linku R9 Praha – Havlíčkův Brod – Brno (od 12/2026).

Celkový rozsah nákladní dopravy je dlouhodobě stabilní. V souvislosti s rozšiřováním a modernizací vozového parku Skupiny dochází k expanzi jak v tuzemské, tak zahraniční nákladní dopravě. Z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině došlo k významnému poklesu výkonu pouze do Ruska a Kazachstánu. Vývoj fakturovaných služeb do ostatních zemí včetně tuzemska má rostoucí tendenci.

Významné transakce s hlavními zákazníky se státní účastí jsou uvedené v poznámce 31.5.

6.2. Smluvní závazky a závazky z refundací

Skupina rozeznává následující smluvní závazky a závazky z refundací (viz také poznámka 29) vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky:

(údaje v mil. Kč)

Smluvní závazky vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Předplacené produkty – např. kilometrická banka, roční jízdenka	203	169
Přijaté zálohy	85	303
Tržby za přepravu cestujících ve vnitrostátní přepravě v průběhu času	2	3
Smluvní závazky z telekomunikačních služeb	173	142
Ostatní smluvní závazky	19	17
Smluvní závazky celkem	482	634

(údaje v mil. Kč)

Závazky z refundací	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Závazky ze slev a reklamací	148	51
Jiné závazky z refundací	527	89
Závazky z refundací celkem	675	140

Nárůst závazků z refundací v roce 2023 je způsoben aktuálním ročním vyúčtováním s kraji, na základě kterého se bude část kompenzací za rok 2023 obdržena formou záloh v průběhu roku krajům vracet.

6.2.1. Výnosy vztahující se ke smluvním závazkům

(údaje v mil. Kč)

Výnosy zahrnuté do počátečního zůstatku smluvního závazku	2023	2022
Tržby z osobní přepravy	160	129
Tržby za prodej ostatních služeb	462	209
Celkem	622	338

6.2.2. Zbývající závazky k plnění

Služby osobní přepravy jsou obvykle plněny během několika málo hodin a cestujícími zaplacený před poskytnutím služby. V případě předplacených jízdenek je vykázán smluvní závazek. Skupina má k 31. 12. 2023 uzavřeno 35 smluv s objednateli osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby (Ministerstvo dopravy a kraje). Platnost těchto smluv je individuálně různá v délce 1–5 let. Dle těchto smluv má Skupina povinnost poskytnout přepravní výkon ve stanoveném rozsahu. Výnos je vykazován v částce, kterou má Skupina právo fakturovat. Objednatel obvykle platí pevnou částku na základě splátkového kalendáře. Pokud služby poskytnuté Skupinou převyšují platbu, je vykázána pohledávka vzhledem k tomu, že právo na úhradu je nepodmíněné a před splatností úhrady je vyžadováno pouze uplynutí času. Pohledávky jsou obvykle splatné do 15–30 dní. Pokud platby překročí poskytnuté služby, je vykázán závazek. Skupina nezveřejňuje alokovanou transakční cenu dle praktického zjednodušení z IFRS 15.121. Tržby z přepravy jsou uvedeny v poznámce 6.1.

7. Ostatní provozní výnosy

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Zisk z prodeje pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí	2 041	229
Zisk z likvidace nepotřebných aktiv	132	129
Náhrady za manka a škody	216	286
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	43	67
Přijaté dividendy	1	2
Kurzové zisky – provozní	321	231
Zrušení rezerv (poznámka 27)	727	802
Výnosy z dotací	12	41
Výnosy z rekuperace energie	106	78
Ostatní	234	162
Ostatní provozní výnosy celkem	3 833	2 027

Nárůst zisku z prodeje pozemků budov a zařízení a investic do nemovitostí v roce 2023 je způsoben významným prodejem pozemků v oblasti Smíchovského a Masarykova nádraží. Skupina vykázala z těchto prodejů zisk ve výši 1 767 mil. Kč.

8. Služby, spotřeba materiálu a energie

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Trakční náklady	-5 376	-5 914
<i>Trakční palivo (nafta)</i>	-1 627	-1 992
<i>Elektrická trakční energie</i>	-3 749	-3 922
Úhrada za užití železniční dopravní cesty	-2 768	-2 855
Přidělená kapacita dopravní cesty	-91	-94
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-11 372	-10 231
<i>Spotřeba materiálu</i>	-2 614	-2 038
<i>Spotřeba ostatní energie</i>	-592	-551
<i>Spotřeba PHM</i>	-101	-112
<i>Opravy a udržování</i>	-876	-830
<i>Cestovné</i>	-320	-252
<i>Nájemné s nízkou hodnotou nebo krátkodobé nájemné</i>	-309	-327
<i>Poplatek za vozy RIC *</i>	-420	-390
<i>Poplatek za vozy RIV *</i>	-169	-279
<i>Přepravné</i>	-1 685	-1 779
<i>Náhradní autobusová doprava</i>	-5	-161
<i>Služby jídelních a lůžkových vozů</i>	-222	-192
<i>Služby spojené s užíváním budov</i>	-348	-301
<i>Provozní čištění železničních kolejových vozidel</i>	-623	-573
<i>Pohraniční výkony</i>	-530	-573
<i>Náklady na reklamu a propagaci</i>	-127	-111
<i>Provize za prodej jízdného hrazené jiným dopravcům, prodejcům</i>	-174	-154
<i>Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k ICT</i>	-1 209	-475
<i>Služby v oblasti ekologie</i>	-43	-33
<i>Poradenské, znalecké a auditorské služby</i>	-167	-211
<i>Komplexní ozdravné pobyty zaměstnanců</i>	-43	-14
<i>Catering</i>	-68	-55
<i>Rekreační služby</i>	-197	-169
<i>Ostatní služby</i>	-530	-651
Služby, spotřeba materiálu a energie	-19 607	-19 094
<i>Kapitalizované služby a spotřeba materiálu</i>	1 016	1 145
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-18 591	-17 949

* Poplatky za vozy RIC a RIV jsou poplatky za zařazení cizích vozů do vlaků Skupiny na území České republiky, jejichž vyúčtování probíhá v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) a RIV (Regolamento Internazionale Veicoli) v souladu s Úmluvami o vzájemném používání osobních (RIC) a nákladních vozů (RIV) v mezinárodní dopravě.

V roce 2022 byla v důsledku energetické krize zaúčtována podpora ve výši 253 mil. Kč na základě nařízení vlády týkající se podpory POZE (podporované zdroje energie). Skupina tuto podporu vykazala jako snížení hodnoty elektrické trakční energie. V roce 2023 Skupina žádnou podobnou významnou podporu neobdržela.

Ostatní služby zahrnují zejména náklady na řemeslnou práci, náklady na šetření mimořádných událostí, náklady na provoz nocležen a dále se skládají z dalších individuálně nevýznamných položek.

Součástí položky Poradenské, znalecké a auditorské služby jsou také auditorské a neauditorské služby poskytnuté společnostmi sítě Deloitte. Údaje za rok 2022 jsou uvedeny za společnosti sítě PwC, která byla statutárním auditorem. Celková odměna za tyto služby:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Povinný audit roční účetní závěrky	-5	-6
Jiné neauditorské služby	-2 *	-9
Celkem	-7	-15

* Metodická asistence v oblasti přímých a nepřímých daní u vybraných projektů.

9. Osobní náklady

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Mzdové náklady a odstupné	-12 734	-11 884
Zákonné sociální a zdravotní pojištění	-1 603	-1 451
Příspěvky na zaměstnanecké požitky po skončení pracovního poměru	-2 923	-2 786
Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky	-364	-290
Osobní náklady	-17 624	-16 411
Kapitalizované osobní náklady	421	255
Osobní náklady celkem	-17 203	-16 156

Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky zahrnují zejména příspěvky na stravování, příspěvky na kondiční ozdravné pobyty, příspěvek na kapitálové životní pojištění či odměny členů statutárních orgánů.

10. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odpisy pozemků, budov a zařízení	-7 409	-7 494
Odpisy investic do nemovitostí	-29	-35
Odpisy aktiv z práva k užívání	-1 640	-1 191
Amortizace nehmotných aktiv	-316	-324
Ztráty ze znehodnocení pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí (poznámka 15, 16)	-258	-150
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	-9 652	-9 194
Kapitalizované odpisy	47	0
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty celkem	-9 605	-9 194

V souvislosti s alokací nákladů na tvorbu a čerpání rezervy na nevýhodné smlouvy (poznámka 27.3) byla položka Odpisy pozemků, budov a zařízení v roce 2023 ponížena o 32 mil. Kč (2022: navýšena o 134 mil. Kč).

11. Ostatní provozní náklady

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odpis zásob na čistou realizovatelnou hodnotu	-52	-23
Náklady na smluvní pokuty a úroky z prodlení	-38	-12
Daně a poplatky	-29	-26
Pojistné	-238	-211
Kurzové ztráty – provozní	-298	-267
Manka a škody	-141	-176
Náklady na stejnokroje a osobní ochranné pracovní pomůcky	-47	-45
Náhrady zaměstnaneckých výdajů souvisejících s výkonem povolání	-16	-17
Pokuty a penále	-3	-11
Jiné náklady	-189	-208
Ostatní provozní náklady celkem	-1 051	-996

12. Finanční náklady

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Úroky z bankovních kontokorentních účtů a úvěrů	-1 132	-730
Úroky z vydaných dluhopisů	-1 275	-868
Úroky ze závazků z leasingu	-199	-101
Úroky ze zajištěných půjček	-73	-61
Ostatní úrokové náklady	-145	-264
Minus: částky zahrnuté do pořizovacích nákladů způsobilých aktiv	229	162
Odvíjení diskontu u rezerv	-12	-17
Náklady z derivátových operací	-2	-31
Kurzové ztráty z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	-645	-222
Bankovní výlohy	-14	-13
Ostatní finanční náklady	-58	-47
Finanční náklady celkem	-3 326	-2 192

Ostatní úrokové náklady představují náklady na zajištění peněžních toků reklasifikované z ostatního úplného výsledku během období.

Míra aktivace výpůjčních nákladů v roce 2023 je 0,19 % p. a. (2022: 0,14 % p. a.).

13. Finanční výnosy

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Kurzové zisky z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	227	577
Přijaté úroky	372	92
Ostatní finanční výnosy	7	1
Finanční výnosy celkem	606	670

Nárůst přijatých úroků je způsoben zhodnocením volných peněžních prostředků z termínovaných vkladů.

14. Daň z příjmů

14.1. Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Splatná daň běžného roku zúčtovaná do výkazu zisků a ztrát	-284	-213
Odložená daň zúčtovaná do výkazu zisků a ztrát	-317	-300
Splatná daň z příjmů vztahující se k předchozím obdobím	-29	-22
Celkový daňový náklad související s pokračujícími činnostmi	-630	-535

Sesouhlasení celkového daňového nákladu za rok s účetním ziskem/ztrátou vynásobené platnou sazbou daně:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Zisk (+)/Ztráta (-) celkem za období před zdaněním	3 826	396
Zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v ČR	19 %	19 %
Předpokládaný náklad (-)/výnos (+) na daň z příjmů	-727	-75
Úpravy:		
Vliv nevykázané odložené daňové pohledávky	373	-342
Dopad rozdílné daňové sazby v jiných zemích	-8	-7
Výnosy osvobozené od daně – pokuty	0	146
Ostatní výnosy osvobozené od daně	60	16
Daňově neuznatelné náklady – manka a škody	-3	-17
Daňově neuznatelné mzdové náklady	-43	-32
Výpůjční náklady	1	-2
Ostatní daňově neuznatelné náklady	-56	-187
Rozpuštění/čerpání rezerv a opravných položek	-16	-15
Rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy	3	2
Splatná daň z příjmů vztahující se k předchozím obdobím	-29	-22
Dopad změny sazby	-185	0
Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě	-630	-535

14.2. Daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Změna fondu zajištění peněžních toků	199	274
Změna fondu nákladů na zajištění	-14	1
Změna fondu přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku	-6	14
Celková daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku	179	289

14.3. Odložená daň

Vykázané odložené daňové pohledávky a závazky jsou vypočítány následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odložené daňové pohledávky		
Dlouhodobý majetek	3	755
Rezervy	651	394
Pohledávky	80	83
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 21)	715	0
Výpůjční náklady	152	72
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	9 462	5 786
Závazky za zaměstnanci	174	168
Závazky k refundaci	15	16
Ostatní	108	69
Základ pro výpočet odložené daně	11 360	7 343
Sazba daně z příjmů právnických osob	21 %	19 %
Celkem odložené daňové pohledávky – vykázané	2 386	1 395
Zápočet odložených daňových závazků podle pravidel započtení	-2 378	-1 381
Čisté odložené daňové pohledávky – vykázané	8	14
Odložené daňové závazky		
Dlouhodobý majetek *	-20 138	-15 639
Pohledávky - smluvní pokuty	-40	0
Deriváty	-90	-853
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-60	-36
Ostatní	-1	0
Základ pro výpočet odložené daně	-20 329	-16 528
Sazba daně z příjmů právnických osob	21 %	19 %
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-4 269	-3 140
Zápočet odložených daňových závazků podle pravidel započtení	2 378	1 381
Čisté odložené daňové závazky – vykázané	-1 891	-1 759

* Včetně aktiv z práva k užívání.

Vzhledem k nízkým očekávaným budoucím zdanitelným ziskům je realizace odložených daňových pohledávek mateřské společnosti nejistá. Nevykázaná odložená daňová pohledávka k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 byla vypočtena následovně:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odložená daňová pohledávka		
Dlouhodobý majetek	0	1 829
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 21)	2 849	2 999
Rezervy	296	875
Pohledávky	75	76
Výpůjční náklady	1 116	1 160
Smluvní pokuty	39	35
Zásoby	82	66
Závazky z leasingu	57	7
Závazky k zaměstnancům	199	141
Základ pro výpočet odložené daně	4 713	7 188
Sazba daně z příjmů právnických osob	21 %	19 %
Odložená daňová pohledávka – nevykázaná	990	1 366

Výpůjční náklady zahrnují úrokové a ostatní náklady (zejména kurzové rozdíly) spojené s čerpanými finančními prostředky, které splňují požadavky daňového zákona. Je možné je uplatnit v příštích letech.

Daňový efekt pohybů přechodných rozdílů je vypočítán následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)

	1. 1. 2023	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	31. 12. 2023
Odložené daňové pohledávky				
Dlouhodobý majetek	142	-141	0	1
Rezervy	75	62	0	137
Pohledávky	16	1	0	17
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 21)	0	150	0	150
Výpůjční náklady	14	18	0	32
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	1 099	838	51	1 988
Závazky vůči zaměstnancům	32	5	0	37
Závazky k refundaci	3	0	0	3
Ostatní	14	7	0	21
Celkem odložené daňové pohledávky – vykázané	1 395	940	51	2 386

(údaje v mil. Kč)

	1. 1. 2023	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	31. 12. 2023
Odložené daňové závazky				
Dlouhodobý majetek	-2 971	-1 258	0	-4 229
Pohledávky – smluvní pokuty	0	-8	0	-8
Deriváty	-162	9	134	-19
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-7	0	-6	-13
Ostatní	0	0	0	0
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-3 140	-1 257	128	-4 269

(údaje v mil. Kč)

	1. 1. 2022	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	Reklasifikace z ukončovaných činností	Akvizice	31. 12. 2022
Odložené daňové pohledávky						
Dlouhodobý majetek	460	-318	0	0	0	142
Rezervy	117	-52	0	10	0	75
Pohledávky	6	10	0	0	0	16
Výpůjční náklady	9	5	0	0	0	14
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	974	142	-17	0	0	1 099
Závazky vůči zaměstnancům	0	32	0	0	0	32
Závazky k refundaci	0	3	0	0	0	3
Ostatní	4	10	0	0	0	14
Celkem odložené daňové pohledávky – vykázané	1 570	-168	-17	10	0	1 395
Odložené daňové závazky						
Dlouhodobý majetek	-2 830	-129	0	-2	-10	-2 971
Deriváty	-451	-3	292	0	0	-162
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-21	0	14	0	0	-7
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-3 302	-132	306	-2	-10	-3 140

14.4. Dorovnávací daň

Skupina spadá do působnosti zákona o dorovnávacích daních (globální minimální daň). Schválený zákon vstoupil v platnost 31. 12. 2023. Skupina očekává, že vzhledem ke splnění podmínek testu z pravidel bezpečného přístavu bude její dorovnávací daň nulová. Skupina uplatňuje výjimku na účtování a zveřejňování informací o odložené dani souvisejících s daněmi z příjmů v druhém pilíři dle IAS 12. Skupina v současné době analyzuje dopady aplikace této legislativy.

15. Pozemky, budovy a zařízení

(údaje v mil. Kč)

	Pozemky	Budovy	Stroje, zařízení a ostatní	Dopravní prostředky pro vlastní užívání *	Dopravní prostředky k pronájmu	Komponenty	Nedokončený majetek	Zálohy	Celkem
Pořizovací cena									
Stav k 1. 1. 2022	5 600	15 940	5 108	102 199	3 461	27 705	2 232	4 131	166 376
Přírůstky	0	193	157	4 973	0	5 424	1 814	5 826	18 387
Úbytky	-64	-109	-162	-662	0	-3 032	-17	0	-4 046
Reklasifikace **	-110	-446	139	-1 158	1 141	479	-1 364	-8	-1 327
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	12	62	86	5	0	0	28	0	193
Stav k 31. 12. 2022	5 438	15 640	5 328	105 357	4 602	30 576	2 693	9 949	179 583
Přírůstky	-12	228	178	4 923	0	5 455	2 395	2 947	16 114
Úbytky	-140	-71	-168	-859	0	-2 750	-224	-1 388	-5 600
Reklasifikace **	-24	678	100	15	362	267	-937	0	461
Stav k 31. 12. 2023	5 262	16 475	5 438	109 436	4 964	33 548	3 927	11 508	190 558
Oprávky a snížení hodnoty									
Stav k 1. 1. 2022	79	8 973	3 783	58 494	1 596	12 022	342	0	85 289
Odpisy	0	319	278	3 336	113	3 313	1	0	7 360
Ztráta ze snížení hodnoty	0	0	23	719	0	0	0	0	742
Zrušení ztráty ze snížení hodnoty	-8	-26	-7	-546	0	-18	0	0	-605
Vyřazení	0	-92	-161	-528	0	-3 025	-1	0	-3 807
Reklasifikace **	0	-488	13	-550	439	198	-336	0	-724
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	0	12	75	5	0	0	0	0	92
Stav k 31. 12. 2022	71	8 698	4 004	60 930	2 148	12 490	6	0	88 347
Odpisy	0	318	269	3 417	124	3 241	25	0	7 394
Ztráta ze snížení hodnoty	0	8	13	675	0	0	28	0	724
Zrušení ztráty ze snížení hodnoty	-2	0	-18	-403	0	0	-2	0	-425
Vyřazení	0	-54	-168	-486	0	-2 739	-25	0	-3 472
Reklasifikace **	0	306	3	-4	74	-115	0	0	264
Stav k 31. 12. 2023	69	9 276	4 103	64 129	2 346	12 877	32	0	92 832
Zůstatková hodnota									
Stav k 1. 1. 2022	5 521	6 967	1 325	43 705	1 865	15 683	1 890	4 131	81 087
Stav k 31. 12. 2022	5 367	6 942	1 324	44 427	2 454	18 086	2 687	9 949	91 236
Stav k 31. 12. 2023	5 193	7 199	1 335	45 307	2 618	20 671	3 895	11 508	97 726

* Dopravní prostředky pořízené na zajištěné půjčky jsou v účetních závěrkách vykazovány v rámci položky „Dopravní prostředky“. Jejich zůstatková hodnota činí 3 494 mil. Kč k 31. 12. 2023 a 4 020 mil. Kč k 31. 12. 2022.

** Reklasifikace představují zejména přesuny položek majetku mezi jednotlivými skupinami (IAS 16 a IAS 40) a přesun (aktivace) položek z nedokončeného majetku do jednotlivých položek hmotného majetku (Pozemky, Budovy, Stroje, zařízení a ostatní, Dopravní prostředky).

Strategické náhradní díly (výměnné celky) v pořizovací hodnotě 172 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 13 mil. Kč k 31. 12. 2023 jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky (31. 12. 2022: v pořizovací hodnotě 172 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 35 mil. Kč). Ostatní náhradní díly v zůstatkové hodnotě 803 mil. Kč k 31. 12. 2023 jsou vykázány v položce Komponenty (31. 12. 2022: 580 mil. Kč).

Mezi nejvýznamnější přírůstky patří pořízení a modernizace kolejových vozidel v rámci obnovy vozového parku mateřské společnosti ve výši 5 953 mil. Kč v roce 2023 (3 683 mil. Kč v roce 2022). Vzhledem k dlouhodobému charakteru pořizování tohoto typu majetku jsou významné zůstatky vykazovány na účtech nedokončeného majetku.

Přírůstky v oblasti nákladní dopravy jsou uvedeny v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Technické zhodnocení hnacích drážních vozidel	56	607
Revizní opravy (komponenty) nákladních vozů	742	841
Hnací drážní vozidla Vectron	175	0
Opravy typu R a D (komponenty) hnacích drážních vozidel	412	296
Komponenty vozová skříň k nákladním vozům	240	203
Dvojkolí (komponenty) k nákladním vozům	188	186
Nákladní vozy řady Zacns	291	172
Přestavba hnacích drážních vozidel ř. 163 na ř. 363	0	133
Technické kontroly (komponenty) k nákladním vozům	102	101
Technické zhodnocení nákladních vozů	72	99
Hnací vozidla řady TRAXX 388	85	395
Ostatní	56	145
Celkem	2 419	3 178

Mezi významné přírůstky v oblasti telematiky patří nákup a rekonstrukce budov v hodnotě 56 mil. Kč a dále také výdaje související s nákupem dvou nových budov a rekonstrukcí těchto a ostatních objektů v celkové hodnotě 71 mil. Kč.

V roce 2023 Skupina poskytla zálohy 1 505 mil. Kč na dodávku osobních vozů 230 km/hod a 1 440 mil. Kč na dodávku motorových jednotek DMU 120. V roce 2022 Skupina poskytla zálohy 3 011 mil. Kč na dodávku osobních vozů, 2 000 mil. Kč na dodávku el. jednotek, 1 480 mil. Kč na dodávku lokomotiv, 600 mil. Kč na dodávku motorových jednotek a 400 mil. Kč na vybavení mobilní částí evropského zabezpečovacího systému (ETCS - European Train Control System).

K 31. 12. 2023 Skupina eviduje přísliby dotací ve výši 264 mil. Kč (31. 12. 2022: 1 084 mil. Kč), které jsou vykázány na řádku Ostatní aktiva (poznámka 23).

K 31. 12. 2023 jsou nejvýznamnější přísliby na ETCS. K 31. 12. 2023 Skupina eviduje závazky z investičních dotací ve výši 408 mil. Kč (31. 12. 2022: 246 mil. Kč), které jsou vykázány na řádku Ostatní závazky a smluvní závazky (poznámka 29).

V průběhu roku 2023 využila Skupina část z přijaté dotační zálohy na implementaci evropského zabezpečovacího systému ETCS na lokomotivy pro nákladní dopravu. Zabezpečovacím zařízením byly osazeny lokomotivy ř. 753.7 a 130, probíhá implementace na ř. 742.7 a upgrade ETCS u lokomotivy ř. 383. Dále Skupina obdržela v rámci nákladní dopravy dotaci na ETCS na ř. 363.5, 240, 388 a 393. Celkem se jednalo o majetek v hodnotě 316 mil. Kč (31. 12. 2022: 427 mil. Kč).

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Skupina vystupuje jako pronajímatel a které se vztahují k movitému majetku, jsou popsány v poznámce 32.

15.1. Ztráty ze snížení hodnoty vykázané v účetním období

15.1.1. Analýza znehodnocení aktiv

Osobní doprava

K datu konsolidované účetní závěrky vedení Skupiny posoudilo, zda existují náznaky snížení hodnoty nefinančních aktiv. Vedení Skupiny stanovilo, že náznaky snížení hodnoty existují pro peněžitou jednotku Osobní doprava, kam vedení Skupiny řadí dopravní prostředky, zejména kolejová vozidla (lokomotivy, osobní vozy, ostatní kolejová vozidla včetně pronajatých a vykázaných jako aktiva z práva k užívání), ostatní samostatné movité věci používané pro provozování osobní železniční dopravy a alokovanou část celopodnikových aktiv. Tato skupina aktiv je testována na potenciální snížení hodnoty jako jedna peněžitá jednotka, jelikož je nejmenší identifikovatelnou skupinou aktiv, která vytváří peněžní příjmy výrazně nezávislé na peněžních příjmech z jiných aktiv nebo skupin aktiv.

Zpětně získatelná částka peněžitou jednotky byla stanovena na úrovni hodnoty z užívání. Hodnota z užívání byla stanovena na základě současné hodnoty budoucích peněžních toků připadajících na peněžitou jednotku pro období nadcházejících pěti let. Pětileté období odráží předpoklady pro krátkodobý až střednědobý vývoj na trhu a je používáno vedením proto, že umožňuje lépe reflektovat plánovaný investiční program než kratší období. Vedení Skupiny je přesvědčeno, že vzhledem k charakteru osobní železniční dopravy je schopno s dostatečnou spolehlivostí predikovat budoucí peněžní toky na celé pětileté období. Peněžní toky pro období přesahující pět let byly extrapolovány pomocí stálé míry tempa růstu. Tato míra tempa růstu je v souladu s dlouhodobou průměrnou mírou růstu pro odvětví, ve kterém Skupina podniká (osobní doprava).

Výpočet budoucích očekávaných peněžních toků je založen na odhadu výnosů, přímých a nepřímých provozních nákladů a výdajů na obměnu dlouhodobého hmotného majetku pro období 2024–2028. Tržby z prodeje služeb jsou projektovány na základě očekávaného výběru jízdného a zaslavně výše úhrad od objednatelů služeb (stát a kraje) a kompenzací nárůstu energií. Provozní náklady jsou odhadnuty na základě současné struktury segmentu osobní dopravy a jsou upravené o očekávaný vývoj a dopad úsporných opatření v oblasti provozních a osobních nákladů. Investiční výdaje jsou založené na historické zkušenosti vedení Skupiny a plánovaném vývoji osobní dopravy a závazků vyplývajících ze smluv s objednateli dopravy. Obecně platí, že projekce výše uvedených složek očekávaných budoucích peněžních toků bere v úvahu očekávaný hospodářský vývoj, konkurenci a další tržní faktory, regulaci, stejně jako strategii Skupiny.

Výše diskontní sazby vyjadřuje výši rizika spojeného s peněžitou jednotkou tak, jak jej posoudilo vedení Skupiny. Základem pro výpočet diskontní sazby jsou vážené průměrné náklady kapitálu (WACC) vypočtené na základě modelu oceňování kapitálových aktiv (Capital Asset Pricing Model – „CAPM“). Pro výpočet zpětně získatelné částky byly odhadnuty a diskontovány peněžní toky vyjádřené v očekávaných nominálních hodnotách pomocí diskontní sazby 6,98 % (2022: 9,29 %).

Předpokládané tempo růstu je odvozeno od předpokládaného budoucího vývoje trhu, hrubého domácího produktu, hladiny mezd a úrokových sazeb a od očekávaného ekonomického růstu země. Pro výpočet zpětně získatelné hodnoty byla použita míra tempa růstu ve výši 3 % (2022: 3 %).

Analýza provedená k 31. 12. 2023 potvrdila, že zpětně získatelná částka peněžitou jednotky přesahuje její účetní hodnotu o 57 244 mil. Kč (2022: 3 903 mil. Kč).

Analýza citlivosti testů na snížení hodnoty

V rámci testování zpětně získatelné hodnoty dlouhodobého majetku peněžotvorné jednotky byla provedena analýza citlivosti výsledků testu na změnu vybraných významných parametrů použitého modelu: očekávaných budoucích provozních peněžních toků, očekávané úrovně investičních výdajů na obměnu aktiv, diskontní sazby pro výpočet současné hodnoty budoucích peněžních toků a míry tempa růstu.

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2023	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
Hodnota parametru	6 984 mil. Kč		9 544 mil. Kč		6,98 %		3 %	
	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/Snížení (-) zpětně získatelné částky	+12 952	-12 952	+17 232	-17 408	+20 905	-16 262	+43 693	-26 134
Znehodnocení Ano/Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Hodnota znehodnocení	-	-	-	-	-	-	-	-

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
Hodnota parametru	7 276 mil. Kč		9 236 mil. Kč		9,29 %		3 %	
	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/Snížení (-) zpětně získatelné částky	+8 198	-8 198	+8 440	-8 909	+8 134	-7 130	+16 144	-11 423
Znehodnocení Ano/Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Hodnota znehodnocení	-	-4 295	-	-5 006	-	-3 227	-	-7 520

Zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky by se rovnala její účetní hodnotě, pokud by došlo k následujícím hodnotám/ změnám klíčových předpokladů:

K 31. 12. 2023	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	6 984 mil. Kč	9 544 mil. Kč	6,98 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně získatelná částka rovná účetní hodnotě	3 897 mil. Kč	12 630 mil. Kč	9,49 %	-0,12 %

K 31. 12. 2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	7 276 mil. Kč	9 236 mil. Kč	9,29 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně získatelná částka rovná účetní hodnotě	6 930 mil. Kč	9 583 mil. Kč	9,56 %	2,69 %

15.1.2. Ostatní ztráty ze snížení hodnoty

Dále na základě inventarizace a interních analýz vedení Skupiny identifikovalo položky majetku, u kterých existuje významná pochybnost o jejich budoucí využitelnosti. K těmto položkám byla zaúčtována ztráta ze snížení hodnoty ve výši rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou a odhadovanou zpětně získatelnou částkou. Zpětně získatelná částka jednotek s výkyvnými skříněmi ř. 680 (Pendolino) a lokomotiv ř. 380 byla odhadnuta jako jejich reálná hodnota snížená o náklady na prodej. Proto zpětně získatelná částka těchto kolejových vozidel byla určena bez ohledu na peněžitou jednotku, k níž vozidla náleží. Aktiva náleží k peněžitou jednotce Osobní doprava.

Tržní hodnota jednotek ř. 680 byla stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto jednotek k 31. 12. 2023 činí 438 mil. Kč (31. 12. 2022: 560 mil. Kč). Změna stavu snížení hodnoty v roce 2023 byla 94 mil. Kč z důvodu vyřazení 2 poškozených vozů jedné ze souprav poškozené v roce 2022 a zrušení ztráty ze snížení hodnoty ve výši 28 mil. Kč. Změna stavu snížení hodnoty v roce 2022 byla 172 mil. Kč zejména z důvodu tvorby opravné položky na jednu poškozenou soupravu.

Tržní hodnota lokomotiv ř. 380 je stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto lokomotiv k 31. 12. 2023 činí 1 634 mil. Kč (31. 12. 2022: 1 594 mil. Kč).

V konsolidovaném výkazu zisků a ztrát jsou uvedeny ztráty ze snížení hodnoty a jejich zrušení v položce Odpisy, amortizace a snížení hodnoty.

15.2. Aktiva daná do zástavy

Skupina eviduje půjčky zajištěné majetkem, jehož zůstatková hodnota činila 3 494 mil. Kč k 31. 12. 2023 a 4 020 mil. Kč k 31. 12. 2022.

K 31. 12. 2023 Skupina eviduje majetek daný do zástavy společnosti EUROFIMA v zůstatkové hodnotě 2 742 mil. Kč.

16. Investice do nemovitostí

Hodnota investic do nemovitostí:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	938	475
Přírůstky z následných aktivovaných výdajů	93	3
Odpisy	-29	-35
Úbytky	0	-1
Převody z pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 16 do IAS 40)	89	606
Převody do pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 40 do IAS 16)	-191	-97
Ztráty (-)/Rozpuštění ztrát (+) ze snížení hodnoty	41	-13
Stav na konci roku	941	938

(údaje v mil. Kč)

	Stav k 31. 12. 2023	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 1. 1. 2022
Pořizovací hodnota	1 825	2 139	1 142
Oprávky a snížení hodnoty	-884	-1 201	-667
Zůstatková hodnota	941	938	475

Jako investici do nemovitostí Skupina vykazuje procentuálně vyjádřenou hodnotu zůstatkové ceny pronajaté části nemovitého majetku, jehož užitná plocha je pronajata externímu nájemci alespoň z 1 %.

Nemovitosti se nachází v obvodu dráhy, v železničních stanicích a v depech kolejových vozidel. Skupina aplikuje tržní přístup ke stanovení reálné hodnoty svých pozemků a výnosovou metodu ke stanovení reálné hodnoty svých budov.

Při výpočtu reálné hodnoty budovy v prvním kroku se počítá roční příjem z nájemného budovy, a to jako násobek výměry dané nemovitosti, obsazenosti budovy dle jednotlivých typů prostor a externího ročního nájemného dle jednotlivých typů prostor dané budovy. V druhém kroku reálná hodnota budovy je spočítaná jako roční příjem z nájemného budovy snížený o náklady vynaložené na budovu v průběhu roku a dělený kapitalizační mírou pro danou lokalitu (yield). Yield je každoročně aktualizován na základě znaleckého posudku a počítá se jako součet dosažených čistých výnosů (čistého nájemného) dělený součtem dosažených tržních cen srovnatelných nemovitostí. Při odhadu reálné hodnoty nemovitostí k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022, v závislosti na typu nemovitosti a její lokality, byl použitý yield v rozmezí od 6 do 10 %.

Pro pozemky probíhá výpočet jako součin tržní ceny za m² pro danou lokalitu a rozlohy daného pozemku. Tržní cena za m² je stanovena každoročně expertem na základě nejnovějších cenových map.

Odhad reálné hodnoty investic do nemovitostí k 31. 12. 2023 je ve výši 7 651 mil. Kč (31. 12. 2022: 7 882 mil. Kč). Investice do nemovitostí jsou zařazeny ve smyslu způsobu stanovení reálné hodnoty do úrovně 3.

Smlouvy o operativním leasingu, kde Skupina vystupuje jako pronajímatel a které se vztahují k investicím do nemovitostí, jsou popsány v poznámce 32.

17. Nehmotná aktiva a goodwill

(údaje v mil. Kč)

	Interně generovaný software	Softwarové licence	Nedokončený majetek	Smluvní vztahy a zákaznické vztahy	Know-how a ochranné známky	Celkem
Pořizovací cena						
Stav k 1. 1. 2022	3 165	858	244	189	11	4 467
Přírůstky	168	20	129	0	0	317
Úbytky	0	-20	-6	0	0	-26
Reklasifikace	248	39	-239	0	0	48
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	6	0	0	0	0	6
Stav k 31. 12. 2022	3 587	897	128	189	11	4 812
Přírůstky	132	9	200	0	0	341
Úbytky	0	-2	0	0	0	-2
Reklasifikace	102	7	-109	0	0	0
Stav k 31. 12. 2023	3 821	911	219	189	11	5 151
Oprávký						
Stav k 1. 1. 2022	2 413	783	0	156	6	3 358
Amortizace	266	24	0	33	1	324
Vyřazení	0	-20	0	0	0	-20
Reklasifikace	17	24	0	0	0	41
Reklasifikace do dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	6	0	0	0	0	6
Stav k 31. 12. 2022	2 702	811	0	189	7	3 709
Amortizace	287	28	0	0	1	316
Vyřazení	0	-2	0	0	0	-2
Reklasifikace	0	0	0	0	0	0
Stav k 31. 12. 2023	2 989	837	0	189	8	4 023
Zůstatková hodnota						
Stav k 1. 1. 2022	752	75	244	33	5	1 109
Stav k 31. 12. 2022	885	86	128	0	4	1 103
Stav k 31. 12. 2023	832	74	219	0	3	1 128

Náklady na amortizaci byly vykázány v řádku Odpisy, amortizace a snížení hodnoty v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát.

Dlouhodobý nehmotný majetek používaný k obchodní činnosti pro osobní dopravu zahrnuje zejména software nazvaný DISOD, PARIS, APS, In-karta, POP, UNIPOK, IS OPT a KASO.

Dlouhodobý nehmotný majetek využívaný pro nákladní dopravu zahrnuje provozně obchodní úlohy spadající pod projekt PROBIS, software Altworx sloužící ke sledování a vyhodnocení využívání základních kapacit (provozního personálu, hnacích vozidel a nákladních vozů), Dispečerský informační systém spadající pod projekt Ucelené vlaky, ÚDIV (Ústřední dirigování vozů) a provozní informační systém PRIS.

Skupina využívá informační systém SAP, který dále rozvíjí.

Přírůstky dlouhodobého nehmotného majetku jsou tvořeny především úpravami a upgrady stávajících systémů.

Hodnota goodwillu:

(údaje v mil. Kč)

	Goodwill	Celkem
Stav k 1. 1. 2022	141	141
Stav k 31. 12. 2022	141	141
Stav k 31. 12. 2023	141	141

Analýza znehodnocení goodwillu

Skupina eviduje goodwill z titulu akvizice společnosti ČD – Informační Systémy, a.s., obchodního podílu ve skupině CHAPS.

Analýza byla provedena metodou diskontovaných peněžních toků, kterou byla stanovena hodnota majetku společnosti CHAPS a jejích dceřiných společností.

Výpočet budoucích očekávaných peněžních toků je založen na odhadu výnosů a přímých a nepřímých provozních nákladů pro období 2024–2028. Projekce očekávaných budoucích peněžních toků bere v úvahu očekávaný hospodářský vývoj, konkurenci a další tržní faktory, stejně jako strategii společnosti CHAPS.

Výše diskontní sazby vyjadřuje výši rizika v daném odvětví tak, jak jej posoudilo vedení Skupiny. Základem pro výpočet diskontní sazby je hodnota WACC vypočtená na základě modelu oceňování kapitálových aktiv („CAPM“). Pro výpočet zpětně získatelné částky byly odhadnuty a diskontovány peněžní toky vyjádřené v nominálních hodnotách pomocí diskontní sazby 10,66 % (2022: 12,34 %).

Předpokládané tempo růstu je odvozeno od předpokládaného budoucího vývoje trhu, hrubého domácího produktu, hladiny mezd a úrokových sazeb a od očekávaného ekonomického růstu země. Pro výpočet zpětně získatelné hodnoty byla použita míra tempa růstu ve výši 3 % (2022: 3 %).

Analýza provedená k 31. 12. 2023 potvrdila, že zpětně získatelná částka společnosti CHAPS a jejích dceřiných společností přesahuje její účetní hodnotu (hodnota čistých aktiv a hodnota goodwillu) o 572 mil. Kč (2022: 388 mil. Kč).

Analýza citlivosti testů na snížení hodnoty

V rámci testování hodnoty goodwillu stanovené metodou diskontovaných peněžních toků, byla provedena analýza citlivosti výsledků testu na změnu vybraných významných parametrů použitého modelu: očekávaných budoucích peněžních toků, diskontní sazby pro výpočet současné hodnoty budoucích peněžních toků a míry tempa růstu.

Změna očekávaných budoucích peněžních toků dle modelů o 20 %, při zachování ostatních parametrů beze změny, by vedla ke změně zpětně získatelné částky o 105 mil. Kč (2022: 94 mil. Kč). Změna diskontního faktoru o 1 %, při zachování ostatních parametrů beze změny, by vedla ke změně zpětně získatelné částky o 35 mil. Kč (2022: 45 mil. Kč). Změna míry tempa růstu o 1 %, při zachování ostatních parametrů beze změny, by vedla ke změně zpětně získatelné částky o 142 mil. Kč (2022: 45 mil. Kč).

18. Aktiva z práva k užívání

Skupina si pronajímá pozemky, administrativní prostory, prostory na nádražích, lokomotivy, vagony, auta a zařízení. Nájemní smlouvy jsou obvykle uzavírány na dobu určitou (3 až 15 let). Část smluv je uzavírána na dobu neurčitou (viz poznámka 4.1.3).

(údaje v mil. Kč)

	Pozemky	Budovy v nádražních prostorách	Administrativní budovy	Stroje a zařízení	Lokomotivy	Nákladní vozy a ostatní vozidla	Celkem
Pořizovací náklady							
Stav k 1. 1. 2022	3	369	1 152	922	1 580	3 181	7 207
Přírůstky	0	0	130	133	978	910	2 151
Úbytky	0	-51	-240	-13	14	-502	-792
Změna odhadu *	0	37	59	14	40	179	329
Reklasifikace	0	0	-1	0	-18	0	-19
Stav k 31. 12. 2022	3	355	1 100	1 056	2 594	3 768	8 876
Přírůstky	1	0	249	11	2 424	59	2 744
Úbytky	-2	-2	-384	-155	48	-713	-1 208
Změna odhadu *	0	43	68	125	162	260	658
Reklasifikace	0	0	2	0	47	0	49
Stav k 31. 12. 2023	2	396	1 035	1 037	5 275	3 374	11 119
Oprávky a znehodnocení							
Stav k 1. 1. 2022	1	205	410	242	493	893	2 244
Odpisy	1	32	143	160	333	522	1 191
Vyřazení	0	-25	-65	-2	0	-222	-314
Reklasifikace	0	0	0	0	-5	0	-5
Stav k 31. 12. 2022	2	212	488	400	821	1 193	3 116
Odpisy	0	31	112	150	828	519	1 640
Vyřazení	-1	0	-184	-7	0	-321	-513
Reklasifikace	0	0	1	0	23	0	24
Stav k 31. 12. 2023	1	243	417	543	1 672	1 391	4 267
Zůstatková hodnota							
Stav k 1. 1. 2022	2	164	742	680	1 087	2 288	4 963
Stav k 31. 12. 2022	1	143	612	656	1 773	2 575	5 760
Stav k 31. 12. 2023	1	153	618	494	3 603	1 983	6 852

* Změna odhadu představuje zejména změnu v odhadované době nájmu aktiv.

Přírůstky v roce 2023 v kategorii Lokomotivy představuje zejména 12 nově pronajatých lokomotiv Vectron (2022: 10 nově pronajatých lokomotiv Vectron).

Hodnoty vykázané v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odpisy aktiv z práva k užívání	-1 640	-1 191
Úrokový náklad ze závazků z leasingu	-199	-101
Náklad vztahující se ke krátkodobým leasingům	-267	-308
Náklad vztahující se k leasingům aktiv s nízkou hodnotou	-42	-19
Náklad vztahující se k variabilním leasingovým splátkám nezahrnutým v ocenění leasingového závazku	-55	-32

Závazky z leasingu jsou uvedeny v poznámce 26.2.

Analýza citlivosti aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu

V rámci výpočtu hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu u leasingových smluv na dobu neurčitou byla provedena analýza citlivosti na změnu odhadované doby nájmu.

U budov by změna odhadované doby nájmu o 1 rok, při zachování ostatních parametrů beze změny, vedla ke změně hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu o 75 mil. Kč (2022: 96 mil. Kč).

U lokomotiv a nákladních vozů by změna odhadované doby nájmu o 1 rok, při zachování ostatních parametrů beze změny, vedla ke změně hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu o 157 mil. Kč (2022: 219 mil. Kč).

19. Investice do společných podniků a přidružených společností

(údaje v mil. Kč)

Název společnosti		Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2023	Vlastnický podíl k 31. 12. 2023	Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2022	Vlastnický podíl k 31. 12. 2022
RAILLEX, a.s.	přidružená společnost	16	50 %	11	50 %
BOHEMIKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	0	30 %	0	30 %
Ostravská dopravní společnost, a.s.	přidružená společnost	18	50 %	18	50 %
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	32	20 %	34	20 %
Terminál Mošnov, a.s.	přidružená společnost	0	25 %	2	25 %
JLV, a.s.	přidružená společnost	137	38,79 %	135	38,79 %
Masaryk Station Development, a.s.	přidružená společnost	3	34 %	3	34 %
Celkem – přidružené společnosti		206		203	
Smíchov Station Development, a.s.	společný podnik	0	51 %	0	51 %
Žižkov Station Development, a.s.	společný podnik	0	51 %	0	51 %
Celkem – společné podniky		0		0	
Celkem – investice do společných podniků a přidružených společností		206		203	

Souhrn finančních informací o přidružených společnostech:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Aktiva celkem	1 054	1 080
<i>Z toho: dlouhodobá aktiva</i>	471	532
<i>krátkodobá aktiva</i>	583	548
Závazky celkem	461	481
<i>Z toho: dlouhodobé závazky</i>	183	175
<i>krátkodobé závazky</i>	278	306
Čistá aktiva	593	599
Podíl Skupiny na čistých aktivech přidružených společností	206	203

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Výnosy celkem	1 811	1 732
Zisk za období	32	45
Úplný výsledek za období celkem	32	45
Podíl Skupiny na zisku přidružených společností za období	11	16
Podíl Skupiny na úplném výsledku za období celkem	11	16

Souhrn finančních informací o společných podnicích:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Aktiva celkem	11	10
<i>Z toho: dlouhodobá aktiva</i>	10	9
<i>krátkodobá aktiva</i>	1	1
Závazky celkem	15	14
<i>Z toho: dlouhodobé závazky</i>	3	2
<i>krátkodobé závazky</i>	12	12
Čisté závazky	-4	-4
Podíl Skupiny na čistých závazcích	-2	-2

V roce 2023 a 2022 měla Skupina nevýznamný podíl na zisku nebo ztrátě a úplném výsledku společných podniků.

20. Zásoby

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Náhradní díly pro stroje a zařízení	229	231
Náhradní díly ke kolejovým vozidlům a lokomotivám	2 676	2 376
Látky pohonné, mazadla a ostatní výrobky z ropy	50	49
Pracovní oděvy, obuv, ochranné pomůcky	90	108
Ostatní	208	183
Celkem pořizovací hodnota	3 253	2 947
Snížení hodnoty zásob na čistou realizovatelnou hodnotu *	-175	-123
Celkem zůstatková hodnota	3 078	2 824

* Hodnota zásob, ke kterým byla vytvořena opravná položka, je 362 mil. Kč k 31. 12. 2023 a 253 mil. Kč k 31. 12. 2022.

Hodnota zásob vykázaná jako náklad v roce 2023 činila 3 448 mil. Kč (2022: 3 009 mil. Kč).

21. Pohledávky z obchodních vztahů

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	1 416	4 151	5 567
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	0	-298	-298
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	1 416	3 853	5 269

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	557	4 538	5 095
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	-12	-295	-307
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	545	4 243	4 788

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Opravné položky k 1. lednu	307	235
Tvorba opravných položek – obchodní pohledávky	47	108
Čerpání opravných položek – obchodní pohledávky	-30	-13
Rozpuštění opravných položek – obchodní pohledávky	-26	-23
Opravné položky k 31. prosinci	298	307

Nárůst dlouhodobých pohledávek k 31. 12. 2023 je způsoben především pohledávkou ve výši 739 mil. Kč za prodej pozemků se splatností v roce 2028.

V letech 2021-2023 Skupina vyúčtovala SŽ náhradu za bezdůvodné obohacení vyplývající z využívání majetku společností SŽ, zejména pozemků pod železniční infrastrukturou. Skupina stanovila k 31. 12. 2023 náhradu za roky 2017-2023 ve výši 4 242 mil. Kč včetně DPH (k 31. 12. 2022 za roky 2017-2022 ve výši 3 544 mil. Kč včetně DPH) na základě znaleckého posudku. Zatím nedošlo k dohodě o výši kompenzace, zejména kvůli nutnosti předem notifikovat transakci ze strany Evropské komise. Vzhledem k této nejistotě Skupina nevykázala pohledávku z této transakce. Pohledávka k 31. 12. 2023 však vzniká z nároku Skupiny na inkaso nebo vrácení související DPH ve výši 678 mil. Kč, která je vykázána v dlouhodobých pohledávkách z obchodních vztahů – brutto (k 31. 12. 2022 ve výši 557 mil. Kč).

Další informace o pohledávkách jsou uvedeny v poznámce 35.8 Řízení kreditního rizika.

22. Ostatní finanční aktiva

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	333	341
Pohledávky z finančního leasingu	112	127
Zajišťovací deriváty *	46	119
Vázané peněžní prostředky	60	334
Ostatní	17	12
Dlouhodobá celkem	568	933
Pohledávky z finančního leasingu	27	23
Zajišťovací deriváty *	295	341
Pohledávky za manka a škody	82	47
Vázané peněžní prostředky	556	262
Ostatní	302	263
Krátkodobá celkem	1 262	936
Celkem	1 830	1 869

* Zajišťovací deriváty a kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční aktiva jsou oceněna v naběhlé hodnotě.

Skupina označila níže uvedené majetkové cenné papíry jako kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku, protože se očekává, že investice bude držena spíše pro strategické účely než s cílem zisku z následného prodeje, a neplánuje se prodej této investice v krátkodobém nebo střednědobém horizontu.

(údaje v mil. Kč)

	Reálná hodnota k 31. 12. 2023	Reálná hodnota k 31. 12. 2022	Dividendy vykázané v roce 2023	Dividendy vykázané v roce 2022
EUROFIMA	323	329	1	2
Hit Rail B.V.	4	4	0	0
XT-Card	4	5	0	0
Echis	2	3	0	0
Celkem	333	341	1	2

V průběhu roku 2023 nebyly prodány žádné strategické investice a nedošlo k převodům kumulovaného zisku nebo ztráty v rámci vlastního kapitálu souvisejícího s těmito investicemi.

V položkách vázaných peněžních prostředků jsou vykázány peněžní prostředky, které je Skupina povinna mít uložené na zvláštních bankovních účtech a se kterými je možno disponovat až za předpokladu splnění okolností, s jejichž účelem jsou spojeny. Jedná se o finanční prostředky vázané převážně na dotace z Evropské unie nebo ministerstva, kdy tyto peněžní prostředky mohou být použity pouze v souladu s dotačními podmínkami a na pořízení konkrétního dotačně vázaného majetku či jeho technického zhodnocení.

Položka Ostatní v krátkodobých finančních aktivech zahrnuje pohledávku za Sberbank v brutto hodnotě 274 mil. Kč sniženou o opravnou položku ve výši 65 mil. Kč. Na Sberbank byl v roce 2022 vyhlášen konkurz, Skupina přihlásila pohledávku v řádném termínu do insolvenčního řízení a očekává vypořádání během roku 2024.

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Opravné položky k 1. lednu	30	50
Tvorba opravných položek – ostatní finanční aktiva	10	5
Rozpuštění opravných položek – ostatní finanční aktiva	-18	-25
Opravné položky k 31. prosinci	22	30

Další informace o ostatních finančních aktivech jsou uvedeny v poznámce 35.8 Řízení kreditního rizika.

22.1. Pohledávky z finančního leasingu

Skupina pronajala formou finančního leasingu výpravní budovu ve stanici Brno hlavní nádraží a část objektu v logistickém centru Lovosice.

Analýza splatnosti budoucích leasingových plateb:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
1. rok	51	44
2. rok	37	44
3. rok	31	31
4. rok	31	27
5. rok	25	26
Více než 5 let	437	401
Nediskontované leasingové platby	612	573
Minus: nerealizované finanční výnosy	-471	-421
Současná hodnota leasingových plateb	141	152
Opravná položka ke snížení hodnoty	-2	-2
Čistá investice do leasingu	139	150
V konsolidovaném výkazu o finanční situaci jako:		
<i>Ostatní finanční aktiva krátkodobá</i>	27	23
<i>Ostatní finanční aktiva dlouhodobá</i>	112	127
Celkem	139	150

Hodnoty vykázané v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Finanční výnos z čisté investice do finančních leasingů	26	25

Skupina používá zjednodušený přístup dle IFRS 9 k měření očekávaných úvěrových ztrát, který umožňuje vykazovat opravnou položku k očekávaným ztrátám po celou dobu životnosti u všech pohledávek z finančního leasingu.

Žádná z pohledávek z finančního leasingu na konci účetního období není po splatnosti a při zohlednění zkušeností s prodlením z minulých období a budoucích vyhlídek odvětví, ve kterých nájemce působí, se vedení Skupiny domnívá, že žádné pohledávky z finančního leasingu nejsou znehodnoceny.

Skupina není v důsledku leasingových ujednání vystavena měnovému riziku, neboť leasingy jsou denominovány v Kč.

Další informace o pohledávkách z finančního leasingu jsou uvedeny v poznámce 35.8 Řízení kreditního rizika

23. Ostatní aktiva

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poskytnuté zálohy	6	7
Ostatní	30	29
Dlouhodobá celkem	36	36
Poskytnuté zálohy	358	334
Daňové pohledávky – DPH	515	659
Daňové pohledávky – ostatní (kromě daně z příjmů právnických osob)	7	24
Předplacené náklady	348	273
Dotace	264	1 084
Náhrada od pojišťovny (poznámka 27)	0	297
Ostatní	126	39
Krátkodobá celkem	1 618	2 710
Celkem	1 654	2 746

V položce Dotace jsou vykázány investiční dotace. K 31. 12. 2022 se jedná především o dotaci 551 mil. Kč od MD na obnovu vozového parku v Moravskoslezském kraji.

24. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty se v konsolidovaném výkazu o finanční situaci oceňují v naběhlé hodnotě. Skupina považuje potenciální snížení hodnoty u těchto položek za nevýznamné z důvodu vysoké úvěrové kvality peněžních úložek, které jsou vedené u renomovaných finančních institucí s vysokým investičním úvěrovým ratingem, s nimiž Skupina spolupracuje na základě dlouhodobých a stabilních vztahů.

Pro účely konsolidovaného výkazu o peněžních tocích zahrnují peněžní prostředky pokladní hotovost, peníze na bankovních účtech a depozitní směnky. Peněžní prostředky na konci účetního období vykázané v konsolidovaném výkazu o peněžních tocích je možné sesouhlasit s příslušnými položkami v konsolidovaném výkazu o finanční situaci takto:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pokladní hotovost a peníze na cestě	71	51
Účty v bankách *	7 801	5 818
Depozitní směnky	247	2 892
Celkem	8 119	8 761

* Analýzy ratingu bank jsou uvedeny v poznámce 35.8.

25. Vlastní kapitál

25.1. Základní kapitál

Základní kapitál Společnosti byl vytvořen vkladem České republiky, jako jediného akcionáře zastoupeného Ministerstvem dopravy České republiky. Základní kapitál k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 tvoří 20 ks kmenových akcií na jméno, ve jmenovité hodnotě 1 mld. Kč. Akcie jsou uloženy u zástupce vlastníka, tj. MD. Akcie Společnosti jsou převoditelné pouze s předchozím souhlasem vlády České republiky. Všechny akcie byly plně splaceny. Během roku 2023 nedošlo k žádným změnám v základním kapitálu.

Každý akcionář je oprávněn účastnit se valné hromady a hlasovat na ní. Má právo požadovat a obdržet na ní vysvětlení záležitostí týkajících se Společnosti nebo jí ovládaných osob. Hlasovací právo je spojeno s akcií a řídí se její jmenovitou hodnotou, a to tak, že na každou jednu miliardu Kč jmenovité hodnoty akcie připadá jeden hlas. Pokud je akcionářem stát, vykonává práva akcionáře Společnosti v souladu se zákonem prostřednictvím řídicího výboru.

25.2. Ostatní kapitálové fondy

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Emisní ážio	16 440	16 440
Rezervní fond	489	468
Fond ze zajištění peněžních toků	209	1 074
Fond nákladů na zajištění	-102	-172
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	67	50
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	104	104
Fond z přepočtu cizích měn	-14	-96
Ostatní	47	17
Celkem	17 240	17 885

25.2.1. Emisní ážio

Emisní ážio představuje rozdíl mezi jmenovitou hodnotou akcií a nepeněžitým vkladem při založení Společnosti, kterým byl splacen emisní kurz akcií.

Výše emisního ážia, která byla takto stanovena při přechodu na IFRS účetnictví, je 16 440 mil. Kč k 31. 12. 2023 i k 31. 12. 2022.

25.2.2. Rezervní fond

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	468	502
Příděl do rezervního fondu	21	20
Převod z rezervního fondu	0	-54
Stav na konci roku	489	468

K přídělům do rezervního fondu dochází v souladu se stanovami jednotlivých společností Skupiny. Rezervní fond může být použit pouze k úhradě ztráty.

25.2.3. Fond ze zajištění peněžních toků

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	1 074	2 245
Zisk (+)/Ztráta (-) z přecenění	-1 042	-1 684
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-22	239
Celkem změna fondu zajištění peněžních toků	-1 064	-1 445
Daň z příjmů	199	274
Stav na konci roku	209	1 074

Fond ze zajištění peněžních toků představuje kumulované zisky a ztráty z účinného zajištění peněžních toků. Kumulovaný časově rozlišený zisk nebo ztráta ze zajišťovacích derivátů se reklasifikuje do zisku nebo ztráty pouze v případě, že má zajištěná transakce vliv na zisk nebo ztrátu nebo se zahrne jako úprava účetní hodnoty do zajišťované nefinanční položky v souladu s příslušnými účetními pravidly.

Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát vykázány na řádcích Výnosy, Služby, spotřeba materiálu a energie a Finanční náklady.

Reklasifikace z fondu zajištění peněžních toků do zisku nebo ztráty pro jednotlivé rizikové expozice:

(údaje v mil. Kč)

(údaje v mil. Kč)

Meziměnové úrokové swapy – zajištění dluhopisového financování v EUR s fixní sazbou	2023	2022
Stav na začátku roku	678	2 070
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-536	-1 845
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-28	127
Související daň z příjmů – změna	105	326
Stav na konci roku	219	678

Měnové forwardy a swapy – zajištění budoucích výnosů v cizích měnách	2023	2022
Stav na začátku roku	91	46
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-164	-14
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	98	69
Související daň z příjmů – změna	11	-10
Stav na konci roku	36	91

(údaje v mil. Kč)

(údaje v mil. Kč)

Úrokové swapy – zajištění dluhopisů a leasingových kontraktů s variabilní sazbou	2023	2022
Stav na začátku roku	137	33
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-103	138
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-81	-9
Související daň z příjmů – změna	34	-25
Stav na konci roku	-13	137

Komoditní forward – zajištění cen na nákup nafty a trakční elektřiny	2023	2022
Stav na začátku roku	-2	21
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	18	-50
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-11	21
Související daň z příjmů – změna	-1	6
Stav na konci roku	4	-2

(údaje v mil. Kč)			(údaje v mil. Kč)		
Leasing – zajištění cizoměnových závazků z IFRS 16	2023	2022	Úvěry a dluhopisy – přecenění	2023	2022
Stav na začátku roku	150	75	Stav na začátku roku	20	0
Změna reálné hodnoty závazku z leasingů	-99	62	Změna reálné hodnoty přecenění úvěrů a dluhopisů	-158	25
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	0	31	Související daň z příjmů – změna	33	-5
Související daň z příjmů – změna	17	-18	Stav na konci roku	-105	20
Stav na konci roku	68	150			

25.2.4. Fond nákladů na zajištění

Náklady zajištění představují kumulované zisky nebo ztráty ze změn částí reálných hodnot vyloučených ze zajišťovacích nástrojů vztahujících se k měnovému bazickému rozpětí u meziměnových úrokových swapů a forwardové složce u měnových swapů.

Skupina vyhodnotila, že oddělené měnové bazické rozpětí se vztahuje k časovému období, a nikoliv ke specifické transakci. Proto Skupina náklady zajištění, v rozsahu v jakém jsou spojeny se zajištěnou položkou, systematicky amortizuje do zisku nebo ztráty v průběhu trvání zajišťovacího vztahu.

(údaje v mil. Kč)		
	2023	2022
Stav na začátku roku	-172	-166
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-4	-25
Změna přecenění v nákladech na zajištění	88	18
Daň z příjmů	-14	1
Stav na konci roku	-102	-172

Dodatečné informace týkající se derivátů a zajišťovacího účetnictví jsou uvedeny v poznámce 35.

25.2.5. Fond z přepočtu cizích měn

(údaje v mil. Kč)		
	2023	2022
Stav na začátku roku	-96	-59
Kurzové rozdíly vznikající z přepočtu zahraničních jednotek	82	-37
Stav na konci roku	-14	-96

Kurzové rozdíly související s přepočtem výsledků a čistých aktiv zahraničních jednotek Skupiny z jejich funkčních měn do měny vykazování Skupiny (tj. Kč) se vykazují přímo v ostatním úplném výsledku a jsou kumulovány ve fondu z přepočtu cizích měn.

25.2.6. Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku

Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku zahrnuje kumulovanou čistou změnu reálné hodnoty kapitálových finančních nástrojů přeceňovaných do ostatního úplného výsledku, po odečtení kumulovaných zisků/ztrát převedených do nerozděleného zisku při odúčtování.

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	50	109
Přecenění	8	-58
Očekávané úvěrové ztráty	15	-15
Daň z příjmů	-6	14
Stav na konci roku	67	50

26. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Bankovní úvěry	2 185	1 738
Úvěr od společnosti EUROFIMA	290	0
Závazky z leasingu	2 503	1 365
Zajištěné půjčky	355	426
Kontokorentní účty	415	897
Vydané dluhopisy	1 094	10 591
Ostatní přijaté úvěry a půjčky krátkodobé	69	44
Krátkodobé celkem	6 911	15 061
Bankovní úvěry	13 015	11 636
Úvěr od společnosti EUROFIMA	11 321	0
Závazky z leasingu	4 418	4 421
Zajištěné půjčky	2 149	2 425
Vydané dluhopisy	34 931	34 826
Ostatní přijaté úvěry a půjčky dlouhodobé	15	36
Dlouhodobé celkem	65 849	53 344
Celkem	72 760	68 405

V položce Zajištěné půjčky jsou vykázány půjčky, které jsou zajištěny majetkem, na který byla půjčka poskytnuta.

V krátkodobých úvěrech, půjčkách a závazcích z leasingu jsou vykázány části dlouhodobých úvěrů, dluhopisů, půjček a závazků z leasingu, které jsou splatné v období kratším než jeden rok od data konsolidované účetní závěrky.

Detail k jednotlivým úvěrovým rámcům je popsán v poznámce 35.9.2.

Skupina neporušila v roce 2023 ani v roce 2022 žádné podmínky úvěrových smluv.

26.1. Vydané dluhopisy

Datum emise	Nominální hodnota	Datum splatnosti	Veřejně obchodovaná	Kupon	Účetní hodnota k 31. 12. 2023 v mil. Kč	Účetní hodnota k 31. 12. 2022 v mil. Kč
5. 11. 2014	30 mil. EUR	5. 11. 2024	Ne	2,875 %	743	724
5. 11. 2014	150 mil. EUR	5. 11. 2029	Ne	3,50 %	3 711	3 617
3. 6. 2015	77,5 mil. EUR	3. 6. 2035	Ne	3,00 %	1 944	1 895
25. 5. 2016	400 mil. EUR	25. 5. 2023	Ano	1,875 %	0	9 742
23. 5. 2019	500 mil. EUR	23. 5. 2026	Ano	1,50 %	12 404	12 070
12. 10. 2022	500 mil. EUR	12. 10. 2027	Ano	5,625 %	12 445	12 118
29. 12. 2016	500 mil. Kč	29. 12. 2023	Ano	1,26 %	0	500
20. 7. 2018	1 000 mil. Kč	20. 7. 2025	Ano	2,55 %	1 010	1 010
17. 7. 2019	1 000 mil. Kč	17. 7. 2026	Ne	2,17 %	1 009	1 009
18. 11. 2019	770 mil. Kč	18. 11. 2026	Ne	2,09 %	771	771
31. 7. 2020	1 000 mil. Kč	31. 7. 2027	Ne	1,65 %	999	997
20. 4. 2022	40 mil. EUR	20. 4. 2029	Ne	1,26 %	989	964
Celkem					36 025	45 417
- z toho krátkodobé					1 094	10 591
- z toho dlouhodobé					34 931	34 826

Skupina neporušila v roce 2023 ani v roce 2022 žádné podmínky platné pro emitované dluhopisy.

Majitelé dluhopisů by mohli požádat o předčasné splacení dluhopisů do 90 dnů poté, co podíl státu v emitentovi (ČD) klesne pod 75 % nebo pokud podíl emitenta v segmentech osobní či nákladní dopravy klesne pod 50 % a zároveň rating emitenta klesne pod investiční stupeň.

26.2. Závazky z leasingu

Skupina vykázala závazky z leasingu následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Krátkodobé závazky z leasingu	2 503	1 365
Dlouhodobé závazky z leasingu	4 418	4 421
Závazky z leasingu celkem	6 921	5 786

Náklady vztahující se ke krátkodobým leasingům a k leasingům aktiv s nízkou hodnotou, které nejsou zahrnuté mezi výše uvedené krátkodobé závazky z leasingu, jsou v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát zahrnuté v položce Služby, spotřeba materiálu a energie (poznámka 8).

Celkové peněžní výdaje související s leasingy v roce 2023 činily 2 251 mil. Kč, v roce 2022 1 671 mil. Kč.

Informace o aktivech z práva k užívání jsou uvedeny v poznámce 18.

Skupina není vystavena významnému riziku likvidity s ohledem na závazky z leasingu. Analýza splatností závazků z leasingu je uvedena v poznámce 35.9.1.

26.3. Bankovní úvěry

(údaje v mil. Kč)

Banka	Nominální hodnota	Datum konečné splatnosti	Úročení	Účetní hodnota k 31. 12. 2023	Účetní hodnota k 31. 12. 2022
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Variabilní	802	948
Raiffeisenbank	500 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	357	429
Všeobecná úverová banka	500 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	385	462
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Fixní	1 000	1 000
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Variabilní	1 001	1 000
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Variabilní	802	948
Raiffeisenbank	1 000 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	715	858
Raiffeisenbank	1 100 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	786	943
Všeobecná úverová banka	500 mil. Kč	29. 6. 2029	Variabilní	393	464
Všeobecná úverová banka	900 mil. Kč	29. 6. 2029	Variabilní	707	836
Evropská investiční banka	377 mil. Kč	8. 12. 2031	Fixní	377	0
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2030	Fixní	625	725
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	31. 12. 2027	Fixní	571	714
ING Bank	1 000 mil. Kč	31. 8. 2027	Fixní	615	769
ING Bank	500 mil. Kč	30. 6. 2028	Fixní	346	423
Raiffeisenbank	1 000 mil. Kč	30. 6. 2031	Fixní	800	900
Úvěr EIB – 1. tranše	500 mil. Kč	2. 7. 2031	Fixní	455	500
Tatrabanka	1,2 mil. EUR	31. 8. 2023	Fixní	0	4
Tatrabanka	1 mil. EUR	31. 7. 2027	1 M EURIBOR + 1,2 % p. a.	15	18
Tatrabanka	1,5 mil. EUR	29. 2. 2028	1 M EURIBOR + 1,1 % p. a.	27	33
Raiffeisenbank	40 mil. EUR	30. 6. 2032	Fixní	841	917
ING Bank	40 mil. EUR	31. 3. 2028	Fixní	890	483
Všeobecná úverová banka	30 mil. EUR	21. 3. 2030	Fixní	647	0
Úvěr EIB – 2. tranše	40 mil. EUR	1. 6. 2033	Fixní	989	0
Raiffeisenbank	40 mil. EUR	1. 6. 2033	Fixní	989	0
MBH Bank	3 mil. EUR	30. 11. 2028	3 M EURIBOR + 2 % p. a.	65	0
Celkem				15 200	13 374
- z toho krátkodobé				2 185	1 738
- z toho dlouhodobé				13 015	11 636

Bankovní úvěry nejsou zajištěny.

26.4. Závazek ke společnosti EUROFIMA

Během roku 2023 načerpala Skupina úvěr od společnosti EUROFIMA, ve které vlastní 1 % (poznámka 34), ve 3 následujících tranších:

	Nominální hodnota	Datum konečné splatnosti	Úročení	Účetní hodnota k 31. 12. 2023 (v mil. Kč)
1. tranše	6 903 mil. CZK	30. 3. 2033	Fixní	7 146
2. tranše	70 mil. EUR	30. 3. 2033	Fixní	1 767
3. tranše	2 687 mil. CZK	30. 3. 2033	Fixní	2 698
Celkem				11 611
- z toho krátkodobé				290
- z toho dlouhodobé				11 321

Závazky ke společnosti EUROFIMA jsou zajištěny zástavními smlouvami k financovanému majetku.

27. Rezervy

(údaje v mil. Kč)

	Zůstatek k 1. 1. 2022	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužitě části	Zůstatek k 31. 12. 2022	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužitě části	Zůstatek k 31. 12. 2023
Rezerva na soudní spory	1 708	0	0	702	1 006	30	0	7	1 029
z toho: dlouhodobá část	4				2				0
Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru	98	0	33	0	65	140	12	0	193
z toho: dlouhodobá část	74				51				153
Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky	274	163	152	1	284	169	157	0	296
z toho: dlouhodobá část	133				110				126
Rezervy na obchodní rizika	34	6	0	12	28	7	0	35	0
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na restrukturalizaci	0	0	0	0	0	23	0	0	23
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na nevýhodné smlouvy	481	580	219	0	842	31	144	611	118
z toho: dlouhodobá část	261				427				11
Rezerva na penále	68	0	0	68	0	0	0	0	0
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na náhradu škody	500	0	0	49	451	0	0	451	0
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Ostatní rezervy	93	135	66	15	147	319	112	66	288
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezervy celkem	3 256	884	470	847	2 823	719	425	1 170	1 947
Dlouhodobé	472				590				290
Krátkodobé	2 784				2 233				1 657

27.1. Rezervy na soudní spory

Rezervu na soudní spory Skupina tvoří podle očekávaného výsledku všech probíhajících soudních sporů a s tím souvisejícího pravděpodobného odtoku finančních prostředků ze Skupiny.

27.1.1. Řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava

V lednu 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) zahájil proti ČD řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení ČD na lince Praha – Ostrava formou nepřiměřeně nízkých (tzv. predátorských) cen jako reakce na vstup nového konkurenčního železničního dopravce. V listopadu 2016 bylo zahájeno řízení ze strany Evropské komise (dále jen „EK“) ve věci možného porušení článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „TFEU“).

Dne 30. 9. 2022 bylo ČD doručeno rozhodnutí o zastavení řízení ze strany EK, řízení u EK je ukončeno. Na základě tohoto rozhodnutí byla k 31. 12. 2022 rozpuštěna celá rezerva ve výši 700 mil. Kč.

Po ukončení řízení ze strany EK ÚOHS znovu zahájil správní řízení na vnitrostátní úrovni s tím, že ale vzhledem k výsledku šetření EK je předpokládáno také zastavení tohoto národního řízení (viz poznámka 34.1).

27.1.2. Údajná kartelová dohoda mezi ČD, ZSSK a ÖBB při prodeji vyřazených železničních kolejových vozidel

V červnu 2016 bylo provedeno místní šetření Evropské komise v sídle ČD pro podezření z uzavření kartelové dohody ve věci vzájemného prodeje železničních kolejových vozidel. EK prověřuje, zda mezi ČD, ÖBB (Rakouské spolkové dráhy) a popř. též ZSSK (Železniční společnost Slovensko) nedošlo k zakázané dohodě o omezení prodeje vyřazených železničních kolejových vozidel za účelem omezení vstupu nových dopravců na trh (v rozporu s čl. 101 Smlouvy o fungování EU – „TFEU“). ČD neuznávají, že by z jejich strany došlo k uzavření kartelové dohody.

V červnu 2022 obdržely ČD a ÖBB od EK prohlášení o námitkách kvůli údajné kartelové dohodě o prodeji vyřazených kolejových vozidel. Prohlášení o námitkách je procesním krokem v probíhajícím řízení, které nepředjímá konečné závěry a rozhodnutí EK ve věci. K tomuto sdělení výhrad ČD připravily a odeslaly repliku a následně představily své argumenty na ústním slyšení.

V průběhu roku 2023 Komise zaslala směrem k ČD doplňující dotazy, ke kterým se Společnost vyjádřila. K datu vydání této účetní závěrky nevydala EK v této věci konečné rozhodnutí.

Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy tak byla k 31. 12. 2021 zaúčtována rezerva ve výši 1 000 mil. Kč, která odpovídá odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů. Rezerva rozeznaná tímto způsobem představuje ze strany vedení Skupiny takový odhad závazku k 31. 12. 2022 a i 31. 12. 2023, jaký je i přes značné související nejistoty v tuto chvíli nejlepší možný. ČD neočekávají náhrady od třetích stran v souvislosti s tímto řízením.

Dle názoru vedení Skupiny dosud nebylo prokázáno, že ČD porušily článek 101 TFEU. Záměrem ČD je se v této kauze důrazně hájit, včetně použití všech dostupných cest nesouhlasu s hrozícím rozhodnutím EK zavazujícím ČD k plnění, pokud to bude třeba.

Analýza citlivosti

Skutečné náklady na uhrazení možné sankce se mohou lišit od odhadů a podpůrných předpokladů vedení Skupiny. V souladu s legislativou EU, v případě určení výše pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, je základní výše pokuty odvozena od hodnoty výnosů, až do 30 % jejich výše, v závislosti na stupni závažnosti přestupku. Nicméně výše pokuty v žádném případě nemůže překročit 10 % celkového obrátu ČD za účetní období předcházející finálnímu rozhodnutí EK. Je nemožné určit nejistoty týkající se časového rozvrhu veškerých budoucích možných odtoků finančních prostředků. Pokud by se procento aplikované ČD na příslušné výnosy snížilo (zvýšilo) o 1 %, výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 53 mil. Kč. Pokud by se doba trvání možného porušení předpisů zkrátila (prodloužila) o jeden rok výše, rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 213 mil. Kč.

Informace o ostatních soudních sporech jsou uvedeny v poznámce 32.1.

27.2. Rezervy na zaměstnanecké benefity

Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při odchodu do důchodu. Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při dosažení životního jubilea a na úhradu léčebných výloh včetně náhrady mzdy při kondičních a ozdravných pobytech. Při výpočtu těchto rezerv Skupina použila pojistně-matematický model, který vychází z aktuálních zaměstnaneckých údajů (počet zaměstnanců, datum nároku na starobní důchod, průměrný plat, výše finančního příspěvku) a očekávaných parametrů stanovených kvalifikovaným odhadem Skupiny (předpokládaná fluktuace, nárůst mezd) a veřejně dostupných statistických podkladů (očekávaná míra inflace ve výši 2 %, pravděpodobnost úmrtí a invalidity dle údajů Českého statistického úřadu). Změna výše rezervy vázící se k benefitům při odchodu do důchodu způsobená změnou těchto parametrů je vykazována jako pojistně-matematické zisky (ztráty) v konsolidovaném výkazu o úplném výsledku. Změna výše rezervy na ostatní benefity je vykazována v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát. Peněžní toky jsou diskontovány na současnou hodnotu pomocí diskontní sazby odvozené z míry výnosu 10letých státních dluhopisů.

27.3. Rezerva na nevýhodné smlouvy

K 31. 12. 2023 Skupina vytvořila rezervu na nevýhodné smlouvy ve výši 118 mil. Kč (31. 12. 2022: 842 mil. Kč). Rezerva byla vykazována u smluv uzavřených s kraji, kde nevyhnutelné náklady na splnění závazku stanoveného smlouvou překračují ekonomické přínosy, jejichž přijetí se na základě těchto smluv očekává. Vzhledem k tomu, že majetek využívaný k plnění těchto smluv není výhradně přiřaditelný k daným smlouvám, není dle IAS 36 vykazováno snížení hodnoty u tohoto majetku.

27.4. Rezerva na náhradu škody

V roce 2023 byla zrušena rezerva na náhradu škody způsobenou požárem kabelů ve stanici Bohumín, která byla natvořena ve výši očekávané škody. Soud žalobu SŽ ke konci roku 2023 zamítl. Skupina v souvislosti s touto rezervou vykázala k 31. 12. 2022 také očekávanou náhradu od pojišťovny ve výši 297 mil. Kč v ostatních aktivech (poznámka 23), která byla v roce 2023 rovněž odúčtována.

V položce Ostatní rezervy jsou vykázány zejména rezervy na škodní události.

28. Ostatní finanční závazky

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční deriváty *	992	944
Ostatní	194	172
Dlouhodobé celkem	1 186	1 116
Finanční deriváty *	489	592
Závazek z ukončené leasingové smlouvy	121	121
Ostatní	108	64
Krátkodobé celkem	718	777
Celkem	1 904	1 893

* Finanční deriváty jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční závazky jsou oceněné v naběhlé hodnotě.

Ostatní dlouhodobé finanční závazky představují závazky vůči nájemcům majetku na Masarykově a brněnském nádraží v souvislosti s technickým zhodnocením pronajatého majetku prováděným nájemci.

29. Ostatní závazky a smluvní závazky

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Přijaté dotace	56	87
Ostatní	7	15
Dlouhodobé celkem	63	102
Přijaté zálohy	4	6
Závazky k zaměstnancům	1 817	1 698
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	581	506
Daňové závazky – daň sražená zaměstnancům	109	96
Daňové závazky – DPH	32	45
Vrácení části dotace v rámci projektů ROP (poznámka 15.1)	0	0
Smluvní závazky (poznámka 6.2)	482	634
Závazky z refundací (poznámka 6.2)	675	140
Přijaté dotace	408	246
Ostatní	136	102
Krátkodobé celkem	4 244	3 473
Celkem	4 307	3 575

Položka Přijaté dotace krátkodobé zahrnuje k 31. 12. 2023 investiční dotace v celkové výši 357 mil. Kč (v roce 2022: 215 mil. Kč).

Skupina neeviduje žádné závazky po splatnosti vůči finančním úřadům, správám sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám.

30. Změny závazků z financování

Následující tabulka zachycuje změny závazků z financování, a to změny vzniklé nejen z peněžních toků, ale i změny nepeněžní.

(údaje v mil. Kč)

	Krátkodobé bankovní úvěry	Dlouhodobé bankovní úvěry	Kr. úvěry ke spol. EUROFIMA	Dl. úvěry ke spol. EUROFIMA	Závazky z leasingu – krátkodobé	Závazky z leasingu – dlouhodobé	Zajištěné půjčky – krátkodobé	Zajištěné půjčky – dlouhodobé	Vydané dluhopisy – krátkodobé	Vydané dluhopisy – dlouhodobé	Konto- korentní účet [*]	Směnky	Ostatní	Celkem
Poznámka	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Závazky z financování k 1. 1. 2022	769	5 877	0	0	1 086	4 060	431	1 821	1 262	32 837	80	0	76	48 299
Peněžní toky z financování	-182	6 885	0	0	-1 211	0	-455	1 082	-933	13 145	817	0	7	19 155
Čerpání úvěrů a půjček	2 607	6 885	0	0	0	0	0	1 082	0	13 145	866	3 777	7	28 369
Splátky úvěrů a půjček	-2 789	0	0	0	0	0	-455	0	-933	0	-49	-3 777	0	-8 003
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	0	0	-1 211	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 211
Důsledky změn měnových kurzů	-1	0	0	0	-80	-32	-26	0	-305	-787	0	0	0	-1 231
Reklasifikace ^{**}	1 125	-1 125	0	0	1 458	-1 458	470	-470	10 442	-10 442	0	0	0	0
Přírůstek leasingu a změna odhadu	0	0	0	0	117	1 849	0	0	0	0	0	0	0	1 966
Naběhlé úroky	427	240	0	0	76	25	61	0	416	452	63	99	0	1 859
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti ^{**})	-396	-241	0	0	-81	-25	-55	0	-209	-369	-63	-99	0	-1 538
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	0	-103	-13	0	0	0	-116
Ostatní nepeněžní pohyby	-4	0	0	0	0	2	0	-8	21	3	0	0	-3	11
Závazky z financování k 31. 12. 2022	1 738	11 636	0	0	1 365	4 421	426	2 425	10 591	34 826	897	0	80	68 405
Peněžní toky z financování	-1 846	3 546	0	11 242	-1 688	0	-427	56	-9 938	0	-482	0	-9	454
Čerpání úvěrů a půjček	4	3 546	0	11 242	0	0	0	56	0	0	0	0	1	14 849
Splátky úvěrů a půjček	-1 850	0	0	0	0	0	-427	0	-9 938	0	-482	0	-10	-12 707
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	0	0	-1 688	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 688
Důsledky změn měnových kurzů	13	134	0	79	92	28	29	0	-185	794	0	0	0	984
Reklasifikace ^{**}	2 275	-2 275	290	-290	1 206	-1 206	332	-332	725	-725	0	0	0	0
Přírůstek leasingu a změna odhadu	0	0	0	0	1 622	1 434	0	0	0	0	0	0	0	3 056
Naběhlé úroky	278	485	0	290	156	54	73	0	272	1 003	79	0	15	2 705
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti ^{**})	-268	-500	0	0	-150	-53	-73	0	-312	-839	-79	0	-3	-2 277
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	0	-68	-133	0	0	0	-201
Ostatní nepeněžní pohyby	-5	-11	0	0	-100	-260	-5	0	9	5	0	0	1	-366
Závazky z financování k 31. 12. 2023	2 185	13 015	290	11 321	2 503	4 418	355	2 149	1 094	34 931	415	0	84	72 760

^{*} Úvěry a půjčky klasifikované v minulém období jako dlouhodobé, které se ve sledovaném období staly krátkodobými.

^{**} Na řádku Zaplacené úroky v konsolidovaném výkazu o peněžních tocích za rok 2023 jsou také vykázány peněžní toky ze zajištění úrokových plateb ve výši 148 mil. Kč (2022: 172 mil. Kč).

31. Transakce se spřízněnými stranami

Vztahy mezi Skupinou a společnostmi uváděnými v bodech 31.1 – 31.4 jsou popsány v poznámce 1.3.

31.1. Výnosy realizované se spřízněnými stranami

(údaje v mil. Kč)

		Výnosy z prodeje služeb a ostatní výnosy	
		2023	2022
JLV, a.s.	přidružená společnost	3	2
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	18	15
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	30	16
Terminál Mošnov, a.s.	přidružená společnost	5	0
Celkem přidružené společnosti		55	33
RAILLEX, a.s.	společný podnik	16	14
Ostravská dopravní společnost, a.s.	společný podnik	45	54
Celkem společné podniky		61	68
Celkem spřízněné strany		117	101

31.2. Nákupy realizované se spřízněnými stranami

(údaje v mil. Kč)

		Služby	
		2023	2022
JLV, a.s.	přidružená společnost	244	208
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	54	63
Terminál Mošnov, a.s.	přidružená společnost	1	0
Celkem přidružené společnosti		299	271
RAILLEX, a.s.	společný podnik	6	5
Celkem společné podniky		6	5
Celkem spřízněné strany		305	276

31.3. Nevyrovnané zůstatky na konci účetního období se spřízněnými stranami

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023		Pohledávky	Závazky
JLV, a.s.	přidružená společnost	0	50
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	2	0
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	4	10
Terminál Mošnov, a.s.	přidružená společnost	1	0
Celkem přidružené společnosti		7	60
RAILLEX, a.s.	společný podnik	3	2
Ostravská dopravní společnost, a.s.	společný podnik	7	0
Celkem společné podniky		10	2
Celkem spřízněné strany		17	62

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022		Pohledávky	Závazky
JLV, a.s.	přidružená společnost	0	42
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	2	0
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	2	9
Celkem přidružené společnosti		4	51
RAILLEX, a.s.	společný podnik	2	1
Ostravská dopravní společnost, a.s.	společný podnik	16	0
Celkem společné podniky		18	1
Celkem spřízněné strany		22	52

Nevyrovnané zůstatky nebyly zajištěné a uhradí se bankovním převodem či formou zápočtu. Nebyly poskytnuty ani přijaty žádné záruky. Pohledávky jsou obvykle splatné do 30 dní, závazky do 45 dní. Z hlediska IFRS 9 byly ztráty ze snížení hodnoty pohledávek od spřízněných stran vyhodnoceny jako nevýznamné.

31.4. Odměny členům klíčového managementu

Členové klíčového managementu Skupiny jsou tvořeni managementem Společnosti a jejich významných dceřiných společností (ČD Cargo, a.s., ČD – Informační Systémy, a.s., ČD – Telematika a.s., DPOV, a.s., a Výzkumný Ústav Železniční, a.s.).

Členům klíčového managementu byly během roku vyplaceny tyto zaměstnanecké požitky:

(údaje v mil. Kč)

2023	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	81	12	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	15	5	0
Požitky po skončení pracovního poměru	0	0	0
Celkem	96	17	0
Počet členů klíčového managementu	20	35	6

(údaje v mil. Kč)

2022	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	65	10	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	18	8	0
Požitky po skončení pracovního poměru	7	0	0
Celkem	90	18	0
Počet členů klíčového managementu	19	34	6

31.5. Vztahy se společnostmi kontrolovanými státem

Skupina České dráhy je stoprocentně vlastněná a ovládaná státem Česká republika. V souladu s výjimkou uvedenou ve standardu IAS 24 Zveřejnění spřízněných stran Skupina nezveřejňuje kvantitativní informace týkající se individuálně nevýznamných transakcí se státem a společnostmi kontrolovanými nebo společně kontrolovanými státem nebo ve kterých má stát podstatný vliv. Níže jsou uvedeny významné transakce se spřízněnými stranami, které se Skupině podařilo identifikovat: úhrady závazku veřejné služby (kraje a Ministerstvo dopravy), transakce se státní organizací SŽ a skupinou ČEZ.

Úhrady závazku veřejné služby

Nákladové riziko je spojeno s náklady, které musí dopravce vynaložit za účelem zajištění provozu veřejné dopravy vyžádané objednatelem. V rámci rizika nákladů se předně jedná o riziko provozních nákladů, které lze z pohledu dopravce chápat jako riziko rozdílu mezi náklady, s nimiž dopravce kalkuloval v nabídce na provozování veřejné dopravy předložené objednateli, a náklady skutečně vynaloženými dopravcem během plnění smlouvy. Rizika provozních nákladů mohou být jak vnější, která dopravce není schopen ovlivnit (jako např. růst cen pohonných hmot, změna cen náhradních dílů, dodatečné náklady z důvodu dopravních výluk a mimořádností, změny v legislativě a daňových předpisech apod.), tak vnitřní, která dopravce může ovlivnit (např. řádná údržba vozidlového parku, efektivní nastavení vnitřních procesů, výše mezd apod.).

Výnosové riziko odpovídá riziku tržeb z přepravy cestujících a lze je chápat jako rozdíl mezi příjmy předpokládanými před uzavřením smlouvy a příjmy skutečně dosaženými dopravcem za dobu trvání smlouvy. Klíčovou složkou výnosového rizika je riziko poptávky po přepravních službách poskytovaných dopravcem ze strany cestujících.

S ohledem na způsob rozdělení rizik Skupina uzavírá s objednateli veřejné dopravy smlouvy v tzv. režimech „brutto“ a „netto“. Smlouvy v režimu „brutto“ mají nákladová rizika a příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele, výnosová rizika a příležitosti jsou výhradně na straně objednatele. Smlouvy v režimu „netto“ mají nákladová a výnosová rizika i příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele. Objednatel nese rizika a příležitosti za výši tržeb integrovaného dopravního systému (IDS), které dopravce nemůže ovlivnit, dopravce za ostatní tržby. Pokud se smlouva neodvolává na uplatňování tarifu IDS, pak veškerá rizika a příležitosti tržeb nese dopravce. Veškeré smlouvy s Ministerstvem dopravy jsou v režimu „netto“.

(údaje v mil. Kč)

Výnosy a kompenzace	Protistrana	2023	2022
Výnosy z pronájmu nemovitostí	SŽ	30	19
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu *	SŽ	470	1 094
Úhrady od objednatelů veřejné služby – ze státního rozpočtu	stát – MD	4 991	4 534
Výnosy z kompenzací slev jízdného 50 % **	stát – MD	1 690	1 616
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtů krajů – smlouvy „brutto“	kraje	5 246	4 487
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtů krajů – smlouvy „netto“	kraje	8 278	7 818
Kompenzace jízdného – Ukrajina	stát	0	71
Výnosy – telekomunikační služby	SŽ	1 150	711
Výnosy – telekomunikační služby	ČEZ	2	0
Tržby z nákladní přepravy	ČEZ	120	140
Provoz a údržba SW	SŽ	60	72
Výnosy z prodeje zaměstnaneckých rekreací	SŽ	100	90
Výnosy z rekuperace trakční energie	SŽ	106	78
Ostatní výnosy	SŽ	120	218

* Tato úhrada kompenzuje náklady na náhradní autobusovou dopravu. Náklady na náhradní autobusovou dopravu v poznámce 8 jsou po této kompenzaci uvedeny netto.

** Do 31. 3. 2022 byla kompenzace slev jízdného pro děti od 6 do 18 let, studenty do 26 a seniory nad 65 let ve výši 75 %.

(údaje v mil. Kč)

Náklady	Protistrana	2023	2022
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – osobní doprava	SŽ	1 804	1 803
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – nákladní doprava	SŽ	702	866
Spotřeba elektrické trakční energie – osobní doprava	SŽ	2 444	2 623
Spotřeba elektrické trakční energie – nákladní doprava	SŽ	786	1 106
Náklady – telekomunikační služby	SŽ	62	63
Ostatní náklady	SŽ	444	299
Ostatní náklady	ČEZ	17	50

(údaje v mil. Kč)

Pohledávky	Protistrana	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu	SŽ	184	66
Kompenzace slev jízdného 50 %	stát – MD	112	100
Závazek veřejné služby	kraje	283	356
Telekomunikační služby	SŽ	127	220
Poskytnuté zálohy	SŽ	60	69
Nákladní přeprava	ČEZ	26	23
Nákladní přeprava	SŽ	12	2
Podpora – POZE (poznámka 8)	SŽ	0	253
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 21)	SŽ	678	557
Ostatní pohledávky	SŽ	19	0

(údaje v mil. Kč)

Závazky	Protistrana	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – osobní doprava	SŽ	410	417
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – nákladní doprava	SŽ	160	170
Spotřeba elektrické trakční energie – osobní doprava	SŽ	83	89
Závazky z leasingu	SŽ	190	170
Závazek veřejné služby	stát – MD	202	42
Závazek veřejné služby	kraje	436	322
Spotřeba elektrické trakční energie – nákladní doprava	SŽ	76	120
Ostatní závazky	SŽ	43	0
Ostatní závazky	ČEZ	19	0

Státní instituce, podniky a další strany kontrolované státem využívají služby poskytované Skupinou za podmínek platných pro ostatní zákazníky. Na straně nákladů Skupina nakupuje některé služby a jiné dodávky (voda, energie atd.) od společností kontrolovaných státem za podmínek platných pro ostatní spotřebitele.

V roce 2023 Skupina vykázala v konsolidovaném výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobých aktiv dotace od MD ve výši 510 mil. Kč (2022: 1 406 mil. Kč). Pohledávky a závazky z titulu dotací na pořízení majetku jsou vykázány na řádcích Ostatní aktiva (poznámka 23) a Ostatní závazky a smluvní závazky (poznámka 29).

32. Operativní leasing

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Skupina vystupuje jako pronajímatel, se vztahují k investicím do nemovitostí a k movitému majetku ve vlastnictví Skupiny s různou dobou pronájmu.

Analýza splatnosti nediskontovaných plateb z nevypověditelných smluv o operativním leasingu:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
1. rok	57	50
2. rok	61	52
3. rok	65	54
4. rok	70	57
5. rok	0	59
Více než 5 let	0	0
Celkem	253	272

Výnosy z operativního leasingu vykázané v roce 2023 v zisku nebo ztrátě činily 753 mil. Kč (v roce 2022: 673 mil. Kč), z toho výnosy z investic do nemovitostí v roce 2023 činily 330 mil. Kč (v roce 2022: 298 mil. Kč).

Přímé provozní náklady spojené s investicemi do nemovitostí v roce 2023 představovaly 124 mil. Kč (v roce 2022: 164 mil. Kč).

33. Smluvní závazky k výdajům

K datu konsolidované účetní závěrky má Skupina uzavřené smlouvy na nákup pozemků, budov a zařízení ve výši 54 704 mil. Kč (2022: 53 004 mil. Kč), z nichž 20 698 mil. Kč již bylo k 31. 12. 2023 uhrazeno (k 31. 12. 2022: 16 228 mil. Kč).

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Neuhrazené dodávky sjednané pro příští rok	11 227	3 903
Neuhrazené dodávky sjednané pro roky následující	22 779	32 873
Celkem	34 006	36 776

Podstatnou část závazků k výdajům k 31. 12. 2023 ve výši 37 563 mil. Kč (31. 12. 2022: 42 837 mil. Kč) představují investice do železničních kolejových vozidel.

34. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva

Mateřská společnost vlastní 1% majetkový podíl ve společnosti EUROFIMA. Akcionáři této společnosti jsou evropští národní železniční dopravci a smyslem společnosti je získávat zdroje na financování nákupu kolejových vozidel. Podle článku 5 Stanov je splaceno pouze 20 % hodnoty majetkového podílu s tím, že splacení zbývajících 80 % může společnost EUROFIMA požadovat po svých akcionářích podle potřeby na základě rozhodnutí správní rady. Nominální hodnota nesplacených akcií je k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 ve výši 20,8 mil. CHF (555 mil. Kč k 31. 12. 2023, 510 mil. Kč k 31. 12. 2022). K 31. 12. 2023 považuje vedení Skupiny pravděpodobnost, že bude mateřská společnost vyzvána k úhradě nominální hodnoty nesplacené části podílu, za nízkou.

Celkové náklady Skupiny na sanace v roce 2023 činily 23 mil. Kč (2022: 20 mil. Kč). Skupina si není vědoma ekologických zátěží, které by překračovaly legislativní limity a svým charakterem ohrožovaly lidské zdraví či majetek třetích osob. Vedení Skupiny jednající s řádnou manažerskou péčí si není vědomo žádné odpovědnosti vyplývající z legislativních požadavků v souvislosti s ekologickými zátěžemi.

34.1. Soudní spory

34.1.1. Žaloba LEO Express na náhradu škody

V červenci 2014 byla společností LEO Express podána žaloba na náhradu škody v částce přibližně 419 mil. Kč s příslušenstvím, která měla být údajně způsobena společností LEO Express ze strany ČD jejich cenovou politikou. Soud v prvním stupni žalobu LEO Express zamítl. V závěru prosince 2016 pak společnost LEO Express podala proti společnosti ČD novou žalobu na částku přibližně 434 mil. Kč s příslušenstvím, a to z obdobného důvodu. V březnu 2018 Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek, kterým byla zamítnuta první žaloba LEO Express na náhradu škody, a věc vrátil zpět Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. První žalobou se LEO Express domáhá, po částečném zpětvzetí, zaplacení přibližně 34 mil. Kč a druhou žalobou zaplacení přibližně 434 mil. Kč. Řízení bylo přerušeno do rozhodnutí Evropské komise ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 27.1. Společnosti Leo Express Global a Leo Express s.r.o. dále svými dopisy ze dne 12. července 2021 vyzvaly ČD, aby jim uhradily nad rámec výše uvedených nároků též další údajně vzniklou újmu, za období (i) od 1. června 2014 do 31. prosince 2017 v tvrzené výši 1 202 mil. Kč (spol. Leo Express Global) a (ii) od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2019 v tvrzené výši 491 mil. Kč (spol. Leo Express s.r.o.). I tato újma by se údajně měla týkat tvrzeného protisoutěžního jednání ČD, přičemž ve výzvě k úhradě není uvedena žádná bližší specifikace nároků ani způsob, jakým byla tato údajná výše újmy vyčíslena. V reakci na tyto dopisy ČD odmítly jakékoliv porušení právních předpisů, a tedy i údajnou povinnost k náhradě škody. ČD nemají informaci, že by skupina Leo Express tyto údajné nároky uplatnila u soudu.

V roce 2022 Městský soud připustil, aby do řízení jako žalobce namísto současného žalobce, tzn. společnosti LEO Express Global a.s., vstoupila společnost LEO Mobility s.r.o. (v žalobě na částku 34 mil. Kč) a pan L. Novotný (v žalobě na částku 434 mil. Kč). Proti tomuto usnesení podaly ČD odvolání, když v řízení o 34 mil. Kč nakonec došlo ke vstupu LEO Mobility s.r.o., zatímco v řízení o 434 mil. Kč zatím není o procesním nástupnictví pravomocně rozhodnuto.

V řízení o 34 mil. Kč byl uzavřen dne 23. 6. 2023 soudní smír, na základě kterého zanikají veškeré nároky LEO Mobility s.r.o. a tato společnost je zavázána zaplatit náklady řízení ČD ve výši 2 mil. Kč. Tento spor je tak pravomocně ukončen.

Soud dosud nerozhodl otázku aktivní legitimace ve sporu o 434 mil. Kč. Do rozhodnutí této otázky nemůže soud ve věci samé rozhodnout.

Podle názoru vedení Skupiny není pravděpodobné, že Skupině v této souvislosti vznikne závazek, a tudíž není tvořena rezerva.

34.1.2. Žaloba společnosti RegioJet k zaplacení náhrady újmy

Společnost RegioJet zaslala ČD předžalobní výzvu k zaplacení náhrady újmy datovanou 10. 4. 2015, ve které požadovala úhradu v celkové výši přibližně 717 mil. Kč. K údajné újmě mělo dojít domnělým protiprávním jednáním ČD při provozu linky Praha – Ostrava, spočívajícím v uplatňování podnákladových cen. ČD újmu uhradit odmítly. Společnost RegioJet podala žalobu, kterou se domáhá úhrady částky cca 717 mil. Kč s příslušenstvím. V rámci projednávání věci v prvním stupni soud řízení přerušil do doby, než EK rozhodne ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 27.1.

Evropská komise a ÚOHS zastavily řízení vůči ČD, kdy neshledaly, že by ČD zneužily dominantní postavení.

34.1.3. Žaloba společnosti RegioJet a.s. a STUDENT AGENCY k.s. na vrácení údajné nedovolené veřejné podpory (žalování ČD, a.s., SŽ, s.o., ČR zastoupená Ministerstvem dopravy ČR)

Žaloba podaná v dubnu 2015 společností RegioJet na vrácení cca 7 mld. Kč plus úroky z prodlení kvůli údajné nedovolené veřejné podpoře. K žalobě se následně připojila společnost STUDENT AGENCY k.s. O tuto částku byl údajně nadhodnocen majetek „mrtvá dopravní cesta“, který v roce 2008 převedly ČD na SŽ za 12 mld. Kč. Jak Městský soud v Praze (rozsudkem z 6. 2. 2019), tak Vrchní soud v Praze (rozsudkem z 23. 9. 2020) rozhodly ve prospěch ČD, Nejvyšší soud

rozsudkem ze dne 29. 2. 2024 předchozí rozhodnutí zrušil a přikázal věc znovu projednat. Ke zrušení rozsudků došlo z důvodu aplikace nesprávné právní úpravy soudy obou stupňů. Městský soud v Praze tak věc začne znovu projednávat. Podle analýzy externího právního zástupce rozhodnutí Nejvyššího soudu na neoprávněnosti nároku žalobců nic nemění a neočekává se jiné konečné rozhodnutí ve věci.

34.1.4. Žaloba společnosti CB Station Development a EZ Holding proti ČD

Jedná se o nemovitostní projekt, v rámci kterého byly na ČD podány 3 žaloby od společností Station CB a EZ Holding. Žaloby směřují na určení povinnosti ČD uzavřít se žalobci kupní smlouvy na základě předchozí smlouvy o budoucí smlouvě. Nelze vyloučit ani nárokování smluvní pokuty ve výši 100 mil. Kč a jiné újmy (škody, předsmělní odpovědnosti). Žaloba proti ČD byla soudem prvního stupně zamítnuta, ze strany CB Station Development, a.s., bylo proti rozhodnutí podáno odvolání.

Odvolací soud potvrdil dřívější pozitivní rozsudek soudu prvního stupně a soudní řízení je pravomocně skončeno plným úspěchem ČD. Současně s úspěchem ČD ve sporu zaniká předběžné opatření nařízené soudem ve vztahu k dotčeným pozemkům. S pozemky již mohou ČD nakládat podle vlastní vůle.

35. Finanční nástroje

35.1. Řízení kapitálu

Hlavním cílem Skupiny při řízení kapitálové struktury je udržovat dlouhodobě udržitelnou míru zadlužení a rating na investičním stupni. Ratingová agentura posuzuje v rámci své metodiky míru zadlužení pomocí ukazatele dluh/EBITDA. Pro aktuální stupeň ratingu je indikovaná hodnota ukazatele sestaveného na základě konsolidovaných údajů na úrovni 6. Plnění ukazatele a možný dopad jeho hodnoty na rating mateřské společnosti komentuje agentura každoročně ve svém výroku, který je veřejně dostupný na webových stránkách mateřské společnosti. Skupina používá jako zdroj dlouhodobého financování především emise dluhopisů a čerpání dlouhodobých investičních úvěrů.

Strukturu kapitálu Skupiny tvoří čistý dluh (výpůjčky, včetně závazků z leasingu, snížené o peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty) a vlastní kapitál Skupiny (zahrnuje základní kapitál, fondy a nerozdělenou ztrátu).

(údaje v mil. Kč)

		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Čistý dluh			
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	26	72 760	68 405
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	24	-8 119	-8 761
Čistý dluh celkem		64 641	59 644
Vlastní kapitál			
Základní kapitál	25	20 000	20 000
Kapitálové fondy	25	17 240	17 885
Nerozdělená ztráta	25	339	-2 812
Vlastní kapitál celkem		37 579	35 073
Řízený kapitál celkem		102 220	94 717

Na Skupinu se nevztahují žádné kapitálové požadavky stanovené externími subjekty.

Představenstvo a dozorčí rada Společnosti jsou pravidelně informováni o vývoji zadlužení jednotlivých společností ve Skupině. Jakékoli dodatečné zadlužení podléhá jejich souhlasu.

35.2. Třídy finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních aktiv	Třída finančních aktiv		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě	Pohledávky z obchodních vztahů	21	5 269	4 788
	Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	24	8 119	8 761
	Pohledávky z finančního leasingu	22	139	150
	Ostatní	22	1 017	918
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví *	22	341	460
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku	Kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	22	333	341
	Celkem		15 218	15 418

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních závazků	Třída finančních závazků		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční závazky oceňované reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	28	1 478	1 536
	Finanční deriváty ostatní	28	3	0
Finanční závazky oceňované v naběhlé hodnotě	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	26	72 760	68 405
	Závazky z obchodních vztahů		6 406	6 765
	Ostatní	28	423	357
	Celkem		81 070	77 063

* Za předpokladu, že je zajištění účinné, jsou změny reálné hodnoty zajišťovacího nástroje prvotně vykázány v ostatním úplném výsledku (poznámka 25.2.3).

Výnosy z jednotlivých tříd finančních aktiv jsou následující:

(údaje v mil. Kč)

Třída finančního aktiva	2023	2022	Vykázány na řádku výkazu zisků a ztrát
Úroky z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	96	38	Finanční výnosy
Úroky z investic držených do splatnosti (termínované vklady a směnky)	253	29	Finanční výnosy
Úroky z pohledávek z finančního leasingu	23	25	Finanční výnosy
Dividendy z kapitálových investic	1	2	Ostatní provozní výnosy
Celkem	373	94	

Ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv jsou uvedeny v poznámkách 21 Pohledávky z obchodních vztahů, 22 Ostatní finanční aktiva a 35.8 Řízení kreditního rizika.

35.3. Reálná hodnota finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Finanční aktiva	Úroveň	Reálná hodnota 31. 12. 2023	Účetní hodnota 31. 12. 2023	Reálná hodnota 31. 12. 2022	Účetní hodnota 31. 12. 2022
Oceněné reálnou hodnotou		674	674	801	801
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	341	341	460	460
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	Úroveň 3	333	333	341	341
Oceněné zůstatkovou hodnotou		214	216	460	496
Pohledávky z finančního leasingu	Úroveň 2	139	139	150	150
Ostatní dlouhodobá finanční aktiva	Úroveň 2	75	77	310	346
Celkem		888	890	1 261	1 297

(údaje v mil. Kč)

Finanční závazky	Úroveň	Reálná hodnota 31. 12. 2023	Účetní hodnota 31. 12. 2023	Reálná hodnota 31. 12. 2022	Účetní hodnota 31. 12. 2022
Oceněné reálnou hodnotou		1 481	1 481	1 536	1 536
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	1 478	1 478	1 536	1 536
Finanční deriváty ostatní	Úroveň 2	3	3	0	0
Oceněné zůstatkovou hodnotou		61 252	63 110	55 368	58 999
Vydané dluhopisy	Úroveň 2	8 531	10 167	8 622	9 977
Vydané dluhopisy (veř. obchodované)	Úroveň 1	25 663	25 858	33 837	35 440
Úvěry *	Úroveň 2	14 902	15 201	12 741	13 374
Úvěr od společnosti EUROFIMA	Úroveň 2	11 909	11 611	0	0
Ostatní dlouhodobé finanční závazky a úvěry	Úroveň 2	247	273	168	208
Celkem		62 733	64 591	56 904	60 535

* Reálná hodnota variabilně úročených úvěrů je přibližně shodná s účetní hodnotou těchto úvěrů.

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, pohledávky a závazky z obchodních vztahů, ostatní krátkodobá finanční aktiva a ostatní krátkodobé finanční závazky nejsou v tabulce uvedené, protože jejich reálná hodnota je přibližně shodná s účetní hodnotou z důvodu jejich krátkodobé splatnosti.

Během roku 2023 a 2022 nedošlo k přesunům finančních nástrojů mezi jednotlivými úrovněmi.

35.3.1. Oceňovací postupy použité pro stanovení reálné hodnoty

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které jsou oceňovány reálnou hodnotou, se určují takto:

- Reálná hodnota investic do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku byla odhadnuta pomocí přístupu založeného na čistých aktivech. K 31. 12. 2023 a 2022 vedení Skupiny analyzovalo auditované účetní závěrky společnosti, do níž bylo investováno, a dospělo k závěru, že její reálná hodnota se přibližně rovná účetní hodnotě jejích čistých aktiv.
- Reálná hodnota úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích.
- Reálná hodnota meziměnových úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích v příslušných měnách.
- Reálná hodnota měnových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných výnosových křivkách a swapových bodech pro příslušné měny.
- Reálná hodnota komoditních swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích na základě očekávaných cen komodit.

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou, ale jejich zveřejnění je vyžadováno, se určují takto:

- Reálná hodnota dluhopisů je určena na základě kótovaných tržních cen, pokud existují. Pokud nejsou k dispozici kótované tržní ceny, stanoví se reálná hodnota modelem na základě kótovaných tržních cen srovnatelných dluhopisů.
- Reálná hodnota ostatních dlouhodobých finančních aktiv a závazků je vypočítána pomocí metody diskontovaných peněžních toků.

Budoucí peněžní toky se diskontují s použitím diskontní sazby odvozené z přírůstkové výpůjční úrokové míry.

35.3.2. Ocenění reálnou hodnotou vykázanou v konsolidovaném výkazu o finanční situaci

Finanční nástroje oceněné reálnou hodnotou jsou rozděleny do úrovní 1 až 3 podle míry, do níž je možné reálnou hodnotu zjistit či ověřit:

- Ocenění reálnou hodnotou na úrovni 1 jsou ocenění, která vycházejí z neupravených kótovaných cen stejných aktiv či závazků na aktivních trzích.
- Ocenění reálnou hodnotou na úrovni 2 jsou ocenění, která vycházejí z jiných vstupů než kótovaných cen využívaných na úrovni 1; tyto informace je možné získat u aktiva nebo závazku přímo (tzn. ceny) nebo nepřímo (tzn. údaje odvozené z cen).
- Ocenění reálnou hodnotou na úrovni 3 jsou ocenění, která vycházejí z oceňovacích technik, jež využívají informace o aktivu nebo závazku, které nejsou odvozeny ze zjistitelných tržních dat (neověřitelné vstupy).

Investice do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku k 31. prosinci 2023 a 31. prosinci 2022 jsou zahrnuty do úrovně 3. Všechny ostatní finanční nástroje oceňované reálnou hodnotou k 31. prosinci 2023 a 31. prosinci 2022 jsou zahrnuty do úrovně 2.

35.3.3. Sesouhlasení ocenění finančních nástrojů oceněných reálnou hodnotou na úrovni 3

V následující tabulce jsou uvedena finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou na úrovni 3:

(údaje v mil. Kč)

Investice do kapitálových nástrojů	
Stav k 1. lednu 2022	390
Celkové zisky nebo ztráty:	-49
<i>v hospodářském výsledku</i>	25
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	-74
Převod z finančních nástrojů úrovně 3	-8
Stav k 31. prosinci 2022	333
Celkové zisky nebo ztráty:	29
<i>v hospodářském výsledku</i>	6
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	23
Převod z finančních nástrojů úrovně 3	-29
Stav k 31. prosinci 2023	333

35.4. Cíle řízení finančního rizika

Skupina řídí a monitoruje finanční rizika prostřednictvím interních zpráv o rizicích, které obsahují analýzu rizik podle významnosti. Finanční rizika zahrnují tržní rizika (měnové, úrokové a komoditní riziko), kreditní riziko a riziko likvidity.

35.4.1. Zajišťovací účetnictví

Skupina používá finanční deriváty k zajištění rizik a minimalizaci jejich dopadů. Používání finančních derivátů a jiných zajišťovacích nástrojů se řídí zásadami Skupiny, které schvaluje představenstvo. Skupina nesjednává finanční deriváty k obchodování ani za účelem spekulace. Všechny derivátové obchody, které Skupina uzavírá, jsou ekonomicky sjednávány pouze za účelem zajištění, ale některé z nich nejsou z formálních důvodů klasifikované jako zajišťovací. Deriváty, které nesplňují kritéria zajišťovacího účetnictví, jsou vykazovány jako finanční deriváty k obchodování a jsou účtovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty.

Účetní zásady zajišťovacího účetnictví jsou uvedeny v poznámkách 2.19.11 – 2.19.13.

Následující tabulky uvádí přehled uzavřených derivátů:

(údaje v mil. Kč)

k 31. 12. 2023:								
Typ rizika	Zajišťovací nástroj	Ostatní finanční aktiva krátkodobá (pozn. 22)	Ostatní finanční aktiva dlouhodobá (pozn. 22)	Ostatní finanční závazky krátkodobé (pozn. 28)	Ostatní finanční závazky dlouhodobé (pozn. 28)	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu krátkodobé (pozn. 26)	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu dlouhodobé (pozn. 26)	Pozn.
Měnové	Měnové forwardy	52	0	0	0	0	0	35.5.2
	Mezíměnové úrokové swapy	175	39	475	922	0	0	35.5.4
	Závazky z leasingu a zajištěné půjčky denominované v EUR	0	0	0	0	936	3 162	
	Financování v EUR	0	0	0	0	520	4 824	
Úrokové	Úrokové swapy	64	6	6	69	0	0	35.6.2
Komoditní	Komoditní deriváty	4	1	5	1	0	0	35.7.2
Celkem		295	46	486	992	1 456	7 986	

(údaje v mil. Kč)

k 31. 12. 2022:								
Typ rizika	Zajišťovací nástroj	Ostatní finanční aktiva krátkodobá (pozn. 22)	Ostatní finanční aktiva dlouhodobá (pozn. 22)	Ostatní finanční závazky krátkodobé (pozn. 28)	Ostatní finanční závazky dlouhodobé (pozn. 28)	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu krátkodobé (pozn. 26)	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu dlouhodobé (pozn. 26)	Pozn.
Měnové	Měnové forwardy	81	36	1	0	0	0	35.5.2
	Měnové swapy	0	0	56	0	0	0	35.5.3
	Mezíměnové úrokové swapy	157	0	517	944	0	0	35.5.4
	Závazky z leasingu a zajištěné půjčky denominované v EUR	0	0	0	0	938	3 570	
	Financování v EUR	0	0	0	0	145	2 219	
Úrokové	Úrokové swapy	100	83	7	0	0	0	35.6.2
Komoditní	Komoditní deriváty	3	0	11	0	0	0	35.7.2
Celkem		341	119	592	944	1 083	5 789	

Informace o dopadu zajišťovacího účetnictví do fondu ze zajištění peněžních toků a do fondu nákladů na zajištění jsou uvedeny v poznámkách 25.2.3 a 25.2.4.

35.5. Řízení měnového rizika

Skupina provádí určité transakce denominované v cizí měně, ze kterých vyplývá riziko spojené s fluktuací měnových kurzů. Jedná se zejména o příjmy z mezinárodní přepravy, vydané dluhopisy, dlouhodobé investiční úvěry, termínované vklady, depozitní směnky a nákupy kolejových vozidel v cizí měně. V souladu se schválenou strategií řízení rizik Skupina zajišťuje očekávané platby v cizí měně tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výběrem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Podíl dlouhodobého financování sjednaného v cizí měně a nezajištěného proti měnovému riziku může dosáhnout maximálně 10 %.

V segmentu nákladní dopravy má Skupina dlouhodobě přebytek tržeb denominovaných v EUR nad náklady, protože vstupy jsou primárně nakupovány v CZK. Tím dochází k disproporcii mezi měnovými vstupy a výstupy. Skupina tuto měnovou pozici snižuje pomocí kombinace několika nástrojů: měnové deriváty, nákupy v EUR a financování v EUR. V souladu se strategií řízení rizik Skupiny tak zajišťuje měnové riziko, kterému jsou vystaveny její očekávané budoucí příjmy z nákladní přepravy v cizí měně.

Zůstatková hodnota finančních aktiv a finančních závazků Skupiny denominovaných v cizí měně, u nichž jsou kurzové rozdíly účtovány do zisku nebo ztráty ke konci účetního období, je uvedena v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	EUR	USD	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	3 668	16	4	3 688
Finanční závazky	-42 549	-12	-7	-42 568
Celkem	-38 881	4	-3	-38 880

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	EUR	USD	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	9 672	20	2	9 694
Finanční závazky	-43 700	-310	-2	-44 012
Celkem	-34 028	-290	0	-34 318

Skupina má dále finanční aktiva a finanční závazky, které představují zajišťovací nástroje v rámci zajištění peněžních toků a u nichž jsou kurzové rozdíly vykazovány v souladu s kapitolou 2.19.12 (Zajištění peněžních toků):

- měnové deriváty a meziměnové úrokové swapy;
- závazky z leasingů a zajištěné půjčky denominované v EUR;
- vydaný dluhopis denominovaný v EUR;
- přijaté investiční úvěry denominované v EUR.

Informace o nominální a účetní hodnotě těchto zajišťovacích nástrojů jsou uvedeny u popisu jednotlivých zajišťovacích vztahů v kapitolách 35.5.2, 35.5.3, 35.5.4, 35.5.5 a 35.5.6.

35.5.1. Citlivost na kurzové změny

Expozice vůči měnovým rizikům se měří analýzou citlivosti. Skupina je vystavena měnovému riziku z důvodu:

- změny účetní hodnoty monetárních položek denominovaných v cizích měnách;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo posílení a oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)

	Posílení české měny o 1 Kč vůči EUR		Oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR	
	2023	2022	2023	2022
Přepočet položek v cizí měně na konci období	1 573	1 411	-1 573	-1 411
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období	-802	-790	802	790
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) před zdaněním	771	621	-771	-621
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku (+)/ztrátě (-)	-146	-118	146	118
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) po zdanění	625	503	-625	-503
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *	17	85	-17	-85
Kurzový rozdíl leasingových závazků dle IFRS 16 **	156	187	-156	-187
Kurzový rozdíl investičních úvěrů a dluhopisů **	218	98	-218	-98
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	391	370	-391	-370
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-74	-70	74	70
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	317	300	-317	-300

* Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

** Vykázaný v aktuálním období.

35.5.2. Měnové forwardy

Skupina v souladu se strategií řízení rizik uzavírá měnové forwardy a par forwardy ke krytí budoucích přijatých plateb denominovaných v cizích měnách s předem stanoveným zajišťovacím poměrem 1:1. Zajišťovací poměr je pravidelně monitorován v souvislosti s cíli řízení rizik.

Efektivita zajištění je pravidelně měřena na základě porovnání klíčových parametrů (critical terms). V případě měnového zajištění se jedná zejména o nominální hodnotu. Kontrola proti „přezajištění“ měnového rizika je sledována na základě hedge reportu a je splněna díky Strategii řízení finančních rizik a stanovení maximální výše zajištění předpokládaných příjmů.

Nominální hodnota měnových forwardů je nižší než budoucí předpokládané saldo v měně EUR, tzn. nikdy není zajištěno více než 25 % předpokládaných příjmů v měně EUR. Je zajištěn kurz CZK/EUR, který následně transformuje cizoměnové příjmy (EUR) do funkční měny (CZK). Maximální objemy pro zajištění jsou k 31. 12. 2023 stanoveny Strategií řízení finančních rizik ve Skupině následně:

- pro rok 2024 maximálně 20 % EUR příjmů;
- pro rok 2025 maximálně 15 % EUR příjmů.

Měnové forwardy jsou sjednány za tržních podmínek (bez platby premie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová. Na základě výše uvedených skutečností Skupina předpokládá, že zajišťovací vztah bude efektivní po celou dobu jeho trvání. Výsledkem transakce je predikovatelná (pevná) výše měnového kurzu CZK/EUR získaná z prodeje EUR příjmů Skupiny.

Potenciální příčiny případné neefektivnosti mohou vznikat z důvodu basis spreadu. Dalším faktorem může být časový nesoulad. Skupina nezajišťuje konkrétní obchodní případy z mezinárodní nákladní přepravy, ale pouze objem plánovaných příjmů. Výše uvedené faktory považuje Skupina za nevýznamné nebo vysoce nepravděpodobné, a tudíž pokládá měnové zajištění za efektivní.

Tabulka uvádí otevřené cizoměnové forwardy na prodej cizí měny k datu:

Prodej	Průměrný měnový kurz	Cizí měna	Nominální hodnota v mil. Kč	Reálná hodnota v mil. Kč
31. 12. 2023	27,185	EUR	653	52
31. 12. 2022	26,928	EUR	1 616	115

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Cizoměnové forwardy a opce na nákup cizí měny nebyly v roce 2023 ani v roce 2022 uzavřeny.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek měnovými forwardy

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky z budoucích tržeb v EUR (v nominální hodnotě):

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	49	99	446	0	0	594

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	72	145	651	579	0	1 447

Měnové forwardy nesplňující podmínky zajišťovacího účetnictví

Skupina dále uzavřela krátkodobé měnové forwardy na prodej cizí měny, které nesplňují podmínky pro zajišťovací účetnictví, proto jsou vykázány jako finanční deriváty ostatní. Tyto deriváty jsou uvedeny v následující tabulce:

Prodej	Průměrný měnový kurz	Cizí měna	Nominální hodnota v mil. Kč	Reálná hodnota v mil. Kč
31. 12. 2023	24	EUR	59	-3

35.5.3. Měnové swapy

Skupina v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela dlouhodobé měnové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Skupina předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- Ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany.
- V načasování plateb ze zajištěné položky.
- Ve vypovězení měnového swapu protistranou.

Skupina klasifikovala tyto swapy jako zajištění reálné hodnoty.

Tabulka uvádí podmínky smluv o měnových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31. 12. 2022	Průměrný sjednaný kurz (CZK/EUR)	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	26,41	30 mil. EUR	-56
Celkem			-56

Vypořádání těchto měnových swapů proběhlo v květnu 2023. Během roku 2023 nebyly uzavřeny žádné měnové swapy.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Neefektivita zajištění ve vztahu k měnovým swapům byla v roce 2022 zanedbatelná.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek zajišťovacími měnovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 35.9.1 v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

35.5.4. Meziměnové úrokové swapy

V souladu s požadavky na řízení měnového rizika Skupina uzavřela meziměnové úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z dluhopisu jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Skupina předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- Ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany.
- V načasování plateb ze zajištěné položky.
- Ve vypovězení meziměnového úrokového swapu protistranou.

Tabulka uvádí podmínky smluv o meziměnových úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené.

31. 12. 2023	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	795	2,47 %	-20 757	3,49 %	-301
Od 1 do 5 let	766	2,79 %	-20 757	3,68 %	-615
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	-267
Celkem					-1 183

31. 12. 2022	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	755	2,01 %	-19 927	2,97 %	-361
Od 1 do 5 let	755	2,11 %	-18 304	3,13 %	-743
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	-200
Celkem					-1 304

Směny plateb v rámci meziměnových úrokových swapů a kupónové platby z vydaných dluhopisů nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do finančních nákladů v období, ve kterém kupónové platby z vydaných dluhopisů ovlivňují zisk nebo ztrátu.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Neefektivita zajištění ve vztahu k meziměnovým úrokovým swapům byla pro roky 2023 a 2022 zanedbatelná.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek meziměnovými úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 35.9.1 v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

35.5.5. Závazky z leasingů a zajištěné půjčky denominované v EUR

V souladu se strategií řízení rizik se Skupina rozhodla zajistit měnové riziko, kterému jsou vystaveny její očekávané budoucí příjmy z nákladní přepravy v cizí měně pomocí níže specifikovaného zajišťovacího nástroje. Zajišťovaným rizikem je riziko změny spotového měnového kurzu CZK/EUR, které ovlivňuje dopad tržeb denominovaných v cizí měně EUR do zisku nebo ztráty Skupiny.

Nájemní smlouvy v EUR sjednané po 1. 1. 2020 jsou považovány za zajišťovací nástroje k prvnímu dni měsíce následujícího po zahájení nájemního vztahu.

Zajišťovanou položkou jsou vysoce pravděpodobné očekávané výnosy z nákladní přepravy v EUR. Skupina považuje z pohledu řízeného rizika všechny tržby v EUR za homogenní skupiny se stejným měnovým rizikem.

Vzhledem k povaze zajišťovacího vztahu (1 EUR použité na splácení závazku z nájmu zajišťuje 1 EUR výnosů) je zajišťovací poměr (hedge ratio) stanoven jako 1:1.

Jako možné zdroje neefektivity Skupina identifikovala z důvodu potřeby dostatečně přesné identifikace zajišťovaných tržeb časový posun mezi načasováním splátek nájmu a načasováním zajištěných tržeb, taky pokles očekávaných tržeb v EUR nebo změny splátkového kalendáře zajišťovacího nástroje. Výše uvedené faktory považuje Skupina za nevýznamné nebo vysoce nepravděpodobné, a tudíž pokládá měnové zajištění za efektivní.

Tabulka uvádí závazky z leasingů a zajištěné půjčky denominované v EUR k datu:

Počátek zajištění	Průměrný měnový kurz ke dni vzniku zajištění	Cizí měna	Nominální hodnota v mil. EUR	Účetní hodnota v mil. Kč
31. 12. 2023	25,22	EUR	156	3 854
31. 12. 2022	25,11	EUR	187	4 508

Změna hodnoty zajišťované položky vlivem změny spotového kurzu se pro účely stanovení účinnosti rovná kurzovému rozdílu u zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky budoucích tržeb v EUR:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	86	149	754	2 608	513	4 110

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	83	167	752	2 725	1 027	4 754

35.5.6. Financování v EUR

V souladu se strategií řízení rizik se Skupina rozhodla zajistit měnové riziko, kterému jsou vystaveny její očekávané budoucí příjmy z nákladní přepravy v cizí měně pomocí níže specifikovaného zajišťovacího nástroje. Zajišťovaným rizikem je riziko změny spotového měnového kurzu CZK/EUR, které ovlivňuje dopad tržeb denominovaných v měně EUR do zisku nebo ztráty Skupiny.

V roce 2022 Skupina vydala dluhopis v celkové jmenovité hodnotě 40 mil. EUR a čerpala 2 investiční úvěry v celkové jmenovité hodnotě 40 a 20 mil. EUR.

V roce 2023 Skupina čerpala 4 nové úvěry v celkové jmenovité hodnotě 130 mil. EUR.

Zajišťovanou položkou jsou vysoce pravděpodobné očekávané výnosy z nákladní přepravy v EUR. Skupina považuje z pohledu řízeného rizika všechny tržby v EUR za homogenní skupiny se stejným měnovým rizikem. Vzhledem k povaze zajišťovacího vztahu (1 EUR použité na splácení závazku z nájmu zajišťuje 1 EUR výnosů) je zajišťovací poměr (hedge ratio) stanoven jako 1:1.

Skupina zajišťuje pouze první část z celkových plánovaných peněžních toků v cizí měně v každém zajištěném období. Nezajištěná část plánovaných peněžních toků v cizí měně představuje opatrnostní srážku, tzv. „haircut“.

Pro pokračování zajišťovacího vztahu je v kontextu požadavků IFRS 9 především relevantní posouzení očekávané efektivity (forward-looking). Posouzení očekávané efektivity bylo provedeno k datu zahájení zajišťovacího účetnictví. Dále je prováděno minimálně jednou ročně a vždy k datu účetní závěrky.

Vzhledem k tomu, že efektivita zajišťovacího vztahu byla podpořena kvantitativním výpočtem citlivosti k datu počátku zajišťovacího vztahu, v následujících obdobích je efektivita posuzována především vyhodnocením, zda došlo ke změnám v kritických parametrech zajišťovacího nástroje nebo zajišťované položky.

Jako možné zdroje neefektivity Skupina identifikovala z důvodu potřeby dostatečně přesné identifikace zajišťovaných tržeb, že existuje časový posun mezi načasováním splátek úvěru a načasováním zajištěných tržeb. Tento časový nesoulad může způsobovat určitou míru neefektivity z důvodu aplikace diskontování při výpočtu neefektivity. Následně pokles očekávaných tržeb v EUR nebo změny splátkového kalendáře zajišťovacího nástroje.

Tabulka uvádí informace k 31. 12. 2023:

	Počátek zajištění	Měnový kurz ke dni vzniku zajištění	Cizí měna	Nominální hodnota v mil. EUR	Účetní hodnota v mil. Kč
Dluhopis	20. 4. 2022	24,415	EUR	40	988
Investiční úvěr RB	29. 4. 2022	24,605	EUR	34	841
Investiční úvěr ING	23. 12. 2022	24,245	EUR	16	395
Investiční úvěr ING	23. 1. 2023	23,880	EUR	20	495
Investiční úvěr VUB	22. 3. 2023	23,720	EUR	26	647
Investiční úvěr EIB	1. 6. 2023	23,685	EUR	40	989
Investiční úvěr RB	20. 12. 2023	24,540	EUR	40	989

K 31. 12. 2022:

	Počátek zajištění	Měnový kurz ke dni vzniku zajištění	Cizí měna	Nominální hodnota v mil. EUR	Účetní hodnota v mil. Kč
Dluhopis	20. 4. 2022	24,415	EUR	40	964
Investiční úvěr RB	29. 4. 2022	24,605	EUR	38	917
Investiční úvěr ING	23. 12. 2022	24,245	EUR	20	483

Změna hodnoty zajišťované položky vlivem změny spotového kurzu se pro účely stanovení účinnosti rovná kurzovému rozdílu u zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky budoucích tržeb v EUR:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Z dluhopisu	2	3	14	1 064	0	1 083
Z investičních úvěrů	0	149	529	2 893	1 434	5 005

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Z dluhopisu	2	3	14	75	983	1 077
Z investičních úvěrů	0	34	160	917	506	1 617

35.6. Řízení úrokového rizika

Skupina řídí úrokové riziko tak, že udržuje vhodnou kombinaci financování s fixními a variabilními sazbami a uzavírá smlouvy o úrokových swapech tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výborem pro řízení rizik, a schválený představenstvem Společnosti. Podíl dlouhodobého financování společnosti sjednaného s pohyblivou úrokovou sazbou může dosáhnout maximálně 10 %.

Následující tabulka uvádí rozdělení finančních nástrojů dle typu úročení:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nástroje s fixní úrokovou sazbou		
Finanční aktiva	4 697	6 389
Finanční závazky	65 826	60 373
Celkem	61 129	53 984
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou		
Finanční závazky	6 435	7 796
<i>Finanční závazky – PRIBOR</i>	6 328	7 744
<i>Finanční závazky – EURIBOR</i>	107	52
Celkem	6 435	7 796

Informace o nominální a účetní hodnotě zajišťovacích nástrojů zajišťujících úrokové riziko jsou uvedeny u popisu zajišťovacího vztahu v poznámce 35.6.2.

35.6.1. Analýza citlivosti na změny úrokových sazeb

Expozice vůči změně úrokových sazeb se měří analýzou citlivosti. Skupina je vystavena úrokovému riziku z důvodu:

- změny úrokových nákladů z úvěrů;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení úrokových sazeb o 100 bazických bodů. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)

	Zvýšení úrokových sazeb o 100 baz. bodů		Snížení úrokových sazeb o 100 baz. bodů	
	2023	2022	2023	2022
Úroky z úvěrů a leasingu s variabilní sazbou za období	-60	-68	60	68
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) před zdaněním	-60	-68	60	68
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku (+)/ztrátě (-)	11	13	-11	-13
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) po zdanění	-49	-55	49	55
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *	128	127	-134	-133
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	128	127	-134	-133
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-24	-24	25	25
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	104	103	-109	-108

* Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

35.6.2. Úrokové swapy

Skupina v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z variabilně úročených úvěrů. Zajišťovací poměr úrokových swapů je stanoven 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnota swapů je stejná jako nominální hodnota variabilně úročených úvěrů.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z variabilně úročených úvěrů jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).

Skupina předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení úvěrů.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- V předčasném splacení úvěrů.
- Ve vypovězení úrokového swapu protistranou.
- Ve výrazném poklesu úvěruschopnosti Skupiny či u protistrany.

Tabulka uvádí podmínky smluv o úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31. 12. 2023	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	úvěrů	3,84 %	3 277 mil. CZK	58
Od 1 do 5 let	úvěrů	3,82 %	2 698 mil. CZK	-62
5 let a více	úvěrů	3,63 %	1 179 mil. CZK	-1
Celkem				-5

31. 12. 2022	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	úvěrů	3,70 %	2 714 mil. CZK	93
Od 1 do 5 let	úvěrů	3,69 %	2 418 mil. CZK	75
5 let a více	úvěrů	3,65 %	1 256 mil. CZK	8
Celkem				176

Skupina uhradí rozdíl mezi fixní a variabilní úrokovou sazbou na netto bázi. Směny plateb v rámci úrokových swapů a platby úroků z úvěru nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do zisku nebo ztráty v období, ve kterém variabilní úrokové sazby z úvěru ovlivňují zisk nebo ztrátu. Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou zahrnuty do položky Ostatní úroky, jež je v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát součástí řádku Finanční náklady.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Neefektivita zajištění ve vztahu k úrokovým swapům byla pro roky 2023 a 2022 zanedbatelná.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z úroků k úvěrům s variabilní sazbou jsou uvedeny v poznámce 35.9.1 v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s variabilní úrokovou sazbou.

35.7. Řízení komoditního rizika

Skupina je vystavena riziku změny ceny komodit, protože spotřeba komodit, zejména nafty a elektrické energie, tvoří významnou nákladovou položku Skupiny. Skupina řídí toto riziko pomocí následujících nástrojů:

- Sjednávání fixní ceny elektrické energie vždy na následující kalendářní rok.
- Uzavírání smluv s objednateli veřejné dopravy tak, aby bylo případné zvýšení ceny výše uvedených komodit promítnuto ve výši obdržených úhrad.
- Uzavírání střednědobých derivátů na nákup nafty.

35.7.1. Analýza citlivosti na změny ceny komodit

Expozice vůči změně cen komodit se měří analýzou citlivosti. Skupina je vystavena riziku změn ceny trakční nafty a rovněž z důvodu změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení ceny nafty o 10 %. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)

	Zvýšení ceny nafty o 10 %		Snížení ceny nafty o 10 %	
	2023	2022	2023	2022
Náklady na spotřebu nafty za období	-138	-180	138	180
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období	0	0	0	0
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) před zdaněním	-138	-180	138	180
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku (+)/ztrátě (-)	26	34	-26	-34
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) po zdanění	-112	-146	112	146
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *	13	9	-13	-9
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	13	9	-13	-9
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-2	-2	2	2
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	11	7	-11	-7

* Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

35.7.2. Komoditní deriváty

Skupina v souladu s požadavky na řízení komoditního rizika uzavřela smlouvy na zajištění pohybů cen trakční nafty. Zajištění bylo realizováno formou komoditního swapu, které spočívá v zajištění fixní ceny trakční nafty.

Zajišťovací poměr zajišťovacího vztahu je stejný jako poměr množství zajišťované položky a použitého zajišťovacího nástroje, tzn. v tomto případě se jedná o poměr 1:1. Poměr zajištění je určen jako porovnání množství zajišťované položky a použitého zajišťovacího nástroje. Jeho výpočet je založen na smlouvě o komoditním swapu, který vyrovnává nákup zajišťovaného objemu plánované spotřeby dle schválené Strategie řízení finančních rizik. Skupina si uvědomuje, že do výpočtu zajišťovacího poměru vstupují rizikové komponenty typu spotřební daň, marže obchodníka apod., ale jejich vliv na jeho výši je nevýznamný. Zajišťovací poměr je pravidelně monitorován v souvislosti s cíli řízení rizik.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle níže uvedených parametrů.

Efektivita zajištění bude měřena na základě porovnání klíčových parametrů (critical terms). Vzhledem k tomu, že klíčové charakteristiky zajišťovacího nástroje plně odpovídají charakteristikám zajišťované položky, Skupina očekává vysokou efektivitu zajištění. Zároveň je prováděn korelační test, kde jsou zpětně porovnávány skutečné nákupní ceny nafty za litr a zajištěná cena derivátu (nafty) při vypořádání. Korelační koeficient v roce 2023 činil 93,01 % (v roce 2022 98,21 %) a potvrdil tak vysokou efektivitu derivátu.

Nominální hodnota zajištění je nižší než budoucí předpokládané objemy nakoupené nafty, tzn. nikdy není zajištěno více než 80 % předpokládaného objemu nakupované nafty. Je zajištěna komodita Platts ULSD 10ppm FOB Barge Rotterdam. Zajištění je zároveň realizováno v měně CZK, čímž je eliminováno i riziko plynoucí z fluktuace kurzu CZK/USD. Maximální objemy pro zajištění jsou k 31. 12. 2023 stanoveny Strategií řízení finančních rizik následně:

- pro rok 2024 maximálně 65 % podkladového aktiva (předpokládaný objem nakoupené nafty);
- pro rok 2025 maximálně 50 % podkladového aktiva (předpokládaný objem nakoupené nafty).

Komoditní zajištění je sjednáno za tržních podmínek (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová. Na základě výše uvedených skutečností Skupina předpokládá, že zajišťovací vztah bude efektivní po celou dobu jeho trvání. Výsledkem transakce je predikovatelná výše ceny nakupovaného objemu nafty.

Potenciální příčiny případné neefektivnosti mohou vznikat z důvodu nezajištěných složek celkové ceny nafty (tzn. různé přírázky, vliv ceny bionafty, spotřební daň apod.) a dále při výrazném zvýšení úvěrového rizika protistrany. Skupina v tomto případě provádí i korelační test na cenu nafty. Skupina zajišťuje z celkové nákupní ceny nafty položku Platts ULSD 10ppm FOB Barge Rotterdam, a jelikož je zajištění prováděno v měně CZK, tak je eliminováno i měnové riziko plynoucí z měnového páru USD/CZK. Ostatní položky, které tvoří cenu nafty, jsou fixní nebo mají velmi nízkou volatilitu. Výše uvedené body jako přírázky, vliv ceny bionafty, spotřební daň, zvýšení úvěrového rizika protistrany apod., považuje Skupina za nevýznamné nebo vysoce nepravděpodobné, a tudíž pokládá komoditní zajištění za efektivní. Z těchto důvodů se změna reálné hodnoty zajišťované položky pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje.

Následující tabulka uvádí otevřené komoditní kontrakty na nákup nafty k datu:

Nákup nafty	Zajištěná hodnota	Objem kontraktů (mt)	Reálná hodnota (mil. Kč)
31. 12. 2023	16 052 CZK/mt	7 200	-1
31. 12. 2022	20 926 CZK/mt	4 800	-8

Očekávaná realizace zajišťovaných položek komoditními deriváty

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky z nákupů nafty:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí nákupy nafty	6	11	52	34	0	103

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí nákupy nafty	8	17	75	0	0	100

35.8. Řízení kreditního rizika

Skupina se vystavuje kreditnímu riziku, což představuje riziko, že jedna strana finančního nástroje způsobí finanční ztrátu druhé straně tím, že nesplní svůj závazek. Kreditní riziko vzniká jako důsledek obchodních aktivit Skupiny a dále z činností spojených s transakcemi na finančním trhu. Při kvantifikaci kreditního rizika vychází Skupina z několika základních kritérií, kdy významným měřítkem je především riziko, související s hrozbou selhání protistrany v transakci, které se může negativně promítnout do hospodářského výsledku a peněžních toků Skupiny. K analýze protistran Skupina využívá kromě podpory interních oddělení také služby externích dodavatelů informací. Případná platební neschopnost partnera může vést k bezprostředním ztrátám s nežádoucím vlivem na hospodaření Skupiny.

Jako zdroje kreditního rizika, souvisejícího s hrozbou selhání protistrany v transakci, byly Skupinou identifikovány:

- finanční instituce;
- zaměstnanci nebo nájemci – fyzické osoby, za nimiž vznikla pohledávka;
- firemní odběratelé;
- stát a kraje jako plátcí veřejných služeb.

Z tohoto důvodu podléhá schvalování obchodních aktivit s novými protistranami standardizovaným postupům schvalování pověřenými odděleními. Součástí řízení kreditního rizika je aktivní správa a management pohledávek, kde se k redukci rizik používají standardní nástroje finančních trhů, jako jsou platby předem a bankovní záruky.

Skupina se snaží obchodovat jen s důvěryhodnými smluvními partnery, které průběžně individuálně prověřuje s využitím veřejně dostupných údajů. Skupina průběžně sleduje pohledávky podle jednotlivých firem a délky prodlení se zvláštním zřetelem na pohledávky nad 30 dnů po lhůtě splatnosti. Vývojem pohledávek po splatnosti se průběžně zabývají jednotliví odpovědní zaměstnanci a vrcholově Komise pohledávek.

Finanční majetek, který vystavuje Skupinu možnému kreditnímu riziku, se skládá z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, pohledávek z obchodních vztahů a smluv o finančních derivátech. Hotovost Skupiny je uložena u domácích renomovaných finančních ústavů.

Z hlediska předmětu podnikání je Skupina vystavena převážně těmto druhům kreditního rizika:

- přímé kreditní riziko;
- riziko úvěrových ekvivalentů.

Přímé kreditní riziko má nejčastěji podobu pohledávek z běžných obchodních vztahů a v jejich rámci je to poskytování obchodních úvěrů. Úvěrová kvalita odběratele je hodnocena individuálně, přičemž Skupina bere v úvahu jeho finanční pozici, zkušenost s odběratelem a další faktory. Skupina hodnotí svá finanční aktiva ke každému rozvahovému dni, aby zjistila, zda existují nějaké objektivní důkazy o tom, že jsou znehodnoceny. Finanční aktiva se považují za znehodnocena, pokud objektivní důkaz naznačuje, že jedna nebo více událostí negativně ovlivnily odhadované budoucí peněžní toky těchto aktiv. Významná finanční aktiva jsou testována na snížení hodnoty individuálně. Zbývající finanční aktiva jsou hodnocena portfoliově ve skupinách, které mají podobné charakteristiky úvěrového rizika. Veškeré ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv mimo finančních aktiv v reálné hodnotě vykázaných v ostatním úplném výsledku jsou vykázány v zisku nebo ztrátě.

Koncentraci úvěrového rizika ovlivňuje omezený počet dostupných protistran (např. omezený počet bank na českém trhu, omezený počet zadavatelů veřejných služeb). V takových případech Skupina snižuje úvěrové riziko tím, že spolupracuje pouze s protistranami s vysokou bonitou (renomované banky s investičním ratingem, zadavatelé platící z veřejných rozpočtů).

Kreditní riziko týkající se tržeb z jízdného má nízkou koncentraci, protože podstatná část těchto tržeb je inkasována v hotovosti. Kreditní riziko týkající se úhrad ze státního rozpočtu a z rozpočtu krajů je nízké z důvodu vysoké kreditní kvality protistran. Koncentrace krátkodobých a dlouhodobých obchodních pohledávek za odběrateli kontrolovanými státem (Ministerstvo dopravy, kraje a SŽ) k 31. 12. 2023 je 27 % (2022: 21 %). V nákladní dopravě neexistuje významná koncentrace úvěrového rizika z hlediska zákazníků, odvětví nebo regionů. Expozice Skupiny a platební disciplína jejích smluvních partnerů se průběžně sledují.

35.8.1. Krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát pomocí zjednodušeného přístupu jsou krátkodobé pohledávky a pohledávky z finančního leasingu roztržďeny dle společných charakteristik z hlediska kreditního rizika a dle vhodných splatností.

Míry očekávaných úvěrových ztrát jsou stanoveny dle platebního profilu a prodejů za období 3 let předcházejících 31. 12. 2023, resp. 31. 12. 2022 na základě historických skutečných úvěrových ztrát. Skupina analyzovala řadu makroekonomických veličin (HDP, průmyslové indexy apod.) a jejich případnou korelaci k platební schopnosti zákazníků. Jelikož ale žádná korelace nebyla identifikována, Skupina zohledňuje spíše individuální posouzení kredibility zákazníků. Skupina tvoří také specifické opravné položky k pohledávkám.

V následující tabulce je uveden přehled snížení hodnoty pro krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu. Níže uvedená účetní hodnota pohledávek k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 vyjadřuje maximální expozici Skupiny vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

Po splatnosti (dnů)							
K 31. 12. 2023	Do splatnosti	1–30	31–90	91–180	181–365	365 a více	Celkem
Míra očekávané úvěrové ztráty	3 %	3 %	0 %	25 %	90 %	95 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto (poznámka 22.1)	141	0	0	0	0	0	141
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto (poznámka 21)	3 726	178	35	4	21	187	4 151
Očekávaná úvěrová ztráta	98	5	0	1	19	177	300

(údaje v mil. Kč)

Po splatnosti (dnů)							
K 31. 12. 2022	Do splatnosti	1–30	31–90	91–180	181–365	365 a více	Celkem
Míra očekávané úvěrové ztráty	2 %	1 %	3 %	33 %	75 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto (poznámka 22.1)	152	0	0	0	0	0	152
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto (poznámka 21)	4 126	179	32	12	16	173	4 538
Očekávaná úvěrová ztráta	106	1	1	4	12	173	297

35.8.2. Peněžní prostředky, ostatní finanční aktiva a dlouhodobé obchodní pohledávky

Kreditní riziko likvidních finančních prostředků a finančních derivátů je omezené, jelikož smluvními partnery jsou banky s úvěrovým ratingem na investičním stupni. Z tohoto důvodu je dopad snížení hodnoty peněžních prostředků nemateriální.

(údaje v mil. Kč)

Banka	Rating	Bankovní zůstatky k 31. 12. 2023	Vázané peněžní prostředky k 31. 12. 2023	Depozitní směnky k 31. 12. 2023	Bankovní zůstatky k 31. 12. 2022	Vázané peněžní prostředky k 31. 12. 2022	Depozitní směnky k 31. 12. 2022
Komerční banka	Aa3	426	616	0	477	596	0
ČSOB	Aa3	1 349	0	247	1 139	0	2 892
Citibank	Aa3	226	0	0	11	0	0
ING bank	Aa3	58	0	0	76	0	0
Česká spořitelna	Aa3	21	0	0	2	0	0
Erste Steiermarkische Bank d.d. *	BBB+	8	0	0	4	0	0
UniCredit Bank	A2	321	0	0	198	0	0
Raiffeisenbank	A2	563	0	0	108	0	0
PKO Bank	A2	64	0	0	9	0	0
Všeobecná úverová banka	A2	4 543	0	0	3 724	0	0
Millenium bank	Baa3	127	0	0	8	0	0
Deutsche Bank	A1	23	0	0	13	0	0
Frankfurter Sparkasse *	A-	5	0	0	5	0	0
Bank Austria	A3	4	0	0	10	0	0
Slovenská sporiteľňa	A2	1	0	0	0	0	0
Tatra banka	A2	50	0	0	34	0	0
Fio banka		3	0	0	0	0	0
MBH BANK		9	0	0	0	0	0
Celkem		7 801	616	247	5 818	596	2 892

* U těchto bankovních institucí je použit rating společnosti Fitch Ratings, u ostatních rating společnosti Moody's.

Použití modelu očekávaných úvěrových ztrát má nevýznamný dopad na všechna Ostatní finanční aktiva.

Kreditní riziko související s finančními operacemi je nízké, protože Skupina rozkládá riziko mezi větší počet finančních institucí a uzavírá obchody pouze s finančními institucemi, které mají kreditní rating v investičním pásmu.

V následující tabulce je uvedena analýza úvěrového rizika ostatních finančních aktiv v naběhlé hodnotě. Níže uvedená účetní hodnota aktiv k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 vyjadřuje maximální expozici Skupiny vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2023	Úroveň 1 (očekávané 12měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – dlouhodobé	1 416	0	0	0	1 416
Vázané peněžní prostředky	616	0	0	0	616
Pohledávky za manka a škody	88	0	0	-6	82
Ostatní	319	72	0	-72	319
Celkem	2 439	72	0	-78	2 433

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2022	Úroveň 1 (očekávané 12měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – dlouhodobé	557	0	0	-12	545
Vázané peněžní prostředky	596	0	0	0	596
Pohledávky za manka a škody	48	0	0	-1	47
Ostatní	275	71	0	-71	275
Celkem	1 476	71	0	-84	1 463

Skupina posoudila úvěrové riziko pro jednotlivé položky ostatních finančních aktiv. Protistrany mají nízké riziko a nejsou evidovány významné pohledávky po splatnosti. Úrokové riziko se od prvotního zaúčtování významně nezvýšilo. Účetní hodnota ostatních finančních aktiv v reálné hodnotě k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 představuje maximální úvěrovou expozici Skupiny z těchto aktiv (poznámka 22).

Skupina k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 neeviduje žádná finanční aktiva daná do zástavy.

35.9. Řízení likvidního rizika

Skupina řídí likvidní riziko prostřednictvím procesu plánování budoucích peněžních toků a zajištěním závazných limitů krátkodobého financování u renomovaných finančních institucí (směnečný program a kontokorentní a revolvingové úvěry) s minimální výpovědní lhůtou 18 měsíců. Pro zajištění dostatečné krátkodobé likvidity má Skupina sjednány tyto závazné úvěrové rámce tak, aby její disponibilní zdroje převyšovaly její očekávané krátkodobé výdaje. Stav likvidity je také průběžně sledován ratingovou agenturou Moody's.

35.9.1. Tabulky likvidního rizika

Následující tabulky znázorňují zbytkovou smluvní dobu splatnosti finančních závazků Skupiny. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků finančních závazků se zohledněním nejdříve možných termínů, kdy se od Skupiny může žádat splacení těchto závazků. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny. V případě nástrojů s variabilní úrokovou sazbou je nediskontovaná částka odvozena od výnosové křivky ke konci účetního období a může se měnit, jestliže se úrokové sazby budou lišit od určených odhadů.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	3 835	2 414	378	68	134	6 829
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 34)	555	0	0	0	0	555
Deriváty *	0	-8	276	1 001	547	1 816
<i>Příchozí peněžní toky</i>	0	17	1 143	13 340	4 310	18 810
<i>Odchozí peněžní toky</i>	0	9	1 419	14 341	4 857	20 626
Závazky z leasingu	121	447	2 159	4 476	349	7 552
Zajištěné půjčky	4	110	295	1 468	856	2 733
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	419	223	1 149	4 821	1 271	7 883
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	436	399	5 326	40 812	20 699	67 672
Celkem	5 370	3 585	9 583	52 646	23 856	95 040

* Záporné čisté nediskontované peněžní toky vznikají ze specifických křížových úrokových derivátů v důsledku významného úrokového rozdílu mezi funkční a zajištěnou měnou.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	3 915	2 541	524	184	38	7 202
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 34)	510	0	0	0	0	510
Deriváty	1	1	481	1 652	682	2 817
<i>Příchozí peněžní toky</i>	6	6	2 585	13 875	4 342	20 814
<i>Odchozí peněžní toky</i>	7	7	3 066	15 527	5 024	23 631
Závazky z leasingu	127	232	1 135	4 054	730	6 278
Zajištěné půjčky	44	88	355	1 449	1 193	3 129
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	871	251	1 305	5 324	3 423	11 174
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	10	185	12 180	36 625	8 614	57 614
Celkem	5 478	3 298	15 980	49 288	14 680	88 724

Následující tabulky znázorňují předpokládanou smluvní splatnost finančních aktiv Skupiny. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků finančních aktiv se zohledněním předpokládané doby splatnosti. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	5 547	1 425	561	2 174	333	10 040
Deriváty *	0	17	-5	-10	0	2
<i>Příchozí peněžní toky</i>	0	17	155	2 922	0	3 094
<i>Odchozí peněžní toky</i>	0	0	160	2 932	0	3 092
Pohledávky z finančního leasingu	8	5	38	123	438	612
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	4 711	0	0	0	0	4 711
Celkem	10 266	1 447	594	2 287	771	15 365

* Záporné čisté nediskontované peněžní toky vznikají ze specifických křížových úrokových derivátů v důsledku významného úrokového rozdílu mezi funkční a zajištěnou měnou.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	4 981	2 041	473	582	341	8 418
Deriváty	8	48	128	238	24	446
<i>Příchozí peněžní toky</i>	80	196	777	794	24	1 871
<i>Odchozí peněžní toky</i>	72	148	649	556	0	1 425
Pohledávky z finančního leasingu	6	3	28	126	410	573
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	6 396	0	0	0	0	6 396
Celkem	11 391	2 092	629	946	775	15 833

Částky uvedené výše u nástrojů s variabilní úrokovou sazbou v případě nederivátových finančních aktiv i závazků se mohou měnit, jestliže se změny variabilních úrokových sazeb budou lišit od úrokových sazeb určených ke konci účetního období.

35.9.2. Zdroje financování

Skupina má přístup k níže uvedeným úvěrovým rámcům:

(údaje v mil. Kč)

Kontokorentní úvěry	ČSOB	Citibank	ING	VUB	KB	Raiffeisenbank	Millenium Bank	Tatrabanka	PKO	SLPL	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	1 110	200	200	700	1 500	306	186	13	0	13	4 228
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	1 110	200	200	700	1 500	306	106	13	0	13	4 148
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0	0	0	3	0	10	0	13
Vliv kurzového přepočtu	0	0	0	0	0	0	-8	-1	0	-1	-10
Rámec k 31. 12. 2022	1 110	200	200	700	1 500	306	181	12	10	12	4 231
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	1 097	47	29	480	1 500	7	150	12	10	2	3 334
Změna rámce v roce 2023	0	0	0	500	0	0	-15	12	1	0	498
Vliv kurzového přepočtu	0	0	0	0	0	0	19	1	0	0	20
Rámec k 31. 12. 2023	1 110	200	200	1 200	1 500	306	185	25	11	12	4 749
Nevyužitá částka k 31.12.2023	1 110	88	167	987	1 500	249	185	25	11	12	4 334

(údaje v mil. Kč)

Směnečný program	ČSOB	ING	KB	Česká spořitelna	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0	0
Rámec k 31. 12. 2022	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Změna rámce v roce 2023	0	-1 500	0	0	-1 500
Rámec k 31. 12. 2023	2 500	0	2 000	2 000	6 500
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	2 500	0	2 000	2 000	6 500

(údaje v mil. Kč)

Revolvingový úvěr	Citibank	ING	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	1 500	0	1 500
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	1 500	0	1 500
Změna rámce v roce 2022	0	0	0
Rámec k 31. 12. 2022	1 500	0	1 500
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	1 500	0	1 500
Změna rámce v roce 2023	-750	1 500	750
Rámec k 31. 12. 2023	750	1 500	2 250
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	750	1 500	2 250

V rámci zajištění zdrojů pro realizaci plánovaných investic má Skupina uzavřené smlouvy k dlouhodobým bankovním úvěrovým linkám s následujícími rámci:

(údaje v mil. Kč)

Dlouhodobé úvěrové linky	Raiffeisenbank	UniCredit Bank	VUB	ING Bank	EIB	EUROFIMA	Tatrabanka	MBH Bank	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	3 600	6 000	1 900	1 500	3 232	0	57	0	16 289
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	2 100	3 000	1 400	0	2 732	0	0	0	9 232
Změna rámce v roce 2022	975	0	0	965	904	15 409	36	0	18 289
Vliv kurzového přepočtu	-10	0	0	0	-97	0	-4	0	-111
Rámec k 31. 12. 2022	4 565	6 000	1 900	2 465	4 039	15 409	89	0	34 467
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	0	0	0	482	3 539	15 409	0	0	19 430
Změna rámce v roce 2023	1 500	0	703	0	0	0	-30	65	2 238
Vliv kurzového přepočtu	20	0	39	24	79	390	-17	0	535
Rámec k 31. 12. 2023	6 085	6 000	2 642	2 489	4 118	15 799	42	65	37 240
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	525	0	0	0	2 187	4 426	0	0	7 138

36. Události po skončení účetního období

V lednu 2024 Skupina dočerpala investiční úvěr od společnosti Raiffeisenbank a.s. ve výši 20 mil. EUR (506 mil. Kč).

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem schválení konsolidované účetní závěrky nenastaly žádné další významné události.

37. Schválení konsolidované účetní závěrky

Tato konsolidovaná účetní závěrka byla schválena představenstvem ke zveřejnění dne 16. dubna 2024.

Individuální účetní závěrka za rok 2023

sestavená dle účetních standardů IFRS ve znění přijatém EU

Název společnosti: České dráhy, a.s.
Sídlo: Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1
Právní forma: akciová společnost
IČ: 70994226

Součástí Individuální účetní závěrky za rok 2023 sestavené dle účetních standardů IFRS ve znění přijatém EU:

Individuální výkaz zisků a ztrát

Individuální výkaz o úplném výsledku

Individuální výkaz o finanční situaci

Individuální výkaz změn vlastního kapitálu

Individuální výkaz o peněžních tocích

Příloha k individuální účetní závěrce

Individuální účetní závěrka byla sestavena dne 16. dubna 2024.

Statutární orgán účetní jednotky	
Mgr. Michal Krapinec předseda představenstva	
Mgr. Ing. Lukáš Svoboda člen představenstva	

Individuální výkaz zisků a ztrát za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Výnosy	5	30 700	27 511
Ostatní provozní výnosy	6	3 923	1 956
Služby, spotřeba materiálu a energie	7	-11 684	-11 434
Osobní náklady	8	-10 532	-10 089
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	9	-6 838	-6 392
Ztráty a zisky ze znehodnocení finančních aktiv (včetně jejich zrušení)		19	10
Ostatní provozní náklady	10	-375	-419
Zisk z provozní činnosti		5 213	1 143
Finanční náklady	11	-2 742	-1 752
Finanční výnosy	12	491	623
Zisk před zdaněním		2 962	14
Daň z příjmů	13	-119	-317
Zisk (+)/Ztráta (-) za období		2 843	-303

Individuální výkaz o úplném výsledku za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Zisk (+)/Ztráta (-) za období		2 843	-303
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků		4	53
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	24.2.5	23	-73
Související daň z příjmů		-6	14
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které se následně nereklasifikují do zisku/ztráty)		21	-6
Změna fondu zajištění peněžních toků	24.2.3	-743	-1 590
Změna fondu nákladů na zajištění	24.2.4	83	-7
Související daň z příjmů		125	303
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které mohou být přeúčtovány do zisku/ztráty v následujících obdobích)		-535	-1 294
Ostatní úplný výsledek za období po zdanění		-514	-1 300
Úplný výsledek za období celkem		2 329	-1 603

Individuální výkaz o finanční situaci k 31. prosinci 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
Pozemky, budovy a zařízení	14	69 788	64 247
Investice do nemovitostí	15	941	938
Nehmotná aktiva	16	357	352
Aktiva z práva k užívání	17	3 356	1 487
Investice do dceřiných a přidružených společností a společných podniků	18	11 833	11 818
Pohledávky z obchodních vztahů	20	1 417	545
Ostatní finanční aktiva	21	564	927
Ostatní aktiva	22	31	33
Dlouhodobá aktiva celkem		88 287	80 347
Zásoby	19	2 345	2 098
Pohledávky z obchodních vztahů	20	1 742	1 723
Ostatní finanční aktiva	21	1 071	818
Ostatní aktiva	22	691	1 893
Peněžní prostředky	23	5 810	6 711
Krátkodobá aktiva celkem		11 659	13 243
AKTIVA CELKEM		99 946	93 590
Základní kapitál	24	20 000	20 000
Ostatní kapitálové fondy	24	16 827	17 341
Neuhrazená ztráta		-1 093	-3 936
Vlastní kapitál celkem		35 734	33 405
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	49 712	38 173
Rezervy	26	151	497
Ostatní finanční závazky	27	1 183	1 115
Ostatní závazky	28	56	87
Dlouhodobé závazky celkem		51 102	39 872
Závazky z obchodních vztahů		4 035	3 884
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	4 525	11 596
Rezervy	26	1 231	1 969
Ostatní finanční závazky	27	541	623
Ostatní závazky a smluvní závazky	28	2 778	2 241
Krátkodobé závazky celkem		13 110	20 313
Závazky celkem		64 212	60 185
PASIVA CELKEM		99 946	93 590

Individuální výkaz změn vlastního kapitálu za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

	Základní kapitál	Ostatní kapitálové fondy			Neuhrazená ztráta	Vlastní kapitál celkem
		Emisní ážio	Fond ze zajištění peněžních toků	Ostatní fondy *		
Stav k 1. lednu 2022	20 000	16 440	2 100	101	-3 633	35 008
Ztráta za období	0	0	0	0	-303	-303
Ostatní úplný výsledek za období	0	0	-1 288	-12	0	-1 300
Úplný výsledek za období celkem	0	0	-1 288	-12	-303	-1 603
Stav k 31. prosinci 2022	20 000	16 440	812	89	-3 936	33 405
Zisk za období	0	0	0	0	2 843	2 843
Ostatní úplný výsledek za období	0	0	-604	90	0	-514
Úplný výsledek za období celkem	0	0	-604	90	2 843	2 329
Stav k 31. prosinci 2023	20 000	16 440	208	179	-1 093	35 734

* Ostatní fondy jsou popsány v poznámce 24.2.

Individuální výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2023

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
PENĚŽNÍ TOKY Z PROVOZNÍ ČINNOSTI			
Zisk (+)/Ztráta (-) za období		2 843	-303
Daň z příjmů	13	119	317
Výnosy z dividend	6	-360	-384
Finanční náklady – úroky	11	2 082	1 499
Zisk z prodeje a vyřazení dlouhodobých aktiv	6	-2 293	-232
Odpisy a amortizace	9	6 531	6 078
Ztráty ze znehodnocení aktiv	6, 9, 10	337	194
Změna stavu rezerv	26	-1 084	-503
Kurzové ztráty/zisky		466	-349
Ostatní		-310	93
Provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu		8 331	6 410
Zvýšení stavu pohledávek z obchodních vztahů	20	-169	-664
Zvýšení stavu zásob	19	-278	-559
Zvýšení (-)/Snížení (+) stavu ostatních aktiv	21,22	30	-364
Snížení stavu závazků z obchodních vztahů		-340	-645
Zvýšení stavu ostatních závazků a smluvních závazků	27,28	573	817
Změny pracovního kapitálu celkem		-184	-1 415
Peněžní toky z provozních operací před úroky, dividendami a zdaněním		8 147	4 995
Zaplacené úroky	11	-1 905	-1 337
Přijaté dividendy	6	360	384
Čisté peněžní toky z provozní činnosti		6 602	4 042
PENĚŽNÍ TOKY Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI			
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	14	-10 525	-15 788
Příjmy z vyřazení pozemků, budov a zařízení	6	2 021	299
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	15	-93	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	16	-204	-158
Výdaje za nabytí dceřiných společností	18	0	-58
Přijaté úroky	12	338	78
Poskytnuté půjčky a úvěry spřízněným stranám	29.6	-24	0
Splátky půjček a úvěrů od spřízněných stran	29.6	119	107
Čisté peněžní toky z investiční činnosti		-8 368	-15 523

(údaje v mil. Kč)

		Rok končící 31. 12. 2023	Rok končící 31. 12. 2022
PENĚŽNÍ TOKY Z FINANCOVÁNÍ			
Čerpání úvěrů a půjček	25	12 039	23 948
Splátky úvěrů a půjček	25	-10 372	-6 988
Úhrada jistiny závazků z leasingu	25	-690	-301
Čisté peněžní toky z financování		977	16 659
Čistý přírůstek (+)/úbytek (-) peněz a peněžních ekvivalentů			
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku období		6 711	1 666
Vliv změn měnových kurzů		-112	-133
Peníze a peněžní ekvivalenty na konci období	23	5 810	6 711

Příloha k individuální účetní závěrce

za rok končící 31. prosince 2023

■ 1. Všeobecné informace	182	■ 18. Investice do dceřiných, přidružených společností a společných podniků	214
■ 2. Významná účetní pravidla	182	■ 19. Zásoby	217
■ 3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	193	■ 20. Pohledávky z obchodních vztahů	218
■ 4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech	194	■ 21. Ostatní finanční aktiva	219
■ 5. Výnosy	196	■ 22. Ostatní aktiva	221
■ 6. Ostatní provozní výnosy	198	■ 23. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	221
■ 7. Služby, spotřeba materiálu a energie	199	■ 24. Vlastní kapitál	222
■ 8. Osobní náklady	200	■ 25. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	224
■ 9. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	201	■ 26. Rezervy	228
■ 10. Ostatní provozní náklady	201	■ 27. Ostatní finanční závazky	230
■ 11. Finanční náklady	202	■ 28. Ostatní závazky a smluvní závazky	230
■ 12. Finanční výnosy	202	■ 29. Spřízněné strany	231
■ 13. Daň z příjmů	203	■ 30. Operativní leasing	238
■ 14. Pozemky, budovy a zařízení	207	■ 31. Smluvní závazky k výdajům	238
■ 15. Investice do nemovitostí	211	■ 32. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva	239
■ 16. Nehmotná aktiva	212	■ 33. Finanční nástroje	240
■ 17. Aktiva z práva k užívání	213	■ 34. Události po skončení účetního období	258
		■ 35. Schválení účetní závěrky	258

1. Všeobecné informace

K založení společnosti České dráhy, a.s., (dále jen „Společnost“ nebo „ČD“) došlo dne 31. 3. 2002 na základě zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a změny zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Dne 1. 1. 2003 došlo k ukončení činnosti státní organizace České dráhy a ke vzniku ČD a státní organizace Správa železniční dopravní cesty, jako jejích právních nástupců. K tomuto datu byla Společnost zapsána do obchodního rejstříku. Následně účinností novely zákona o drahách došlo k 1. 1. 2020 ke změně názvu organizace SŽDC na Správu železnic, státní organizace (dále jen „SŽ“).

Jediným akcionářem Společnosti je Česká republika. Společnost má základní kapitál ve výši 20 000 mil. Kč. Sídlem Společnosti je Praha 1, nábř. L. Svobody 1222.

Hlavním předmětem podnikání Společnosti je provozování železniční osobní dopravy. Společnost mimoto vykonává i další činnosti související s hlavním předmětem podnikání.

Individuální účetní závěrka Společnosti je sestavena za rok končící 31. 12. 2023 (dále jen „individuální účetní závěrka“). Účetním obdobím je kalendářní rok od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023. Společnost sestavuje také konsolidovanou účetní závěrku, která je schválena ke zveřejnění ke stejnému datu jako individuální účetní závěrka.

2. Významná účetní pravidla

2.1. Prohlášení o shodě

Individuální účetní závěrka byla sestavena v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií (dále jen „IFRS“).

2.2. Východiska sestavování účetní závěrky

Individuální účetní závěrka je sestavena za použití oceňovací báze historických cen, s výjimkou přecenění určitých finančních nástrojů.

Účetní pravidla použitá při sestavování této individuální účetní závěrky jsou uvedena níže. Tato pravidla jsou ve vykazovaném období konzistentní s účetními pravidly používanými v předchozích obdobích, pokud není níže uvedeno jinak.

Příprava účetní závěrky v souladu s účetními standardy IFRS ve znění přijatém EU vyžaduje použití určitých kritických účetních odhadů. To také vyžaduje, aby vedení Společnosti využívalo svůj úsudek v procesu aplikace účetních pravidel. Oblasti s vysokým stupněm vlastního uvážení, vysoce složité oblasti nebo oblasti, kde jsou z hlediska této účetní závěrky významné předpoklady a odhady, jsou zveřejněny v poznámce 4.

Tato individuální účetní závěrka souvisí s konsolidovanou účetní závěrkou Společnosti České dráhy, a.s., a jejích dceřiných společností (dále jen „Skupina“ nebo „Skupina ČD“) za rok končící 31. 12. 2023. Individuální účetní závěrku je za účelem celkového pochopení skupinových výsledků a finanční pozice nutné číst v souvislosti s konsolidovanou účetní závěrkou.

Zásada nepřetržitého trvání podniku

V době schválení individuální účetní závěrky má vedení Společnosti důvodné očekávání, že Společnost má přiměřené zdroje pro pokračování provozu v dohledné budoucnosti. Proto tato individuální účetní závěrka byla sestavena na základě předpokladu nepřetržitého trvání podniku a nezahrnuje žádné úpravy účetních hodnot a klasifikace aktiv, závazků a vykazovaných nákladů, které by jinak mohly být požadovány, pokud zásada nepřetržitého trvání podniku nebyla splněna.

2.3. Účtování výnosů

2.3.1. Výnosy ze smluv se zákazníky

Veškeré smlouvy se zákazníky jsou v první fázi analyzovány s cílem identifikovat veškerá plnění vůči zákazníkovi. Následně je určena transakční cena, která je v případě více identifikovaných plnění alokována podle relativní samostatné prodejní ceny. V návaznosti na to je pro jednotlivá plnění uznán výnos v příslušné výši buď k určitému okamžiku, nebo je průběžně vykázán po dobu plnění smlouvy (může být vykázán přes více účetních období). Výnosy se vykazují bez daně z přidané hodnoty a dále se snižují o předpokládané vratky od odběratelů, rabaty a ostatní podobné slevy.

Společnost vykazuje výnos, pokud je splněn závazek k plnění převodem příslibené služby nebo zboží (aktiva) na zákazníka, jakmile zákazník získá nad tímto aktivem kontrolu. Výnos je vykázán ve výši transakční ceny alokované na daný závazek k plnění. Přijatá platba je v prvotním okamžiku vykázána jako závazek ze smlouvy, který je následně rozpouštěn do výnosů v závislosti na časovém průběhu poskytnutých plnění.

Tržby z přepravy jsou vykázány v období, ve kterém byly přepravní služby poskytnuty s ohledem na stupeň dokončení služby (např. dobu platnosti dlouhodobých cestovních dokladů).

V mezinárodní přepravě probíhá oproti vnitrostátní přepravě navíc vyúčtování příjmů a tržeb se zahraničními železnicemi a prodejci mezinárodních jízdenek. Toto zúčtování může mít v některých případech zpoždění v řádu měsíců. Z toho důvodu se výnosy k datu poskytnutí služby odhadují na základě informací, které má Společnost v daném okamžiku k dispozici.

Mimo prodej jízdenek a obdobných dokladů jsou významnými tržbami z přepravy i tržby z použití osobních vozů v režimu RIC („Regolamento Internazionale delle Carrozze“) na základě Úmluvy o vzájemném používání osobních vozů v mezinárodní dopravě, kde probíhá zúčtování čtvrtletně. Proto se i zde výnosy vykazují na základě dohadů.

Mezi klíčové tržby patřící do segmentu osobní dopravy patří úhrady od objednatelů, kterými jsou Ministerstvo dopravy (dále také „MD“) a kraje. Úhrady od objednatelů jsou dále detailněji popsány v poznámce 4.2.1 a 29.9.

Pro výnosy z osobní přepravy Společnost používá praktické zjednodušení podle IFRS 15.B16 a vykazuje výnosy v částce, kterou má právo fakturovat.

2.3.2. Ostatní výnosy

Výnosy z dividend se vykazují při vzniku právního nároku na přijetí platby, a to v případě, že je platba pravděpodobná.

2.4. Leasing

2.4.1. Společnost jako nájemce

Na počátku smlouvy Společnost posoudí, zda má smlouva charakter leasingu nebo leasing obsahuje. Společnost uznává aktivum z práva k užívání a související leasingový závazek u všech ujednání o leasingu, ve kterých je nájemcem, s výjimkou krátkodobých leasingů (definovaných jako leasing s leasingovou dobou 12 měsíců nebo méně) a leasingů majetku s nízkou hodnotou (jako jsou např. notebooky a osobní počítače, drobný kancelářský nábytek a telefony). U těchto leasingů Společnost vykazuje leasingové platby jako provozní náklady rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Ke dni zahájení je leasingový závazek prvotně oceněn současnou hodnotou leasingových plateb realizovaných po dobu trvání leasingu, které nejsou k tomuto datu uhrazeny, diskontovanou implicitní úrokovou mírou leasingu. Pokud tuto míru nelze snadno určit, používá Společnost přírůstkovou výpůjční úrokovou míru.

Leasingové platby zahrnuté do ocenění leasingového závazku zahrnují:

- fixní leasingové platby snížené o pohledávky z leasingových pobídek;
- variabilní leasingové platby závislé na indexu nebo sazbě, které byly prvotně oceněny na základě indexu nebo sazby ke dni zahájení;
- částky, které má Společnost jako nájemce splatit v rámci záruk na zbytkovou hodnotu;
- realizační cenu nákupních opcí, pokud je dostatečně jisté, že tyto opce využije; a
- platby sankcí za ukončení leasingu, pokud doba trvání leasingu odráží skutečnost, že nájemce využije opci na ukončení leasingu.

Leasingový závazek je následně oceňován zvýšením účetní hodnoty tak, aby odrážel úrok z leasingového závazku (pomocí metody efektivní úrokové sazby) a snížením účetní hodnoty tak, aby odrážel provedené leasingové platby.

Leasingový závazek je přeceněn (a odpovídajícím způsobem je upraveno související aktivum z práva k užívání), pokud:

- se změnila doba leasingu nebo pokud došlo k významné události nebo ke změnám okolností, které vedly ke změně v posouzení uplatnění opce na nákup podkladového aktiva, v tomto případě je leasingový závazek přeceněn diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby;
- se změnily leasingové platby v důsledku změn indexu nebo sazby nebo se změnila částka očekávané platby za zaručenou zbytkovou hodnotu, v tomto případě je leasingový závazek přeceňován diskontováním revidovaných leasingových plateb s použitím nezměněné diskontní sazby;
- je leasingová smlouva modifikována a modifikace není účtována jako samostatný leasing, v tomto případě je leasingový závazek přeceněn na základě doby trvání modifikovaného leasingu diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby k datu účinnosti modifikace.

Závazky z leasingu jsou v individuálním výkazu o finanční situaci prezentovány na řádku Úvěry, půjčky a závazky z leasingu.

Aktiva z práva k užívání zahrnují prvotní ocenění souvisejícího leasingového závazku, leasingové platby provedené v den zahájení nebo před tímto dnem po odečtení veškerých přijatých leasingových pobídek a veškeré počáteční přímé náklady. Následně se aktiva z práva k užívání oceňují pořizovacími náklady sníženými o opravy a ztráty ze snížení hodnoty a jsou upraveny o případné přecenění leasingových závazků.

Aktiva z práva k užívání se odpisují po dobu trvání leasingu nebo po dobu použitelnosti podkladového aktiva, pokud je kratší. Pokud leasing převádí na konci leasingu vlastnictví podkladového aktiva na nájemce nebo pokud pořizovací náklady na aktivum z práva k užívání odráží skutečnost, že Společnost očekává, že uplatní opci na nákup, je související aktivum z práva k užívání odpisováno po dobu použitelnosti podkladového aktiva. Odpisy začínají dnem zahájení leasingu.

Aktiva z práva k užívání jsou v individuálním výkazu o finanční situaci prezentována jako samostatný řádek.

Ke konci každého účetního období Společnost posuzuje, zda existují náznaky, že aktiva z práva k užívání mohou být znehodnocena a zaúčtuje jakoukoliv identifikovanou ztrátu ze snížení hodnoty podle pravidel popsanych v 2.9 Pozemky, budovy a zařízení.

Variabilní leasingové platby, které nezávisí na indexu nebo sazbě, nejsou zahrnuty do ocenění leasingového závazku a aktiva z práva k užívání. Související platby se vykazují jako náklad v období, ve kterém nastane událost nebo podmínka, která tyto platby vyvolává, a jsou zahrnuty do řádku Ostatní provozní náklady v individuálním výkazu zisků a ztrát.

Jako praktické zjednodušení IFRS 16 umožňuje nájemci neoddělovat neleasingové komponenty a místo toho účtovat o jakýchkoliv leasingových a souvisejících neleasingových komponentách jako o jednom ujednání. Společnost toto praktické zjednodušení nevyužila. U smluv, které obsahují leasingovou komponentu a jednu nebo více dalších leasingových nebo neleasingových komponent, přidělí Společnost protihodnotu ve smlouvě jednotlivým leasingovým a neleasingovým komponentám na základě relativní samostatné ceny dané komponenty.

2.4.2. Společnost jako pronajímatel

Leasing, u kterého je Společnost pronajímatelem, je klasifikován jako finanční nebo operativní leasing. Pokud podmínky leasingu převedou na nájemce v podstatě všechna významná rizika a užitky plynoucí z vlastnictví, je smlouva klasifikována jako finanční leasing. Všechny ostatní leasingy jsou klasifikovány jako operativní leasingy.

Pokud je Společnost zprostředkující pronajímatel, účtuje o hlavním leasingu a o subleasingu jako o dvou samostatných smlouvách. Subleasing se klasifikuje jako finanční nebo operativní leasing odkazem na aktivum z práva k užívání vzniklé na základě hlavního leasingu.

Při operativním leasingu se výnos vykazuje rovnoměrně po dobu trvání leasingu. Počáteční přímé náklady, které vznikly v souvislosti se sjednáváním a uzavřením smlouvy o operativním leasingu, se přičítají k účetní hodnotě pronajímaného aktiva a účtují se rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Při finančním leasingu se dlužné částky od nájemců vykazují jako pohledávky ve výši čisté finanční investice Společnosti do leasingu. Výnos z finančního leasingu je alokovan do účetních období tak, aby odrážel konstantní periodickou míru návratnosti čisté investice Společnosti do finančního leasingu.

Po prvotním ocenění Společnost pravidelně posuzuje odhadovanou nezaručenou zbytkovou hodnotu a účtuje o opravné položce k očekávaným úvěrovým ztrátám z pohledávek z leasingu podle účetních politik pro finanční aktiva v naběhlé hodnotě.

Výnosy z finančního leasingu se počítají na základě hrubé účetní hodnoty pohledávek z leasingu, s výjimkou úvěrově znehodnocených finančních aktiv, u nichž se úrokové výnosy počítají na základě jejich čisté účetní hodnoty, tedy po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty.

2.5. Cizí měny

Vzhledem k ekonomické podstatě transakcí a prostředí, ve kterém Společnost působí, funkční měnou i měnou vykazování Společnosti je česká koruna (Kč).

Transakce v cizích měnách jsou přepočteny a zaúčtovány pevným kurzem vyhlášeným Českou národní bankou k datu transakce. V případě, že se aktuální kurz v průběhu času významně nemění, používá Společnost na delší období – nejčastěji jeden měsíc – průměrný kurz tohoto období. K datu sestavení účetní závěrky jsou peněžní položky vyjádřené v cizích měnách přepočítány na české koruny podle kurzu České národní banky platného tento den. Nepeněžní položky, které jsou oceněny v historických cenách vyjádřených v cizí měně, se nepřepočítávají po prvotním zaúčtování.

Zjištěné kurzové rozdíly jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty, s výjimkou případů, kdy kurzové rozdíly vznikají z transakcí uzavřených za účelem zajišťování určitých měnových rizik. Takové kurzové rozdíly jsou vykázány přímo v ostatním úplném výsledku a reklasifikovány do zisku nebo ztráty v okamžiku, kdy zajištěné podkladové položky ovlivňují zisk nebo ztrátu.

2.6. Dotace

Státní dotace a dotace od Evropské unie se nevykazují, dokud neexistuje přiměřená jistota, že Společnost splní s nimi spojené podmínky a že dotace budou přijaty.

Dotace, jejichž základní podmínkou je, že Společnost musí zakoupit, postavit nebo jinak získat dlouhodobý majetek, se vykazují v individuálním výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobého aktiva.

Ostatní státní dotace se systematicky vykazují do zisku nebo ztráty na řádku Ostatní provozní výnosy po dobu nutnou k jejich přiřazení k nákladům, které mají kompenzovat. Státní dotace, která se stane pohledávkou jako náhrada za již vzniklé náklady nebo již utrpěné ztráty nebo za účelem poskytnutí okamžité finanční pomoci bez budoucích souvisejících nákladů, se uzná jako výnos období, ve kterém se stane pohledávkou.

2.7. Náklady na zaměstnanecké požitky

Součástí nákladů na zaměstnanecké požitky jsou zejména mzdové náklady, odvody zaměstnavatele na zákonné zdravotní pojištění a sociální a důchodové zabezpečení a náklady na ostatní zaměstnanecké požitky vyplývající z kolektivní smlouvy.

Závazky a rezervy na zaměstnanecké požitky vykázané v individuálním výkazu o finanční situaci představují jejich současnou hodnotu a jsou vypočteny přírůstkovou metodou. Přírůstky těchto závazků a rezerv se vykazují v nákladech účetních období, ve kterých zaměstnanci poskytují služby, na základě kterých získají na dané požitky právo.

Rezerva na dlouhodobé zaměstnanecké požitky se určuje pomocí přírůstkové metody (Projected Unit Credit Method), s pojistně-matematickým oceněním vždy ke konci účetního období. Zisky nebo ztráty vyplývající z úprav a změn pojistně-matematických odhadů pro definované požitky po skončení pracovního poměru jsou zahrnuty do ostatního úplného výsledku, změny v rezervě na ostatní dlouhodobé požitky jsou zahrnuty do zisku nebo ztráty.

2.8. Daň

Daň z příjmu zahrnuje splatnou a odloženou daň.

2.8.1. Splatná daň

Splatná daň se vypočítá na základě zdanitelného zisku za dané období. Zdanitelný zisk se odlišuje od zisku, který je vykázán v individuálním výkazu zisků a ztrát, protože nezahrnuje položky výnosů, resp. nákladů, které jsou zdanitelné nebo odčitatelné od základu daně v jiných letech, ani položky, které nejsou zdanitelné, resp. odčitatelné od základu daně. Splatná daň Společnosti se vypočítá pomocí daňových sazeb v souladu s právními předpisy přijatými nebo věcně přijatými do konce účetního období.

2.8.2. Odložená daň

Odložená daň se vykáže na základě přechodných rozdílů mezi účetní hodnotou aktiv a závazků v účetní závěrce a jejich daňovou základnou použitou pro výpočet zdanitelného zisku. Odložené daňové závazky se uznávají obecně u všech zdanitelných přechodných rozdílů. Odložené daňové pohledávky se obecně uznávají u všech odčitatelných přechodných rozdílů v rozsahu, v jakém je pravděpodobné, že zdanitelný zisk, proti kterému se budou moci využít odčitatelné přechodné rozdílů, bude dosažen. Tyto odložené daňové pohledávky a závazky se nevykazují, pokud přechodný rozdíl vzniká z prvotního vykázání aktiv či závazků v rámci transakce, která neovlivňuje zdanitelný ani účetní zisk.

Účetní hodnota odložených daňových pohledávek se posuzuje vždy ke konci účetního období a snižuje se, pokud již není pravděpodobné, že budoucí zdanitelný zisk bude schopen odloženou daňovou pohledávku pokrýt v celkové nebo částečné výši.

Odložené daňové pohledávky a závazky se oceňují pomocí daňové sazby, která bude platit v období, ve kterém pohledávka bude realizována nebo závazek splatný, na základě daňových sazeb (a daňových zákonů) uzákoněných, resp. vyhlášených do konce účetního období. Oceňování odložených daňových závazků a pohledávek zohledňuje daňové důsledky, které vyplynou ze způsobu, jakým Společnost ke konci účetního období očekává úhradu nebo vyrovnání účetní hodnoty svých aktiv a závazků.

Odložené daňové pohledávky a závazky se kompenzují, pokud existuje vymahatelné právo na kompenzaci splatných daňových pohledávek proti splatným daňovým závazkům a pokud se vztahují k daním z příjmů uloženým stejným daňovým úřadem a Společnost má v úmyslu vyrovnat své splatné daňové pohledávky a závazky v čisté výši.

2.8.3. Splatná a odložená daň za období

Splatná a odložená daň se vykazuje jako náklad nebo výnos a zahrnuje se do zisku nebo ztráty, kromě případů, kdy souvisí s položkami, které se vykazují mimo zisk nebo ztrátu (buď v ostatním úplném výsledku, nebo přímo ve vlastním kapitálu). V tom případě se i daň vykazuje mimo zisk nebo ztrátu.

2.9. Pozemky, budovy a zařízení

Pozemky, budovy a zařízení se vykazují v pořizovacích nákladech snížených o kumulované ztráty ze snížení hodnoty, u budov a zařízení navíc o oprávky. Pozemky nejsou odpisovány.

Nedokončené investice se evidují v pořizovacích nákladech snížených o ztráty ze snížení hodnoty. Pořizovací náklady zahrnují poplatky za odborné služby a v případě způsobilého aktiva i výpůjční náklady. Odpisování takového aktiva, stejně jako odpisování ostatního majetku, se zahájí okamžikem, kdy je aktivum připraveno pro zamýšlené použití.

Odpisy se vykazují tak, aby celá pořizovací cena aktiva (kromě pozemků a nedokončených investic) snížená o zbytkovou hodnotu byla alokována na celou dobu použitelnosti daného aktiva, za použití metody lineárních odpisů. Předpokládaná doba použitelnosti, zbytkové hodnoty a metoda odpisování se prověřují vždy na konci účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Budovy	20–50
Dopravní prostředky	
Lokomotivy	20–35
Osobní vozy	20–30
Stroje, zařízení a ostatní	8–20

Pozemky, budovy a zařízení jsou odúčtovány při prodeji, nebo pokud se neočekávají žádné ekonomické užtky z jejich pokračujícího užívání. Zisk nebo ztráta z prodeje nebo vyřazení určité položky pozemků, budov a zařízení se určí jako rozdíl mezi výnosy z prodeje a účetní hodnotou daného aktiva a vykáže se v zisku nebo ztrátě.

Společnost aktivuje významné (periodické) opravy prováděné na kolejových vozidlech. Náklady na opravu jsou evidovány jako samostatná majetková položka (komponenta) a odpisovány po dobu životnosti opravy. Doba odpisování komponent je stanovena pro řadu železničních kolejových vozidel a druh komponenty.

Průměrná doba odepisování:

	Počet let
Vyvazovací obnova celků	4
Vyvazovací obnova vozidla	6
Hlavní obnova vozidla	11

Strategické náhradní díly (výměnné celky) jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky. Ostatní náhradní díly splňující podmínky pro klasifikaci dle IAS 16 jsou vykázány v položce Komponenty. Náhradní díly jsou odepisovány v okamžiku spotřeby (namontování na dopravní prostředek) po dobu zbytkové životnosti aktiva nebo životnosti náhradního dílu, dle toho, která z těchto variant nastane dříve.

2.10. Investice do nemovitostí

Investice do nemovitostí, tj. nemovitost držená za účelem dosažení příjmu z nájemného a/nebo za účelem zhodnocení (včetně nemovitostí ve fázi výstavby k budoucímu použití jako investice do nemovitostí), se prvotně ocení na úrovni pořizovacích nákladů, které zahrnují i vedlejší náklady spojené s pořízením nemovitosti. Po prvotním uznání oceňuje účetní jednotka veškeré své investice do nemovitostí podle modelu oceňování pořizovacími náklady sníženými o opravy a kumulované ztráty ze snížení hodnoty.

Investice do nemovitostí je odúčtována při prodeji, nebo pokud je investice do nemovitostí trvale stažena z používání a z jejího prodeje nejsou očekávány budoucí ekonomické užítky. Zisky a ztráty vzniklé při odúčtování nemovitostí (stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva) jsou zahrnuty do hospodářského výsledku v období, ve kterém je nemovitost odúčtována.

Metodu odepisování a dobu použitelnosti stanovuje Společnost u investic do nemovitostí shodně s nemovitostmi zařazenými ve skupině Budovy (viz poznámka 2.9).

2.11. Nehmotná aktiva

Samostatně pořízená nehmotná aktiva se vykazují v pořizovacích nákladech po odečtení kumulované amortizace a ztrát ze snížení hodnoty. Amortizace se účtuje rovnoměrně po dobu předpokládané doby použitelnosti. Předpokládaná doba použitelnosti a metoda amortizace se prověřují vždy na konci každého účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Software	3–4
Softwarové licence	6

Nehmotné aktivum je odúčtováno při prodeji, nebo pokud se neočekávají budoucí ekonomické užítky z jeho používání nebo prodeje. Zisky nebo ztráty z odúčtování nehmotného aktiva, stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva, jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty v období, ve kterém je aktivum odúčtováno.

2.12. Snížení hodnoty hmotných a nehmotných aktiv

Ke konci každého účetního období Společnost posuzuje účetní hodnotu hmotných a nehmotných aktiv, aby určila, zda existují náznaky, že aktivum může mít sníženou hodnotu. Pokud jakýkoliv takový náznak existuje, odhadne se zpětně ziskatelná částka takového aktiva, aby se určil rozsah případných ztrát ze snížení jeho hodnoty. Pokud není možno určit zpětně ziskatelnou částku jednotlivého aktiva, Společnost stanoví zpětně ziskatelnou částku penězotvorné jednotky, k níž aktivum náleží. Celopodniková aktiva se přiřadí k samostatné penězotvorné jednotce, pokud lze určit rozumný a konzistentní základ pro jejich

přiřazení. Jinak jsou celopodniková aktiva přiřazena k nejmenší skupině peněžotvorných jednotek, pro kterou je možné určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení.

Zpětně získatelná částka se rovná reálné hodnotě aktiva snížené o náklady na prodej nebo hodnotě z užívání podle toho, která je vyšší. Při posuzování hodnoty z užívání se odhad budoucích peněžních toků diskontuje na jejich současnou hodnotu pomocí diskontní sazby před zdaněním, která vyjadřuje běžné tržní posouzení časové hodnoty peněz a specifická rizika pro dané aktivum, o které nebyly upraveny odhady budoucích peněžních toků.

Pokud je zpětně získatelná částka aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) nižší než jeho účetní hodnota, sníží se účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) na jeho zpětně získatelnou částku. Ztráta ze snížení hodnoty se promítne přímo do zisku nebo ztráty.

Pokud se ztráta ze snížení hodnoty následně zruší, účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) se zvýší na upravený odhad jeho zpětně získatelné částky, ale tak, aby zvýšená účetní hodnota aktiva nepřevýšila účetní hodnotu, která by byla stanovena, kdyby se v předchozích letech nevykázala žádná ztráta ze snížení hodnoty aktiva (nebo peněžotvorné jednotky). Zrušení ztráty ze snížení hodnoty se přímo promítne do zisku nebo ztráty.

2.13. Investice do dceřiných a přidružených společností a společných podniků

Dceřinou společností je subjekt, který je Společností ovládán. Společnost ovládá jednotku, do níž investovala, pokud je vystavena variabilním výnosům nebo na ně má právo na základě své angažovanosti v této jednotce a může tyto výnosy prostřednictvím své moci nad ní ovlivňovat, přičemž má moc nad jednotkou, do níž investovala (tj. má-li stávající práva, na jejichž základě je aktuálně schopna řídit činnosti, které významně ovlivňují výnosy této jednotky).

Přidruženou společností je subjekt, ve kterém má Společnost podstatný vliv a který není ani dceřinou společností, ani účastí ve společném podniku. Podstatný vliv je moc účastnit se rozhodování o relevantních aktivitách subjektu, do něhož bylo investováno, ale není to ovládání ani spoluovládání takových aktivit. Společnost v tomto případě obvykle kontroluje 20–50 % hlasovacích práv.

Společný podnik je společné ujednání, v němž strany, které spoluovládají toto ujednání, mají práva na čistá aktiva tohoto ujednání. Spoluovládání je smluvně dohodnuté sdílení kontroly nad ujednáním, které existuje, když rozhodnutí o relevantních činnostech vyžadují jednomyslný souhlas stran, které sdílejí kontrolu.

V individuální účetní závěrce jsou investice do dceřiných a přidružených společností a společných podniků, které nejsou klasifikovány jako držené k prodeji, vykázány v pořizovacích nákladech, případně po úpravě ze snížení hodnoty investic.

Tyto investice jsou testovány na snížení hodnoty alespoň jednou ročně porovnáním reálné a účetní hodnoty majetkové účasti.

2.14. Zásoby

Zásoby se oceňují na nižší z úrovní nákladů na jejich pořízení a čisté realizovatelné hodnoty. Náklady na pořízení zásob jsou určovány metodou váženého aritmetického průměru. Čistá realizovatelná hodnota zahrnuje předpokládanou prodejní cenu zásob sníženou o všechny odhadované náklady na dokončení a náklady nutné k uskutečnění prodeje. Náhradní díly splňující podmínky klasifikací dle IAS 16 jsou vykázány na řádku Pozemky, budovy a zařízení (poznámka 2.9).

2.15. Rezervy

Rezervy se vykáží, má-li Společnost současný (smluvní nebo mimosmluvní) závazek, který je důsledkem minulé události, přičemž je pravděpodobné, že Společnost bude muset tento závazek vypořádat a výši takového závazku je možné spolehlivě odhadnout.

Částka vykázaná jako rezerva je nejlepším odhadem výdajů, které budou nezbytné k vypořádání současného závazku vykázaného ke konci účetního období po zohlednění rizik a nejistot spojených s daným závazkem. Pokud se rezerva určuje pomocí odhadu peněžních toků potřebných k vypořádání současného závazku, účetní hodnota rezervy se rovná současné hodnotě těchto peněžních toků.

Pokud se očekává, že některé nebo veškeré výdaje nezbytné k vypořádání rezervy budou nahrazeny jinou stranou, vykáže se pohledávka na straně aktiv, pokud je prakticky jisté, že Společnost náhradu obdrží a výši takové pohledávky je možné spolehlivě určit.

Proti rezervě je možné zúčtovat pouze takové výdaje, na které byla původně vytvořena. Změna stavu rezerv je v zisku nebo ztrátě přiřazována ke konkrétním nákladům, nevyužitá část rezerv je vykázána v Ostatních provozních výnosech.

Současné závazky vyplývající z nevýhodných smluv se účtují a oceňují jako rezervy. Nevýhodná smlouva se chápe jako smlouva Společnosti, na základě které nevyhnutelné náklady na splnění závazků ve smyslu smlouvy převyšují předpokládané ekonomické užitky, jejichž přijetí se na základě takové smlouvy očekává. Mezi náklady na splnění smlouvy zahrnuje Společnost přírůstkové náklady, které přímo souvisejí s plněním smlouvy, a alokaci dalších nákladů přímo souvisejících s plněním smluv.

2.16. Finanční nástroje

Finanční aktiva a finanční závazky jsou vykazovány, jakmile se Společnost stane stranou smluvních ustanovení finančního nástroje.

Finanční aktiva a závazky se při prvotním vykázání oceňují reálnou hodnotou, kromě pohledávek z obchodního styku, které nemají významný prvek financování – ty jsou oceňovány v transakční ceně. Transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení nebo vydání finančních aktiv nebo závazků (jiných než oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty), se při prvotním vykázání přiřítají k reálné hodnotě finančních aktiv, resp. odečítají od reálné hodnoty finančních závazků. Transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení finančních aktiv nebo závazků oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se okamžitě vykazují v zisku nebo ztrátě.

Finanční aktiva se klasifikují do těchto tří kategorií: finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě, finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty nebo finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku. Klasifikace závisí na obchodním modelu Společnosti a na charakteru smluvních peněžních toků konkrétního finančního aktiva.

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty nebo jako finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě.

2.16.1. Metoda efektivní úrokové míry

Metoda efektivní úrokové míry je metoda výpočtu naběhlé hodnoty dluhového nástroje a alokace úrokového výnosu/nákladu za dané období. Efektivní úroková míra je úroková míra, která přesně diskontuje předpokládanou výši budoucích peněžních příjmů/výdajů (včetně všech poplatků zaplacených nebo přijatých, které tvoří nedílnou součást efektivní úrokové míry, transakčních nákladů a dalších premií nebo diskontů) s výjimkou očekávaných úvěrových ztrát po očekávanou dobu trvání dluhového nástroje, na jejich hrubou naběhlou hodnotu k okamžiku prvotního vykázání.

Výnosy a náklady se vykazují na základě efektivní úrokové míry dluhových nástrojů, kromě finančních aktiv a závazků klasifikovaných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

Výnosové úroky se vykazují, pokud je pravděpodobné, že ekonomické užitky poplynou do Společnosti a částka výnosu může být spolehlivě oceněna. Časové rozlišení výnosových úroků se uskutečňuje s ohledem na neuhrazenou jistinu, přičemž se použije příslušná efektivní úroková míra, tj. úroková míra, která přesně diskontuje odhadované budoucí peněžní příjmy po očekávanou dobu trvání finančního aktiva na jeho čistou účetní hodnotu. Pokud je finanční aktivum považováno za úvěrově znehodnocené, výnosové úroky se počítají na základě zůstatkové hodnoty aktiva (tj. hrubé účetní hodnoty snížené o opravnou položku).

Výnosové úroky se vykazují pomocí efektivní úrokové míry, s výjimkou krátkodobých pohledávek, u kterých by bylo vykázání úroku nevýznamné.

2.16.2. Finanční aktiva oceněná v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku

Ve finančních aktivech oceněných v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku jsou vykázány kapitálové investice, které byly při prvotním vykázání označeny jako investice do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku.

Tyto investice do kapitálových nástrojů jsou prvotně oceněny reálnou hodnotou navýšenou o transakční náklady. Následně jsou oceněny reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou vykázány do ostatního úplného výsledku a kumulovány ve fondu z přecenění investic. Kumulativní zisky nebo ztráty nebudou při odúčtování kapitálových investic reklasifikovány do hospodářského výsledku, místo toho budou převedeny do nerozděleného zisku.

Dividendy z těchto kapitálových investic se účtují do zisku a ztráty v případě, že Společnost získá právo dividendy obdržet.

2.16.3. Finanční aktiva oceněná naběhlou hodnotou

Finanční aktiva oceněná naběhlou hodnotou jsou finanční aktiva držaná v rámci obchodního modelu, jehož cílem je inkasovat smluvní peněžní toky, které představují výhradně úhrady jistiny a úroků z nesplacené částky jistiny. Z tohoto důvodu Společnost tato aktiva oceňuje naběhlou hodnotou za použití metody

efektivní úrokové míry po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty. Tato aktiva vznikají tehdy, když Společnost poskytne peněžní prostředky, zboží nebo služby přímo dlužníkovi, aniž by plánovala s pohledávkou obchodovat.

2.16.4. Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztrát

Finanční aktiva, která nesplňují kritéria pro ocenění naběhlou hodnotou nebo reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, se oceňují reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Společnost vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních aktiv.

Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty se ke konci každého účetního období oceňují reálnou hodnotou, přičemž veškeré zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou vykázané v zisku nebo ztrátě do té míry, kdy nejsou součástí zajišťovacích vztahů (viz zásady pro zajišťovací účetnictví). Způsob stanovení reálné hodnoty je uveden v poznámce 33.3.

2.16.5. Očekávané úvěrové ztráty z finančních aktiv

Finanční aktiva, kromě aktiv v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se snižují o opravnou položku na očekávané úvěrové ztráty v okamžiku zachycení aktiva v účetnictví a při následném oceňování se výše očekávaných úvěrových ztrát aktualizuje vždy k datu účetní závěrky.

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát Společnost aplikuje zjednodušený přístup dle IFRS 9, který umožňuje posouzení celoživotní očekávané ztráty u všech krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů a pohledávek z finančního leasingu.

Zjednodušený přístup je aplikován na krátkodobé obchodní pohledávky, které neobsahují významnou komponentu financování, a pohledávky z finančního leasingu. Podle vypracované matice znehodnocení, která zahrnuje historické vstupy i vstupy obsahující očekávání do budoucna, Společnost kalkuluje opravné položky pro portfoliově posuzované pohledávky.

V případě individuálně posuzovaných pohledávek Společnost zvažuje následující faktory, které mají dopad na schopnost dlužníka dostát svým závazkům:

- 30 a více dní po splatnosti;
- výhled do budoucna;
- znalost zákazníka;
- platební morálka.

V případě všech ostatních finančních nástrojů Společnost vykazuje očekávané finanční ztráty za dobu trvání, pokud došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika od prvotního vykázaní. Pokud však k významnému zvýšení úvěrového rizika od prvotního vykázaní nedošlo, Společnost vypočítá opravnou položku na ztrátu z tohoto finančního nástroje ve výši odpovídající 12měsíční očekávané úvěrové ztrátě.

(i) Významné zvýšení úvěrového rizika

Při posouzení toho, zda se úvěrové riziko finančního aktiva od prvotního zaúčtování významně zvýšilo, a při odhadu očekávané úvěrové ztráty považuje Společnost za přiměřené a podložené informace, které jsou relevantní a dostupné bez nepřiměřených nákladů nebo úsilí. To zahrnuje jak kvantitativní, tak kvalitativní informace a analýzy, založené na historických zkušenostech Společnosti a informovaném hodnocení úvěrového rizika, včetně výhledových informací.

Společnost předpokládá, že úvěrové riziko u finančního aktiva se výrazně zvýšilo, pokud je více než 30 dní po splatnosti, pokud Společnost nemá přiměřené a doložitelné informace, které by dokládaly opak.

Navzdory výše uvedenému Společnost předpokládá, že nedošlo k významnému zvýšení úvěrového rizika souvisejícího s finančním nástrojem od data prvotního vykázání, pokud je stanoveno, že u finančního nástroje je k datu účetní závěrky úvěrové riziko nízké. Finanční nástroj nese nízké úvěrové riziko, pokud:

- 1) finanční nástroj má nízké riziko selhání;
- 2) dlužník má silnou schopnost v blízké budoucnosti splnit své smluvní povinnosti v oblasti peněžních toků; a
- 3) negativní změny ekonomických a obchodních podmínek mohou, avšak nemusí, v dlouhodobějším horizontu omezit schopnost dlužníka splnit své smluvní povinnosti v oblasti peněžních toků.

Společnost má za to, že u finančního aktiva je nízké úvěrové riziko, pokud externí úvěrový rating tohoto aktiva odpovídá „investičnímu stupni“ podle mezinárodně uznávané definice nebo pokud není externí rating k dispozici, aktivum má interní rating jako „bez selhání“. Bez selhání znamená, že protistrana má silnou finanční pozici a neexistují dlužné částky z minulých období.

(ii) Definice selhání

Na základě historických zkušeností Společnost pro stanovení úvěrového selhání (defaultu) využívá následující kritéria:

- Pokud informace získané interně nebo z externích zdrojů naznačují, že dlužník pravděpodobně nebude platit věřitelům v plném rozsahu (vyhlášení konkurzu, zahájení insolvenčního řízení).
- Pokud je finanční aktivum více než 90 dní po splatnosti za předpokladu, že Společnost nemá přiměřené a doložitelné informace prokazující, že zpoždění splatnosti není vhodným kritériem pro stanovení defaultu.

(iii) Úvěrově znehodnocená finanční aktiva

Finanční aktivum je úvěrově znehodnoceno, pokud nastala jedna nebo více událostí, jež mají negativní dopad na odhadované budoucí peněžní toky spojené s daným finančním aktivem. Důkazy, že finanční aktivum je úvěrově znehodnoceno, zahrnují pozorovatelné informace o následujících událostech:

- významné finanční potíže dlužníka;
- porušení smlouvy, jako je prodlení nebo více než 90 dní po splatnosti;
- restrukturalizaci finančního závazku (z ekonomických nebo smluvních důvodů související s finančními obtížemi dlužníka) dlužníka za podmínek, které by Společnost jinak nezvažovala;
- je pravděpodobné, že se dlužník dostane do konkurzu nebo jiné finanční reorganizace.

(iv) Odpisová politika

Společnost odepíše finanční aktivum, pokud existují informace o tom, že dlužník je ve vážných finančních obtížích a že nelze přiměřeně očekávat realizaci hodnoty aktiva, např. když dlužník vstoupil do likvidace nebo vyhlásil úpadek, nebo v případě pohledávek z obchodního styku, pokud jsou pohledávky více než dva roky po splatnosti podle toho, co nastane dříve. Odepsaná finanční aktiva mohou být stále vymáhána v souladu s postupy Společnosti pro vymáhání pohledávek. Jakékoliv získané částky se vykazují do zisku nebo ztráty.

2.16.6. Odúčtování finančního aktiva

Společnost odúčtuje finanční aktivum pouze v případě, když smluvní práva na peněžní toky z aktiva vyprší nebo když toto finanční aktivum a v podstatě i veškerá rizika a užitky spojené s jeho vlastnictvím převede na jiný subjekt.

Pokud si Společnost ponechá v podstatě všechna rizika a užitky spojené s vlastnictvím převáděného finančního aktiva, pokračuje v účtování o tomto finančním aktivu a zaúčtuje také přijatou zajištěnou půjčku.

Při odúčtování finančního aktiva oceněného naběhlou hodnotou se rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva a součtem přijaté úhrady a pohledávky vykáže do zisku a ztráty. Při odúčtování investice do kapitálového nástroje, kterou Společnost vykazuje reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, nejsou kumulativní zisk nebo ztráta, jež byly dříve kumulovány ve fondu z přecenění investic, reklasifikovány do zisku nebo ztráty, ale jsou převedeny do nerozděleného zisku minulých let.

2.16.7. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, pokud jsou určeny k obchodování nebo jsou označeny jako oceňované v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Společnost vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních závazků.

Finanční závazky v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty se oceňují v reálné hodnotě, přičemž jakýkoliv výsledný zisk nebo ztráta ze změn reálné hodnoty se účtuje do zisku nebo ztráty (pokud nejsou součástí označeného zajišťovacího vztahu – viz pravidla pro zajišťovací účetnictví). Reálná hodnota se stanoví způsobem uvedeným v poznámce 33.3.

2.16.8. Finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě

Finanční závazky, které nejsou drženy k obchodování nebo označeny jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, jsou následně oceněny v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

Půjčky se při prvotním vykázání účtují v reálné hodnotě snížené o transakční náklady. V následujících obdobích se půjčky vykazují v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

2.16.9. Odúčtování finančních závazků

Společnost přistupuje k odúčtování finančních závazků pouze v situaci, kdy jsou povinnosti Společnosti splněny, zrušeny, nebo kdy skončí jejich platnost. Rozdíl mezi účetní hodnotou odúčtovaného finančního závazku a částky buď zaplacené, nebo splatné je zaúčtován do zisku nebo ztráty. Modifikace závazku vznikají pouze při změně dlužníka a jsou vykázány jako odúčtování.

2.16.10. Finanční deriváty

Společnost uzavírá smlouvy o finančních derivátech s cílem řídit úrokové a měnové riziko.

Deriváty se prvotně oceňují reálnou hodnotou k datu uzavření smlouvy o finančním derivátu a poté se přeceňují na reálnou hodnotu vždy ke konci účetního období. Výsledný zisk nebo ztráta se vykazuje přímo v zisku nebo ztrátě, pokud derivát není označen jako zajišťovací nástroj – v tom případě závisí načasování jeho zaúčtování do zisku nebo ztráty na charakteru zajišťovacího vztahu.

Deriváty, které nesplňují podmínky pro zajišťovací deriváty, jsou Společností vykazovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty.

Derivát s kladnou reálnou hodnotou se vykazuje jako finanční aktivum, zatímco derivát se zápornou reálnou hodnotou se vykazuje jako finanční závazek. Deriváty se v účetní závěrce nekompenzují, pokud Společnost nemá vymahatelné právo na kompenzaci a zároveň jej hodlá uplatnit.

2.16.11. Zajišťovací účetnictví

Zajišťovací derivátové nástroje Společnost klasifikuje jako zajištění peněžních toků nebo jako zajištění reálné hodnoty. Zajišťovací účetnictví je vedeno dle požadavků IFRS 9.

Při vzniku zajišťovacího vztahu účetní jednotka zdokumentuje vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajištěnou položkou, cíle řízení rizika a strategii realizace různých zajišťovacích operací. Od vzniku zajištění Společnost průběžně dokumentuje a monitoruje, zda je zajišťovací nástroj vysoce účinný při kompenzaci změn reálné hodnoty nebo peněžních toků zajištěné položky přiřaditelných k zajišťovanému riziku. Společnost sleduje existenci ekonomického vztahu, zajišťovací poměr, zdroje neefektivnosti a vliv kreditního rizika. Zajišťovací účetnictví odpovídá strategii řízení rizik Společnosti. Dle IFRS 9 Společnost odděluje basis spread z meziměnových úrokových swapů a forwardovou složku z měnových swapů do ostatního úplného výsledku a kumulují se ve fondu nákladů na zajištění. Pokud je zajištěná položka spojená s časovým obdobím, částka kumulovaná ve fondu na náklady zajištění se reklasifikuje do zisku nebo ztráty formou amortizace na systematické a racionální bázi.

Pokud zajišťovací vztah přestane splňovat požadavek na efektivnost zajištění související se zajišťovacím poměrem, avšak cíle v oblasti řízení rizik pro daný zajišťovací vztah zůstávají stejné, Společnost upraví zajišťovací poměr tohoto zajišťovacího vztahu (tzn. rebalancuje zajištění) tak, aby opět splňoval požadovaná kritéria.

2.16.12. Zajištění peněžních toků

Účinná část změn reálné hodnoty finančních derivátů označených a fungujících jako zajištění peněžních toků se vykazuje v ostatním úplném výsledku a je kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků. Společnost odděluje fond nákladů na zajištění při splnění podmínek vykazování těchto nákladů do ostatního úplného výsledku. Zisk anebo ztráta týkající se neúčinné části se vykazuje přímo v zisku nebo ztrátě.

Částky dříve vykázané v ostatním úplném výsledku a kumulované ve vlastním kapitálu se reklasifikují do zisku nebo ztráty v období, ve kterém se v zisku nebo ztrátě vykáže zajištěná položka, a na stejném řádku individuálního výkazu zisků a ztrát jako zaúčtovaná zajištěná položka.

Společnost ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, když zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po zohlednění veškerého rebalancování zajišťovacího vztahu). To zahrnuje i případy, kdy zajišťovací nástroj vyprší, je prodán, ukončen nebo vypořádán. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Jakýkoli zisk nebo ztráta, která byla uznána v ostatním úplném výsledku a kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků, zůstává ve vlastním kapitálu, dokud nenastane předpokládaná transakce. Pokud se již neočekává, že k realizaci očekávané transakce dojde, zisky nebo ztráty kumulované ve fondu ze zajištění peněžních toků se ihned reklasifikují do zisku nebo ztráty.

2.16.13. Zajištění reálné hodnoty

Změny reálné hodnoty finančních derivátů, které se tak označují a splňují kritéria zajištění reálné hodnoty, se vykazují přímo v zisku nebo ztrátě společně s veškerými případnými změnami reálné hodnoty zajištěného aktiva nebo závazku, které souvisí se zajišťovaným rizikem. Změna reálné hodnoty zajišťovacího nástroje a změna zajištěné položky související se zajišťovaným rizikem se vykazují na řádku individuálního výkazu zisků a ztrát, který se týká zajištěné položky.

Společnost ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, kdy zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po rebalancování, je-li relevantní), např. při vypršení zajišťovacího nástroje nebo při jeho prodeji, výpovědi, resp. realizaci předmětné smlouvy. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Úprava účetní hodnoty zajištěné položky zohledňující reálnou hodnotu a vyplývající ze zajištěného rizika se amortizuje do zisku nebo ztráty od data předmětné úpravy.

3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví

3.1. Standardy a interpretace účinné pro období končící 31. prosince 2023

V průběhu období končícího 31. 12. 2023 vstoupily v účinnost následující standardy, novelty a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Společnosti:

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 17 a jeho úpravy – <i>Pojistné smlouvy</i>	1. ledna 2023
IAS 1 – Úpravy IAS 1 a stanovisko IFRS č. 2 – <i>Zveřejňování účetních pravidel</i>	1. ledna 2023
IAS 8 – Úpravy IAS 8 – <i>Definice účetních odhadů</i>	1. ledna 2023
IAS 12 – Úpravy IAS 12 – <i>Odložená daň související s aktivy a závazky vyplývající z jediné transakce</i>	1. ledna 2023
IAS 12 – Úpravy IAS 12 – <i>Mezinárodní daňová reforma – modelová pravidla druhého pilíře</i>	1. ledna 2023

Úpravy IAS 1 a IAS 12 mají dopad na zveřejňování účetních pravidel Společnosti, ale nemají vliv na oceňování, účtování nebo prezentaci jakýchkoliv položek v individuální účetní závěrce. Novela IAS 12 související s mezinárodní daňovou reformou zavádí dočasnou výjimku z účetních požadavků pro odloženou daň - Společnost uplatnila výjimku z uznání a zveřejnění informací o odložených daňových pohledávkách a závazcích souvisejících s daněmi ze zisku druhého pilíře.

Přijetí ostatních výše uvedených standardů a novel v průběhu období nemělo na zveřejnění nebo na částky vykázané v této účetní závěrce významný dopad.

3.2. Standardy a interpretace použité před datem účinnosti

Společnost nepoužila žádný standard ani interpretaci před datem jejich účinnosti.

3.3. Standardy a interpretace, které jsou vydány, ale dosud nebyly použity

K datu sestavení individuální účetní závěrky byly vydány následující standardy a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Společnosti, které nebyly dosud účinné a které Společnost nepoužila před datem jejich účinnosti.

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 10, IAS 28 – Úprava IFRS 10 a IAS 28 – <i>Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a přidruženým či společným podnikem</i>	Datum bude stanoveno *
IFRS 16 – Úpravy IFRS 16 – <i>Závazky z leasingu při prodeji a zpětném leasingu</i>	1. ledna 2024
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – <i>Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé</i>	1. ledna 2024
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – <i>Klasifikace dlouhodobých závazků s kovenanty</i>	1. ledna 2024
IAS 7 a IFRS 7 – Úpravy standardu IAS 7 a IFRS 7 <i>Ujednání o dodavatelském financování</i>	1. ledna 2024 *
IAS 21 – Úpravy standardu IAS 21 <i>Nedostatečná směnitelnost</i>	1. ledna 2025 *

* Standardy, úpravy a interpretace, které nebyly dosud schváleny pro použití v EU.

Vedení Společnosti předpokládá, že přijetí výše uvedených úprav stávajících standardů v následujících obdobích nebude mít na individuální účetní závěrku Společnosti významný dopad.

4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech

Při uplatňování účetních pravidel Společnosti uvedených v poznámce 2 se od vedení vyžaduje, aby provedlo úsudky a vypracovalo odhady a předpoklady o výši účetní hodnoty aktiv a závazků, která není okamžitě zřejmá z jiných zdrojů. Odhady a příslušné předpoklady se realizují na základě zkušeností z minulých období a jiných faktorů, které se v daném případě považují za relevantní. Skutečné výsledky se od těchto odhadů mohou lišit.

Odhady a příslušné předpoklady se pravidelně prověřují. Opravy účetních odhadů se vykazují v období, ve kterém byl daný odhad opraven (pokud má oprava vliv pouze na příslušné období), nebo v období vytvoření opravy a v budoucích obdobích (pokud má oprava vliv na běžné i budoucí období).

Dále jsou uvedeny důležité úsudky, základní předpoklady týkající se budoucnosti a další klíčové zdroje nejistoty při odhadech vypracovaných ke konci účetního období, u nichž existuje významné riziko, že během příštího roku způsobí významné úpravy účetních hodnot aktiv a závazků.

4.1. Klíčové zdroje nejistoty odhadů

4.1.1. Snížení hodnoty majetku

Společnost posuzuje zpětně ziskatelnou hodnotu všech složek aktiv v případě, že existují indikátory jejich znehodnocení. Toto posouzení je založeno na očekávaných předpokladech a v budoucnu se může měnit podle vývoje aktuální situace a dostupnosti informací. Posouzení snížení hodnoty majetku v kategorii Pozemky, budovy a zařízení je zveřejněno v poznámce 14.1.

4.1.2. Rezervy na soudní spory

Společnost vede řadu regulačních, soudních i mimosoudních obchodních sporů. V případě, že jsou splněna kritéria pro tvorbu rezerv, tvoří Společnost na tyto spory rezervy na základě nejlepších dostupných informací a odhadů. Skutečný výsledek sporů se však může od těchto odhadů lišit. Informace k soudním sporům jsou uvedeny v poznámkách 26 a 32.1.

4.1.3. Leasing – doba nájmu

Společnost používá odhad při stanovení doby nájmu u smluv na dobu neurčitou. Při tomto odhadu byla zohledněna doba a okolnosti vypověditelnosti jednotlivých smluv. Společnost stanovila odhad předpokládané doby nájmu u smluv uzavřených na dobu neurčitou a posuzovaných na základě portfoliového přístupu na dobu 5 let, jelikož vzhledem k historickým zkušenostem je u těchto nájmu dostatečná jistota, že nebudou ze strany Společnosti ukončeny během této očekávané doby nájmu.

Každá významná smlouva je navíc posuzována také individuálně, co se týče jednotlivých ustanovení smlouvy, ekonomické situace na trhu daného aktiva a také zkušeností s tímto pronajímatelem z minulosti, a následně je dle těchto parametrů upravena doba nájmu.

Smlouvy se SŽ na pronájem prostor na nádražích jsou uzavřeny pro jednotlivé oblasti (6 velkých rámcových smluv). Při ocenění jednotlivých pronajímaných prostor v rámci jedné smlouvy Společnost použila agregaci do portfolií dle rámcových smluv, a to z důvodu nevýznamnosti těchto jednotlivých nájemních pronajímaných prostor. Vzhledem k tomu, že tyto smlouvy byly se SŽ uzavřeny na 50 let, jsou posuzovány stejně jako smlouvy na dobu neurčitou a odhad doby nájmu je tedy pro účely ocenění leasingu stanoven na 5 let. Smlouvy obsahují opce na předčasné ukončení nájmu s 3měsíční výpovědní dobou (bez sankce za předčasné ukončení nájmu), Společnost je však využívá převážně v případě ukončení provozování dopravy v daném místě.

4.2. Úsudky použité při aplikaci účetních postupů

4.2.1. Úhrady od objednatelů veřejné služby

Společnost přijímá platby za provozování osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby z rozpočtu krajů a z rozpočtu Ministerstva dopravy. Společnost dále přijímá platby z rozpočtu Ministerstva dopravy za poskytování přepravních služeb za zvýhodněnou cenu pro vybrané skupiny obyvatelstva (studenti, důchodci a osoby se sníženou pohyblivostí). Společnost vykazuje tyto úhrady jako výnosy ze smluv se zákazníky.

U úhrad od objednatelů je podstatou smluvního vztahu s kraji, respektive s Ministerstvem dopravy, objednávka služby dopravní obslužnosti v dané lokalitě nebo na specifikované trati. Tato služba je Společností poskytována bez ohledu na to, zda a kolik osob vlastní službu osobní přepravy využívá. Nejedná se o dotaci, protože zakázka poskytování služby dopravní obslužnosti je vysoutěžena mezi řadou zájemců o poskytování této služby a předmětem služby není přeprava konkrétních osob, ale zajištění služby dostupnosti hromadné veřejné dopravy. Úhradu za poskytování služby dostává společnost, která danou službu vysoutěží a zajistí svými prostředky její zajištění za dodržení vysoutěžených podmínek.

U zvýhodněných cen pro různé kategorie zákazníků (studenti, důchodci, osoby se sníženou pohyblivostí) se jedná o opatření, kdy zákazník čerpá službu (osobní přeprava) a platí pouze část její ceny, zatímco část ceny platí třetí subjekt (v tomto případě stát). Nejedná se o dotaci přepravci, protože ve své podstatě jde o přímé dotování tržní ceny skupinám obyvatelstva, nikoliv o motivační ekonomickou pobídku se záměrem ovlivnit chování přepravce určitým směrem.

5. Výnosy

5.1. Rozpad výnosů

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Výnosy ze smluv se zákazníky		
Tržby z osobní přepravy	11 149	9 765
<i>Přeprava cestujících vnitrostátní</i>	7 839	6 875
<i>Přeprava cestujících mezinárodní *</i>	3 310	2 890
Tržby z osobní přepravy – úhrady od objednatelů veřejné služby	18 515	16 839
<i>Úhrada ze státního rozpočtu</i>	4 991	4 534
<i>Úhrada z rozpočtu krajů</i>	13 524	12 305
Tržby za prodej ostatních služeb	551	469
<i>Tržby za prodej ostatních služeb rozeznané v průběhu času</i>	551	469
Provize za zprostředkování nákupu nafty a náhradních dílů	65	68
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	30 280	27 141
Výnosy z pronájmu		
Výnosy z pronájmu	420	370
Výnosy celkem	30 700	27 511

* Zahnuje tržby za použití osobních vozů v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) a výkony vozů a personálu v přeshraniční dopravě ve výši 1 209 mil. Kč za 2023 (2022: 1 174 mil. Kč).

Úhrady od objednatelů veřejné služby se vztahují k regionální a dálkové vnitrostátní přepravě cestujících.

Společnost poskytuje přepravní služby ve veřejné drážní osobní dopravě za stanovenou (věcně usměrňovanou) cenu a zabezpečuje dopravní služby v určených kategoriích vlaků osobní přepravy na železniční síti České republiky. Rozsah těchto služeb a výše úhrady (výnosu Společnosti) jsou vyjma vlaků vedených na komerční riziko stanoveny smlouvami se státem a územně samosprávnými celky.

Společnost v roce 2023 provozovala podle smluv o veřejných službách uzavřených s Ministerstvem dopravy České republiky dálkovou dopravu, přičemž rozhodující objem výkonů byl zajišťován podle smlouvy uzavřené od 15. 12. 2019 na dobu 10 let.

Společnost tak v období platnosti jízdního řádu 2022/23 provozuje na základě 7 smluv o veřejných službách celkem 21 linek dálkové dopravy, to představuje 81 % výkonů objednávaných jako veřejná služba Ministerstvem dopravy ČR.

Regionální doprava byla v roce 2023 provozována na základě 36 uzavřených smluv, z nichž většina je platná od roku 2020. Naprostá většina smluv byla uzavírána v režimu tzv. tržní konzultace a následného přímého zadání. Výjimku tvoří pouze smlouva s Jihomoravským krajem, s Plzeňským krajem na provozní soubor P2 a s Libereckým krajem na provozní soubor JIHOŽ, které byly uzavřeny v rámci standardního nabídkového řízení.

Rok 2023 byl prvním rokem po pandemii covidu-19, který nebyl přímo ovlivněn restrikcemi pohybu osob ze strany státu, což se pozitivně projevilo na výběru tržeb. Zároveň však byl rok 2023 posledním rokem, kdy ještě bylo možno uzavírat smlouvy o závazku veřejné služby v drážní dopravě formou přímého zadání, čehož řada objednatelů využila. Společnosti se tak podařilo uzavřít nové smlouvy nebo dodatky smluv s prodloužením jejich účinnosti v krajích Středočeském, Jihočeském, Libereckém, Ústeckém, Plzeňském, Moravskoslezském, Jihomoravském, s hl. městem Prahou a dále též s Ministerstvem dopravy na zajištění výkonů v dálkové dopravě. Naopak se nepodařilo obhájit výkony v Plzeňském kraji na lince P1 Jih, v Jihomoravském kraji na PS Jih (od 12/2024) a v Ústeckém kraji na PS Elektrická páteř (od 12/2026) a dále v nabídkovém řízení Ministerstva dopravy Společnost neobhájila linku R9 Praha – Havlíčkův Brod – Brno (od 12/2026).

Významné transakce s hlavními zákazníky se státní účastí jsou uvedené v poznámce 29.9.

5.2. Smluvní závazky a závazky z refundací

Společnost rozeznává následující smluvní závazky a závazky k refundaci (viz také poznámka 28) vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky:

(údaje v mil. Kč)

Smluvní závazky vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Předplacené produkty – např. kilometrická banka, roční jízdenka	203	169
Přijaté zálohy	64	325
Ostatní smluvní závazky	5	6
Smluvní závazky celkem	272	500

(údaje v mil. Kč)

Závazky z refundací	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Jiné závazky z refundací	527	89
Závazky z refundací celkem	527	89

Nárůst závazků z refundací v roce 2023 je způsoben aktuálním ročním vyúčtováním s kraji, na základě kterého se bude část kompenzací za rok 2023 obdrženy formou záloh v průběhu roku krajům vracet.

5.2.1. Výnosy vztahující se ke smluvním závazkům

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Výnosy zahrnuté do počátečního zůstatku smluvního závazku		
Tržby z osobní přepravy	160	129
Tržby za prodej ostatních služeb	315	52
Celkem	475	181

5.2.2. Zbývající závazky k plnění

Služby osobní přepravy jsou obvykle plněny během několika málo hodin a cestujícími zaplacený těsně před poskytnutím služby. V případě předplacených jízdenek je vykázán smluvní závazek. Společnost má k 31. 12. 2023 uzavřeno 35 smluv s objednateli osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby (Ministerstvo dopravy a kraje). Platnost těchto smluv je individuálně různá v délce 1–15 let. Dle těchto smluv má Společnost povinnost poskytnout přepravní výkon ve stanoveném rozsahu. Výnos je vykazován v částce, kterou má Společnost právo fakturovat. Objednatelé obvykle platí pevnou částku na základě splátkového kalendáře. Pokud služby poskytnuté Společností převyšují platbu, je vykázána pohledávka vzhledem k tomu, že právo na úhradu je nepodmíněné a před splatností úhrady je vyžadováno pouze uplynutí času. Pohledávky jsou obvykle splatné do 15–30 dní. Pokud platby překročí poskytnuté služby, je vykázán závazek. Společnost nezveřejňuje alokovanou transakční cenu dle praktického zjednodušení z IFRS 15.121. Tržby z přepravy jsou uvedeny v poznámce 5.1.

6. Ostatní provozní výnosy

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Zisk z prodeje pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí	2 293	232
Zisk z likvidace nepotřebných aktiv	43	33
Náhrady za manka a škody	175	199
Smluvní pokuty	38	40
Přijaté dividendy	360	384
Kurzové zisky – provozní	56	55
Zrušení rezerv (poznámka 26)	768	827
Výnosy z dotací	2	5
Výnosy z rekuperace energie	106	78
Ostatní	82	103
Ostatní provozní výnosy celkem	3 923	1 956

Nárůst zisku z prodeje pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí v roce 2023 je způsoben významným prodejem pozemků v oblasti Smíchovského a Masarykova nádraží. Společnost vykázala z těchto prodejů zisk ve výši 1 767 mil. Kč.

7. Služby, spotřeba materiálu a energie

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Trakční náklady	-3 693	-4 173
Trakční palivo (nafta)	-1 250	-1 561
Elektrická trakční energie	-2 443	-2 612
Úhrada za užití železniční dopravní cesty	-1 750	-1 751
Přidělená kapacita dopravní cesty	-63	-61
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-6 520	-5 902
Spotřeba materiálu	-1 422	-1 036
Spotřeba ostatní energie	-397	-377
Spotřeba PHM	-66	-72
Opravy a udržování	-837	-677
Cestovné	-193	-153
Nájemné s nízkou hodnotou nebo krátkodobé nájemné	-85	-85
Poplatek za vozy RIC *	-420	-390
Přepravné	-14	-14
Náhradní autobusová doprava	-177	-381
Služby jídelních a lůžkových vozů	-222	-192
Služby spojené s užíváním budov	-283	-241
Provozní čištění železničních kolejových vozidel	-619	-571
Pohraniční výkony	-436	-424
Náklady na reklamu a propagaci	-95	-90
Poradenské, znalecké a auditorské služby	-103	-132
Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k ICT	-568	-522
Provize za prodej jízdného hrazené jiným dopravcům, prodejcům	-184	-160
Služby v oblasti ekologie	-42	-30
Vzdělávání zaměstnanců	-86	-75
Informační nosiče a ostatní služby integrovaného dopravního systému	-27	-24
Evidence a distribuce materiálu	-17	-18
Catering	-68	-55
Náklady na preventivní péči	-21	-23
Tiskové a grafické služby	-15	-18
Demoliční práce	-21	-21
Ostatní služby	-102	-121
Služby, spotřeba materiálu a energie	-12 026	-11 887
Kapitalizované služby a spotřeba materiálu	342	453
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-11 684	-11 434

* Poplatky za vozy RIC jsou poplatky za zařazení cizích vozů do vlaků Společnosti na území České republiky, jejichž vyúčtování probíhá v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) v souladu s Úmluvou o vzájemném používání osobních vozů v mezinárodní dopravě.

V roce 2022 byla v důsledku energetické krize zaúčtována podpora ve výši 253 mil. Kč na základě nařízení vlády týkající se podpory POZE (podporované zdroje energie). Společnost tuto podporu vykázala jako snížení hodnoty elektrické trakční energie. V roce 2023 Společnost žádnou podobnou podporu neobdržela.

Ostatní služby zahrnují náklady na doplňkové služby jako například náklady na řemeslnou práci, náklady na šetření mimořádných událostí nebo náklady na provoz nocležen.

Součástí poradenských, znaleckých a auditorských služeb jsou také auditorské a neauditorské služby poskytnuté společnostmi sítě Deloitte. Údaje za rok 2022 jsou uvedeny za společnostmi sítě PwC, která byla statutárním auditorem. Celková odměna za tyto služby:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Auditorské služby	-3	-2
Neauditorské služby	-1 *	-7
Celkem	-4	-9

* Metodická asistence v oblasti přímých a nepřímých daní u vybraných projektů.

8. Osobní náklady

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Mzdové náklady a odstupné	-7 797	-7 384
Zákonné sociální a zdravotní pojištění	-997	-869
Příspěvky na zaměstnanecké požitky po skončení pracovního poměru	-1 717	-1 688
Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky	-162	-148
Osobní náklady	-10 673	-10 089
Kapitalizované osobní náklady	141	0
Osobní náklady celkem	-10 532	-10 089

Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky zahrnují zejména příspěvky na stravování, příspěvky na kondiční ozdravné pobyty, příspěvek na kapitálové životní pojištění či odměny členů statutárních orgánů.

9. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odpisy pozemků, budov a zařízení	-5 589	-5 673
Odpisy investic do nemovitostí	-29	-35
Odpisy aktiv z práva k užívání	-686	-326
Amortizace nehmotných aktiv	-195	-178
Ztráty ze znehodnocení pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí (poznámky 14, 15)	-339	-180
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty celkem	-6 838	-6 392

V souvislosti s alokací nákladů na tvorbu a čerpání rezervy na nevýhodné smlouvy (poznámka 26.3) byla položka Odpisy pozemků, budov a zařízení v roce 2023 ponížena o 32 mil. Kč (v roce 2022 byla navýšena o 134 mil. Kč).

10. Ostatní provozní náklady

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odpis zásob na čistou realizovatelnou hodnotu	-17	-24
Náklady na smluvní pokuty a úroky z prodlení	-2	-1
Daně a poplatky	-14	-10
Pojistné	-100	-96
Kurzové ztráty – provozní	-43	-46
Manka a škody	-25	-101
Náklady na stejnokroje a osobní ochranné pracovní pomůcky	-47	-45
Náhrady zaměstnaneckých výdajů souvisejících s výkonem povolání	-16	-17
Pokuty a penále	-3	-11
Jiné náklady	-108	-68
Ostatní provozní náklady celkem	-375	-419

11. Finanční náklady

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Úroky z vydaných dluhopisů	-1 173	-780
Úroky z úvěrů	-865	-556
Úroky ze závazků z leasingu	-97	-36
Ostatní úrokové náklady	-176	-289
Minus: částky zahrnuté do pořizovacích nákladů způsobilých aktiv	229	162
Kurzové ztráty z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	-601	-191
Náklady z derivátových operací	0	-31
Bankovní výlohy	-7	-6
Provize spojené s bankovními úvěry	-21	-13
Ostatní finanční náklady	-31	-12
Finanční náklady celkem	-2 742	-1 752

Ostatní úrokové náklady představují náklady na zajištění peněžních toků reklasifikované z ostatního úplného výsledku během období.

Míra aktivace výpůjčních nákladů v roce 2023 je 0,19 % p. a. (2022: 0,14 % p. a.).

12. Finanční výnosy

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Kurzové zisky z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	148	540
Přijaté úroky	342	82
Ostatní finanční výnosy	1	1
Finanční výnosy celkem	491	623

Nárůst přijatých úroků je způsoben zhodnocením volných peněžních prostředků z termínovaných vkladů.

13. Daň z příjmů

13.1. Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odložená daň zúčtovaná do výkazu zisků a ztrát	-119	-317
Celkový daňový náklad (-)/výnos (+)	-119	-317

Sesouhlasení celkového daňového nákladu za rok s účetní ztrátou vynásobenou platnou sazbou daně:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Zisk celkem za období před zdaněním	2 962	14
Zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v ČR	19 %	19 %
Předpokládaný náklad (-)/výnos (+) z daně z příjmů	-563	-3
Úpravy:		
Vliv nevykázané odložené daňové pohledávky	376	-342
Výnosy osvobozené od daně – rezervy (poznámka 26.1)	0	146
Ostatní výnosy osvobozené od daně	90	89
Daňově neuznatelné náklady – manka, škody a pokuty	-3	-17
Daňově neuznatelné mzdové náklady	-14	-27
Ostatní daňově neuznatelné náklady	-5	-163
Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě	-119	-317

13.2. Daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Změna fondu zajištění peněžních toků	139	302
Změna fondu nákladů na zajištění	-14	1
Změna fondu přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku	-6	14
Celková daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku	119	317

13.3. Odložená daň

Vykázané odložené daňové pohledávky a závazky jsou vypočítány následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odložené daňové pohledávky		
Dlouhodobý majetek	0	755
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 20)	715	0
Závazky z leasingu	3 356	1 487
Základ pro výpočet odložené daně	4 071	2 242
Sazba daně z příjmů právnických osob *	21 %	19 %
Celkem odložená daňová pohledávka – vykázaná	855	426
Odložené daňové závazky		
Dlouhodobý majetek	-615	0
Aktiva z práva k užívání	-3 356	-1 487
Deriváty	-40	-719
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-60	-36
Základ pro výpočet odložené daně	-4 071	-2 242
Sazba daně z příjmů právnických osob *	21 %	19 %
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-855	-426
Čisté odložené daňové pohledávky/závazky – vykázané	0	0

* Pro zdaňovací období od 1. 1. 2024 dochází ke zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob z 19 % na 21 %.

Vzhledem k nízkým očekávaným budoucím zdanitelným ziskům je realizace odložených daňových pohledávek nejistá. Společnost proto v případě, že výslednou netto pozicí k rozvahovému dni je odložená daňová pohledávka, nevykazuje tuto pohledávku. Nevykázaná odložená daňová pohledávka k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 byla vypočtena následovně:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobý majetek	0	1 829
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 20)	2 849	2 999
Rezervy	296	875
Pohledávky	75	76
Výpůjční náklady	1 116	1 160
Smluvní pokuty	39	35
Zásoby	82	66
Závazky z leasingu	57	7
Závazky vůči zaměstnancům	199	141
Základ pro výpočet odložené daně	4 713	7 188
Sazba daně z příjmů právnických osob	21 %	19 %
Odložená daňová pohledávka – nevykázaná	990	1 366

Výpůjční náklady zahrnují úrokové a ostatní náklady (zejména kurzové rozdíly) spojené s čerpanými finančními prostředky, které splňují požadavky daňového zákona. Je možné je uplatnit v příštích letech.

Daňový efekt pohybů přechodných rozdílů je vypočítán následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)

	1. 1. 2023	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	31. 12. 2023
Odložené daňové pohledávky				
Dlouhodobý majetek	143	-143	0	0
Kompenzace za bezdůvodné obohacení	0	150	0	150
Závazky k leasingu	283	422	0	705
Celkem odložená daňová pohledávka – vykázaná	426	429	0	855
Odložené daňové závazky				
Dlouhodobý majetek	0	-129	0	-129
Aktiva z práva k užívání	-283	-422	0	-705
Deriváty	-136	3	125	-8
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-7	0	-6	-13
Celkem odložený daňový závazek – vykázaný	-426	-548	119	-855

(údaje v mil. Kč)

	1. 1. 2022	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	31. 12. 2022
Odložené daňové pohledávky				
Dlouhodobý majetek	457	-314	0	143
Závazky k leasingu	219	64	0	283
Celkem odložená daňová pohledávka – vykázaná	676	-250	0	426
Odložený daňový závazek				
Aktiva z práva k užívání	-219	-64	0	-283
Deriváty	-436	-3	303	-136
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-21	0	14	-7
Celkem odložený daňový závazek – vykázaný	-676	-67	317	-426

13.4. Dorovnávací daň

Společnost spadá do působnosti zákona o dorovnávacích daních (globální minimální daň). Schválený zákon vstoupil v platnost 31. 12. 2023. Společnost očekává, že vzhledem ke splnění podmínek testu z pravidel bezpečného přístavu bude její dorovnávací daň nulová. Společnost uplatňuje výjimku na účtování a zveřejňování informací o odložené dani souvisejících s daněmi z příjmů v druhém pilíři dle IAS 12. Společnost v současné době analyzuje dopady aplikace této legislativy.

14. Pozemky, budovy a zařízení

(údaje v mil. Kč)

	Pozemky	Budovy	Stroje, zařízení a ostatní	Dopravní prostředky	Komponenty	Nedokončený majetek	Zálohy	Celkem
Pořizovací cena								
Stav k 1. 1. 2022	5 436	10 494	2 487	77 443	13 116	1 257	4 071	114 304
Přírůstky	0	73	49	3 844	3 439	636	5 616	13 657
Úbytky	-64	-94	-44	-423	-2 007	-10	0	-2 642
Reklasifikace *	-136	-670	38	485	0	-715	0	-998
Stav k 31. 12. 2022	5 236	9 803	2 530	81 349	14 548	1 168	9 687	124 321
Přírůstky	0	115	36	4 418	3 622	2 043	3 455	13 689
Úbytky	-140	-70	-36	-761	-2 080	-93	-1 675	-4 855
Reklasifikace *	-25	647	58	-294	430	-408	0	408
Stav k 31. 12. 2023	5 071	10 495	2 588	84 712	16 520	2 710	11 467	133 563
Oprávky a kumulované ztráty ze snížení hodnoty								
Stav k 1. 1. 2022	79	5 804	1 886	43 657	5 639	336	0	57 401
Odpisy	0	198	86	2 871	2 384	0	0	5 539
Ztráty ze snížení hodnoty	0	0	0	326	0	0	0	326
Rozpouštění ztráty ze snížení hodnoty	-9	-26	0	-106	-18	0	0	-159
Vyřazení	0	-78	-44	-423	-1 999	0	0	-2 544
Reklasifikace *	0	-489	0	336	0	-336	0	-489
Stav k 31. 12. 2022	70	5 409	1 928	46 661	6 006	0	0	60 074
Odpisy	0	212	87	2 952	2 370	0	0	5 621
Ztráty ze snížení hodnoty	0	8	0	374	0	0	0	382
Rozpouštění ztrát ze snížení hodnoty	-2	0	0	0	0	0	0	-2
Vyřazení	0	-53	-36	-446	-2 071	0	0	-2 606
Reklasifikace *	0	306	0	-3	3	0	0	306
Stav k 31. 12. 2023	68	5 882	1 979	49 538	6 308	0	0	63 775
Zůstatková hodnota								
Stav k 1. 1. 2022	5 357	4 690	601	33 786	7 477	921	4 071	56 903
Stav k 31. 12. 2022	5 166	4 394	602	34 688	8 542	1 168	9 687	64 247
Stav k 31. 12. 2023	5 003	4 613	609	35 174	10 212	2 710	11 467	69 788

* Reklasifikace představují zejména přesuny položek majetku mezi jednotlivými skupinami (IAS 16 a IAS 40) a přesun (aktivace) položek z nedokončeného majetku do jednotlivých položek hmotného majetku (Pozemky, Budovy, Stroje, zařízení a ostatní, Dopravní prostředky).

Strategické náhradní díly (výměnné celky) v pořizovací hodnotě 172 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 13 mil. Kč k 31. 12. 2023 jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky (31. 12. 2022: v pořizovací hodnotě 172 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 35 mil. Kč). Ostatní náhradní díly v zůstatkové hodnotě 725 mil. Kč k 31. 12. 2023 jsou vykázány v položce Komponenty (31. 12. 2022: 494 mil. Kč) .

Mezi nejvýznamnější přírůstky patří pořízení a modernizace kolejových vozidel v rámci obnovy vozového parku Společnosti ve výši 5 953 mil. Kč v roce 2023 (3 683 mil. Kč v roce 2022). Vzhledem k dlouhodobému charakteru pořizování tohoto typu majetku jsou významné zůstatky vykazovány na účtech nedokončeného majetku.

V roce 2023 Společnost poskytla zálohy 1 505 mil. Kč na dodávku osobních vozů 230 km/h a 1 440 mil. Kč na dodávku motorových jednotek DMU 120. V roce 2022 Společnost poskytla zálohy 3 011 mil. Kč na dodávku osobních vozů, 2 000 mil. Kč na dodávku el. jednotek, 1 480 mil. Kč na dodávku lokomotiv, 600 mil. Kč na dodávku motorových jednotek a 400 mil. Kč na vybavení mobilní částí evropského zabezpečovacího systému (ETCS – European Train Control Systém).

K 31. 12. 2023 Společnost eviduje přísliby dotací ve výši 114 mil. Kč (31. 12. 2022: 747 mil. Kč), které jsou vykázány na řádku Ostatní aktiva (poznámka 22). K 31. 12. 2023 jsou nejvýznamnější přísliby na ETCS.

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Společnost vystupuje jako pronajímatel a které se vztahují k movitému majetku, jsou popsány v poznámce 30.

14.1. Ztráty ze snížení hodnoty vykázané v účetním období

14.1.1. Analýza znehodnocení aktiv

K datu individuální účetní závěrky vedení Společnosti posoudilo, zda existují náznaky snížení hodnoty nefinančních aktiv. Vedení Společnosti si stanovilo peněžotvornou jednotku segment Osobní doprava, kam řadí dopravní prostředky, zejména kolejová vozidla (lokomotivy, osobní vozy, ostatní kolejová vozidla včetně pronajatých a vykázaných jako aktiva z práva k užívání), ostatní samostatné movité věci používané pro provozování osobní železniční dopravy a alokovanou část celopodnikových aktiv. Tato skupina aktiv je testována na potenciální snížení hodnoty jako jedna peněžotvorná jednotka, jelikož je nejmenší identifikovatelnou skupinou aktiv, která vytváří peněžní příjmy výrazně nezávislé na peněžních příjmech z jiných aktiv nebo skupin aktiv.

Zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky byla stanovena na úrovni hodnoty z užívání. Hodnota z užívání byla stanovena na základě současné hodnoty budoucích peněžních toků připadajících na peněžotvornou jednotku pro období nadcházejících pěti let. Pětileté období odráží předpoklady pro krátkodobý až střednědobý vývoj na trhu a je používáno vedením proto, že umožňuje lépe reflektovat plánovaný investiční program než kratší období. Vedení ČD je přesvědčeno, že vzhledem k charakteru osobní železniční dopravy je schopno s dostatečnou spolehlivostí predikovat budoucí peněžní toky na celé pětileté období. Peněžní toky pro období přesahující pět let byly extrapolovány pomocí stálé míry tempa růstu. Tato míra tempa růstu je v souladu s dlouhodobou průměrnou mírou růstu pro odvětví, ve kterém Společnost podniká (osobní doprava).

Výpočet budoucích očekávaných peněžních toků je založen na odhadu výnosů, přímých a nepřímých provozních nákladů a výdajů na obměnu dlouhodobého hmotného majetku pro období 2024–2028. Tržby z prodeje služeb jsou projektovány na základě očekávaného výběru jízdného a zasmluvněné výše úhrad od objednatelů služeb (stát a kraje) a kompenzací nárůstu energií. Provozní náklady jsou odhadnuty na základě současné struktury segmentu osobní dopravy a jsou upravené o očekávaný vývoj a dopad úsporných opatření v oblasti provozních a osobních nákladů. Investiční výdaje jsou založené na historické zkušenosti vedení Společnosti a plánovaném vývoji osobní dopravy a závazků vyplývajících ze smluv s objednateli dopravy. Obecně platí, že projekce výše uvedených složek očekávaných budoucích peněžních toků bere v úvahu očekávaný hospodářský vývoj, konkurenci a další tržní faktory, regulaci, stejně jako strategii Společnosti.

Výše diskontní sazby vyjadřuje vyšší rizika spojeného s peněžotvornou jednotkou tak, jak jej posoudilo vedení Společnosti. Základem pro výpočet diskontní sazby jsou vážené průměrné náklady kapitálu (WACC) vypočtené na základě modelu oceňování kapitálových aktiv (Capital Asset Pricing Model – „CAPM“). Pro výpočet zpětně získatelné částky byly odhadnuty a diskontovány peněžní toky vyjádřené v očekávaných nominálních hodnotách pomocí diskontní sazby 6,98 % (2022: 9,29 %).

Předpokládané tempo růstu je odvozeno od předpokládaného budoucího vývoje trhu, hrubého domácího produktu, hladiny mezd a úrokových sazeb a od očekávaného ekonomického růstu země. Pro výpočet zpětně získatelné hodnoty byla použita míra tempa růstu ve výši 3 % (2022: 3 %).

Analýza provedená k 31. 12. 2023 potvrdila, že zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky přesahuje její účetní hodnotu o 57 244 mil. Kč (2022: 3 903 mil. Kč).

Analýza citlivosti testů na snížení hodnoty

V rámci testování zpětně získatelné hodnoty dlouhodobého majetku peněžotvorné jednotky byla provedena analýza citlivosti výsledků testu na změnu vybraných významných parametrů použitého modelu: očekávaných budoucích provozních peněžních toků, očekávané úrovně investičních výdajů na obměnu aktiv, diskontní sazby pro výpočet současné hodnoty budoucích peněžních toků a míry tempa růstu.

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2023	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
Hodnota parametru	6 984 mil. Kč		9 544 mil. Kč		6,98 %		3 %	
	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/Snížení (-) zpětně získatelné částky	+12 952	-12 952	+17 232	-17 408	+20 905	-16 262	+43 693	-26 134
Znehodnocení Ano/Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Hodnota znehodnocení	-	-	-	-	-	-	-	-

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
Hodnota parametru	7 276 mil. Kč		9 236 mil. Kč		9,29 %		3 %	
	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/Snížení (-) zpětně získatelné částky	+8 198	-8 198	+8 440	-8 909	+8 134	-7 130	+16 144	-11 423
Znehodnocení Ano/Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Hodnota znehodnocení	-	-4 295	-	-5 006	-	-3 227	-	-7 520

Zpětně získatelná částka peněžotvorné jednotky by se rovnala její účetní hodnotě, pokud by došlo k následujícím hodnotám/změnám klíčových předpokladů:

K 31. 12. 2023	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	6 984 mil. Kč	9 544 mil. Kč	6,98 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně získatelná částka rovná účetní hodnotě	3 897 mil. Kč	12 630 mil. Kč	9,49 %	-0,12 %

K 31. 12. 2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	7 276 mil. Kč	9 236 mil. Kč	9,29 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně získatelná částka rovná účetní hodnotě	6 930 mil. Kč	9 583 mil. Kč	9,56 %	2,69 %

14.1.2. Ostatní ztráty ze snížení hodnoty

Dále na základě inventarizace a interních analýz vedení Společnosti identifikovalo položky majetku, u kterých existuje významná pochybnost o jejich budoucí využitelnosti. K těmto položkám byla zaúčtována ztráta ze snížení hodnoty ve výši rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou a odhadovanou zpětně získatelnou částkou. Zpětně získatelná částka jednotek s výkyvnými skříněmi ř. 680 (Pendolino) a lokomotiv ř. 380 byla odhadnuta jako jejich reálná hodnota snížená o náklady na prodej. Proto zpětně získatelná částka těchto kolejových vozidel byla určena bez ohledu na peněžitou jednotku, k níž vozidla náleží. Aktiva náleží k peněžitou jednotce Osobní doprava.

Tržní hodnota jednotek ř. 680 byla stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto jednotek k 31. 12. 2023 činí 438 mil. Kč (31. 12. 2022: 560 mil. Kč). Změna stavu snížení hodnoty v roce 2023 byla 94 mil. Kč z důvodu vyřazení 2 poškozených vozů jedné ze souprav poškozené v roce 2022 a zrušení ztráty ze snížení hodnoty ve výši 28 mil. Kč. Změna stavu snížení hodnoty v roce 2022 byla 172 mil. Kč. zejména z důvodu tvorby opravné položky na jednu poškozenou soupravu.

Tržní hodnota lokomotiv ř. 380 je stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto lokomotiv k 31. 12. 2023 činí 1 634 mil. Kč (31. 12. 2022: 1 594 mil. Kč).

Další významnou položkou ze snížení hodnoty je titul „Vrácené dotace ROP“. Stav snížení hodnoty u tohoto titulu byl stanoven k 31. 12. 2023 ve výši 334 mil. Kč (31. 12. 2022 ve výši 353 mil. Kč). Aktivum náleží k peněžitou jednotce Osobní doprava.

V individuálním výkazu zisků a ztrát jsou uvedeny ztráty ze snížení hodnoty v položce Odpisy, amortizace a snížení hodnoty.

14.2. Aktiva daná do zástavy

K 31. 12. 2023 Společnost eviduje majetek daný do zástavy společnosti EUROFIMA v zůstatkové hodnotě 2 742 mil. Kč. K 31. 12. 2022 Společnost neevidovala žádné půjčky zajištěné majetkem.

15. Investice do nemovitostí

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	938	475
Přírůstky z následných aktivovaných výdajů	93	3
Odpisy	-29	-35
Úbytky	0	-1
Převody z pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 16 do IAS 40)	89	606
Převody do pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 40 do IAS 16)	-191	-97
Ztráty (-)/Rozpuštění ztrát (+) ze snížení hodnoty	41	-13
Stav na konci roku	941	938

(údaje v mil. Kč)

	Stav k 31. 12. 2023	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 1. 1. 2022
Pořizovací hodnota	1 825	2 139	1 142
Oprávky a snížení hodnoty	-884	-1 201	-667
Zůstatková hodnota	941	938	475

Jako investici do nemovitostí Společnost vykazuje procentuálně vyjádřenou hodnotu zůstatkové ceny pronajaté části nemovitého majetku, jehož užitná plocha je pronajata externímu nájemci alespoň z 1 %.

Nemovitosti se nachází v obvodu dráhy, v železničních stanicích a v depech kolejových vozidel. Společnost aplikuje tržní přístup ke stanovení reálné hodnoty jejích pozemků a výnosovou metodu ke stanovení reálné hodnoty jejích budov.

Při výpočtu reálné hodnoty budovy v prvním kroku se počítá roční příjem z nájemného budovy, a to jako násobek výměry dané nemovitosti, obsazenosti budovy dle jednotlivých typů prostor a externího ročního nájemného dle jednotlivých typů prostor dané budovy. V druhém kroku reálná hodnota budovy je spočítaná jako roční příjem z nájemného budovy snížený o náklady vynaložené na budovu v průběhu roku a dělený kapitalizační mírou pro danou lokalitu (yield). Yield je každoročně aktualizován na základě znaleckého posudku a počítá se jako součet dosažených čistých výnosů (čistého nájemného) dělený součtem dosažených tržních cen srovnatelných nemovitostí. Při odhadu reálné hodnoty nemovitostí k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022, v závislosti na typu nemovitosti a její lokalitě, byl použitý yield v rozmezí od 6 do 10 %.

Pro pozemky probíhá výpočet jako součin tržní ceny za m² pro danou lokalitu a rozlohy daného pozemku. Tržní cena za m² je stanovena každoročně expertem na základě nejnovějších cenových map.

Odhad reálné hodnoty investic do nemovitostí k 31. 12. 2023 je ve výši 7 651 mil. Kč (k 31. prosinci 2022 ve výši 7 882 mil. Kč). Investice do nemovitostí jsou zařazeny ve smyslu způsobu stanovení reálné hodnoty do úrovně 3.

Smlouvy o operativním leasingu, kde Společnost vystupuje jako pronajímatel a které se vztahují k investicím do nemovitostí, jsou popsány v poznámce 30.

16. Nehmotná aktiva

(údaje v mil. Kč)

	Software	Softwarové licence	Nedokončený majetek	Celkem
Pořizovací cena				
Stav k 1. 1. 2022	1 280	696	146	2 122
Přírůstky	87	12	67	166
Úbytky	0	0	0	0
Reklasifikace	141	14	-147	8
Stav k 31. 12. 2022	1 508	722	66	2 296
Přírůstky	66	2	132	200
Úbytky	0	0	0	0
Reklasifikace	35	0	-35	0
Stav k 31. 12. 2023	1 609	724	163	2 496
Oprávky				
Stav k 1. 1. 2022	1 092	674	0	1 766
Amortizace	163	15	0	178
Vyřazení	0	0	0	0
Stav k 31. 12. 2022	1 255	689	0	1 944
Amortizace	182	13	0	195
Vyřazení	0	0	0	0
Stav k 31. 12. 2023	1 437	702	0	2 139
Zůstatková hodnota				
Stav k 1. 1. 2022	188	22	146	356
Stav k 31. 12. 2022	253	33	66	352
Stav k 31. 12. 2023	172	22	163	357

Společnost nemá žádný interně generovaný software.

Náklady na amortizaci byly vykázány v řádku Odpisy, amortizace a snížení hodnoty v individuálním výkazu zisků a ztrát.

Dlouhodobý nehmotný majetek zahrnuje zejména software používaný k obchodní činnosti nazvaný DISOD, PARIS, APS, In-karta, POP, UNIPOK, IS OPT a KASO.

Nehmotná aktiva jsou testována na potenciální snížení hodnoty jako součást peněžotvorné jednotky Osobní doprava (poznámka 14.1.1).

17. Aktiva z práva k užívání

Společnost si pronajímá pozemky, administrativní prostory, prostory na nádražích, lokomotivy, auta a zařízení. Nájemní smlouvy jsou obvykle uzavírány na dobu určitou (3 až 10 let). Menší část smluv je uzavírána na dobu neurčitou (viz poznámka 4.1.3).

(údaje v mil. Kč)

	Pozemky	Budovy – prostory na nádražích	Budovy – administrativní budovy	Stroje a zařízení	Lokomotivy	Ostatní vozidla	Celkem
Pořizovací náklady							
Stav k 1. 1. 2022	3	368	223	9	1 227	37	1 867
Přírůstky	0	0	9	0	625	2	636
Úbytky	0	-51	-1	0	0	-1	-53
Změna odhadu *	0	37	15	0	0	0	52
Stav k 31. 12. 2022	3	354	246	9	1 852	38	2 502
Přírůstky	0	0	165	1	2 324	0	2 490
Úbytky	-2	-2	-93	0	0	0	-97
Změna odhadu *	0	43	30	0	0	0	73
Stav k 31. 12. 2023	1	395	348	10	4 176	38	4 968
Oprávky a znehodnocení							
Stav k 1. 1. 2022	1	205	98	4	404	3	715
Odpisy	0	32	49	1	235	9	326
Vyřazení	0	-25	0	0	0	-1	-26
Stav k 31. 12. 2022	1	212	147	5	639	11	1 015
Odpisy	0	31	49	2	595	9	686
Vyřazení	-1	0	-88	0	0	0	-89
Stav k 31. 12. 2023	0	243	108	7	1 234	20	1 612
Zůstatková hodnota							
Stav k 1. 1. 2022	2	163	125	5	823	34	1 152
Stav k 31. 12. 2022	2	142	99	4	1 213	27	1 487
Stav k 31. 12. 2023	1	152	240	3	2 942	18	3 356

* Změna odhadu představuje zejména změnu v odhadované době nájmu aktiv.

Přírůstky v roce 2023 v kategorii Lokomotivy představují 12 nově pronajatých lokomotiv Vectron (2022: 10 nově pronajatých lokomotiv Vectron).

Aktiva z práva k užívání jsou testována na potenciální snížení hodnoty jako součást peněžotvorné jednotky Osobní doprava (poznámka 14.1.1).

Hodnoty vykázané v individuálním výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Odpisy aktiv z práva k užívání	-686	-326
Úrokový náklad ze závazků z leasingu	-97	-36
Náklad vztahující se ke krátkodobým leasingům	-52	-55
Náklad vztahující se k leasingům aktiv s nízkou hodnotou	-33	-30
Výnosy ze subleasingu aktiv z práva k užívání	6	1

Závazky z leasingu jsou uvedeny v poznámce 25.2.

17.1. Analýza citlivosti aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu

V rámci výpočtu hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu u leasingových smluv na dobu neurčitou byla provedena analýza citlivosti na změnu odhadované doby nájmu.

U budov by změna odhadované doby nájmu o 1 rok, při zachování ostatních parametrů beze změny, vedla ke změně hodnoty aktiv z práva k užívání závazků z leasingu o 73 mil. Kč (2022: 52 mil. Kč).

18. Investice do dceřiných, přidružených společností a společných podniků

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Investice do dceřiných společností	11 722	11 707
Investice do přidružených společností a společných podniků	111	111
Celkem	11 833	11 818

18.1. Přehled údajů o dceřiných společnostech

(údaje v mil. Kč)

Název společnosti	Hlavní místo podnikání	Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2023	Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2022
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Praha	383	383
ČD – Telematika a.s.	Praha	1 936	1 936
DPOV, a.s.	Přerov	434	434
ČD Cargo, a.s.	Praha	8 760	8 760
ČD – Informační Systémy, a.s.	Praha	122	122
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Praha	6	6
ČD travel, s.r.o.	Praha	8	8
ČD Bus a.s.	Vyškov	58	58
RailReal a.s.	Praha	0	0
ČD Restaurant, a.s.	Praha	15	0
Celkem		11 722	11 707

Název společnosti	Hlavní předmět činnosti	Vlastnický podíl k 31. 12. 2023	Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2022
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Výzkum a vývoj v oblasti ŽKV	100 %	100 %
ČD – Telematika a.s.	Poskytování ITC služeb	100 %	100 %
DPOV, a.s.	Opravy a rekonstrukce ŽKV	100 %	100 %
ČD Cargo, a.s.	Provozování žel. nákladní dopravy	100 %	100 %
ČD – Informační Systémy, a.s.	Poskytování ITC služeb	100 %	100 %
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Poskytování služeb v oblasti vzdělávání	100 %	100 %
ČD travel, s.r.o.	Provozování cestovní kanceláře	51,72 %	51,72 %
ČD Bus a.s.	Provozování autobusové dopravy	100 %	100 %
RailReal a.s.	Inženýrská činnost v investiční výstavbě	66 %	66 %
ČD Restaurant, a.s.	Hostinská a realitní činnost	100 %	100 %

18.2. Přehled údajů o přidružených společnostech a společných podnicích

(údaje v mil. Kč)

Název společnosti	Hlavní místo podnikání	Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2023	Účetní hodnota podílu k 31. 12. 2022
JLV, a.s.	Praha	110	110
Masaryk Station Development, a.s.	Praha	0	0
Smíchov Station Development, a.s.	Praha	0	0
Žižkov Station Development, a.s.	Praha	1	1
Celkem		111	111

Název společnosti	Hlavní předmět činnosti	Vlastnický podíl k 31. 12. 2023	Vlastnický podíl k 31. 12. 2022
JLV, a.s.	Hostinská činnost	38,79 %	38,79 %
Masaryk Station Development, a.s.	Rozvoj Masarykova nádraží	34 %	34 %
Smíchov Station Development, a.s. *	Rozvoj Smíchovského nádraží	51 %	51 %
Žižkov Station Development, a.s. *	Rozvoj nádraží Žižkov	51 %	51 %

* V souladu se stanovami těchto společností je k přijetí významných rozhodnutí potřeba nejméně 52 % všech hlasů, a jedná se tedy o společný podnik.

Souhrn finančních informací o přidružených společnostech a společných podnicích:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023 / Rok končící 31. 12. 2023	Masaryk Station Development, a.s.	JLV, a.s.	Společné podniky	Celkem
Aktiva celkem	62	465	11	538
z toho: dlouhodobá aktiva	2	297	10	309
krátkodobá aktiva	60	168	1	229
Závazky celkem	55	111	16	182
z toho: dlouhodobé závazky	41	0	4	45
krátkodobé závazky	14	111	12	137
Čistá aktiva/závazky	7	354	-5	356
Podíl společnosti na čistých aktivech/závazcích	2	137	-3	136
Výnosy celkem	53	599	0	652
Zisk (+)/Ztráta (-) za období	-1	10	0	9
Úplný výsledek za období	-1	10	0	9
Podíl společnosti na zisku	0	4	0	4

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022 / Rok končící 31. 12. 2022	Masaryk Station Development, a.s.	JLV, a.s.	Společné podniky	Celkem
Aktiva celkem	52	447	10	509
z toho: dlouhodobá aktiva	45	302	9	356
krátkodobá aktiva	7	145	1	153
Závazky celkem	44	66	14	124
z toho: dlouhodobé závazky	42	4	2	48
krátkodobé závazky	2	62	12	76
Čistá aktiva/závazky	8	381	-4	385
Podíl společnosti na čistých aktivech/závazcích	3	148	-2	149
Výnosy celkem	4	508	0	512
Zisk (+)/Ztráta (-) za období	-1	8	-1	6
Úplný výsledek za období	-1	8	-1	6
Podíl společnosti na zisku (+)/ztrátě (-)	0	3	-1	2

19. Zásoby

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Náhradní díly pro stroje a zařízení	207	212
Náhradní díly ke kolejovým vozidlům	1 986	1 718
Látky pohonné, mazadla a ostatní výrobky z ropy	43	41
Pracovní oděvy, obuv, ochranné pomůcky	83	99
Ostatní	108	93
Celkem pořizovací hodnota	2 427	2 163
Snížení hodnoty zásob na čistou realizovatelnou hodnotu *	-82	-65
Celkem zůstatková hodnota	2 345	2 098

* Hodnota zásob, ke kterým je vytvořena opravná položka, je 237 mil. Kč k 31. 12. 2023 a 172 mil. Kč k 31. 12. 2022.

Hodnota zásob vykázaná jako náklad v roce 2023 činila 2 496 mil. Kč (2022: 2 216 mil. Kč).

20. Pohledávky z obchodních vztahů

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	1 417	1 863	3 280
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	0	-121	-121
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	1 417	1 742	3 159

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	557	1 853	2 410
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	-12	-130	-142
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	545	1 723	2 268

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Opravné položky k 1. lednu	142	119
Tvorba opravných položek – obchodní pohledávky	5	40
Rozpuštění opravných položek – obchodní pohledávky	-26	-17
Opravné položky k 31. prosinci	121	142

Nárůst pohledávek k 31. 12. 2023 je způsoben především pohledávkou ve výši 739 mil. Kč za prodej pozemků se splatností v roce 2028.

V letech 2021-2023 Společnost vyúčtovala SŽ náhradu za bezdůvodné obohacení vyplývající z využívání majetku společností SŽ, zejména pozemků pod železniční infrastrukturou. Společnost stanovila k 31. 12. 2023 náhradu za roky 2017-2023 ve výši 4 242 mil. Kč včetně DPH (k 31. 12. 2022 za roky 2017-2022 ve výši 3 544 mil. Kč včetně DPH) na základě znaleckého posudku. Zatím nedošlo k dohodě o výši kompenzace, zejména kvůli nutnosti předem notifikovat transakci ze strany Evropské komise. Vzhledem k této nejistotě Společnost nevykázala pohledávku z této transakce. Pohledávka k 31. 12. 2023 však vzniká z nároku Společnosti na inkaso nebo vrácení související DPH ve výši 678 mil. Kč, která je vykázána v dlouhodobých pohledávkách – brutto (k 31. 12. 2022 ve výši 557 mil. Kč).

Další informace o pohledávkách jsou uvedeny v poznámce 33.8 Řízení kreditního rizika.

21. Ostatní finanční aktiva

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku *	327	333
Pohledávky z finančního leasingu	78	78
Zajišťovací deriváty *	45	83
Úvěry ve Skupině ČD	58	120
Vázané peněžní prostředky	56	313
Dlouhodobá celkem	564	927
Zajišťovací deriváty *	239	257
Skupinový cash pooling	202	178
Pohledávky za manka a škody	82	43
Úvěry ve Skupině ČD	0	57
Vázané peněžní prostředky	507	245
Ostatní	41	38
Krátkodobá celkem	1 071	818
Celkem	1 635	1 745

* Zajišťovací deriváty a kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční aktiva jsou oceněna v naběhlé hodnotě.

Společnost označila níže uvedené majetkové cenné papíry jako kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku, protože se očekává, že investice bude držena spíše pro strategické účely než s cílem zisku z následného prodeje, a neplánuje se prodej této investice v krátkodobém nebo střednědobém horizontu.

(údaje v mil. Kč)

	Reálná hodnota k 31.12.2023	Reálná hodnota k 31.12.2022	Dividendy vykázané ve 2023	Dividendy vykázané ve 2022
EUROFIMA	323	329	1	2
Hit Rail B.V.	4	4	0	0
Celkem	327	333	1	2

V průběhu roku 2023 nebyly prodány žádné strategické investice a nedošlo k převodům kumulovaného zisku nebo ztráty v rámci vlastního kapitálu souvisejícího s těmito investicemi.

V položkách vázaných peněžních prostředků jsou vykázány peněžní prostředky, které je Společnost povinna mít uložené na zvláštních bankovních účtech a se kterými je možno disponovat až za předpokladu splnění okolností, s jejichž účelem jsou spojeny. Jedná se o finanční prostředky vázané převážně na dotace z Evropské unie nebo ministerstva, kdy tyto peněžní prostředky mohou být použity pouze v souladu s dotačními podmínkami a na pořízení konkrétního dotačně vázaného majetku či jeho technického zhodnocení.

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Opravné položky k 1. lednu	22	40
Tvorba opravných položek – ostatní finanční aktiva	1	2
Rozpuštění opravných položek – ostatní finanční aktiva	-15	-20
Opravné položky k 31. prosinci	8	22

Další informace o ostatních finančních aktivech jsou uvedeny v poznámce 33.8 Řízení kreditního rizika.

21.1. Pohledávky z finančního leasingu

Společnost pronajala formou finančního leasingu výpravní budovu ve stanici Brno hlavní nádraží.

Analýza splatnosti budoucích leasingových plateb:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
1. rok	22	19
2. rok	22	19
3. rok	22	19
4. rok	22	19
5. rok	22	19
Více než 5 let	436	400
Nediskontované leasingové platby	546	495
Minus: nerealizované finanční výnosy	-466	-415
Současná hodnota leasingových plateb	80	80
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	-2	-2
Čistá investice do leasingu	78	78
V individuálním výkazu o finanční situaci jako:		
<i>Ostatní finanční aktiva krátkodobá</i>	0	0
<i>Ostatní finanční aktiva dlouhodobá</i>	78	78
Celkem	78	78

Hodnoty vykázané v individuálním výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Finanční výnos z čisté investice do finančních leasingů	22	20

Společnost používá zjednodušený přístup dle IFRS 9 k měření očekávaných úvěrových ztrát, který umožňuje vykazovat opravnou položku k očekávaným ztrátám po celou dobu životnosti u všech pohledávek z finančního leasingu.

Společnost není v důsledku leasingových ujednání vystavena měnovému riziku, neboť leasing je denominován v Kč.

Další informace o pohledávkách z finančního leasingu jsou uvedeny v poznámce 33.8 Řízení kreditního rizika.

22. Ostatní aktiva

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobá celkem	31	33
Poskytnuté zálohy	77	196
Daňové pohledávky – DPH	374	573
Daňové pohledávky – ostatní (kromě daně z příjmů právnických osob)	7	7
Předplacené náklady	79	72
Dotace	114	747
Náhrada od pojišťovny (poznámka 26.4)	0	297
Ostatní	40	1
Krátkodobá celkem	691	1 893
Celkem	722	1 926

V položce Dotace jsou vykázány investiční dotace. K 31. 12. 2022 se jedná především o dotaci 551 mil. Kč od MD na obnovu vozového parku v Moravskoslezském kraji.

23. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty se v individuálním výkazu o finanční situaci oceňují v naběhlé hodnotě. Společnost očekává nevýznamné úvěrové ztráty u těchto položek z důvodu vysoké úvěrové kvality peněžních úložek, které jsou vedené u renomovaných finančních institucí s vysokým investičním úvěrovým ratingem, se kterými Společnost spolupracuje na základě dlouhodobých a stabilních vztahů.

Pro účely individuálního výkazu o peněžních tocích zahrnují peněžní prostředky pokladní hotovost, peníze na bankovních účtech a depozitní směnky. Peněžní prostředky na konci účetního období vykázané v individuálním výkazu o peněžních tocích je možné sesouhlasit s příslušnými položkami v individuálním výkazu o finanční situaci takto:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pokladní hotovost a peníze na cestě	64	47
Účty v bankách *	5 499	3 772
Depozitní směnky	247	2 892
Celkem	5 810	6 711

* Analýzy ratingu bank jsou uvedeny v poznámce 33.8.

24. Vlastní kapitál

24.1. Základní kapitál

Základní kapitál Společnosti byl vytvořen vkladem České republiky, jako jediného akcionáře zastoupeného Ministerstvem dopravy České republiky. Základní kapitál k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 tvoří 20 ks kmenových akcií na jméno, ve jmenovité hodnotě 1 mld. Kč. Akcie jsou uloženy u zástupce vlastníka, tj. MD. Akcie Společnosti jsou převoditelné pouze s předchozím souhlasem vlády České republiky. Všechny akcie byly plně splaceny. Během roku 2023 nedošlo k žádným změnám v základním kapitálu.

Každý akcionář je oprávněn účastnit se valné hromady a hlasovat na ní. Má právo požadovat a obdržet na ní vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob. Hlasovací právo je spojeno s akcií a řídí se její jmenovitou hodnotou, a to tak, že na každou jednu miliardu Kč jmenovité hodnoty akcie připadá jeden hlas. Pokud je akcionářem stát, vykonává práva akcionáře společnosti v souladu se zákonem prostřednictvím řídicího výboru.

24.2. Ostatní kapitálové fondy

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Emisní ážio	16 440	16 440
Rezervní fond	116	116
Fond ze zajištění peněžních toků	208	812
Fond nákladů na zajištění	-102	-172
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	68	51
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	97	94
Celkem	16 827	17 341

24.2.1. Emisní ážio

Emisní ážio představuje rozdíl mezi jmenovitou hodnotou akcií a nepeněžitým vkladem při založení společnosti, kterým byl splacen emisní kurz akcií.

Výše emisního ážia, která byla takto stanovena při přechodu na IFRS účetnictví, je 16 440 mil. Kč k 31. 12. 2023 i k 31. 12. 2022.

24.2.2. Rezervní fond

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	116	116
Příděl do rezervního fondu	0	0
Stav na konci roku	116	116

K přídělům do rezervního fondu dochází v souladu se stanovami Společnosti. Rezervní fond může být použit pouze k úhradě ztráty.

24.2.3. Fond ze zajištění peněžních toků

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	812	2 100
Zisk (+)/Ztráta (-) z přecenění	-634	-1 708
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-109	118
Celkem změna fondu zajištění peněžních toků	-743	-1 590
Daň z příjmů	139	302
Stav na konci roku	208	812

Fond ze zajištění peněžních toků představuje kumulované zisky a ztráty z účinného zajištění peněžních toků. Kumulovaný časově rozlišený zisk nebo ztráta ze zajišťovacích derivátů se reklasifikuje do zisku nebo ztráty pouze v případě, že má zajištěná transakce vliv na zisk nebo ztrátu nebo se zahrne jako úprava účetní hodnoty do zajišťované nefinanční položky v souladu s příslušnými účetními pravidly.

Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou v individuálním výkazu zisků a ztrát vykázány na řádku Finanční náklady.

Reklasifikace z fondu zajištění peněžních toků do zisku nebo ztráty pro jednotlivé rizikové expozice:

(údaje v mil. Kč)

Meziměnové úrokové swapy – zajištění dluhopisového financování v EUR s fixní sazbou	2023	2022
Stav na začátku roku	678	2 070
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-536	-1 845
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-28	127
Související daň z příjmů – změna	105	326
Stav na konci roku	219	678
Úrokové swapy – zajištění úvěrů s variabilní sazbou	2023	2022
Stav na začátku roku	134	30
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-98	137
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-81	-9
Související daň z příjmů – změna	34	-24
Stav na konci roku	-11	134

24.2.4. Fond nákladů na zajištění

Náklady zajištění představují kumulované zisky nebo ztráty ze změn částí reálných hodnot vyloučených ze zajišťovacích nástrojů vztahujících se k měnovému bazickému rozpětí u meziměnových úrokových swapů a forwardové složce u měnových swapů.

Společnost vyhodnotila, že oddělené měnové bazické rozpětí se vztahuje k časovému období, a nikoliv ke specifické transakci. Proto Společnost náklady zajištění, v rozsahu, v jakém jsou spojeny se zajištěnou položkou, systematicky amortizuje do zisku nebo ztráty v průběhu trvání zajišťovacího vztahu.

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	-171	-166
Reklasifikace do hospodářského výsledku	-4	-25
Změna reálné hodnoty v nákladech zajištění	87	18
Daň z příjmů	-14	1
Stav na konci roku	-102	-172

Dodatečné informace týkající se derivátů a zajišťovacího účetnictví jsou uvedeny v poznámce 33.

24.2.5. Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku

Fond z přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku zahrnuje kumulovanou čistou změnu reálné hodnoty kapitálových finančních nástrojů přeceňovaných do ostatního úplného výsledku, po odečtení kumulovaných zisků/ztrát převedených do nerozděleného zisku při odúčtování.

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Stav na začátku roku	51	110
Přecenění	8	-58
Očekávané úvěrové ztráty	15	-15
Daň z příjmů	-6	14
Stav na konci roku	68	51

25. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022
Bankovní úvěry	1 016	975
Úvěr od společnosti EUROFIMA	290	0
Závazky z leasingu	1 514	340
Skupinový cash pooling	641	221
Vydané dluhopisy	1 064	10 060
Celkem krátkodobé	4 525	11 596
Bankovní úvěry	6 309	6 913
Úvěr od společnosti EUROFIMA	11 321	0
Závazky z leasingu	1 899	1 154
Vydané dluhopisy	30 183	30 106
Celkem dlouhodobé	49 712	38 173
Celkem	54 237	49 769

V krátkodobých úvěrech, půjčkách a závazcích z leasingu jsou vykázány části dlouhodobých úvěrů, dluhopisů, půjček a závazků z leasingu, které jsou splatné v období kratším než jeden rok od data individuální účetní závěrky.

Společnost neporušila v roce 2023 ani v roce 2022 žádné podmínky úvěrových smluv.

25.1. Vydané dluhopisy

(údaje v mil. Kč)

Datum emise	Nominální hodnota	Datum splatnosti	Veřejně obchodovaná	Kupon	Účetní hodnota k 31.12.2023	Účetní hodnota k 31.12.2022
5.11.2014	30 mil. EUR	5.11.2024	Ne	2,875 %	743	724
5.11.2014	150 mil. EUR	5.11.2029	Ne	3,50 %	3 711	3 617
3.6.2015	77,5 mil. EUR	3.6.2035	Ne	3,00 %	1 944	1 895
25.5.2016	400 mil. EUR	25.5.2023	Ano	1,875 %	0	9 742
23.5.2019	500 mil. EUR	23.5.2026	Ano	1,50 %	12 404	12 070
12.10.2022	500 mil. EUR	12.10.2027	Ano	5,625 %	12 445	12 118
Celkem					31 247	40 166
<i>- z toho krátkodobé</i>					<i>1 064</i>	<i>10 060</i>
<i>- z toho dlouhodobé</i>					<i>30 183</i>	<i>30 106</i>

Společnost neporušila v roce 2023 ani v roce 2022 žádné podmínky platné pro emitované dluhopisy.

Majitelé dluhopisů mohou požádat o předčasné splacení dluhopisů do 90 dnů poté, co podíl státu ve Společnosti klesne pod 75 % nebo podíl Společnosti v segmentech osobní či nákladní dopravy pod 50 % a zároveň rating Společnosti klesne pod investiční stupeň.

25.2. Závazky z leasingu

Společnost vykázala závazek z leasingu následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Krátkodobé závazky z leasingu	1 514	340
Dlouhodobé závazky z leasingu	1 899	1 154
Závazky z leasingu celkem	3 413	1 494

Náklady vztahující se ke krátkodobým leasingům a k leasingům aktiv s nízkou hodnotou, které nejsou zahrnuté mezi výše uvedené krátkodobé závazky z leasingu, jsou v individuálním výkazu zisků a ztrát zahrnuté v položce Služby, spotřeba materiálu a energie (poznámka 7).

Celkové peněžní výdaje související s leasingy v roce 2023 činily 872 mil. Kč, v roce 2022 430 mil. Kč.

Informace o aktivech z práva k užívání jsou uvedeny v poznámce 17.

Společnost není vystavena významnému riziku likvidity s ohledem na závazky z leasingu. Analýza splatností závazků z leasingu je uvedena v poznámce 33.9.1.

25.3. Bankovní úvěry

(údaje v mil. Kč)

Banka	Nominální hodnota	Datum konečné splatnosti	Úročení	Účetní hodnota k 31. 12. 2023	Účetní hodnota k 31. 12. 2022
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Variabilní	802	948
Raiffeisenbank	500	29.12.2028	Variabilní	357	429
Všeobecná úverová banka	500	29.12.2028	Variabilní	385	462
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Fixní	1 000	1 000
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Variabilní	1 001	1 000
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Variabilní	802	948
Raiffeisenbank	1 000	29.12.2028	Variabilní	715	858
Raiffeisenbank	1 100	29.12.2028	Variabilní	786	943
Všeobecná úverová banka	500	29.6.2029	Variabilní	393	464
Všeobecná úverová banka	900	29.6.2029	Variabilní	707	836
Evropská investiční banka	377	8.12.2031	Fixní	377	0
Celkem	8 877			7 325	7 888
- z toho krátkodobé				1 016	975
- z toho dlouhodobé				6 309	6 913

Bankovní úvěry nejsou zajištěny.

25.4. Závazek ke společnosti EUROFIMA

Během roku 2023 si Společnost vzala úvěr od společnosti EUROFIMA, ve které vlastní 1 % (poznámka 32), ve 3 následujících tranších:

(údaje v mil. Kč)

	Nominální hodnota	Datum konečné splatnosti	Úročení	Účetní hodnota k 31. 12. 2023
1. tranše	6 903 mil. Kč	30.3.2033	Fixní	7 146
2. tranše	70 mil. EUR	30.3.2033	Fixní	1 767
3. tranše	2 687 mil. Kč	30.3.2033	Fixní	2 698
Celkem				11 611
- z toho krátkodobé				290
- z toho dlouhodobé				11 321

Závazky ke společnosti EUROFIMA jsou zajištěny zástavními smlouvami k financovanému majetku.

25.5. Změny závazků z financování

Následující tabulka zachycuje změny závazků z financování, a to změny vzniklé nejen z peněžních toků, ale i změny nepeněžní.

(údaje v mil. Kč)

	Bankovní úvěry - krátkodobé	Bankovní úvěry - dlouhodobé	Závazky z leasingu - krátkodobé	Závazky z leasingu - dlouhodobé	Úvěr od společnosti EUROFIMA - krátkodobý	Úvěr od společnosti EUROFIMA - dlouhodobý	Skupinový cash pooling	Vydané dluhopisy - krátkodobé	Vydané dluhopisy - dlouhodobé	Směnky	Celkem
Poznámka	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Závazky z financování k 1.1.2022	197	1 819	246	920	0	0	339	1 232	28 584	0	33 337
Peněžní toky z financování	454	5 386	-301	0	0	0	-118	-933	12 171	0	16 659
Čerpání úvěrů a půjček	2 614	5 386	0	0	0	0	0	0	12 171	3 777	23 948
Splátky úvěrů a půjček	-2 160	0	0	0	0	0	-118	-933	0	-3 777	-6 988
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	-301	0	0	0	0	0	0	0	-301
Důsledky změn měnových kurzů	0	0	0	-32	0	0	0	-305	-776	0	-1 113
Překlasifikace *	292	-292	276	-276	0	0	0	9 944	-9 944	0	0
Přírůstek nového leasingu a změna odhadů	0	0	119	542	0	0	0	0	0	0	661
Naběhlé úroky	315	241	10	26	0	0	16	328	452	99	1 487
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti) **	-282	-240	-10	-26	0	0	-16	-123	-369	-99	-1 165
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	-90	-13	0	-103
Ostatní nepeněžní pohyby	-1	-1	0	0	0	0	0	7	1	0	6
Závazky z financování k 31.12.2022	975	6 913	340	1 154	0	0	221	10 060	30 106	0	49 769
Peněžní toky z financování	-934	377	-690	0	0	11 242	420	-9 438	0	0	977
Čerpání úvěrů a půjček	0	377	0	0	0	11 242	420	0	0	0	12 039
Splátky úvěrů a půjček	-934	0	0	0	0	0	0	-9 438	0	0	-10 372
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	-690	0	0	0	0	0	0	0	-690
Důsledky změn měnových kurzů	0	0	25	28	0	79	0	-185	770	0	717
Překlasifikace *	970	-970	687	-687	290	-290	0	725	-725	0	0
Přírůstek nového leasingu a změna odhadů	0	0	1 151	1 403	0	0	0	0	0	0	2 554
Naběhlé úroky	86	489	43	54	0	290	29	170	1 003	0	2 164
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti) **	-81	-500	-42	-53	0	0	-29	-213	-839	0	-1 757
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	-62	-133	0	-195
Ostatní nepeněžní pohyby	0	0	0	0	0	0	0	7	1	0	8
Závazky z financování k 31.12.2023	1 016	6 309	1 514	1 899	290	11 321	641	1 064	30 183	0	54 237

* Úvěry a půjčky klasifikované v minulém období jako dlouhodobé, které se ve sledovaném období staly krátkodobými.

** Na řádku Zaplacené úroky v individuálním výkazu o peněžních tocích za rok 2023 jsou také vykázány peněžní toky ze zajištění úrokových plateb ve výši 148 mil. Kč (2022: 172 mil. Kč).

26. Rezervy

(údaje v mil. Kč)

	Zůstatek k 1. 1. 2022	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužitě části	Zůstatek k 31. 12. 2022	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužitě části	Zůstatek k 31. 12. 2023
Rezerva na soudní spory	1 702	0	0	700	1 002	0	0	0	1 002
<i>z toho: dlouhodobá část</i>	0				0				0
Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru	65	0	28	0	37	103	7	0	133
<i>z toho: dlouhodobá část</i>	45				27				102
Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky	143	68	88	0	123	73	79	0	117
<i>z toho: dlouhodobá část</i>	67				42				38
Rezerva na nevýhodné smlouvy	479	580	219	0	840	30	144	610	116
<i>z toho: dlouhodobá část</i>	261				427				11
Rezerva na penále	68	0	0	68	0	0	0	0	0
<i>z toho: dlouhodobá část</i>	0				0				0
Ostatní rezervy	512	13	0	62	463	14	8	455	14
<i>z toho: dlouhodobá část</i>	0				0				0
Rezervy celkem	2 969	661	335	830	2 465	220	238	1 065	1 382
<i>Dlouhodobé</i>	373				497				151
<i>Krátkodobé</i>	2 596				1 969				1 231

26.1. Rezerva na soudní spory

Rezervu na soudní spory Společnost tvoří podle očekávaného výsledku všech probíhajících soudních sporů a s tím souvisejícího pravděpodobného odtoku finančních prostředků ze Společnosti.

26.1.1. Řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava

V lednu 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) zahájil proti ČD řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení ČD na lince Praha – Ostrava formou nepřiměřeně nízkých (tzv. predátorských) cen jako reakce na vstup nového konkurenčního železničního dopravce. V listopadu 2016 bylo zahájeno řízení ze strany Evropské komise (dále jen „EK“) ve věci možného porušení článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „TFEU“).

Dne 30. 9. 2022 bylo ČD doručeno rozhodnutí o zastavení řízení ze strany EK, řízení u EK je ukončeno. Na základě tohoto rozhodnutí byla k 31. 12. 2022 rozpuštěna celá rezerva ve výši 700 mil. Kč.

Po ukončení řízení ze strany EK ÚOHS znovu zahájil správní řízení na vnitrostátní úrovni s tím, že ale vzhledem k výsledku šetření EK je předpokládáno také zastavení tohoto národního řízení (viz poznámka 32.1).

26.1.2. Údajná kartelová dohoda mezi ČD, ZSSK a ÖBB při prodeji vyřazených železničních kolejových vozidel

V červnu 2016 bylo provedeno místní šetření Evropské komise v sídle ČD pro podezření z uzavření kartelové dohody ve věci vzájemného prodeje železničních kolejových vozidel. EK prověřuje, zda mezi ČD, ÖBB (Rakouské spolkové dráhy) a popř. též ZSSK (Železniční společnost Slovensko) nedošlo k zakázané dohodě o omezení prodeje vyřazených železničních kolejových vozidel za účelem omezení vstupu nových dopravců na trh (v rozporu s čl. 101 Smlouvy o fungování EU – „TFEU“). ČD neuznávají, že by z jejich strany došlo k uzavření kartelové dohody.

V červnu 2022 obdržely ČD a ÖBB od EK prohlášení o námitkách kvůli údajné kartelové dohodě o prodeji vyřazených kolejových vozidel. Prohlášení o námitkách je procesním krokem v probíhajícím řízení, které nepředjímá konečné závěry a rozhodnutí EK ve věci. K tomuto sdělení výhrad ČD připravily a odeslaly repliku a následně představily své argumenty na ústním slyšení.

V průběhu roku 2023 Komise zaslala směrem k ČD doplňující dotazy, ke kterým se Společnost vyjádřila. K datu vydání této účetní závěrky nevydala EK v této věci konečné rozhodnutí.

Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy tak byla k 31. prosinci 2021 zaúčtována rezerva ve výši 1 000 mil. Kč, která odpovídá odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů. Rezerva rozeznaná tímto způsobem představuje ze strany vedení Skupiny takový odhad závazku k 31. 12. 2022 a i 31. 12. 2023, jaký je i přes značné související nejistoty v tuto chvíli nejlepší možný. ČD neočekávají náhrady od třetích stran v souvislosti s tímto řízením.

Dle názoru vedení Skupiny dosud nebylo prokázáno, že ČD porušily článek 101 TFEU. Záměrem ČD je se v této kauze důrazně hájit, včetně použití všech dostupných cest nesouhlasu s hrozícím rozhodnutím EK zavazujícím ČD k plnění, pokud to bude třeba.

Analýza citlivosti

Skutečné náklady na uhrazení možné sankce se mohou lišit od odhadů a podpůrných předpokladů vedení ČD. V souladu s legislativou EU, v případě určení výše pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, je základní výše pokuty odvozena od hodnoty výnosů, až do 30 % jejich výše, v závislosti na stupni závažnosti přestupku. Nicméně výše pokuty v žádném případě nemůže překročit 10 % celkového obrátu ČD za účetní období předcházející finálnímu rozhodnutí EK. Je nemožné určit nejistoty týkající se časového rozvrhu veškerých budoucích možných odtoků finančních prostředků. Na základě dostupných informací existuje relativně vysoká pravděpodobnost, že výsledky v následujícím účetním období mohou být odlišné od předpokladů použitých vedením ČD a výše rezervy na soudní spory bude vyžadovat významnou úpravu. Pokud by se procento aplikované ČD na příslušné výnosy snížilo (zvýšilo) o 1 %, výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 53 mil. Kč. Pokud by se doba trvání možného porušení předpisů zkrátila (prodloužila) o jeden rok, výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 213 mil. Kč.

Informace o ostatních soudních sporech jsou uvedeny v poznámce 32.1.

26.2. Rezervy na zaměstnanecké benefity

Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při odchodu do důchodu. Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při dosažení životního jubilea a na úhradu léčebných výloh včetně náhrady mzdy při kondičních a ozdravných pobytech. Při výpočtu těchto rezerv Společnost použila pojistně-matematický model, který vychází z aktuálních zaměstnaneckých údajů (počet zaměstnanců, datum nároku na starobní důchod, průměrný plat, výše finančního příspěvku), očekávaných parametrů stanovených kvalifikovaným odhadem Společnosti (předpokládaná fluktuace, nárůst mezd) a veřejně dostupných statistických podkladů (očekávaná míra inflace ve výši 2 %, pravděpodobnost úmrtí a invalidity dle údajů Českého statistického úřadu). Změna výše rezervy váží se k benefitům při odchodu do důchodu způsobená změnou těchto parametrů je vykazována jako pojistně-matematické zisky (ztráty) v individuálním výkazu o ostatním úplném výsledku. Změna výše rezervy na ostatní benefity je vykazována v individuálním výkazu zisků a ztrát. Peněžní toky jsou diskontovány na současnou hodnotu pomocí diskontní sazby odvozené z míry výnosu 10letých státních dluhopisů.

26.3. Rezerva na nevýhodné smlouvy

K 31. 12. 2023 Společnost vytvořila rezervu na nevýhodné smlouvy ve výši 116 mil. Kč (31. 12. 2022: 840 mil. Kč). Rezerva byla vykazována u smluv uzavřených s kraji, kde nevyhnutelné náklady na splnění závazku stanoveného smlouvou překračují ekonomické přínosy, jejichž přijetí se na základě těchto smluv očekává. Vzhledem k tomu, že majetek využívaný k plnění těchto smluv není výhradně přiřaditelný k daným smlouvám, není dle IAS 36 vykazováno snížení hodnoty u tohoto majetku.

26.4. Ostatní rezervy

V Ostatních rezervách byla zrušena rezerva na náhradu škody způsobenou požárem kabelů ve stanici Bohumín, která byla natvořena ve výši očekávané škody. Soud žalobu SŽ ke konci roku 2023 zamítl. Společnost v souvislosti s touto rezervou vykazovala k 31. 12. 2022 také očekávanou náhradu od pojišťovny ve výši 297 mil. Kč v ostatních aktivech (poznámka 22), která byla v roce 2023 rovněž odúčtována.

27. Ostatní finanční závazky

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční deriváty * (poznámka 33.2)	991	944
Ostatní	192	171
Dlouhodobé celkem	1 183	1 115
Finanční deriváty * (poznámka 33.2)	481	580
Ostatní	60	43
Krátkodobé celkem	541	623
Celkem	1 724	1 738

* Finanční deriváty jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční závazky jsou oceněné v naběhlé hodnotě.

Ostatní dlouhodobé finanční závazky představují závazky vůči nájemcům majetku na Masarykově a brněnském nádraží v souvislosti s technickým zhodnocením pronajatého majetku prováděným nájemci.

28. Ostatní závazky a smluvní závazky

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobé celkem	56	87
Přijaté zálohy	4	3
Závazky k zaměstnancům	1 080	1 001
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	349	285
Daňové závazky – daň sražená zaměstnancům	61	57
Smluvní závazky (poznámka 5.2)	272	500
Závazky z refundací (poznámka 5.2)	527	89
Ostatní	485	306
Krátkodobé celkem	2 778	2 241
Celkem	2 834	2 328

Ostatní dlouhodobé závazky k 31. 12. 2023 zahrnují investiční dotace v celkové výši 56 mil. Kč (k 31. 12. 2022: 87 mil. Kč), jedná se o dotace na vybavení prototypů systémem ETCS.

Položka Ostatní v Ostatních krátkodobých závazcích k 31. 12. 2023 zahrnuje investiční dotace v celkové výši 357 mil. Kč (k 31. 12. 2022: 215 mil. Kč).

Společnost neeviduje žádné závazky po splatnosti vůči finančním úřadům, správám sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám.

29. Spřízněné strany

29.1. Výnosy realizované s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

2023	Provize z prodeje zásob	Prodej služeb	Dividendy	Ostatní výnosy *	Celkem
ČD – Telematika a.s.	0	3	65	0	68
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	0	6	271	0	277
DPOV, a.s.	30	31	0	23	84
ČD Cargo, a.s.	16	218	19	10	263
ČD – Informační Systémy, a.s.	0	16	0	14	30
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	9	1	0	10
ČD travel, s.r.o.	0	2	0	0	2
ČD Bus a.s.	0	7	0	0	7
JLV, a.s.	0	2	3	1	6
Celkem	46	294	359	48	747

* Včetně finančních výnosů.

(údaje v mil. Kč)

2022	Provize z prodeje zásob	Prodej služeb	Dividendy	Ostatní výnosy *	Celkem
ČD – Telematika a.s.	0	3	100	16	119
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	0	6	278	0	284
DPOV, a.s.	33	38	0	17	88
ČD Cargo, a.s.	9	165	0	4	178
ČD – Informační Systémy, a.s.	0	17	0	16	33
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	8	1	0	9
ČD travel, s.r.o.	0	0	0	0	0
ČD Bus a.s.	0	1	0	0	1
JLV, a.s.	0	2	3	0	5
Celkem	42	240	382	53	717

* Včetně finančních výnosů.

29.2. Nákupy realizované s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

2023	Nákup materiálu	Služby	Ostatní náklady *	Celkem
ČD – Telematika a.s.	15	106	7	128
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	0	4	20	24
DPOV, a.s.	1	184	0	185
ČD Cargo, a.s.	3	32	5	40
ČD – Informační Systémy, a.s.	4	297	0	301
JLV, a.s.	0	242	0	242
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	76	1	77
ODP-software, spol. s r.o.	0	15	0	15
ČD relax s.r.o.	0	27	0	27
ČD Bus a.s.	0	512	0	512
CHAPS spol. s r.o.	0	5	0	5
Celkem	23	1 500	33	1 556

* Včetně finančních nákladů.

(údaje v mil. Kč)

2022	Nákup materiálu	Služby	Ostatní náklady *	Celkem
ČD – Telematika a.s.	7	76	2	85
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	0	0	12	12
DPOV, a.s.	2	64	1	67
ČD Cargo, a.s.	2	29	0	31
ČD – Informační Systémy, a.s.	2	283	0	285
JLV, a.s.	0	206	0	206
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	68	0	68
ODP-software, spol. s r.o.	0	10	0	10
ČD relax s.r.o.	0	29	0	29
ČD Bus a.s.	0	220	0	220
CHAPS spol. s r.o.	0	5	0	5
Celkem	13	990	15	1 018

* Včetně finančních nákladů.

Dceřiné a přidružené společnosti využívají služby poskytované Společností za podmínek platných pro ostatní zákazníky. Na straně nákladů Společnost nakupuje služby a materiál od dceřiných a přidružených společností za podmínek platných pro ostatní zákazníky.

29.3. Nákupy a prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

Prodeje	Dlouhodobý hmotný majetek 2023	Dlouhodobý hmotný majetek 2022
ČD – Telematika a.s.	5	0
ČD Cargo, a.s.	306	23
Celkem	311	23

(údaje v mil. Kč)

Nákupy	Dlouhodobý nehmotný majetek 2023	Dlouhodobý hmotný majetek 2023	Dlouhodobý nehmotný majetek 2022	Dlouhodobý hmotný majetek 2022
ČD – Telematika a.s.	0	743	0	579
DPOV, a.s.	0	1 603	0	1 604
ODP-software, spol. s r.o.	4	0	3	0
ČD – Informační Systémy, a.s.	162	25	137	29
Tramex Rail s.r.o.	0	9	0	12
Celkem	166	2 380	140	2 224

Nákupy dlouhodobého majetku od DPOV, a.s., představují nákupy komponent kolejových vozidel – provedení významných periodických oprav.

29.4. Pohledávky a závazky z obchodních vztahů na konci účetního období s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Pohledávky	Závazky
ČD – Telematika a.s.	464	138
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	2	0
DPOV, a.s.	21	283
ČD Cargo, a.s.	260	5
JLV, a.s.	0	50
ČD – Informační Systémy, a.s.	5	117
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	2	6
ČD travel, s.r.o.	1	2
ODP-software, spol. s r.o.	0	11
CHAPS spol. s r.o.	0	2
ČD Bus a.s.	4	76
Celkem	759	690

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Pohledávky	Závazky
ČD – Telematika a.s.	492	130
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	4	0
DPOV, a.s.	35	245
ČD Cargo, a.s.	128	3
JLV, a.s.	0	42
ČD – Informační Systémy, a.s.	5	124
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	2	5
ČD travel, s.r.o.	0	3
ODP-software, spol. s r.o.	0	5
CHAPS spol. s r.o.	0	2
ČD Bus a.s.	1	71
Celkem	667	630

Nevyrovnané zůstatky nejsou zajištěné a uhradí se bankovním převodem. Nebyly poskytnuty ani přijaty žádné záruky. Pohledávky jsou obvykle splatné do 30 dní, závazky do 45 dní. Z hlediska IFRS 9 byly ztráty ze snížení hodnoty pohledávek od spřízněných stran vyhodnoceny jako nevýznamné.

29.5. Smluvní závazky k výdajům

K datu sestavení individuální účetní závěrky má Společnost uzavřeny se spřízněnými stranami smlouvy na nákup pozemků, budov a zařízení:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
ČD – Telematika a.s.	1 817	2 539
DPOV, a.s.	465	520
ČD – Informační Systémy, a.s.	51	94
Tramex Rail s.r.o.	0	4
Celkem	2 333	3 157

Smlouvy s ČD – Telematikou představují zejména nákup systémů ETCS.

29.6. Půjčky spřízněným stranám

(údaje v mil. Kč)

Protistrana	Výše poskytnuté půjčky	Datum poskytnutí	Splatnost	Úroková sazba	Účetní hodnota k 31. 12. 2023	Účetní hodnota k 31. 12. 2022
ČD Cargo, a.s.	540	17.10.2016	měsíční splátky do 17.10.2023	6M EURIBOR plus marže 1,00 % p.a.	0	57
ČD – Informační Systémy, a.s.	400	27.9.2017	27.9.2027	3M PRIBOR + 5,4 % p.a.	58	120
Celkem					58	177

Půjčky spřízněným stranám nejsou zajištěny.

29.7. Pohledávky a závazky z cash poolingů

(údaje v mil. Kč)

Protistrana	Rámec k 31. 12. 2023	Datum zapojení	Úroková sazba	Pohledávky		Závazky	
				Účetní hodnota k 31. 12. 2023	Účetní hodnota k 31. 12. 2022	Účetní hodnota k 31. 12. 2023	Účetní hodnota k 31. 12. 2022
ČD Cargo, a.s.	300	29.05.2013	O/N PRIBOR plus marže	0	0	3	2
DPOV, a.s.	300	1.8.2013	O/N PRIBOR plus marže	144	166	0	0
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	60	1.7.2013	O/N PRIBOR plus marže	0	0	371	156
ČD – Telematika a.s.	50	20.9.2013	O/N PRIBOR plus marže	0	0	250	50
ČD – Informační Systémy, a.s.	80	1.8.2013	O/N PRIBOR plus marže	58	12	0	0
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	5	3.7.2017	O/N PRIBOR plus marže	0	0	17	13
ČD Bus a.s.	10	3.4.2023	O/N PRIBOR plus marže	0	0	0	0
Celkem	805			202	178	641	221

Pohledávky a závazky z cash poolingů nejsou zajištěny.

29.8. Odměny členům klíčového managementu

Členům klíčového managementu byly během roku vyplaceny tyto zaměstnanecké požitky:

(údaje v mil. Kč)

2023	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	26	3	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	5	1	0
Požitky po skončení pracovního poměru	0	0	0
Celkem	31	4	0
Počet členů klíčového managementu	5	6	6

(údaje v mil. Kč)

2022	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	18	3	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	6	1	0
Požitky po skončení pracovního poměru	7	0	0
Celkem	31	4	0
Počet členů klíčového managementu	6	6	6

29.9. Vztahy se společnostmi kontrolovanými státem

Společnost je stoprocentně vlastněná a ovládaná státem Česká republika. V souladu s výjimkou uvedenou ve standardu IAS 24 Zveřejnění spřízněných stran Společnost nezveřejňuje kvantitativní informace týkající se individuálně nevýznamných transakcí se státem a společnostmi kontrolovanými nebo společně kontrolovanými státem nebo ve kterých má stát podstatný vliv. Níže jsou uvedeny individuálně významné transakce s těmito společnostmi, které se Společnosti podařilo identifikovat: úhrady závazku veřejné služby (kraje a Ministerstvo dopravy) a transakce se státní organizací SŽ.

Úhrady závazku veřejné služby

Nákladové riziko je spojeno s náklady, které musí dopravce vynaložit za účelem zajištění provozu veřejné dopravy vyžádané objednatelem. V rámci rizika nákladů se předně jedná o riziko provozních nákladů, které lze z pohledu dopravce chápat jako riziko rozdílu mezi náklady, s nimiž dopravce kalkuloval v nabídce na provozování veřejné dopravy předložené objednateli, a náklady skutečně vynaloženými dopravcem během plnění smlouvy. Rizika provozních nákladů mohou být jak vnější, která dopravce není schopen ovlivnit (jako např. růst cen pohonných hmot, změna cen náhradních dílů, dodatečné náklady z důvodu dopravních výluk a mimořádností, změny v legislativě a daňových předpisech apod.), tak vnitřní, která dopravce může ovlivnit (např. řádná údržba vozidlového parku, efektivní nastavení vnitřních procesů, výše mezd apod.).

Výnosové riziko odpovídá riziku tržeb z přepravy cestujících a lze je chápat jako rozdíl mezi příjmy předpokládanými před uzavřením smlouvy a příjmy skutečně dosaženými dopravcem za dobu trvání smlouvy. Klíčovou složkou výnosového rizika je riziko poptávky po přepravních službách poskytovaných dopravcem ze strany cestujících.

S ohledem na způsob rozdělení rizik Společnost uzavírá s objednateli veřejné dopravy smlouvy v tzv. režimech „brutto“ a „netto“. Smlouvy v režimu „brutto“ mají nákladová rizika a příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele, výnosová rizika a příležitosti jsou výhradně na straně objednatele. Smlouvy v režimu „netto“ mají nákladová a výnosová rizika i příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele. Objednatel nese rizika a příležitosti za výši tržeb integrovaného dopravního systému („IDS“), které dopravce nemůže ovlivnit, dopravce za ostatní tržby. Pokud se smlouva neodvolává na uplatňování tarifu IDS, pak veškerá rizika a příležitosti tržeb nese dopravce. Veškeré smlouvy s Ministerstvem dopravy jsou v režimu „netto“.

(údaje v mil. Kč)

Výnosy a kompenzace	Protistrana	2023	2022
Výnosy z pronájmu nemovitostí	SŽ	30	19
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu *	SŽ	470	1 094
Ostatní výnosy	SŽ	79	140
Výnosy z rekuperace trakční energie	SŽ	106	78
Úhrady od objednatelů veřejné služby – ze státního rozpočtu	stát – MD	4 991	4 534
Výnosy z kompenzací slev jízdného 50 % **	stát – MD	1 690	1 616
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtu krajů – smlouvy „brutto“	kraje	5 246	4 487
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtu krajů – smlouvy „netto“	kraje	8 278	7 818
Kompenzace jízdného – Ukrajina	stát	0	71

* Tato úhrada kompenzuje náklady na náhradní autobusovou dopravu. Náklady na náhradní autobusovou dopravu v poznámce 7 jsou po této kompenzaci uvedeny netto.

** Do 31. 3. 2022 byla kompenzace slev jízdného pro děti od 6 do 18 let, studenty do 26 a seniory nad 65 let ve výši 75 %.

(údaje v mil. Kč)

Náklady	Protistrana	2023	2022
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy	SŽ	1 804	1 803
Spotřeba elektrické trakční energie	SŽ	2 444	2 623
Ostatní náklady	SŽ	306	299

(údaje v mil. Kč)

Pohledávky	Protistrana	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu	SŽ	184	66
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 20)	SŽ	678	557
Podpora – POZE (poznámka 7)	SŽ	0	253
Výnosy z pronájmu nemovitostí	SŽ	2	0
Kompenzace slev jízdného 50 %	stát – MD	112	100
Závazek veřejné služby	kraje	283	356

(údaje v mil. Kč)

Závazky	Protistrana	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy	SŽ	410	417
Spotřeba elektrické trakční energie	SŽ	83	89
Závazek veřejné služby	stát – MD	202	42
Závazek veřejné služby	kraje	436	322
Závazky z leasingu	SŽ	190	170

Státní instituce, podniky a další strany kontrolované státem využívají služby poskytované Společností za podmínek platných pro ostatní zákazníky. Na straně nákladů Společnost nakupuje některé služby a jiné dodávky (voda, energie atd.) od společností kontrolovaných státem za podmínek platných pro ostatní spotřebitele.

V roce 2023 Společnost vykázala v individuálním výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobých aktiv dotace od MD ve výši 239 mil. Kč (2022: 803 mil. Kč). Pohledávky a závazky z titulu dotací na pořízení majetku jsou vykázány na řádcích Ostatní aktiva (poznámka 22) a Ostatní závazky a smluvní závazky (poznámka 28).

30. Operativní leasing

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Společnost vystupuje jako pronajímatel, se vztahují k investicím do nemovitostí a k movitému majetku ve vlastnictví Společnosti s různou dobou pronájmu.

Analýza splatnosti nediskontovaných plateb z nevypověditelných smluv o operativním leasingu:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
1. rok	57	50
2. rok	61	52
3. rok	65	54
4. rok	70	57
5. rok	0	59
Více než 5 let	0	0
Celkem	253	272

Výnosy z operativního leasingu vykázané v roce 2023 v zisku nebo ztrátě činily 422 mil. Kč (v roce 2022: 370 mil. Kč), z toho výnosy z investic do nemovitostí v roce 2023 činily 330 mil. Kč (v roce 2022: 298 mil. Kč).

Přímé provozní náklady spojené s investicemi do nemovitostí v roce 2023 představovaly 124 mil. Kč (v roce 2022: 164 mil. Kč).

31. Smluvní závazky k výdajům

K datu individuální účetní závěrky má Společnost uzavřené smlouvy na nákup pozemků, budov a zařízení ve výši 49 182 mil. Kč (2022: 47 302 mil. Kč), z nichž 18 200 mil. Kč již bylo k 31. 12. 2023 uhrazeno (k 31. 12. 2022: 13 897 mil. Kč).

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Neuhrazené dodávky sjednané pro příští rok	7 455	1 823
Neuhrazené dodávky sjednané pro roky následující	23 527	31 582
Celkem	30 982	33 405

Podstatnou část závazků k výdajům k 31. 12. 2023 ve výši 30 740 mil. Kč (2022: 33 046 mil. Kč) představují investice do železničních kolejových vozidel.

32. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva

Společnost vlastní 1% majetkový podíl ve společnosti EUROFIMA. Akcionáři společnosti jsou evropští národní železniční dopravci a smyslem této společnosti je získávat zdroje na financování nákupu kolejových vozidel. Podle článku 5 Stanov je splaceno pouze 20 % hodnoty majetkového podílu s tím, že splacení zbývajících 80 % může společnost EUROFIMA požadovat po svých akcionářích podle potřeby na základě rozhodnutí správní rady. Nominální hodnota nesplacených akcií je k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 ve výši 20,8 mil. CHF (555 mil. Kč k 31. 12. 2023, 510 mil. Kč k 31. 12. 2022). K 31. 12. 2023 považuje vedení ČD pravděpodobnost, že bude Společnost vyzvána k úhradě nominální hodnoty nesplacené části podílu, za nízkou.

Celkové náklady na sanace v roce 2023 činily 23 mil. Kč (2022: 20 mil. Kč). Společnost si není vědoma ekologických zátěží, které by překračovaly legislativní limity a svým charakterem ohrožovaly lidské zdraví či majetek třetích osob. Vedení Společnosti jednající s řádnou manažerskou péčí si není vědomo žádné odpovědnosti vyplývající z legislativních požadavků v souvislosti s ekologickými zátěžemi.

32.1. Soudní spory

32.1.1. Žaloba LEO Express na náhradu škody

V červenci 2014 byla společností LEO Express podána žaloba na náhradu škody v částce přibližně 419 mil. Kč s příslušenstvím, která měla být údajně způsobena společností LEO Express ze strany ČD jejich cenovou politikou. Soud v prvním stupni žalobu LEO Express zamítl. V závěru prosince 2016 pak společnost LEO Express podala proti společnosti ČD novou žalobu na částku přibližně 434 mil. Kč s příslušenstvím, a to z obdobného důvodu. V březnu 2018 Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek, kterým byla zamítnuta první žaloba LEO Express na náhradu škody, a věc vrátil zpět Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. První žalobou se LEO Express domáhá, po částečném zpětvzetí, zaplacení přibližně 34 mil. Kč a druhou žalobou zaplacení přibližně 434 mil. Kč. Řízení bylo přerušeno do rozhodnutí Evropské komise ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 26.1. Společnosti Leo Express Global a Leo Express s.r.o. dále svými dopisy ze dne 12. července 2021 vyzvaly ČD, aby jim uhradily nad rámec výše uvedených nároků též další údajně vzniklou újmu, za období (i) od 1. června 2014 do 31. prosince 2017 v tvrzené výši 1 202 mil. Kč (spol. Leo Express Global) a (ii) od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2019 v tvrzené výši 491 mil. Kč (spol. Leo Express s.r.o.). I tato újma by se údajně měla týkat tvrzeného protisoutěžního jednání ČD, přičemž ve výzvě k úhradě není uvedena žádná bližší specifikace nároků ani způsob, jakým byla tato údajná výše újmy vyčíslena. V reakci na tyto dopisy ČD odmítly jakékoliv porušení právních předpisů, a tedy i údajnou povinnost k náhradě škody. ČD nemají informaci, že by skupina Leo Express tyto údajné nároky uplatnila u soudu.

V roce 2022 Městský soud připustil, aby do řízení jako žalobce namísto současného žalobce, tzn. společnosti LEO Express Global a.s., vstoupila společnost LEO Mobility s.r.o. (v žalobě na částku 34 mil. Kč) a pan L. Novotný (v žalobě na částku 434 mil. Kč). Proti tomuto usnesení podaly ČD odvolání, když v řízení o 34 mil. Kč nakonec došlo ke vstupu LEO Mobility s.r.o., zatímco v řízení o 434 mil. Kč zatím není o procesním nástupnictví pravomocně rozhodnuto.

V řízení o 34 mil. Kč byl uzavřen dne 23. 6. 2023 soudní smír, na základě kterého zanikají veškeré nároky LEO Mobility s.r.o. a tato společnost je zavázána zaplatit náklady řízení ČD ve výši 2 mil. Kč. Tento spor je tak pravomocně ukončen.

Soud dosud nerozhodl otázku aktivní legitimace ve sporu o 434 mil. Kč. Do rozhodnutí této otázky nemůže soud ve věci samé rozhodnout.

Podle názoru vedení Společnosti není pravděpodobné, že Společnosti v této souvislosti vznikne závazek, a tudíž není tvořena rezerva.

32.1.2. Žaloba společnosti Regiojet k zaplacení náhrady újmy

Společnost Regiojet zaslala ČD předžalobní výzvu k zaplacení náhrady újmy datovanou 10. 4. 2015, ve které požadovala úhradu v celkové výši přibližně 717 mil. Kč. K údajné újmě mělo dojít domnělým protiprávním jednáním ČD při provozu linky Praha – Ostrava, spočívajícím v uplatňování podnákladových cen. ČD újmu uhradit odmítly. Společnost Regiojet podala žalobu, kterou se domáhá úhrady částky cca 717 mil. Kč s příslušenstvím. V rámci projednávání věci v prvním stupni soud řízení přerušil do doby, než EK rozhodne ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 26.1.

Evropská Komise a ÚOHS zastavily řízení vůči ČD, kdy neshledaly, že by ČD zneužily dominantní postavení.

32.1.3. Žaloba společnosti Regiojet a.s. a STUDENT AGENCY k.s. na vrácení údajné nedovolené veřejné podpory (žalovaní ČD, a.s., SŽ, s.o., ČR zastoupená Ministerstvem dopravy ČR)

Žaloba podaná v dubnu 2015 společností Regiojet na vrácení cca 7 mld. Kč plus úroky z prodlení kvůli údajné nedovolené veřejné podpoře. K žalobě se následně připojila společnost STUDENT AGENCY k.s. O tuto částku byl údajně nadhodnocen majetek „mrtvá dopravní cesta“, který v roce 2008 převedly ČD na SŽ

za 12 mld. Kč. Jak Městský soud v Praze (rozsudkem z 6. 2. 2019), tak Vrchní soud v Praze (rozsudkem z 23.9. 2020) rozhodly ve prospěch ČD, Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 29. 2. 2024 předchozí rozhodnutí zrušil a přikázal věc znovu projednat. Ke zrušení rozsudků došlo z důvodu aplikace nesprávné právní úpravy soudy obou stupňů. Městský soud v Praze tak věc začne znovu projednávat. Podle analýzy externího právního zástupce rozhodnutí Nejvyššího soudu na neoprávněnosti nároku žalobců nic nemění a neočekává se jiné konečné rozhodnutí ve věci.

32.1.4. Žaloba společnosti CB Station Development a EZ Holding proti ČD

Jedná se o nemovitostní projekt, v rámci kterého byly na ČD podány 3 žaloby od společností Station CB a EZ Holding. Žaloby směřují na určení povinnosti ČD uzavřít se žalobci kupní smlouvy na základě předchozí smlouvy o budoucí smlouvě. Nelze vyloučit ani nárokování smluvní pokuty ve výši 100 mil. Kč a jiné újmy (škody, předsmuvní odpovědnosti). Žaloba proti ČD byla soudem prvního stupně zamítnuta, ze strany CB Station Development, a.s., bylo proti rozhodnutí podáno odvolání.

Odvolací soud potvrdil dřívější pozitivní rozsudek soudu prvního stupně a soudní řízení je pravomocně skončeno plným úspěchem ČD. Současně s úspěchem ČD ve sporu zaniká předběžné opatření nařízené soudem ve vztahu k dotčeným pozemkům. S pozemky již mohou ČD nakládat podle vlastní vůle.

33. Finanční nástroje

33.1. Řízení kapitálu

Hlavním cílem Společnosti při řízení kapitálové struktury je udržovat dlouhodobě udržitelnou míru zadlužení a rating na investičním stupni. Ratingová agentura posuzuje v rámci své metodiky míru zadlužení pomocí ukazatele dluh/EBITDA. Pro aktuální stupeň ratingu je indikovaná hodnota ukazatele sestaveného na základě konsolidovaných údajů na úrovni 6. Plnění ukazatele a možný dopad jeho hodnoty na rating společnosti komentuje agentura každoročně ve svém výroku, který je veřejně dostupný na webových stránkách Společnosti. Společnost používá jako zdroj dlouhodobého financování především emise dluhopisů a čerpání dlouhodobých investičních úvěrů.

Strukturu kapitálu Společnosti tvoří čistý dluh (výpůjčky snížené o peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty) a vlastní kapitál Společnosti (zahrnuje základní kapitál, fondy a nerozdělenou ztrátu).

		(údaje v mil. Kč)	
		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Čistý dluh			
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	54 237	49 769
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	23	-5 810	-6 711
Čistý dluh celkem		48 427	43 058
Vlastní kapitál			
Základní kapitál	24	20 000	20 000
Kapitálové fondy	24	16 827	17 341
Nerozdělená ztráta	24	-1 093	-3 936
Vlastní kapitál celkem		35 734	33 405
Řízený kapitál celkem		84 161	76 463

Na Společnost se nevztahují žádné kapitálové požadavky stanovené externími subjekty.

Představenstvo a dozorčí rada Společnosti jsou pravidelně informovány o vývoji zadlužení. Jakékoli dodatečné zadlužení podléhá jejich souhlasu.

33.2. Třídy finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních aktiv	Třída finančních aktiv		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě	Pohledávky z obchodních vztahů	20	3 159	2 268
	Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	23	5 810	6 711
	Pohledávky z finančního leasingu	21	78	78
	Úvěry a cash pooling ve Skupině ČD	21	260	355
	Ostatní	21	686	639
Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztrát	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví *	21	284	340
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku hospodaření	Kapitálové investice v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	21	327	333
Celkem			10 604	10 724

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních závazků	Třída finančních závazků		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví *	27	1 472	1 524
Finanční závazky oceňované v naběhlé hodnotě	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	54 237	49 769
	Závazky z obchodních vztahů		4 035	3 884
	Ostatní	27	252	214
Celkem			59 996	55 391

* Za předpokladu, že je zajištění účinné, jsou změny reálné hodnoty zajišťovacího nástroje prvotně vykázány v ostatním úplném výsledku (poznámka 24.2.3).

Výnosy z jednotlivých tříd finančních aktiv jsou následující:

(údaje v mil. Kč)

	2023	2022	Vykázány na řádku výkazu zisků a ztrát
Úroky z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	295	36	Finanční výnosy
Úroky z cash poolingů a z poskytnutých úvěrů	25	26	Finanční výnosy
Úroky z pohledávek z finančního leasingu	22	20	Finanční výnosy
Dividendy z kapitálových investic	1	2	Ostatní provozní výnosy
Celkem	343	84	

Ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv jsou uvedeny v poznámce 20 Pohledávky z obchodních vztahů a v poznámce 33.8 Řízení kreditního rizika.

33.3. Reálná hodnota finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Finanční aktiva	Úroveň	Reálná hodnota 31. 12. 2023	Účetní hodnota 31. 12. 2023	Reálná hodnota 31. 12. 2022	Účetní hodnota 31. 12. 2022
Oceněné reálnou hodnotou		611	611	673	673
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	284	284	340	340
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	Úroveň 3	327	327	333	333
Oceněné naběhlou hodnotou		190	192	531	568
Úvěry ve Skupině ČD	Úroveň 2	58	58	177	177
Pohledávky z finančního leasingu	Úroveň 2	78	78	78	78
Ostatní finanční aktiva – dlouhodobé	Úroveň 2	54	56	276	313
Celkem		801	803	1 204	1 241

(údaje v mil. Kč)

Finanční závazky	Úroveň	Reálná hodnota 31. 12. 2023	Účetní hodnota 31. 12. 2023	Reálná hodnota 31. 12. 2022	Účetní hodnota 31. 12. 2022
Oceněné reálnou hodnotou		1 472	1 472	1 524	1 524
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	1 472	1 472	1 524	1 524
Oceněné naběhlou hodnotou		50 073	50 375	45 943	48 225
Vydané dluhopisy	Úroveň 2	5 973	6 398	5 517	6 236
Vydané dluhopisy (veř. obchodované)	Úroveň 1	24 720	24 849	32 477	33 930
Úvěry *	Úroveň 2	7 305	7 325	7 818	7 888
Úvěr od společnosti EUROFIMA	Úroveň 2	11 909	11 611	0	0
Ostatní finanční závazky – dlouhodobé	Úroveň 2	166	192	131	171
Celkem		51 545	51 847	47 467	49 749

* Reálná hodnota variabilně úročených úvěrů je přibližně shodná s účetní hodnotou těchto úvěrů.

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, pohledávky a závazky z obchodních vztahů, pohledávky a závazky z cash pooling, ostatní krátkodobá finanční aktiva a ostatní krátkodobé finanční závazky nejsou v tabulce uvedené, protože jejich reálná hodnota je přibližně shodná s účetní hodnotou z důvodu jejich krátkodobé splatnosti.

Během roku 2023 a 2022 nedošlo k přesunům finančních nástrojů mezi jednotlivými úrovněmi.

33.3.1. Oceňovací postupy použité pro stanovení reálné hodnoty

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které jsou oceňovány reálnou hodnotou, se určují takto:

- Reálná hodnota investic do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku byla odhadnuta pomocí přístupu založeného na čistých aktivech. K 31. prosinci 2023 a 2022 vedení Společnosti analyzovalo auditované účetní závěrky společnosti, do níž bylo investováno, a dospělo k závěru, že její reálná hodnota se přibližně rovná účetní hodnotě jejích čistých aktiv.
- Reálná hodnota úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích.
- Reálná hodnota meziměnových úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích v příslušných měnách.
- Reálná hodnota měnových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných výnosových křivkách a swapových bodech pro příslušné měny.

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou, ale jejich zveřejnění je vyžadováno, se určují takto:

- reálná hodnota dluhopisů je určena na základě kótovaných tržních cen, pokud existují. Pokud nejsou k dispozici kótované tržní ceny, stanoví se reálná hodnota modelem na základě kótovaných tržních cen srovnatelných dluhopisů;
- reálná hodnota ostatních dlouhodobých finančních aktiv a závazků je vypočítána pomocí metody diskontovaných peněžních toků.

Budoucí peněžní toky se diskontují s použitím diskontní sazby odvozené z přírůstkové výpůjční úrokové míry.

33.3.2. Ocenění reálnou hodnotou vykázanou v individuálním výkazu o finanční situaci

Finanční nástroje oceněné reálnou hodnotou jsou rozděleny do úrovní 1 až 3 podle míry, do níž je možné reálnou hodnotu zjistit či ověřit:

- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 1 jsou ocenění, která vycházejí z neupravených kótovaných cen stejných aktiv či závazků na aktivních trzích;
- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 2 jsou ocenění, která vycházejí z jiných vstupů než kótovaných cen využívaných na úrovni 1; tyto informace je možné získat u aktiva nebo závazku přímo (tzn. ceny) nebo nepřímo (tzn. údaje odvozené z cen);
- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 3 jsou ocenění, která vycházejí z oceňovacích technik, jež využívají informace o aktivu nebo závazku, které nejsou odvozeny ze zjistitelných tržních dat (neověřitelné vstupy).

Investice do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku k 31. prosinci 2023 a 31. prosinci 2022 jsou zahrnuty do úrovně 3. Všechny ostatní finanční nástroje oceňované reálnou hodnotou k 31. prosinci 2023 a 31. prosinci 2022 jsou zahrnuty do úrovně 2.

33.3.3. Sesouhlasení ocenění finančních nástrojů oceněných reálnou hodnotou na úrovni 3

V následující tabulce jsou uvedena finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou na úrovni 3:

(údaje v mil. Kč)

Investice do kapitálových nástrojů	
Stav k 1. lednu 2022	390
Celkové zisky nebo ztráty:	-49
<i>v hospodářském výsledku</i>	25
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	-74
Převod z finančních nástrojů úrovně 3	-8
Stav k 31. prosinci 2022	333
Celkové zisky nebo ztráty:	23
<i>v hospodářském výsledku</i>	0
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	23
Převod z finančních nástrojů úrovně 3	-29
Stav k 31. prosinci 2023	327

33.4. Cíle řízení finančního rizika

Společnost řídí a monitoruje finanční rizika prostřednictvím interních zpráv o rizicích, které obsahují analýzu rizik podle významnosti. Finanční rizika zahrnují tržní rizika (měnové, úrokové a komoditní riziko), kreditní riziko a riziko likvidity.

33.4.1. Zajišťovací účetnictví

Společnost používá finanční deriváty k zajištění rizik a minimalizaci jejich dopadů. Používání finančních derivátů se řídí zásadami Společnosti, které schvaluje představenstvo. Společnost nesjednává finanční deriváty k obchodování ani za účelem spekulace. Všechny derivátové obchody, které Společnost uzavírá, jsou ekonomicky sjednávány pouze za účelem zajištění, ale některé z nich nejsou z formálních důvodů klasifikované jako zajišťovací. Deriváty, které nesplňují kritéria zajišťovacího účetnictví, jsou vykazovány jako finanční deriváty k obchodování a jsou účtovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty.

Účetní zásady zajišťovacího účetnictví jsou uvedeny v poznámkách 2.16.11 – 2.16.13.

Následující tabulky uvádí přehled uzavřených derivátů:

(údaje v mil. Kč)

k 31. 12. 2023:						
Typ rizika	Derivát	Ostatní finanční aktiva krátkodobá (pozn. 21)	Ostatní finanční aktiva dlouhodobá (pozn. 21)	Ostatní finanční závazky krátkodobé (pozn. 27)	Ostatní finanční závazky dlouhodobé (pozn. 27)	Pozn.
Měnové	Mezíměnové úrokové swapy	175	39	475	922	33.5.2
Úrokové	Úrokové swapy	64	6	6	69	33.6.2
Celkem		239	45	481	991	

(údaje v mil. Kč)

k 31. 12. 2022:						
Typ rizika	Derivát	Ostatní finanční aktiva krátkodobá (pozn. 21)	Ostatní finanční aktiva dlouhodobá (pozn. 21)	Ostatní finanční závazky krátkodobé (pozn. 27)	Ostatní finanční závazky dlouhodobé (pozn. 27)	Pozn.
Měnové	Měnové swapy	0	0	56	0	33.5.3
	Mezíměnové úrokové swapy	157	0	517	944	33.5.2
Úrokové	Úrokové swapy	100	83	7	0	33.6.2
Celkem		257	83	580	944	

Informace o dopadu zajišťovacího účetnictví do fondu ze zajištění peněžních toků a do fondu nákladů na zajištění jsou uvedeny v poznámkách 24.2.3 a 24.2.4.

33.5. Řízení měnového rizika

Společnost provádí určité transakce denominované v cizí měně, ze kterých vyplývá riziko spojené s fluktuací měnových kurzů. Jedná se zejména o příjmy z mezinárodní přepravy, vydané dluhopisy, úvěru od společnosti EUROFIMA, termínované vklady a depozitní směnky a nákupy kolejových vozidel v cizí měně. V souladu se schválenou strategií řízení rizik Společnost zajišťuje očekávané platby v cizí měně tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výborem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Podíl dlouhodobého financování společnosti sjednaného v cizí měně a nezajištěného proti měnovému riziku může dosáhnout maximálně 10 %.

Zůstatková hodnota finančních aktiv a finančních závazků Společnosti denominovaných v cizí měně bez vlivu měnového zajištění ke konci účetního období je uvedena v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	EUR	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	1 553	2	1 555
Finanční závazky	-36 134	0	-36 134
Celkem	-34 581	2	-34 579

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	EUR	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	7 264	2	7 266
Finanční závazky	-41 985	0	-41 985
Celkem	-34 721	2	-34 719

Informace o nominální a účetní hodnotě zajišťovacích nástrojů zajišťujících měnové riziko jsou uvedeny u popisu jednotlivých zajišťovacích vztahů v poznámkách 33.5.2 a 33.5.3.

33.5.1. Citlivost na kurzové změny

Expozice vůči měnovým rizikům se měří analýzou citlivosti. Společnost je vystavena měnovému riziku z důvodu:

- změny účetní hodnoty monetárních položek denominovaných v cizích měnách;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulky ukazují, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo posílení a oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)

	Posílení české měny o 1 Kč vůči EUR		Oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR	
	2023	2022	2023	2022
Přepočet položek v cizí měně na konci období	1 399	1 440	- 1 399	-1 440
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období	-802	-790	802	790
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) za období před zdaněním	597	650	-597	-650
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku (+)/ztrátě (-)	-113	-123	113	123
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) po zdanění	484	527	-484	-527
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *	-6	27	6	-27
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	-6	27	6	-27
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	1	-5	-1	5
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	-5	22	5	-22

* Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

33.5.2. Meziměnové úrokové swapy

Společnost v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela meziměnové úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z dluhopisu jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby premie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Společnost předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany;
- v načasování plateb ze zajištěné položky;
- ve vypovězení meziměnového úrokového swapu protistranou.

Tabulka uvádí podmínky smluv o meziměnových úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31. 12. 2023	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	795	2,47 %	-20 757	3,49 %	-301
Od 1 do 5 let	766	2,79 %	-20 757	3,68 %	-615
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	-267
Celkem					-1 183

31. 12. 2022	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	755	2,01 %	-19 927	2,97 %	-361
Od 1 do 5 let	755	2,11 %	-18 304	3,13 %	-743
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	-200
Celkem					-1 304

Směny plateb v rámci meziměnových úrokových swapů a kupónové platby z vydaných dluhopisů nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do finančních nákladů v období, ve kterém kupónové platby z vydaných dluhopisů ovlivňují zisk nebo ztrátu.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Neefektivita zajištění ve vztahu k meziměnovým úrokovým swapům byla pro roky 2023 a 2022 zanedbatelná.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek meziměnovými úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 33.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

33.5.3. Měnové swapy

Společnost v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela dlouhodobé měnové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Společnost předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany;
- v načasování plateb ze zajištěné položky;
- ve vypovězení měnového swapu protistranou.

Společnost klasifikovala tyto swapy jako zajištění reálné hodnoty.

Tabulka uvádí podmínky smluv o měnových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31. 12. 2022	Průměrný sjednaný kurz (CZK/EUR)	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	26,41	30 mil. EUR	-56
Celkem			-56

Vypořádání těchto měnových swapů proběhlo v květnu 2023. Během roku 2023 nebyly uzavřeny žádné měnové swapy.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Neefektivita zajištění ve vztahu k měnovým swapům byla v roce 2022 zanedbatelná.

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 33.9.1 v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

33.6. Řízení úrokového rizika

Společnost řídí úrokové riziko tak, že udržuje vhodnou kombinaci financování s fixními a variabilními sazbami a uzavírá smlouvy o úrokových swapech tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výběrem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Podíl dlouhodobého financování společnosti sjednaného s pohyblivou úrokovou sazbou může dosáhnout maximálně 10 %.

Následující tabulka uvádí rozdělení finančních nástrojů dle typu úročení:

(údaje v mil. Kč)

	31. 12. 2023	31. 1. 2022
Nástroje s fixní úrokovou sazbou		
Finanční aktiva	4 697	6 389
Finanční závazky	47 202	42 465
	42 505	36 076
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou		
Finanční aktiva	260	355
Finanční závazky – PRIBOR	6 554	7 068
	6 294	6 713

Informace o nominální a účetní hodnotě zajišťovacích nástrojů zajišťujících úrokové riziko jsou uvedeny u popisu zajišťovacího vztahu v poznámce 33.6.2.

33.6.1. Analýza citlivosti na změny úrokových sazeb

Expozice vůči změně úrokových sazeb se měří analýzou citlivosti. Společnost je vystavena úrokovému riziku z důvodu:

- změny úrokových nákladů z úvěrů;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) za období a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení úrokových sazeb o 100 bazických bodů. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)

	Zvýšení úrokových sazeb o 100 baz. bodů		Snížení úrokových sazeb o 100 baz. bodů	
	2023	2022	2023	2022
Úroky z úvěrů	-63	-67	63	67
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) za období před zdaněním	-63	-67	63	67
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku (+)/ztrátě (-)	12	13	-12	-13
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) po zdanění	-51	-54	51	54
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *	128	127	-134	-134
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	128	127	-134	-134
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-24	-24	25	25
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	104	103	-109	-109

* Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

33.6.2. Úrokové swapy

Společnost v souladu s požadavky na řízení úrokového rizika uzavřela úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z variabilně úročených úvěrů. Zajišťovací poměr úrokových swapů je stanoven 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnota swapů je stejná jako nominální hodnota variabilně úročených úvěrů.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z variabilně úročených úvěrů jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Společnost předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení úvěrů.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- v předčasném splacení úvěru;
- ve vypovězení úrokového swapu protistranou;
- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti Společnosti či u protistrany.

Tabulka uvádí podmínky smluv o úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč k 31. 12. 2023
Do 1 roku	úvěrů	3,84 %	3 277 mil. Kč	58
Od 1 do 5 let	úvěrů	3,82 %	2 698 mil. Kč	-62
5 let a více	úvěrů	3,63 %	1 179 mil. Kč	-1
Celkem				-5

	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč k 31. 12. 2022
Do 1 roku	úvěrů	3,70 %	2 714 mil. Kč	93
Od 1 do 5 let	úvěrů	3,69 %	2 418 mil. Kč	75
5 let a více	úvěrů	3,65 %	1 256 mil. Kč	8
Celkem				176

Společnost uhradí rozdíl mezi fixní a variabilní úrokovou sazbou na netto bázi. Směny plateb v rámci úrokových swapů a platby úroků z úvěru nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do zisku nebo ztráty v období, ve kterém variabilní úrokové sazby z úvěru ovlivňují zisk nebo ztrátu. Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou zahrnuty do položky Ostatní úroky, jež je v individuálním výkazu zisků a ztrát součástí řádku Finanční náklady.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Neefektivita zajištění ve vztahu k úrokovým swapům byla pro roky 2023 a 2022 zanedbatelná.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z úroků k úvěrům s variabilní sazbou jsou uvedeny v poznámce 33.9.1 v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s variabilní úrokovou sazbou.

33.7. Řízení komoditního rizika

Společnost je vystavena riziku změny ceny komodit, protože spotřeba komodit, zejména nafty a elektrické energie, tvoří významnou nákladovou položku Společnosti. Společnost řídí toto riziko pomocí následujících nástrojů:

- sjednávání fixní ceny elektrické energie vždy na následující kalendářní rok;
- uzavírání smluv s objednateli veřejné dopravy tak, aby bylo případné zvýšení ceny výše uvedených komodit promítnuto ve výši obdržených úhrad.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení ceny nafty o 10 %. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)

	Zvýšení ceny nafty o 10 %		Snížení ceny nafty o 10 %	
	2023	2022	2023	2022
Náklady na spotřebu nafty za období	-128	-153	128	153
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) za období před zdaněním	-128	-153	128	153
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku (+)/ztrátě (-)	24	29	-24	-29
Celkem dopad na zisk (+)/ztrátu (-) po zdanění	-104	-124	104	124

33.8. Řízení kreditního rizika

Společnost se vystavuje kreditnímu riziku, což představuje riziko, že jedna strana finančního nástroje způsobí finanční ztrátu druhé straně tím, že nesplní svůj závazek. Kreditní riziko vzniká jako důsledek obchodních aktivit Společnosti a dále z činností spojených s transakcemi na finančním trhu. Při kvantifikaci kreditního rizika vychází Společnost z několika základních kritérií, kdy významným měřítkem je především riziko související s hrozbou selhání protistrany v transakci, které se může negativně promítnout do hospodářského výsledku a peněžních toků Společnosti. K analýze protistran Společnost využívá kromě podpory interních oddělení také služby externích dodavatelů informací. Případná platební neschopnost partnera může vést k bezprostředním ztrátám s nežádoucím vlivem na hospodaření Společnosti.

Jako zdroje kreditního rizika, souvisejícího s hrozbou selhání protistrany v transakci, byly Společností identifikovány:

- finanční instituce;
- zaměstnanci nebo nájemci – fyzické osoby, za nimiž vznikla pohledávka;
- firemní odběratelé;
- společnosti ve Skupině ČD jako dlužníci v případě půjček od ČD;
- stát a kraje jako plátcí veřejných služeb.

Z tohoto důvodu podléhá schvalování obchodních aktivit s novými protistranami standardizovaným postupům schvalování pověřenými odděleními. Součástí řízení kreditního rizika je aktivní správa a management pohledávek, kde se k redukcí rizik používají standardní nástroje finančních trhů, jako jsou platby předem a bankovní záruky.

Finanční majetek, který vystavuje Společnost možnému kreditnímu riziku, se skládá z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, pohledávek z obchodních vztahů, poskytnutých půjček ve Skupině ČD a smluv o finančních derivátech. Hotovost Společnosti je uložena u domácích renomovaných finančních ústavů. Z půjček poskytnutých ve Skupině ČD neplyne významné kreditní riziko, jelikož expozice společností ve Skupině a jejich rating je monitorován a řízen v rámci Skupiny.

Z hlediska předmětu podnikání je Společnost vystavena převážně těmto druhům kreditního rizika:

- přímé kreditní riziko;
- riziko úvěrových ekvivalentů.

Přímé kreditní riziko má nejčastěji podobu pohledávek z běžných obchodních vztahů a v jejich rámci je to poskytování obchodních úvěrů. Úvěrová kvalita odběratele je hodnocena individuálně, přičemž Společnost bere v úvahu jeho finanční pozici, zkušenost s odběratelem a další faktory. Společnost hodnotí svá finanční aktiva ke každému rozvahovému dni, aby zjistila, zda existují nějaké objektivní důkazy o tom, že jsou znehodnoceny. Finanční aktiva se považují za znehodnocená, pokud objektivní důkaz naznačuje, že jedna nebo více událostí negativně ovlivnila odhadované budoucí peněžní toky těchto aktiv. Významná finanční aktiva jsou testována na snížení hodnoty individuálně. Zbývající finanční aktiva jsou hodnocena portfoliově ve skupinách, které mají podobné charakteristiky úvěrového rizika. Veškeré ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv mimo finančních aktiv v reálné hodnotě vykázaných v ostatním úplném výsledku jsou vykázány v zisku nebo ztrátě.

Koncentraci úvěrového rizika ovlivňuje omezený počet dostupných protistran (např. omezený počet bank na českém trhu, omezený počet zadavatelů veřejných služeb). V takových případech Společnost snižuje úvěrové riziko tím, že spolupracuje pouze s protistranami s vysokou bonitou (renomované banky s investičním ratingem, zadavatelé platící z veřejných rozpočtů).

Kreditní riziko týkající se tržeb z jízdného má nízkou koncentraci, protože podstatná část těchto tržeb je inkasována v hotovosti. Kreditní riziko týkající se úhrad ze státního rozpočtu a z rozpočtu krajů je nízké z důvodu vysoké kreditní kvality protistran. Koncentrace krátkodobých a dlouhodobých obchodních pohledávek za odběrateli kontrolovanými státem (Ministerstvo dopravy, kraje a SŽ) k 31. 12. 2023 je 40 % (31. 12. 2022: 59 %). Expozice Společnosti a platební disciplína jejích smluvních partnerů se průběžně sledují.

33.8.1. Krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát pomocí zjednodušeného přístupu, krátkodobé pohledávky a pohledávky z finančního leasingu jsou roztříděny dle společných charakteristik z hlediska kreditního rizika a dle vhodných splatností. Míry očekávaných úvěrových ztrát jsou stanoveny dle platebního profilu a prodejů za období 3 let předcházející 31. 12. 2023, resp. 31. 12. 2022 na základě historických skutečných úvěrových ztrát. Společnost analyzovala řadu makroekonomických veličin (HDP, průmyslové indexy apod.) a jejich případnou korelaci k platební schopnosti zákazníků. Jelikož ale žádná korelace nebyla identifikována, Společnost zohledňuje spíše individuální posouzení kredibility zákazníků. Společnost tvoří také specifické opravné položky k pohledávkám.

V následující tabulce je uveden přehled snížení hodnoty pro krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu. Níže uvedená účetní hodnota pohledávek k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 vyjadřuje maximální expozici Společnosti vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

Po splatnosti (dnů)							
K 31. 12. 2023	Do splatnosti	1–30	31–90	91–180	181–365	365 a více	Celkem
Míra očekávané úvěrové ztráty	2 %	3 %	7 %	23 %	74 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto (viz poznámka 21.1)	80	0	0	0	0	0	80
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto (viz poznámka 20)	1 760	18	2	0	1	82	1 863
Očekávaná úvěrová ztráta	39	1	0	0	1	82	123

(údaje v mil. Kč)

Po splatnosti (dnů)							
K 31. 12. 2022	Do splatnosti	1–30	31–90	91–180	181–365	365 a více	Celkem
Míra očekávané úvěrové ztráty	2 %	4 %	7 %	24 %	78 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto (viz poznámka 21.1)	80	0	0	0	0	0	80
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto (viz poznámka 20)	1 735	27	1	1	2	87	1 853
Očekávaná úvěrová ztráta	42	1	0	0	2	87	132

33.8.2. Peněžní prostředky, ostatní finanční aktiva a dlouhodobé obchodní pohledávky

Kreditní riziko likvidních finančních prostředků a finančních derivátů je omezené, jelikož smluvními partnery jsou banky s úvěrovým ratingem na investičním stupni. Společnost neočekává žádné ztráty z neplnění závazku těmito protistranami. Z tohoto důvodu je dopad snížení hodnoty peněžních prostředků nemateriální.

(údaje v mil. Kč)

Banka	Rating (Moody's)	Bankovní zůstatky k 31. 12. 2023	Vázané peněžní prostředky k 31. 12. 2023	Depozitní směnky k 31. 12. 2023	Bankovní zůstatky k 31. 12. 2022	Vázané peněžní prostředky k 31. 12. 2022	Depozitní směnky k 31. 12. 2022
Komerční banka	Aa3	265	563	0	44	558	0
ČSOB	Aa3	326	0	247	185	0	2 892
Citibank	Aa3	200	0	0	0	0	0
ING bank	Aa3	0	0	0	0	0	0
Česká spořitelna	Aa3	3	0	0	0	0	0
Raiffeisenbank	A2	248	0	0	0	0	0
UniCredit Bank	A2	0	0	0	40	0	0
Všeobecná úverová banka	A2	4 457	0	0	3 503	0	0
Celkem		5 499	563	247	3 772	558	2 892

Úvěrové riziko spojené s finančními operacemi je nízké, protože Společnost rozkládá riziko na větší počet finančních institucí a obchoduje pouze s finančními institucemi, které mají úvěrový rating v investičním pásmu.

Ostatní finanční aktiva zahrnují zejména cenné papíry v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku, pohledávky z titulu úvěrů a cash poolingů ve Skupině ČD, vůči kterým Společnost aplikovala obecný model znehodnocení. Společnost zvážila finanční výkonnost, externí zadluženost a budoucí peněžní toky spřízněných stran a vyhodnotila, že úvěrové riziko spojené s těmito pohledávkami je omezené a současně pravděpodobnost nedodržení závazku vztahujícího se k těmto zůstatkům je nízká. Použití modelu očekávaných úvěrových ztrát má nevýznamný dopad na všechna ostatní finanční aktiva.

V následující tabulce je uvedena analýza úvěrového rizika ostatních finančních aktiv v naběhlé hodnotě. Níže uvedená účetní hodnota aktiv k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 vyjadřuje maximální expozici Společnosti vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2023	Úroveň 1 (očekávané 12měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – dlouhodobé	1 417	0	0	0	1 417
Úvěry ve Skupině ČD	58	0	0	0	58
Skupinový cash pooling	202	0	0	0	202
Vázané peněžní prostředky	563	0	0	0	563
Pohledávky za manka a škody	84	0	0	-2	82
Ostatní	42	3	0	-4	41
Celkem	2 371	3	0	-6	2 368

(údaje v mil. Kč)

K 31. 12. 2022	Úroveň 1 (očekávané 12měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – dlouhodobé	557	0	0	-12	545
Úvěry ve Skupině ČD	177	0	0	0	177
Skupinový cash pooling	178	0	0	0	178
Vázané peněžní prostředky	558	0	0	0	558
Pohledávky za manka a škody	44	0	0	-1	43
Ostatní	40	4	0	-6	38
Celkem	1 554	4	0	-19	1 539

Společnost posoudila úvěrové riziko pro jednotlivé položky ostatních finančních aktiv. Protistrany mají nízké riziko a nejsou evidovány významné pohledávky po splatnosti. Úvěrové riziko se od prvotního zaúčtování významně nezvýšilo. Účetní hodnota ostatních finančních aktiv v reálné hodnotě k 31. prosinci 2023 a 31. prosinci 2022 představuje maximální úvěrovou expozici Společnosti z těchto aktiv (poznámka 21).

Společnost k 31. 12. 2023 a 31. 12. 2022 neeviduje žádná finanční aktiva daná do zástavy.

33.9. Řízení likvidního rizika

Společnost řídí likvidní riziko prostřednictvím procesu plánování budoucích peněžních toků a zajištěním závazných limitů krátkodobého financování u renomovaných finančních institucí (směnečný program, kontokorentní a revolvingové úvěry) s minimální výpovědní lhůtou 18 měsíců. Pro zajištění dostatečné krátkodobé likvidity má Společnost sjednány tyto závazné limity tak, aby její disponibilní zdroje převyšovaly její očekávané krátkodobé výdaje. Stav likvidity je průběžně sledován ratingovou agenturou Moody's.

33.9.1. Tabulky likvidního rizika

Následující tabulky znázorňují zbytkovou smluvní dobu splatnosti finančních závazků Společnosti. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků z finančních závazků se zohledněním nejdříve možných termínů, kdy se od Společnosti může žádat splacení těchto závazků. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny. V případě nástrojů s variabilní úrokovou sazbou je nediskontovaná částka odvozena od výnosové křivky ke konci účetního období a může se měnit, jestliže se úrokové sazby budou lišit od určených odhadů.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	2 343	1 624	124	61	134	4 286
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 32)	555	0	0	0	0	555
Deriváty *	0	-8	270	999	547	1 808
<i>Příchozí peněžní toky</i>	<i>0</i>	<i>8</i>	<i>1 101</i>	<i>13 318</i>	<i>4 310</i>	<i>18 737</i>
<i>Odchozí peněžní toky</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 371</i>	<i>14 317</i>	<i>4 857</i>	<i>20 545</i>
Závazky z leasingu	101	182	1 359	2 048	20	3 710
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	641	223	1 144	4 754	1 271	8 033
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	423	59	4 078	30 570	18 666	53 796
Celkem	4 063	2 080	6 975	38 432	20 638	72 188

* Záporné čisté nediskontované peněžní toky vznikají ze specifických křížových úrokových derivátů v důsledku významného úrokového rozdílu mezi funkční a zajištěnou měnou.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	2 541	1 316	70	133	38	4 098
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 32)	510	0	0	0	0	510
Deriváty	0	0	472	1 651	682	2 805
<i>Příchozí peněžní toky</i>	0	0	2 536	13 870	4 342	20 748
<i>Odchozí peněžní toky</i>	0	0	3 008	15 521	5 024	23 553
Závazky z leasingu	40	60	284	1 226	6	1 616
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	221	251	1 269	5 324	3 423	10 488
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	0	0	10 889	28 845	6 188	45 922
Celkem	3 312	1 627	12 984	37 179	10 337	65 439

Následující tabulky znázorňují předpokládanou smluvní splatnost finančních aktiv Společnosti. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků finančních aktiv se zohledněním předpokládané doby splatnosti. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2023	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	1 908	804	99	2 147	327	5 285
Pohledávky z finančního leasingu	6	0	16	88	436	546
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	4 711	0	0	0	0	4 711
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	202	2	5	78	0	287
Zajišťovací deriváty *	0	17	-6	-10	0	1
<i>Příchozí peněžní toky</i>	0	17	154	2 922	0	3 093
<i>Odchozí peněžní toky</i>	0	0	160	2 932	0	3 092
Celkem	6 827	823	114	2 303	763	10 830

* Záporné čisté nediskontované peněžní toky vznikají ze specifických křížových úrokových derivátů v důsledku významného úrokového rozdílu mezi funkční a zajištěnou měnou.

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1–3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok – 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	1 711	847	125	545	333	3 561
Pohledávky z finančního leasingu	5	0	14	76	400	495
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	6 396	0	0	0	0	6 396
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	184	16	52	178	0	430
Zajišťovací deriváty	0	31	69	201	24	325
<i>Příchozí peněžní toky</i>	0	31	69	201	24	325
Celkem	8 296	894	260	1 000	757	11 207

Částky uvedené výše u nástrojů s variabilní úrokovou sazbou v případě nederivátových finančních aktiv i závazků se mohou měnit, jestliže se změny variabilních úrokových sazeb budou lišit od úrokových sazeb určených ke konci účetního období.

33.9.2. Zdroje financování

Společnost má přístup k níže uvedeným úvěrovým rámcům:

(údaje v mil. Kč)

Kontokorentní úvěry	ČSOB	KB	Všeobecná úverová banka	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	700	1 500	0	2 200
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	700	1 500	0	2 200
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0
Rámec k 31. 12. 2022	700	1 500	0	2 200
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	700	1 500	0	2 200
Změna rámce v roce 2023	0	0	500	500
Rámec k 31. 12. 2023	700	1 500	500	2 700
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	700	1 500	500	2 700

(údaje v mil. Kč)

Směnečný program	ČSOB	ING	KB	Česká spořitelna	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	2 000	1 500	500	2 000	6 000
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	2 000	1 500	500	2 000	6 000
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0	0
Rámec k 31. 12. 2022	2 000	1 500	500	2 000	6 000
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	2 000	1 500	500	2 000	6 000
Změna rámce v roce 2023	0	-1 500	0	0	-1 500
Rámec k 31. 12. 2023	2 000	0	500	2 000	4 500
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	2 000	0	500	2 000	4 500

(údaje v mil. Kč)

Revolvingový úvěr	Citibank	ING	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	1 500	0	1 500
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	1 500	0	1 500
Změna rámce v roce 2022	0	0	0
Rámec k 31. 12. 2022	1 500	0	1 500
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	1 500	0	1 500
Změna rámce v roce 2023	-750	1 500	750
Rámec k 31. 12. 2023	750	1 500	2 250
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	750	1 500	2 250

V rámci zajištění zdrojů pro realizaci plánovaných investic uzavřela Společnost smlouvy k dlouhodobým bankovním úvěrovým linkám s následujícími rámci:
(údaje v mil. Kč)

Dlouhodobé úvěrové linky	Raiffeisenbank	UniCredit Bank	Všeobecná úverová banka	EUROFIMA	EIB	Celkem
Rámec k 1. 1. 2022	2 600	4 000	1 900	0	0	8 500
Nevyužitá částka k 1. 1. 2022	2 100	3 000	1 400	0	0	6 500
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	15 409	904	16 313
Rámec k 31. 12. 2022	2 600	4 000	1 900	15 409	904	24 813
Nevyužitá částka k 31. 12. 2022	0	0	0	15 409	904	16 313
Změna rámce v roce 2023	0	0	0	0	0	0
Vliv kurzového přepočtu	0	0	0	390	0	390
Rámec k 31. 12. 2023	2 600	4 000	1 900	15 799	904	25 203
Nevyužitá částka k 31. 12. 2023	0	0	0	4 426	527	4 953

34. Události po skončení účetního období

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem schválení individuální účetní závěrky nenastaly žádné významné události.

35. Schválení účetní závěrky

Tato individuální účetní závěrka byla schválena představenstvem ke zveřejnění dne 16. dubna 2024.

Konsolidované zveřejnění podle čl. 8 Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic (Nařízení o taxonomii)

Článek 8 Nařízení o taxonomii

Nařízení o taxonomii je klíčovou součástí akčního plánu Evropské komise pro přesměrování kapitálových toků směrem k udržitelnější ekonomice. Představuje důležitý krok k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 v souladu s klimatickými cíli EU, protože stanovuje klasifikační systém pro ekologicky udržitelné ekonomické činnosti.

V následujícím textu představujeme jako nefinanční Skupina ČD za vykazované období 2023 podíl ekonomických aktivit způsobilých dle taxonomie souvisejících s prvními dvěma environmentálními cíli (zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu) na celkovém obratu Skupiny ČD (KPI pro obrat), na kapitálových výdajích Skupiny (KPI pro kapitálové výdaje) a na provozních výdajích Skupiny (KPI pro provozní výdaje) v souladu s čl. 8 Nařízení o taxonomii a čl. 10 odst. 2 čl. Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178.

V roce 2023 byla přijata nová legislativa v podobě „Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2486“, která stanovuje technická screeningová kritéria pro zbylé čtyři environmentální cíle (Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů, Přechod na oběhové hospodářství, Prevence a omezování znečištění, Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů). Skupina ČD zpracovala jejich analýzu a neidentifikovala žádné činnosti, které by byly relevantní z pohledu vykazovaných KPI, tj. žádné další činnosti nebyly identifikovány jako způsobilé. Seznam způsobilých činností tedy zůstává nezměněný proti roku 2022.

Podíl ekonomických činností způsobilých dle taxonomie a nezpůsobilých dle taxonomie na celkovém obratu, kapitálových výdajích a provozních výdajích

2023	Celkem (mil. CZK)	Podíl ekonomických činností způsobilých dle taxonomie (v %)	Podíl ekonomických činností v souladu s taxonomií (v %)	Podíl ekonomických činností nezpůsobilých dle taxonomie (v %)
Obrat	52 981	85 %	0	15 %
Kapitálové výdaje	19 857	96 %	0	4 %
Provozní výdaje	7 301	86 %	0	14 %

Ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie

Přezkoumali jsme příslušné ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie a na základě analýzy našich celosvětových aktivit jsme je přiřadili k následujícím ekonomickým činnostem v souladu s přílohou I a II Nařízení v přenesené pravomoci o změně klimatu. Tabulka níže uvádí, pro jaký environmentální cíl se činnosti kvalifikují jako způsobilé:

Způsobilá ekonomická činnost (číslo, název)	Popis	Zmírňování změny klimatu	Přizpůsobování se změně klimatu
6.1 Meziměstská železniční osobní doprava	Zakoupení, provozování, pronájem a provozování přepravy cestujících s využitím kolejových vozidel.	✓	✓
6.2 Železniční nákladní doprava	Zakoupení, financování, leasing, pronájem a provozování nákladní dopravy na hlavních železničních sítích i na místních nákladních železnicích.	✓	✓
6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu	Výstavba, modernizace, provoz a údržba železnic a podzemních drah a rovněž mostů a tunelů, nádraží, terminálů, zařízení železničních služeb, bezpečnostních systémů a systémů řízení dopravy, včetně poskytování architektonických služeb, inženýrských služeb, projektových služeb, služeb stavebního dozoru a geodetických, kartografických a podobných služeb, jakož i provádění fyzikálních, chemických a jiných analytických zkoušek všech druhů materiálů a výrobků.	✓	✓

Struktura vykazovaných KPI pro způsobilé činnosti

Hospodářské činnosti	Kódy	Obrat		Kapitálové výdaje		Provozní výdaje	
		mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	29 738	56 %	14 483	73 %	4 487	62 %
Železniční nákladní doprava	6.2	15 538	29 %	3 237	16 %	1 197	16 %
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	-	-	1 268	7 %	579	8 %
Celkem způsobilé činnosti		45 276	85 %	18 988	96 %	6 263	86 %
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		7 705	15 %	869	4 %	1 038	14 %
Celkem		52 981	100 %	19 857	100 %	7 301	100 %

Ekonomické činnosti v souladu s taxonomií

Za rok 2023 nejsme schopni vykazovat naše ekonomické činnosti v souladu s taxonomií z důvodu aktuálního neplnění zásady „významně nepoškozovat žádný z environmentálních cílů“ u části přizpůsobování se změně klimatu dle dodatku A nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139.

Plnění tohoto cíle je mj. podmíněno posouzením klimatické zranitelnosti a rizik klíčových aktiv Skupiny ČD pro poskytování svých hlavních ekonomických činností dle klimatické projekce platné pro Českou republiku. Zásadní aktivum, které naše Skupina ČD využívá pro své hlavní činnosti železniční přepravy – tj. železniční infrastruktura – není v našem majetku a bez součinnosti s vlastníkem této železniční infrastruktury nebylo možné v roce 2023 provést společnou analýzu klimatické zranitelnosti této části aktiv. Skupina ČD nicméně již zahájila jednání s vlastníkem železniční infrastruktury o vzájemné spolupráci v této oblasti pro následující období.

Sledování dopadů klimatických rizik na naše ekonomické činnosti již nyní probíhá na úrovni sledování a hodnocení příčin tzv. mimořádných událostí a v současné době tato rizika jsou ze strany Skupiny ČD hodnocena jako nízká.

Vzhledem k nemožnosti plnit kritéria klimatické zranitelnosti pro rok 2023, a tedy i vykazovat naše ekonomické činnosti v souladu s taxonomií nebylo v roce 2023 provedeno ani prověření stavu plnění minimálních ochranných opatření v oblasti lidských práv. K tomuto prověření přistoupíme v následném období na základě upřesnění hodnotících kritérií a vytvoření dostatečných pravidel „nejlepší praxe“ pro tuto oblast, podle kterých bychom mohli tohoto prověření realizovat.

Přidělení obratu, investic a provozních výdajů ke konkrétnímu environmentálnímu cíli

Skupina ČD je zvláště znepokojena globální změnou klimatu, a proto se snaží co největší měrou vlastních činností přispívat k cíli zmírňování klimatické změny. Skupina ČD se proto rozhodla aktivity 6.1, 6.2, 6.14 přidělit k cíli zmírňování změny klimatu, protože příspěvek těchto aktivit k přizpůsobování se změně klimatu považuje za méně významný a taxonomie zároveň neumožňuje dvojí započítání (tj. přiřazení jedné činnosti k více než jednomu klimatickému cíli).

Přispívání k více klimatickým cílům

V souladu s naší strategií udržitelnosti se chceme našimi hlavními činnostmi provozování železniční dopravy pozitivně podílet primárně na zmírňování dopadů klimatické změny – tj. přispíváme prostřednictvím našich způsobilých aktivit k plnění prvního cíle „zmírňování změny klimatu“.

Z těchto důvodů nevykazujeme za rok 2023 příspěvek k plnění více klimatických cílů.

Relevantní posouzení způsobilosti našich aktivit dle taxonomie

Posouzení činností v hodnotovém řetězci našich aktivit generujících výnosy

Naše hodnocení činností způsobilých dle taxonomie se zaměřuje na ekonomické činnosti definované jako kombinace zdrojů k poskytování služeb. Jako významný provozovatel železniční osobní a nákladní přepravy působíme v několika sektorech v rámci hodnotového řetězce našich služeb a produktů a vytváříme výnosy v několika oblastech v rámci tohoto hodnotového řetězce, jmenovitě zejména výnosy související s osobní přepravou (aktivita 6.1) a nákladní dopravou (aktivita 6.2). V rámci hodnotového řetězce nezveřejňujeme údaje o činnostech, které nevytvářejí externí výnosy, ale jejichž výsledkem jsou aktiva nebo procesy nezbytné pro naše aktivity generující externí výnosy, jako například:

- vnitroskupinová servisní a opravárenská činnost;
- vnitroskupinové pronájmy železničních vozidel a přepravních kapacit;
- vnitroskupinové služby v oblasti IT podpory a administrativy;
- akvizice/výstavba nových budov.

Tyto činnosti nejsou vykazovány jako činnosti způsobilé dle taxonomie a nejsou zahrnuty do klíčového ukazatele výkonnosti (KPI) našeho obratu, protože samostatně nevytvářejí externí obrat.

Činnost 6.1 Meziměstská železniční osobní doprava

Jednou z hlavních činností Skupiny ČD je osobní doprava. Do této kategorie zahrnujeme veškeré aktivity prováděné našimi společnostmi za využití železničních vozidel pohybujících se po evropské železniční infrastruktuře spojené s přepravou osob. Tuto kategorii tvoří výnosy z jízdného osob jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni, výnosy od státu a jednotlivých krajů vyplácených za účelem posílení či udržení železniční dopravní funkce v regionech či výnosy z prodeje místenek v našich vozech.

Činnost 6.2 Železniční nákladní doprava

Další významnou činností Skupiny ČD je nákladní doprava. Do této kategorie spadají veškeré dopravní služby prováděné našimi společnostmi za využití železničních vozidel pohybujících se po evropské železniční infrastruktuře spojené s přepravou nákladu jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni.

Činnost 6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu

Jako příspěvek k našim hlavním činnostem 6.1 a 6.2 rovněž provádíme podpůrné činnosti týkající se výstavby, modernizace a provozu vybraných částí železniční infrastruktury ve vlastnictví Skupiny ČD (tj. mimo železniční infrastrukturu ve vlastnictví Správy železnic s.o.). Do této kategorie spadají činnosti vybavení lokomotiv zabezpečovacími zařízeními ETCS, rekonstrukce provozních budov, upgrade provozních softwarů.

Oproti roku 2022 nedošlo v roce 2023 k žádné výrazné změně v rozsahu ani způsobu vykazování způsobilých činností Skupiny ČD.

Ekonomické činnosti nezpůsobilé dle taxonomie

Skupina ČD v rámci svých společností poskytuje celou řadu dalších služeb, které z hlediska taxonomie EU považujeme za nezpůsobilé pro naplnění klimatických cílů EU.

Skupina ČD poskytuje služby v oblasti telematiky. Jedná se o širokou škálu služeb z oblasti telekomunikací a informatiky se smluvně garantovanými parametry. K poskytování služeb jí slouží druhá největší telekomunikační infrastruktura v ČR, centrální úložiště dat, serverové farmy, vývojová, servisní a další specializovaná pracoviště. Služby jsou zajišťovány od vývoje přes provoz až po desetitisícovou uživatelskou podporu.

Dále poskytujeme odborné služby a komplexní řešení v oblasti posuzování, zkušebnictví a expertní činnosti pro železniční systémy a drážní dopravu. Provozujeme ve Zkušebním centru Velim dva vlastní zkušební železniční okruhy, které patří k významným a uznávaným zkušebním centrům pro železniční techniku a drážní zařízení v Evropě. Svou infrastrukturou a technickým vybavením vytváří unikátní kompaktní celek pro realizaci všech druhů jízdních zkoušek kolejových vozidel, zkoušek všech drážních zařízení a dalších experimentálních měření a ověřování. Součástí zkušebního centra je rovněž Dynamický zkušební stav, který je určen k provádění únavových a dynamických zkoušek vozidel a jejich částí včetně simulací provozních podmínek a provozních stavů vozidel.

Skupina ČD také poskytuje celou řadu dalších služeb spojených s vlastními aktivy, jako jsou pronájmy nemovitostí či jejich částí, zprostředkování prodeje nafty a náhradních dílů či výnosy z prodeje vlastních nemovitostí.

Kapitálové/Provozní výdaje způsobilé dle taxonomie a Kapitálové/Provozní výdaje individuálně způsobilé dle taxonomie

Pokud jde o kapitálové a provozní výdaje související s našimi ekonomickými aktivitami způsobilými dle taxonomie a kapitálové a provozní výdaje, které považujeme za individuálně způsobilé dle taxonomie, odkazujeme na vysvětlení v částech „KPI kapitálových výdajů“ a „KPI provozních výdajů“ v popisu našich účetních zásad.

Naše klíčové ukazatele výkonu (KPI) a účetní zásady

Mezi klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) patří KPI obratu, KPI kapitálových výdajů a KPI provozních výdajů. Pro vykazované období 2023 zveřejňujeme tato KPI s ohledem na naše aktivity způsobitelné a nezpůsobitelné dle taxonomie EU v souladu s čl. 10 odst. 2 Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178.

Specifikace jednotlivých KPI je stanovena v souladu s Přílohou I Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178. Jednotlivá KPI stanovujeme v souladu s právními požadavky a v tomto ohledu popisujeme naše účetní zásady takto:

KPI obratu

Definice

Podíl ekonomických činností způsobitelných pro taxonomii na našem celkovém obratu byl vypočítán jako část čistého obratu odvozeného z produktů a služeb spojených s ekonomickými činnostmi způsobitelnými dle taxonomie EU (čitatel) dělená čistým obratem (jmenovatel) v každém případě za účetní rok od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.

Jmenovatel KPI obratu vychází z našeho konsolidovaného čistého obratu v souladu s IAS 1.82(a). Další podrobnosti o našich účetních zásadách týkajících se našeho konsolidovaného čistého obratu jsou uvedeny v Konsolidované účetní závěrce, poznámka 2.

Čitatel KPI obratu je definován jako čistý obrat odvozený z produktů a služeb spojených s ekonomickými činnostmi způsobitelnými dle taxonomie, tzn.

- 6.1 Meziměstská železniční osobní doprava generující výnosy z jízdného a souvisejících služeb a výnosy od státu a krajů;
- 6.2 Železniční nákladní doprava generující výnosy z nákladní dopravy a souvisejících služeb.

Odsouhlasení na finanční výkazy

Náš konsolidovaný čistý obrat lze odsouhlasit s naší konsolidovanou účetní závěrkou, viz konsolidovaný výkaz zisku a ztrát (řádek Výnosy a Ostatní provozní výnosy).

Další vysvětlení

Skupina ČD detailně eviduje v rámci svých interních IT systémů alokaci jednotlivých výnosů na aktivity 6.1 a 6.2. Z tohoto důvodu nebylo potřeba využívat žádné alokační klíče k přiřazení výnosů k jednotlivým aktivitám způsobitelným dle taxonomie EU.

KPI kapitálových výdajů

Definice

KPI kapitálových výdajů je definováno jako kapitálové výdaje způsobitelné dle taxonomie (čitatel) dělené našimi celkovými kapitálovými výdaji (jmenovatel).

Celkové kapitálové výdaje se skládají z přírůstků hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku během finančního roku před odpisy, amortizací a jakýmkoli přeceněním. Zahrnují pořízení dlouhodobého hmotného majetku (IAS 16), dlouhodobého nehmotného majetku (IAS 38), aktiv s právem užívání (IFRS 16) a investic do nemovitostí (IAS 40). Zahrnuti jsou také přírůstky vyplývající z podnikových kombinací. Do kapitálových výdajů není zahrnut goodwill, který v souladu s IAS 38 není považován za nehmotné aktivum. Pro další podrobnosti o našich účetních pravidlech týkajících se kapitálových výdajů viz Konsolidovaná účetní závěrka, poznámka 2.

Čitatel se skládá z následujících kategorií kapitálových výdajů způsobitelných dle taxonomie:

a) Investice související s aktivy nebo procesy, které jsou spojeny s ekonomickými činnostmi způsobitelnými dle taxonomie („kategorie a“):

Aktiva a procesy považujeme za související s hospodářskými činnostmi způsobitelnými dle taxonomie, pokud jsou základními složkami nezbytnými pro provádění ekonomických činností. V důsledku toho jsou všechny kapitálové výdaje investované do následujících oblastí zohledněny v čitateli KPI kapitálových výdajů:

- železniční tažné soupravy, vagóny a dalších drážních vozidel;
- komponenty, náhradní díly a baterie pro drážní vozidla;
- informační systémy sloužící koncovým zákazníkům k pořizování jízdenek, objednávání kapacity.

b) Kapitálové výdaje, které jsou součástí investičních plánů na povýšení ekonomických činností způsobilých dle taxonomie, na takové činnosti, které budou v souladu s taxonomií, nebo na rozšíření ekonomických činností způsobilých dle taxonomie („kategorie b“):

- v této kategorii v letošním roce neevidujeme žádné kapitálové výdaje.

c) Kapitálové výdaje týkající se nákupu výstupů z ekonomických činností způsobilých dle taxonomie a jednotlivá opatření umožňující, aby se z určitých cílových činností (obvykle našich nezpůsobilých činností) staly aktivity nízkouhlíkové, nebo aby vedly ke snižování skleníkových plynů („kategorie c“). Za způsobilé kapitálové výdaje jsou považovány také kapitálové výdaje, pokud nakoupený výstup splňuje popis příslušné ekonomické činnosti (viz další vysvětlení níže).

Struktura kapitálových výdajů dle typu aktiv

(údaje v mil. Kč)

Hospodářské činnosti	Kódy	Pozemky, budovy a zařízení					Celkem za Pozemky, budovy, zařízení
		Budovy a pozemky	Stroje, zařízení a ostatní	Dopravní prostředky	Nedokončený majetek	Zálohy	
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	0	0	8 000	1 184	2 885	12 069
Železniční nákladní doprava	6.2	0	7	2 335	173	0	2 515
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	170	21	7	1 013	34	1 245
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		46	150	36	25	28	285
Celkem za kategorií		216	178	10 378	2 395	2 947	16 114

(údaje v mil. Kč)

Hospodářské činnosti	Kódy	Nehmotný majetek a goodwill
		Software
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	90
Železniční nákladní doprava	6.2	69
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	21
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		161
Celkem za kategorií		341

(údaje v mil. Kč)

Hospodářské činnosti	Kódy	Aktiva z práva k užívání			
		Budovy a pozemky	Stroje, zařízení, inventář	Dopravní prostředky	Celkem za Aktiva z práva k užívání
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	0	0	2 324	2 324
Železniční nákladní doprava	6.2	0	125	528	653
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	2	0	0	2
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		359	11	53	423
Celkem za kategorií		361	136	2 905	3 402

Odsouhlasení na finanční výkazy

Naše celkové kapitálové výdaje lze odsouhlasit s našimi konsolidovanými finančními výkazy, viz poznámka 15 Pozemky, budovy a zařízení, poznámka 17 Nehmotná aktiva a goodwill a poznámka 18 Aktiva z práva k užívání. Jsou součtem všech druhů přírůstků hmotných i nehmotných aktiv.

Další vysvětlení

Alokační klíče

V případech, kdy se za pomoci stejného aktiva provádějí ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie i nezpůsobilé dle taxonomie (smíšené případy), se část kapitálu způsobilá dle taxonomie určuje na základě podílu prováděných způsobilých aktivit na těchto aktivech. Investice pro naše způsobilé aktivity (tedy aktivity spojené s železniční dopravou jak osobní, tak nákladní) jsou definovány pomocí vhodného alokačního klíče založeného na obratu.

Kapitálové výdaje individuálně způsobilé dle taxonomie

V čitateli KPI kapitálových výdajů jsou zahrnuty i ty kapitálové výdaje, u nichž nakoupený výstup splňuje popis příslušné ekonomické činnosti.

Identifikovali jsme následující nakoupené výstupy, které splňují popis příslušné ekonomické činnosti, a tedy vedou ke kapitálovým výdajům a provozním výdajům způsobilým dle taxonomie:

Kapitálové a provozní výdaje individuálně způsobilé dle taxonomie

Popis jednotlivých nakoupených výstupů / opatření způsobilých dle taxonomie	Příslušná ekonomická činnost (příloha I Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178)
Pořízení systémů ETCS	6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu
Výstavba, technické zhodnocení, úpravy či opravy staveb železniční infrastruktury, např. železničních stanic, kolejových tratí, překladišť a další nezbytné železniční infrastruktury	6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu

Individuálně způsobilé výdaje (jak kapitálové, tak provozní) spadající pod aktivity uvedené v Tabulce byly z důvodu vyvarování se dvojímu započtení těchto aktivit do KPI vyloučeny z kategorie a) a jsou zohledněny pouze jako výdaje v kategorii c).

KPI provozních výdajů

Definice

KPI provozních výdajů je definováno jako provozní výdaje způsobilé dle taxonomie (čítatel) vydělené našimi celkovými provozními výdaji (jmenovatel).

Celkové provozní výdaje zahrnují přímé nekapitalizované náklady, které souvisejí s výzkumem a vývojem, opatřeními v oblasti renovace budov, krátkodobým pronájmem, údržbou a opravami a jakýmkoli jinými přímými výdaji souvisejícími s každodenní údržbou aktiv v podobě pozemků, budov a zařízení podnikem nebo dodavatelem, který činnosti zajišťuje externě, a které jsou nezbytné k zajištění nepřetržitého a účinného fungování těchto aktiv. To zahrnuje:

- Objem nekapitalizovaných leasingů stanovený v souladu s IFRS 16 a zahrnující náklady na krátkodobé leasingy a leasingy s nízkou hodnotou (viz poznámka 18 Konsolidované účetní závěrky).
- Údržba a opravy a další přímé výdaje související s každodenní údržbou majetku pozemků, budov a zařízení byly stanoveny na základě nákladů na údržbu a opravy přiřazených našim interním nákladovým střediskům. Související nákladové položky lze nalézt v různých řádkových položkách našeho výkazu zisku a ztráty, včetně výrobních nákladů (údržba v provozu), prodejních a distribučních nákladů (logistika údržby) a administrativních nákladů (jako je údržba IT systémů). To zahrnuje i opatření na obnovu budov. Obecně toto zahrnuje náklady na zaměstnance, náklady na služby a materiálové náklady na každodenní servis, jakož i na pravidelnou a neplánovanou údržbu a opravy. Tyto náklady jsou přímo přiděleny našemu DHM.

Toto nezahrnuje výdaje související s každodenním provozem DHM, jako jsou: provozní kapaliny a pohonné hmoty, náklady na zaměstnance obsluhující stroje, energie potřebné pro provoz majetku ani žádné nepřímé náklady.

Pokud jde o čítatel, odkazujeme na odpovídající prohlášení ohledně KPI kapitálových výdajů.

Další vysvětlení

Pokud jde o použití alokačních klíčů, odkazujeme na odpovídající odstavec v kapitole KPI kapitálových výdajů.

Dále jsme aplikovali alokační klíč na personální náklady, kde jsme identifikovali zaměstnance či útvary jednotlivých společností, které zajišťují každodenní údržbu aktiv, s jejímž využitím Skupina ČD vykonává ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie i nezpůsobilé dle taxonomie (smíšené případy). Část těchto provozních výdajů, které jsou způsobilé dle taxonomie, se určuje na základě podílu prováděných způsobilých aktivit na těchto aktivech. Investice pro naše způsobilé aktivity (tedy aktivity spojené s železniční dopravou jak osobní, tak nákladní) jsou definovány pomocí vhodného alokačního klíče založeného na obratu. Ostatní provozní personální náklady nejsou zahrnuty do provozních nákladů ve smyslu taxonomie.

Klíčové ukazatele výkonnosti nefinančních podniků

A) Obrat

Rozpočtový rok	2023		Kritéria významného přínosu							Kritéria podle zásady „významně nepoškozoval“												
Hospodářské činnosti (1)	Kód (2)	Obrát (3)	Podíl obratu, rok 2023 (4)		Zmírňování změny klimatu (5)		Přizpůsobování se změně klimatu (6)		Voda (7)	Znečištění (8)	Oběhové hospodářství (9)	Biologická rozmanitost (10)	Zmírňování změny klimatu (11)	Přizpůsobování se změně klimatu (12)	Voda (13)	Znečištění (14)	Oběhové hospodářství (15)	Biologická rozmanitost (16)	Minimální záruky (17)	Podíl činností v souladu s taxonomií (A.1) nebo způsobilých pro taxonomii (A.2) na obratu, rok 2022 (18)	Kategorie podpůrná činnost (19)	Kategorie přechodná činnost (20)
		mil. Kč	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	%	E	T

A. ČINNOSTI ZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII

A.1 Environmentálně udržitelné činnosti (v souladu s taxonomií)

Obrat environmentálně udržitelných činností (v souladu s taxonomií) (A.1)	0	0 %															0 %		
Z toho podpůrné	0	0 %															0 %		
Z toho přechodné	0	0 %															0 %		

A.2 Činnosti způsobilé pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelné (činnosti, které nejsou v souladu s taxonomií)

Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	29 738	56 %														58 %		
Železniční nákladní doprava	6.2	15 538	29 %														31 %		
Obrat činností, které jsou způsobilé pro taxonomii, avšak nejsou environmentálně udržitelné (činnosti, které nejsou v souladu s taxonomií) (A.2)		45 276	85 %														89 %		
Obrat činností způsobilých pro taxonomii (A.1+A.2)		45 276	85 %														89 %		

B. ČINNOSTI NEZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII

Obrat činností nezpůsobilých pro taxonomii	7 705	15 %																	
Celkem (A.+B.)	52 981	100 %																	

B) Kapitálové výdaje

Rozpočtový rok	2023		Kritéria významného přínosu					Kritéria podle zásady „významně nepoškozovat“						Podíl činností v souladu s taxonomií (A.1) nebo způsobilých pro taxonomii (A.2) na obratu, rok 2022 (18)				Kategorie podpůrná činnost (19)	Kategorie přechodná činnost (20)	
Hospodářské činnosti (1)	Kód (2)	Kapitálové výdaje (3)	Podíl kapitálových výdajů, rok 2023 (4)	Zmírňování změny klimatu (5)	Příspěvობოვანი se změně klimatu (6)	Voda (7)	Znečištění (8)	Oběhové hospodářství (9)	Biologická rozmanitost (10)	Zmírňování změny klimatu (11)	Příspěvობოვანი se změně klimatu (12)	Voda (13)	Znečištění (14)							Oběhové hospodářství (15)
		mil. Kč	%	%	%	%	%	%	%	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	Ano / Ne	%	E	T

A. ČINNOSTI ZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII

A.1 Environmentálně udržitelné činnosti (v souladu s taxonomií)

Kapitálové výdaje environmentálně udržitelných činností (v souladu s taxonomií) (A.1)	0	0 %															0 %		
Z toho podpůrné	0	0 %															0 %		
Z toho přechodné	0	0 %															0 %		

A.2 Činnosti způsobilé pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelné (činnosti, které nejsou v souladu s taxonomií)

Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	14 483	73 %														58 %		
Železniční nákladní doprava	6.2	3 237	16 %														26 %		
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	1 268	7 %														12 %		
Kapitálové výdaje činností způsobilých pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelných (činnosti, které nejsou v souladu s taxonomií) (A.2)		18 988	96 %														96 %		
A. Kapitálové výdaje činností způsobilých pro taxonomii (A.1+A2)		18 988	96 %														96 %		

B. ČINNOSTI NEZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII

Kapitálové výdaje činností nezpůsobilých pro taxonomii	869	4 %
Celkem (A.+B.)	19 857	100 %

C) Provozní výdaje

Rozpočtový rok	2023		Kritéria významného přínosu							Kritéria podle zásady „významně nepoškozovat“										
Hospodářské činnosti (1)	Kód (2)	Podíl provozních výdajů, rok 2023 (4)	Přížpůsobování se změně klimatu (6)							Přížpůsobování se změně klimatu (12)							Minimální záruky (17)	Podíl činností v souladu s taxonomií (A.1) nebo způsobilých pro taxonomii (A.2) na obratu, rok 2022 (18)	Kategorie podpůrná činnost (19)	Kategorie přechodná činnost (20)

A. ČINNOSTI ZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII

A.1 Environmentálně udržitelné činnosti (v souladu s taxonomií)

Provozní výdaje environmentálně udržitelných činností (v souladu s taxonomií) (A.1)	0	0 %															0 %	
Z toho podpůrné	0	0 %															0 %	
Z toho přechodné	0	0 %															0 %	

A.2 Činnosti způsobilé pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelné (činnosti, které nejsou v souladu s taxonomií)

Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	4 487	62 %														61 %	
Železniční nákladní doprava	6.2	1 197	16 %														21 %	
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	579	8 %														6 %	
Provozní výdaje činností, které jsou způsobilé pro taxonomii, avšak nejsou environmentálně udržitelné (činnosti, které nejsou v souladu s taxonomií) (A.2)		6 263	86 %														88 %	
A. Provozní výdaje činností způsobilých pro taxonomii (A.1+A.2)		6 263	86 %														88 %	

B. ČINNOSTI NEZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII

Provozní výdaje činností nezpůsobilých pro taxonomii	1 038	14 %
Celkem (A.+B.)	7 301	100 %

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění za rok 2023

Ve smyslu § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), zveřejňuje tímto společnost České dráhy, a.s., (dále jen „ČD“ nebo „povinný subjekt“) výroční zprávu o své činnosti v oblasti poskytování informací podle InfZ v roce 2023.

V období před 2. 3. 2020 se společnost ČD s ohledem na rozsudek Městského soudu v Praze čj. 8 A 80/2017–50 ze dne 28. 9. 2017 za povinný subjekt dle InfZ nepovažovala, a tedy informace dle InfZ neposkytovala.

Dne 2. 3. 2020 nabyl právní moci rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) čj. 8 As 145/2018–61 ze dne 27. 2. 2020, ve kterém NSS konstatoval, že ČD je v souladu s ustálenou soudní judikaturou považována za povinný subjekt dle InfZ.

Statistika agendy dle InfZ v období od 1. 1. do 31. 12. 2023

1. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) InfZ:

V předmětném období bylo ze strany ČD vyřízeno celkem třicet šest žádostí o informace.

V předmětném období bylo v případě třinácti žádostí v souladu s ustanovením § 15 InfZ vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

V předmětném období bylo v případě osmi žádostí v souladu s ustanovením § 15 InfZ vydáno rozhodnutí o odmítnutí části žádosti.

2. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. b) InfZ:

Ve třech případech bylo proti rozhodnutí ČD podáno odvolání podle ustanovení § 16 InfZ, o kterém rozhodoval Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen Úřad).

3. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. c) InfZ:

Rozsudek Městského soudu v Praze čj. 10 A 58/2021 – 121 ze dne 21. 3. 2023: „Městský soud v Praze se vypořádal s námitkou žalované, že jedna z požadovaných informací již byla zničena, odkazem na judikaturu správních soudů, ze které vyplývá, že za situace, kdy má povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost určitými údaji disponovat, přičemž zjistí, že tyto informace již nemá, neboť byly vymazány nebo odstraněny, má povinnost je opět vytvořit. Nicméně po předložení všech důkazů dospěl k závěru, že žalovaná vyvinula dostatečné úsilí informaci znovu získat. Vzhledem k dlouhé procesní historii věci a vzhledem k časovému odstupu od vytvoření požadované informace i od okamžiku jejího zničení lze podle názoru soudu uzavřít, že informace byla jedinečná, není však již dostupná a opětovné vytvoření totožné informace již není možné. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že za takové situace již nelze žalované nařídít poskytnutí této informace. Ostatní požadované informace však soud nařídil žalované poskytnout žalobci, neboť neshledal rozhodnutí žalované o odmítnutí informací chráněných obchodním tajemstvím jako řádně odůvodněné a přezkoumatelné.“

Povinný subjekt za předmětné období dále eviduje usnesení NSS čj. 2 As 96/2023 – 52 ze dne 26. 4. 2023, kterým se kasační stížnosti ve vztahu k rozsudku Městského soudu v Praze čj. 10 A 58/2021 – 121 ze dne 21. 3. 2023 přiznává odkladný účinek.

Povinný subjekt vynaložil během předmětného období v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle InfZ na náhradě nákladů řízení celkovou částku ve výši 6.000,- Kč (slovy: šesttisíckorunčeských).

4. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. d) InfZ:

V předmětném období nebylo u žádné ze žádostí postupováno podle ustanovení o licenční nebo podlicenční smlouvě při poskytování informací.

5. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. e) InfZ:

V předmětném období nebyla proti způsobu vyřízení podána žádná stížnost podle ustanovení § 16a InfZ.

6. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. f) InfZ:

Za předmětné období ČD k uplatňování InfZ neuvádějí žádné další informace.

Údaje o osobách odpovědných za výroční zprávu Skupiny ČD

Čestné prohlášení

Při vynaložení veškeré přiměřené péče podává konsolidovaná výroční zpráva podle našeho nejlepšího vědomí věrný a poctivý obraz o finanční situaci, podnikatelské činnosti a výsledcích hospodaření Společnosti a jejího konsolidačního celku za rok 2023 a o vyhlídkách budoucího vývoje finanční situace, podnikatelské činnosti a výsledků hospodaření Společnosti a jejího konsolidačního celku a nebyly v ní zamlčeny žádné skutečnosti, které by mohly změnit význam této zprávy.

V Praze dne 16. dubna 2024

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda
člen představenstva
České dráhy, a.s.

Zpráva o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou za rok 2023

Představenstvo společnosti České dráhy, a.s., se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 1222, IČ 70994226, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 8039, předkládá

Zprávu o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou (dále jen „Zpráva o vztazích“)

vypracovanou podle ustanovení § 82 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), za účetní období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023.

I. Ovládající osoba a zpracovatel Zprávy o vztazích

Ovládající osobou se pro účely Zprávy o vztazích rozumí Česká republika (dále jen „stát“ nebo „ČR“).

Ovládanou osobou se pro účely Zprávy o vztazích rozumí společnost České dráhy, a.s. (dále jen „Společnost“ nebo „ČD“), se sídlem Praha 1, nábřeží L. Svobody 1222, IČ 70994226, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 8039.

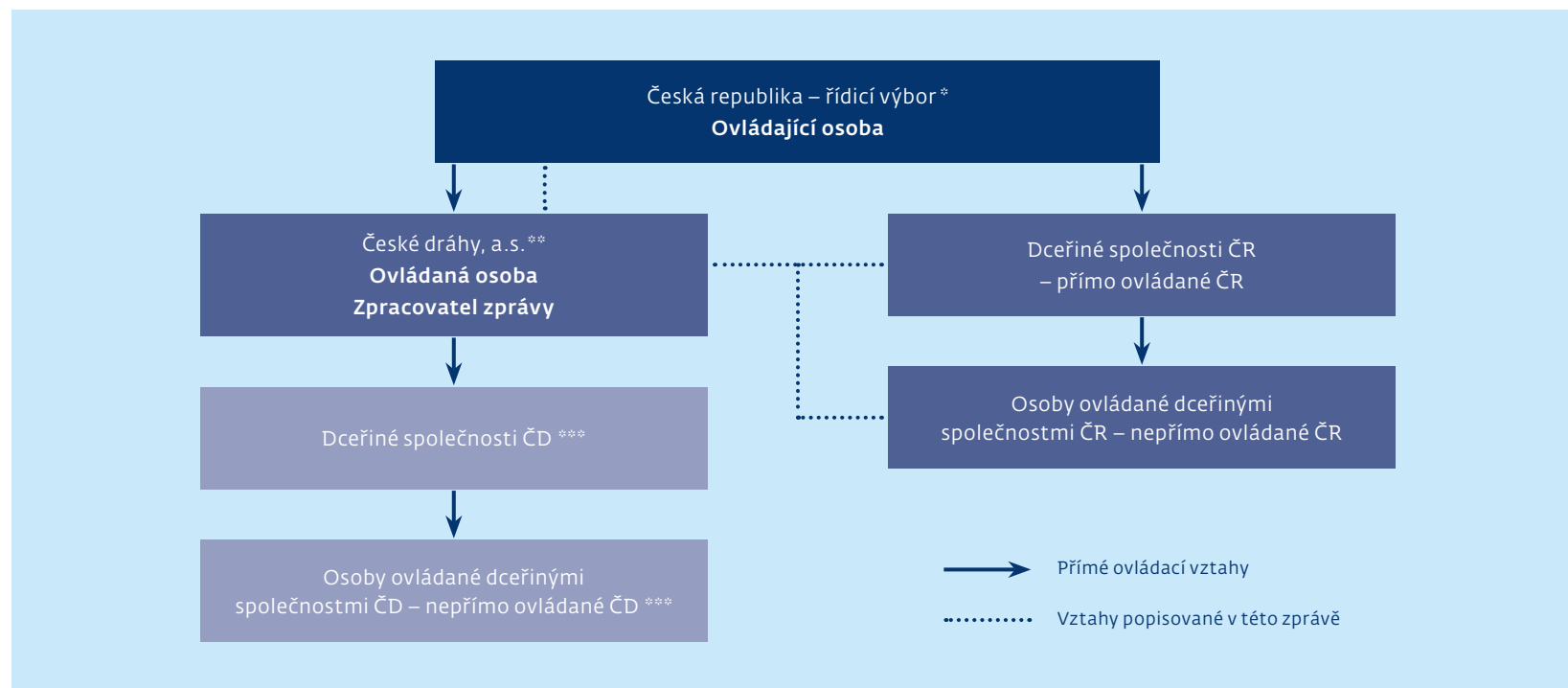
II. Způsob a prostředky ovládání

- 1) Přímo ovládaná osoba je obchodní korporací, ve které stát nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů v obchodní korporaci, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě.
- 2) Nepřímo ovládaná osoba je obchodní korporací, kterou ovládá osoba ze skupiny ad 1).

Z nepřímo ovládaných osob byly do Zprávy o vztazích zahrnuty jen ty, o kterých Společnost ví, a to dle informací dostupných statutárnímu orgánu Společnosti jednajícímu s péčí řádného hospodáře (viz Příloha č. 1) a se kterými za uplynulé účetní období navázala vztahy, které jsou popisovány v této Zprávě o vztazích.

Představenstvo Společnosti prohlašuje, že identifikovalo vztahy mezi Společností a státem a mezi Společností a relevantními nepřímo ovládanými osobami a tyto vztahy popsalo ve Zprávě o vztazích.

III. Struktura vztahů mezi Společností a státem a jím ovládanými osobami

* Dle zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o akciové společnosti České dráhy, a.s.“) vykonává Česká republika ve Společnosti práva akcionáře prostřednictvím řídicího výboru Společnosti. Řídicí výbor tvoří vládou písemně pověřeni zaměstnanci Ministerstva dopravy (v počtu 3), Ministerstva financí (1), Ministerstva obrany (1), Ministerstva průmyslu a obchodu (1) a Ministerstva pro místní rozvoj (1).

** Společnost České dráhy, a.s., plní ve struktuře vztahů osob ovládaných Českou republikou úlohu národního železničního dopravce ve smyslu ustanovení § 8, § 9 a § 17 zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, a.s.

*** Představenstvo ČD předkládá v rámci Zprávy o vztazích jmenovitý seznam dceřiných společností ve vztahu k obchodní společnosti České dráhy, a.s. (viz Příloha 1).

Seznam dceřiných společností, se kterými měla společnost ČD uzavřeny smlouvy platné v roce 2023:

ČD – Telematika a.s.	Masaryk Station Development, a.s.
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Smíchov Station Development, a.s.
DPOV, a.s.	JLV, a.s.
ČD Cargo, a.s.	CR-City, a.s.
ČD – Informační Systémy, a.s.	ČD Restaurant, a.s.
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	RailReal a.s.
ČD travel, s.r.o.	ČD Bus a.s.
Žižkov Station Development, a.s.	

Vztahy mezi ČD a každou z výše vyjmenovaných dceřiných společností jsou uvedeny jednotlivě ve Zprávách o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou za rok 2023 předkládaných zvlášť každou z těchto dceřiných společností.

IV. Smlouvy uzavřené mezi Společností a státem nebo Společností a osobami nepřímo ovládanými stejnou ovládající osobou (Českou republikou)

Tento přehled zahrnuje smlouvy uzavřené mezi Společností a státem a mezi Společností a osobami nepřímo ovládanými stejnou ovládající osobou, které byly v platnosti v roce 2023.

ČEPRO, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600021505	Olej topný extralehký LTO-E 2023-2026
4600022172	Dodávka motorové nafty 2023-2026
4600016691	Olej topný extralehký LTO-E 2020-2023
4600017184	Dodávka motorové nafty 2020-2023
2657020017	Pronájem pozemku pod vlečkou Zeleneč
2927202209	Zařízení vlečky
2937706306	Pronájem pozemku s p. č. 855/20
2967271207	Pronájem vlečky – p. č. 12, k. ú. Nová Víska
2977408603	Pronájem pozemku Veselí nad Lužnicí
2977735207	Pronájem pozemku 3203/22, k. ú. 722120

ČEZ ESCO, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4500982292	241-ZAP OVA Dodávka elektřiny – Osoblaha
4500899568	Elektrická energie Borová u Poličky
4600019582	Sml. o připojení odběrného místa Karlovy Vary
4600020554	Sml. o sdružených dodávkách el. energie Karlovy Vary
4600022446	Sml. o sdružených dodávkách el. energie nocležna Karlovy Vary
4501311470	Dodávka elektrické energie

ČEZ Distribuce, a. s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600019630	Distribuce el. energie v areálu depa Louny
4600020939	Přípojka myčky vozidel v areálu depa Plzeň
4501311074	Správní poplatek Kolín
2927402414	1S44 elektrorozvod Olomouc
2927852807	Pronájem pozemku Ostrava
2947012007	Pronájem vlečky Všešary
2647019520	Pronájem pozemku p. č. 1968/2 Chlumec nad Cidlinou

ČEZ Prodej, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600008450	Dodávka elektřiny – Ústí nad Labem
4600008487	Dodávka elektřiny Borová u Poličky
4600010444	Sml. o sdružených sl. dodávky elektřiny
4600011357	Připojení odběrného místa
4600013585	Dodávka elektřiny Svojšín 412061
4600013586	Dodávka elektřiny Svojšín 412062
4600010443	Dodávka elektřiny – Hlinsko
4600013835	Dodávka elektřiny – Hlinsko, Nádražní 545
4600013836	Sml. o sdružených sl. dodávky elektřiny
4501315839	Sml. o sdružených sl. dodávky elektřiny

ČEZ, a. s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600008825	Vodné – stočné
4600015237	Prodej pitné vody ČD Kadaň Prunéřov
4501239328	Voda demineralizovaná technická volně
4501308042	Voda demineralizovaná technická volně
2937105107	Pronájem pozemku pod vlečkou 2864/610
2937302207	Pronájem pozemků p. č. 4515/20 a 4177/23
2947007207	Pronájem objektu s p. č. 311/21 vlečka Dvůr Kr./L.
2947007307	Pronájem objektu s p. č. 1529 vlečka Poříčí u Trutnova
2667105020	Pronájem vlečky Trmice p. č. 1493/1
2667105120	Pronájem Vlečka Bílina p. č. 2795
2977100708	Pronájem pozemku pod vlečkou

Ministerstvo dopravy	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600017864	Smlouva o nájmu nebytových prostor
E060-59346/2015-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince Brno-Břeclav-Olomouc
E057-55108/2019-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince Ex2,R18
E057-58507/2019-O16	Zajištění dopravní obslužnosti v celostátní dopravě
E057-58509/2019-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R29
E060-57544/2021-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R9
E060-57545/2021-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R10
E060-57597/2022-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R27
E060-56657/2023-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R33

Domat Control System s.r.o.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4501228003	Opravy a údržba
4501268767	Opravy a údržba
4501293765	Opravy a údržba
4501302930	Opravy a údržba

ČEZ Teplárenská, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600009554	Tepelná energie – Chomutov
4600009597	Tepelná energie – Hradiště UNL
4600009767	Tepelná energie – č. 68141501_1
4600010292	Tepelná energie – č. 68050003_1
4600013797	Tepelná energie – Trutnov
4600019493	Tepelná energie – č. 68050003_2
E296-OS-0015/12-A	Vodné – stočné

MARTIA a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600012865	Správa a údržba tepelného zdroje – Chomutov

SD – Kolejová doprava, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
E296-OS-0022/13-T	Dodávka tepelné energie a TUV
E296-OS-0026/13-A	Vodné, stočné, srážková voda
2967105113	Pronájem budovy 354 v Březně
2967346907	Pronájem vlečky v Chotějovicích s p. č. 224/6

Severočeské doly a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
2667100215	Pronájem vlečky Bílina s p. č. 2251/1 a 2386

ENESA a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
2637700119	Pronájem budova 222 Havlíčkův Brod
4600017272	Rekonstrukce osvětlení
4600020139	Dodávka tepelné energie a TUV DKV
4501280071	Oprava osvětlení
4501260367	Teplo H. Brod komerční budova

AZ KLIMA a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4501255068	Servis chlazení Olomouc

CERBEROS s.r.o.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
1668000118	Pronájem Horní Hanychov

THERMAL-F, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4501241245	Léčebné procedury

V. Jiné vztahy

Společnost obdržela v roce 2023 od Ministerstva dopravy úhrady za provozování železniční dopravy a kompenzace slev jízdného ve výši 6 681 mil. Kč. Kromě toho neučinila Společnost v posledním účetním období žádné jiné právní jednání v zájmu nebo na popud ovládající osoby nebo nepřímo ovládaných osob, které se týkalo majetku, který přesahuje 10 % vlastního kapitálu Společnosti, tedy ve výši 3 340 mil. Kč, zjištěného dle poslední účetní závěrky k 31. 12. 2022.

VI. Ostatní informace

Důvěrnost údajů: Za důvěrné jsou považovány informace a skutečnosti, které jsou součástí obchodního tajemství, a informace, které byly za důvěrné označeny některou osobou, která je součástí struktury vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích. Za důvěrné jsou rovněž považovány veškeré informace z obchodního styku, které by mohly samy o sobě nebo v souvislosti s jinými informacemi způsobit újmu kterékoliv osobě tvořící strukturu vztahů uvedenou v této Zprávě o vztazích. Z uvedeného důvodu neobsahuje Zpráva o vztazích žádné informace o cenách staveb, dodávek a služeb, popř. množství.

VII. Prohlášení

Všechny uvedené smlouvy a dodatky byly uzavřeny za obvyklých obchodních podmínek, kterým odpovídala i poskytnutá plnění a protiplnění. Na základě vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích ani jiných jednání, která byla v zájmu nebo na popud ovládající osoby nebo jí ovládaných osob uskutečněna, nevznikla Společnosti v účetním období žádná újma.

Statutární orgán konstatuje, že ze vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích převládají pro Společnost zejména výhody z titulu tržního postavení Společnosti představující předního dopravce v segmentu osobní dopravy v České republice a není si vědom toho, že by ze vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích plynuly pro Společnost nevýhody či významná rizika.

VIII. Závěr

Zpracování Zprávy o vztazích bylo v zákonem stanovené lhůtě zajištěno statutárním orgánem Společnosti. Zpráva o vztazích byla zpracována podle nejlepšího vědomí a znalostí zpracovatele, čerpaných z dostupných podkladů a dokumentů a s vynaložením maximálního úsilí. Rozsah ovládacích vztahů České republiky byl zpracován podle údajů poskytnutých akcionářem. Zpráva o vztazích byla předložena k přezkoumání dozorčí radě, která svoje stanovisko přednese na řídicím výboru Společnosti.

V Praze dne 19. března 2024

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda
člen představenstva
České dráhy, a.s.

Příloha 1

Seznam přímo a nepřímo ovládaných osob od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023

Název propojené osoby	IČ	Účast v %	Způsob a prostředky ovládní
Severočeské mlékárny a. s. Teplice	48291749	40,78	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
MUFIS a. s.	60196696	49	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
Kongresové centrum Praha, a.s.	63080249	54,35	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
ČEZ, a. s.	45274649	69,78	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
ČEZ Distribuce, a. s.	24729035	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
ČEZ ESCO, a.s.	3592880	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
ČEZ Prodej, a.s.	27232433	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
ČEZ Teplárenská, a.s.	27309941	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
MARTIA a.s.	25006754	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ Teplárenská, a.s.
SD – Kolejová doprava, a.s.	25438107	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti Severočeské doly, a.s.
Severočeské doly a.s.	49901982	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
CERBEROS s.r.o.	24237744	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti TelNet Holding, s. r. o.
ENESA a. s.	27382052	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ ESCO, a.s.
AZ KLIMA a. s.	24772631	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ ESCO, a.s.
Domat Control System s.r.o.	27189465	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ ESCO, a.s.
Česká exportní banka, a. s.	63078333	84	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
HOLDING Kladno, a. s. v likvidaci	45144419	96,85	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.	45279314	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
ČEPRO, a.s.	60193531	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
Letiště Praha, a.s.	28244532	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
GALILEO REAL, k.s. v likvidaci	26175291	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.

Název propojené osoby	IČ	Účast v %	Způsob a prostředky ovládní
IMOB a.s. v likvidaci	60197901	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
MERO ČR, a.s.	60193468	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
PRISKO a.s.	46355901	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
THERMAL – F, a.s.	25401726	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.	10669	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
Ministerstvo dopravy	66003008	100	Státem přímo ovládaná propojená osoba.
ČD – Telematika a.s.	61459445	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	27257258	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
DPOV, a.s.	27786331	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD Cargo, a.s.	28196678	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD – Informační Systémy, a.s.	24829871	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	27378225	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD travel s.r.o.	27364976	51,72	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Smíchov Station Development, a.s.	27244164	51	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Žižkov Station Development, a.s.	28209915	51	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Masaryk Station Development, a.s.	27185842	34	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
JLV, a.s.	45272298	38,79	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
CR-City a.s.	26705427	34	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD Restaurant, a.s.	27881415	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
RailReal a.s.	26416581	66	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD Bus a.s.	17377404	100	Propojená osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.

Přehled použitých zkratk

APS	Aplikace - Automatizované pracoviště strojmistra
BNSD	Brno new station development, a.s.
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CAPEX	Investiční (kapitálové) výdaje
CAPM	Model oceňování kapitálových aktiv
CEO	Chief Executive Officer
CER	Společenství evropských železnic
ČD	České dráhy, a.s.
ČDC	ČD Cargo, a.s.
ČD-IS	ČD – Informační Systémy, a.s.
ČD-T	ČD – Telematika a.s.
CIT	International Rail Transport Committee
ČNB	Česká národní banka
CSAT	Customer Satisfaction Score
ČSN	Česká technická norma
CSR	Společenská odpovědnost
ČR	Česká republika
DISOD	Dispečerský informační systém
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPOV	Dílny pro opravy vozidel (DPOV, a.s.)
DVI	Dopravní vzdělávací institut, a.s.
EBIT	Výsledek hospodaření před úroky a zdaněním
EBITDA	Výsledek hospodaření před úroky, zdaněním, odpisy a amortizací
ECM	Certifikace – Ověření o shodě pro funkce údržby
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
EN	Evropská norma
ESG	Environmental, Social, and Governance - Nařízení o taxonomii

ERTMS	Evropský systém řízení železničního provozu (European Rail Traffic Management System)
ETD	Elektronický jízdní řád
ETCS	European Train Control System
EU	Evropská unie
EUROFIMA	Evropská společnost pro financování železničních vozidel
Ex	Vlak dálkové osobní dopravy kategorie expres
GSM-R	Standard bezdrátové komunikace pro železniční aplikace
FTE	Forum Train Europe
GŘ	Generální ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt
IAS	Mezinárodní účetní standard
ICT	Informační a komunikační technika
IDM	Koncept řízení identity
IDS	Integrovaný dopravní systém
IFRS	Mezinárodní standardy finančního výkaznictví
InfZ	Zákon o svobodném přístupu k informacím
IS	Informační systém
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
IS OPT	Informační systém odúčtovny přepravních tržeb
IT	Informační technologie
JŘ	Jízdní řád
KASO	Komplexní aplikace pro sestavu oběhů
KC	Kompetenční centra pro perspektivní řady ŽKV
KN	Katastr nemovitostí
KPI	Klíčové ukazatele výkonu
MD	Ministerstvo dopravy České republiky
MF	Ministerstvo financí České republiky
MHD	Městská hromadná doprava

MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MO	Ministerstvo obrany České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MTZ	Materiálně technické zabezpečení
NAD	Náhradní autobusová doprava
NNŽ	Nákladové nádraží Žižkov
NSS	Nejvyšší správní soud
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
OCÚ	Oblastní centra údržby
OPT	Odúčtovna přepravních tržeb
PARIS	Prodejní a rezervační systém
PHM	Pohonné hmoty
POP	Osobní pokladna
PRIBOR	Prague Inter Bank Offered Rate
RIC	Regolamento Internazionale delle Carrozze
RSM	Regionální správa majetku
SAP	Účetní systém
SC	Kategorie vlaku nejvyšší kvality (SuperCity)
SED	Schvalování elektronických dokumentů

SJT	Systém jednotného tarifu
SOC	Security Operation Center
SÚ	Středisko údržby
SŽ	Správa železnic, státní organizace (dříve SŽDC)
TAČR	Technologická agentura České republiky
TSI OPE	Technické specifikace pro interoperabilitu – provoz a řízení dopravy
TTR	Timetable redesign projekt
UIC	Mezinárodní železniční unie
UNIPOK	Pokladní systém osobní dopravy ČR
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
UPPS	Uplatnění práva z přepravní smlouvy
VIM	Automatizované zpracování dodavatelských faktur
Vlkm	Vlakové kilometry (suma součinů počtu vlaků a ujetých vzdáleností)
VUZ	Výzkumný Ústav Železniční, a.s.
WACC	Vážený průměr nákladů kapitálu
ŽKV	Železniční kolejová vozidla pro osobní dopravu
ŽST	Železniční stanice

Identifikační a kontaktní údaje

Obchodní firma (název): České dráhy, a.s.

Sídlo: Praha 1, nábreží L. Svobody 1222, PSČ 110 15

IČ: 70994226

DIČ: CZ70994226

Rejstříkový soud: Praha

Spisová značka: oddíl B, vložka 8039

Telefon: 972 111 111

Fax: 972 232 498

e-mail: info@cd.cz, info@cdcargo.cz

www.cd.cz, www.ceskedrahy.cz, www.cdcargo.cz, www.cdvuz.cz
www.dpov.cz, www.cdt.cz, www.jlv.cz, www.cdbus.cz

